

16801

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE PLANLAMASI ANABİLİM DALI

ANKARA MERKEZ İLÇELERİNDEKİ ORTAOKULLARDA
OKUL VE AİLENİN İŞBİRLİĞİ VE SORUNLARI

DOKTORA TEZİ

T. C.
Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

DANIŞMAN: PROF.DR. İBRAHİM ETHEM BAŞARAN
HAZIRLAYAN: MUALLÂ BİLGİN

ANKARA 1990

ÖZET

Bu araştırmada, Ankara merkez ilçelerindeki ortaokullarda okul ile ailenin işbirliği ve sorunları üzerinde yoğunlaşıldı. Bu amaçla, 1983 tarihli yönetmeliğe göre okul aile birliklerine (OAB) verilen görevlerin gereklilik ve uygulanma düzeyleri ile yönetmen, öğretmen ve ana babaların bu görevlere ilişkin yeterlikleri saptandı. Ayrıca okul aile işbirliği sorunları ortaya çıkarıldı.

Araştırma kapsamına, Ankara merkez ilçelerindeki bağımsız ortaokulların yönetmenleri, öğretmenleri ve son sınıf öğrencilerinin ana babaları alındı. Veri toplama aracı olarak, yönetmelik çerçevesinde ve üç ayrı formda düzenlenen anketler kullanıldı. Örneklem kapsamına alınan 1925 denek içerisinden, yönetmen grubundan 52 (%90), öğretmen grubundan 436 (%70), ana baba grubundan 1037 (%83) olmak üzere toplam 1525 anket formu işleme alındı. Araştırma sonucunda aşağıdaki bulgular elde edildi:

1. Denek gruplarının tümünün görüşlerine göre, yönetmelikte yer alan OAB görevleri gereklidir.
2. OAB görevleri, yönetmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre uygulanmakta, öğretmen grubunun görüşüne göre uygulanmaktadır.
3. OAB görevlerinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasında olumlu bir ilişki bulunmaktadır.
4. Yönetmenler, okul aile işbirliğine ilişkin yönetsel görevlerde, denek gruplarının tümünün görüşlerine göre yeterlidir.
5. Öğretmenler, okul aile işbirliğine ilişkin eğitsel görevlerde, denek gruplarının tümünün görüşlerine göre yeterlidir.
6. Ana babalar, okul aile işbirliğinde kendilerine düşen görevlerde, yönetmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre yeterli; öğretmen grubunun görüşüne göre yetersizdir.
7. Okul aile işbirliği sorunları görev alanlarına göre saptanmış; ayrıca "ana baba eğitimi", "ev ziyaretleri", "yönlendirme" ve "yaşam boyu eğitim" kapsamı içerisinde tartışılmıştır.

ÖNSÖZ

Bir davranış değiştirme süreci olan eğitimin ilk önce ailede başlaması kaçınılmazdır. Ailenin sorumluluğu, planlı eğitim sürecinde azalmakla birlikte sona ermiş değildir. Eğitimde süreklilik ve başarı, büyük ölçüde okul ve ailenin birbirini tamamlamasıyla olanaklıdır. Bu nedenle, okulun geliştirmeye çalıştığı değerler, aile tarafından da benimsenmeli ve desteklenmelidir. Okul ile ailenin beklentilerinde tutarsızlık ve çatışma olması, eğitim çıktılarının niteliğini de olumsuz yönde etkileyecektir.

Öğrencinin gerçekçi bir benlik oluşturması ve gizilgücü ölçüsünde gelişebilmesi, iki ortam arasındaki işbirliğini gerektirir. Bu gereksinimin bir sonucu olarak, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda okul aile birlikleri (OAB) kurulması öngörülmüştür. Üçüncü Milli Eğitim Őürası Kararları doğrultusunda 1947 yılında kurulan OAB, en son 1983 yılında yeniden düzenlenen bir yönetmeliğe göre örgütlenmiştir.

Bu araştırma, Ankara merkez ilçelerindeki ortaokullarda okul ile ailenin işbirliği ve sorunlarını ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın raporu altı bölüm olarak düzenlenmiştir. Birinci bölümde problem ve yöntem açıklanmış, ikinci bölümde ilgili araştırmalar ve yayınlar tanıtılmıştır. Üçüncü bölümde OAB görevlerinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri; dördüncü bölümde yönetmen, öğretmen ve ana babaların yeterlikleri; beşinci bölümde okul aile işbirliği sorunları tartışılmıştır. Altıncı bölümde ise sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Ankara, 1990

Muallâ Bilgin

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ	iii
ÇİZELGELER LİSTESİ	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xxiv
I.BÖLÜM:GİRİŞ	1
Problem	1
Problem Durumu	1
Amaç	6
Önem	7
Tanımlar ve Kısaltmalar	9
Yöntem	10
Araştırma Deseni	10
Evren ve Örneklem	10
Deneklerin Kimlikleri	12
Veri Toplama Teknikleri	15
Araçların Hazırlanması	15
Araçların Geliştirilmesi	16
Araçların Uygulanması	17
Çözümleme Teknikleri	18
II.BÖLÜM:İLGİLİ ARAŞTIRMALAR VE YAYINLAR	20
Araştırmalar	20
Türkiye'de Yapılan Araştırmalar	20
Yurtdışında Yapılan Araştırmalar	24
Yayınlar	47
İşbirliği Gereksinimi	47
İşbirliğinin Kapsamı	50

Kimi Ülkelerde Okul Aile İşbirliğinin Örgütlenmesi ve Yönetimi	56
Türkiye'de Okul Aile İşbirliğinin Örgütlenmesi ve Yönetimi	59
İşbirliği Çabalarında Yönetmenin Rolü	62
İşbirliğinde Öğretmenin Rol ve İşlevi	66
İşbirliğinde Ana Babanın Rol ve İşlevi	73
III.BÖLÜM:OAB GÖREVLERİNİN GEREKLİLİK VE UYGULANMA DÜZEYLERİ	80
OAB Görevlerinin Gereklilik Düzeyi	81
Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma	83
Okul Aile İşbirliğini Geliştirme	86
Bireysel Gereksinimleri Karşılama	90
Toplumsal Yardım ve Hizmetler	93
OAB Görevlerinin Uygulanma Düzeyi	96
Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma	99
Okul Aile İşbirliğini Geliştirme	102
Bireysel Gereksinimleri Karşılama	104
Toplumsal Yardım ve Hizmetler	108
OAB Görevlerinin Gereklilik ve Uygulanma Düzeyleri İlişkisi	111
Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma	113
Okul Aile İşbirliğini Geliştirme	116
Bireysel Gereksinimleri Karşılama	118
Toplumsal Yardım ve Hizmetler	121
IV.BÖLÜM:OAB GÖREVLERİNE İLİŞKİN YETERLİKLER	125
OAB Görevlerinde Yönetmen Yeterlikleri	127
Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma	128
Okul Aile İşbirliğini Geliştirme	131

Bireysel Gereksinimleri Karşılama	134
Toplumsal Yardım ve Hizmetler	137
OAB Görevlerinde Öğretmen Yeterlikleri	139
Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma	141
Okul Aile İşbirliğini Geliştirme	145
Bireysel Gereksinimleri Karşılama	147
Toplumsal Yardım ve Hizmetler	148
OAB Görevlerinde Ana Baba Yeterlikleri	150
Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma	152
Okul Aile İşbirliğini Geliştirme	156
Bireysel Gereksinimleri Karşılama	158
Toplumsal Yardım ve Hizmetler	159
V.BÖLÜM:OKUL AİLE İŞBİRLİĞİ SORUNLARI	163
VI.BÖLÜM:SONUÇ VE ÖNERİLER	170
KAYNAKÇA	181
EKLER	190
A	191
B	196
C	205
Ç	256
D	307
E	332
F	353
G	370
ABSTRACT	394

ÇİZELGELER LİSTESİ

<u>ÇİZELGE</u>	<u>Sayfa</u>
1. İlçe Düzeyinde Evren ve Örneklem Dağılımı	12
2. Örneklem Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı	13
3. Görev Alanlarına Göre OAB'nin Gerekliklik Düzeyi ...	83
4. Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma Alanına İlişkin OAB Görevlerinin Gerekliklik Düzeyleri Karşılaştırması	85
5. Okul Aile İşbirliğini Geliştirme Alanına İlişkin OAB Görevlerinin Gerekliklik Düzeyleri Karşılaştırması	88
6. Bireysel Gereksinimleri Karşılama Alanına İlişkin OAB Görevlerinin Gerekliklik Düzeyleri Karşılaştırması	91
7. Toplumsal Yardım ve Hizmetler Alanına İlişkin OAB Görevlerinin Gerekliklik Düzeyleri Karşılaştırması .	94
8. Görev Alanlarına Göre OAB'nin Uygulanma Düzeyi	98
9. Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma Alanına İlişkin OAB Görevlerinin Uygulanma Düzeyleri Karşılaştırması	100
10. Okul Aile İşbirliğini Geliştirme Alanına İlişkin OAB Görevlerinin Uygulanma Düzeyleri Karşılaştırması	103
11. Bireysel Gereksinimleri Karşılama Alanına İlişkin OAB Görevlerinin Uygulanma Düzeyleri Karşılaştırması	106
12. Toplumsal Yardım ve Hizmetler Alanına İlişkin OAB Görevlerinin Uygulanma Düzeyleri Karşılaştırması ..	109
13. OAB Görevlerinin Gerekliklik ve Uygulanma Düzeyleri İlişkisi	112
14. Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma Alanına İlişkin OAB Görevlerinin Gerekliklik ve Uygulanma Düzeyleri İlişkisi	114

15.	Okul Aile İşbirliğini Geliştirme Alanına İlişkin OAB Görevlerinin Gereklilik ve Uygulanma Düzeyleri İlişkisi	117
16.	Bireysel Gereksinimleri Karşılama Alanına İlişkin OAB Görevlerinin Gereklilik ve Uygulanma Düzeyleri İlişkisi	120
17.	Toplumsal Yardım ve Hizmetler Alanına İlişkin OAB Görevlerinin Gereklilik ve Uygulanma Düzeyleri İlişkisi	123
18.	OAB Görevlerinde Yönetmen Yeterlikleri	128
19.	Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma Alanına İlişkin OAB Görevlerinde Yönetmen Yeterlikleri Karşılaştırması	130
20.	Okul Aile İşbirliğini Geliştirme Alanına İlişkin OAB Görevlerinde Yönetmen Yeterlikleri Karşılaştırması	132
21.	Bireysel Gereksinimleri Karşılama Alanına İlişkin OAB Görevlerinde Yönetmen Yeterlikleri Karşılaştırması	135
22.	Toplumsal Yardım ve Hizmetler Alanına İlişkin OAB Görevlerinde Yönetmen Yeterlikleri Karşılaştırması	138
23.	OAB Görevlerinde Öğretmen Yeterlikleri	140
24.	Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma Alanına İlişkin OAB Görevlerinde Öğretmen Yeterlikleri Karşılaştırması	143
25.	Okul Aile İşbirliğini Geliştirme Alanına İlişkin OAB Görevlerinde Öğretmen Yeterlikleri Karşılaştırması	146
26.	Bireysel Gereksinimleri Karşılama Alanına İlişkin OAB Görevlerinde Öğretmen Yeterlikleri Karşılaştırması	149

27.	Toplumsal Yardım ve Hizmetler Alanına İlişkin OAB Görevlerinde Öğretmen Yeterlikleri Karşılaştırması .	149
28.	OAB Görevlerinde Ana Baba Yeterlikleri	151
29.	Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma Alanına İlişkin OAB Görevlerinde Ana Baba Yeterlikleri Karşılaştırması	154
30.	Okul Aile İşbirliğini Geliştirme Alanına İlişkin OAB Görevlerinde Ana Baba Yeterlikleri Karşılaştırması .	157
31.	Bireysel Gereksinimleri Karşılama Alanına İlişkin OAB Görevlerinde Ana Baba Yeterlikleri Karşılaştırması	157
32.	Toplumsal Yardım ve Hizmetler Alanına İlişkin OAB Görevlerinde Ana Baba Yeterlikleri Karşılaştırması .	160

EK ÇİZELGE: A

33.	Altındağ İlçesi Evren ve Örneklem Dağılımı	191
34.	Çankaya İlçesi Evren ve Örneklem Dağılımı	192
35.	Keçiören İlçesi Evren ve Örneklem Dağılımı	193
36.	Mamak İlçesi Evren ve Örneklem Dağılımı	194
37.	Sincan İlçesi Evren ve Örneklem Dağılımı	195
38.	Yenimahalle İlçesi Evren ve Örneklem Dağılımı	195

EK ÇİZELGE: B

39.	Yönetmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı	196
40.	Öğretmenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı	197
41.	Ana Babaların Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı	198
42.	Yönetmenlerin Öğretim Dallarına Göre Dağılımı	199
43.	Öğretmenlerin Öğretim Dallarına Göre Dağılımı	200
44.	Ana Babaların Mesleklerine Göre Dağılımı	201
45.	Yönetmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı	202
46.	Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı	203

47.	Yönetmen ve Öğretmenlerin Okul Aile İşbirliği Konusunda Hizmet İçi Eğitime Katılma Durumu	204
48.	Ana Babaların Okul Aile Birliğinde Çalışma Durumu ..	204

EK ÇİZELGE: C

49.	OAB'nin, Öğrencilerin Başarılı Olmalarını Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	205
50.	OAB'nin, Öğrencilerin Dürüst Olmalarını Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	206
51.	OAB'nin, Öğrencilerde İnsanlık Sevgisini Geliştirme Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	207
52.	OAB'nin, Öğrencilerin Nazik ve Saygılı Olmalarını Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	208
53.	OAB'nin, Öğrencilerin Toplum Düzenine Uymalarını Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	209
54.	OAB'nin, Öğrencilerin Disipline Uymalarını Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	210
55.	OAB'nin, Öğrencilere Ulusal Değerler Kazandırma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	211
56.	OAB'nin, Öğrencilerin Düzenli Olmalarını Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	212
57.	OAB'nin, Öğrencilerin Tutum Bozuklukları Konusunda Önlemler Alma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	213
58.	OAB'nin, Öğrencilerin Sorumluluk Duygularının Gelişmesine Katkıda Bulunma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	214
59.	OAB'nin, Öğrencilerin Atatürk İlke ve İnkılaplarına Bağlılıklarını Pekiştirme Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	215
60.	OAB'nin, Öğrencilerin Dayanışma Duygularını Geliştirme Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması ..	216

61.	OAB'nin, Öğrencilerin Tinsel Değerlere Bağlılıklarını Güçlendirme Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	217
62.	OAB'nin, Öğrenci Başarısının Artırılması İçin Ana Babalarla İşbirliği Yapma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	218
63.	OAB'nin, Öğrencilerin Okula Devamlarının Sağlanmasına Çalışma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	219
64.	OAB'nin, Öğrencilere Okulda Çalışma Olanakları Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	220
65.	OAB'nin, Öğrenci Başarılarını Ana Babalara Gösterme Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	221
66.	OAB'nin, Ana Babaların Okulu Ziyaret Etme Alışkanlığı Kazanmalarına Yardımcı Olma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	222
67.	OAB'nin, Okulun Amaçları Konusunda Ana Babaları Aydınlatma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	223
68.	OAB'nin, Okulun Eğitim İlkelerini Ana Babalara Açıklama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması ...	224
69.	OAB'nin, Okulun Yapacağı Etkinliklere Katkıda Bulunma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	225
70.	OAB'nin, Okuldaki Eğitim Etkinliklerini Ana Babalara Tanıtma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	226
71.	OAB'nin, Ana Babalara Eğitim Konusunda Konferanslar Düzenleme Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	227
72.	OAB'nin, Öğretmenleri Öğrenci Ana Babalarını Ziyaret Etmeye Özendirme Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	228
73.	OAB'nin, Ana Babaların Okul Kitaplığından Yararlanmasını Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	229

74.	OAB'nin, Ana Babaların Okulun Oyun ve Spor Tesislerinden Yararlanmasını Sağlama Görevinin Gerekliklik Düzeyi Karşılaştırması	230
75.	OAB'nin, Ana Babaların Okul Bahçesinden Yararlanmasını Sağlama Görevinin Gerekliklik Düzeyi Karşılaştırması	231
76.	OAB'nin, Öğrencilerin Okul Kitaplığından Yararlanmasını Sağlama Görevinin Gerekliklik Düzeyi Karşılaştırması	232
77.	OAB'nin, Bedensel Özürlü Öğrenciler İçin Önlemler Alma Görevinin Gerekliklik Düzeyi Karşılaştırması ...	233
78.	OAB'nin, İlgili Öğrencilere Yabancı Dil Eğitimi İçin Olanak Sağlama Görevinin Gerekliklik Düzeyi Karşılaştırması	234
79.	OAB'nin, Uyumsuz Öğrenciler İçin Önlemler Alma Görevinin Gerekliklik Düzeyi Karşılaştırması	235
80.	OAB'nin, Öğrencilerin Okulun Oyun ve Spor Tesislerinden Yararlanmasını Sağlama Görevinin Gerekliklik Düzeyi Karşılaştırması	236
81.	OAB'nin, Üstün Yetenekli Öğrenciler İçin Önlemler Alma Görevinin Gerekliklik Düzeyi Karşılaştırması ...	237
82.	OAB'nin, Özendirme Gereksinen Çocuklar İçin Gerekli Çarelere Başvurma Görevinin Gerekliklik Düzeyi Karşılaştırması	238
83.	OAB'nin, Zihinsel Özürlü Öğrenciler İçin Önlemler Alma Görevinin Gerekliklik Düzeyi Karşılaştırması ...	239
84.	OAB'nin, İlgili Öğrencilere Beden Eğitimi İçin Olanak Sağlama Görevinin Gerekliklik Düzeyi Karşılaştırması	240
85.	OAB'nin, Öğrencilerin Okul Bahçesinden Yararlanmasını Sağlama Görevinin Gerekliklik Düzeyi Karşılaştırması	241

86.	OAB'nin İlgili Öğrencilere İş Eğitimi İçin Olanak Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	242
87.	OAB'nin İlgili Öğrencilere Müzik Eğitimi İçin Olanak Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	243
88.	OAB'nin, İlgili Öğrencilere Resim Eğitimi İçin Olanak Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	244
89.	OAB'nin, Öğrencilerin Sağlıklı Yaşamaları İçin Önlem Alma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması ...	245
90.	OAB'nin, Öğrencilerin Bulaşıcı Hastalıklardan Korunmalarını Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	246
91.	OAB'nin, Öğrencilerin Temizlik Alışkanlığı Kazanmalarını Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	247
92.	OAB'nin, Yoksul Öğrencilere Yardım Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	248
93.	OAB'nin, Öğrencileri Trafik Kazalarından Koruyucu Önlemler Alma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	249
94.	OAB'nin, Hasta Öğrencilere Yardım Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	250
95.	OAB'nin, Öğrencileri Düzenli Beslenmeye Özendirme Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	251
96.	OAB'nin, Okuldaki Kazalara Karşı Önlemler Alma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	252
97.	OAB'nin, Öğrencilerin Boş Zamanlarını Değerlendirmeleri İçin Olanak Sağlama Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	253
98.	OAB'nin, Vatandaşların Okuma Yazma Öğrenmesine Yardımcı Olma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	254

99.	OAB'nin, Kendini Yetiştirmek İsteyen Vatandaşlara Yardımcı Olma Görevinin Gereklilik Düzeyi Karşılaştırması	255
-----	---	-----

EK ÇİZELGE: Ç

100.	OAB'nin, Öğrencilerin Atatürk İlke ve İnkılaplarına Bağlılıklarını Pekileştirme Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	256
101.	OAB'nin, Öğrencilerin Disipline Uymalarını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	257
102.	OAB'nin, Öğrencilere Ulusal Değerler Kazandırma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	258
103.	OAB'nin, Öğrencilerin Başarılı Olmalarını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	259
104.	OAB'nin, Öğrencilerin Düzenli Olmalarını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	260
105.	OAB'nin, Öğrencilerin Dürüst Olmalarını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	261
106.	OAB'nin, Öğrencilerin Nazik ve Saygılı Olmalarını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması .	262
107.	OAB'nin, Öğrencilerde İnsanlık Sevgisini Geliştirme Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	263
108.	OAB'nin, Öğrencilerin Toplum Düzenine Uymalarını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması .	264
109.	OAB'nin, Öğrencilerin Tutum Bozuklukları Konusunda Önlemler Alma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	265
110.	OAB'nin, Öğrencilerin Tinsel Değerlere Bağlılıklarını Güçlendirme Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	266
111.	OAB'nin, Öğrencilerin Dayanışma Duygularını Geliştirme Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması ...	267

112.	OAB'nin, Öğrencilerin Sorumluluk Duygularının Gelişmesine Katkıda Bulunma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	268
113.	OAB'nin, Öğrencilerin Okula Devamlarının Sağlanmasına Çalışma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	269
114.	OAB'nin, Öğrencilerin Başarılarını Ana Babalara Gösterme Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması ...	270
115.	OAB'nin, Ana Babaların Okulu Ziyaret Etme Alışkanlığı Kazanmalarına Yardımcı Olma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	271
116.	OAB'nin, Öğrenci Başarısının Artırılması İçin Ana Babalarla İşbirliği Yapma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	272
117.	OAB'nin, Okulun Amaçları Konusunda Ana Babaları Aydınlatma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	273
118.	OAB'nin, Okulun Yapacağı Etkinliklere Katkıda Bulunma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması ...	274
119.	OAB'nin, Okulun Eğitim İlkelerini Ana Babalara Açıklama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	275
120.	OAB'nin, Okuldaki Eğitim Etkinliklerini Ana Babalara Tanıtma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması .	276
121.	OAB'nin, Öğrencilere Okulda Çalışma Olanakları Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	277
122.	OAB'nin, Öğretmenleri Öğrenci Ana Babalarını Ziyaret Etmeye Özendirme Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	278
123.	OAB'nin, Ana Babalara Eğitim Konusunda Konferanslar Düzenleme Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	279
124.	OAB'nin, Ana Babaların Okul Kitaplığından Yararlanmasını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	280

125.	OAB'nin, Ana Babaların Okul Bahçesinden Yararlanmasını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	281
126.	OAB'nin, Ana Babaların Okulun Oyun ve Spor Tesislerinden Yararlanmasını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	282
127.	OAB'nin, Öğrencilerin Okul Bahçesinden Yararlanmasını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	283
128.	OAB'nin, Öğrencilerin Okul Kitaplığından Yararlanmasını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	284
129.	OAB'nin, Öğrencilerin Okulun Oyun ve Spor Tesislerinden Yararlanmasını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	285
130.	OAB'nin, Uyumsuz Öğrenciler İçin Önlemler Alma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	286
131.	OAB'nin, Özendirmeyi Gereksinen Çocuklar Hakkında Gerekli Çarelere Başvurma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	287
132.	OAB'nin, Üstün Yetenekli Öğrenciler İçin Önlemler Alma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	288
133.	OAB'nin, Bedensel Özürlü Öğrenciler İçin Önlemler Alma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	289
134.	OAB'nin, İlgili Öğrencilere Beden Eğitimi İçin Olanak Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	290
135.	OAB'nin, Zihinsel Özürlü Öğrenciler İçin Önlemler Alma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	291
136.	OAB'nin, İlgili Öğrencilere Yabancı Dil Eğitimi İçin Olanak Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	292

137.	OAB'nin, İlgili Öğrencilere Müzik Eğitimi İçin Olanak Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	293
138.	OAB'nin, İlgili Öğrencilere İş Eğitimi İçin Olanak Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması .	294
139.	OAB'nin, İlgili Öğrencilere Resim Eğitimi İçin Olanak Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	295
140.	OAB'nin, Öğrencilerin Temizlik Alışkanlığı Kazanmalarını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	296
141.	OAB'nin, Yoksul Öğrencilere Yardım Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	297
142.	OAB'nin, Öğrencilerin Bulaşıcı Hastalıklardan Korunmalarını Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	298
143.	OAB'nin, Öğrencilerin Sağlıklı Yaşamaları İçin Önlem Alma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	299
144.	OAB'nin, Okuldaki Kazalara Karşı Önlemler Alma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	300
145.	OAB'nin, Öğrencilerin Düzenli Beslenmelerini Özendirme Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması ...	301
146.	OAB'nin, Öğrencileri Trafik Kazalarından Koruyucu Önlemler Alma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	302
147.	OAB'nin, Hasta Öğrencilere Yardım Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	303
148.	OAB'nin, Öğrencilerin Boş Zamanlarını Değerlendirmeleri İçin Olanak Sağlama Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	304
149.	OAB'nin, Vatandaşların Okuma Yazma Öğrenmesine Yardımcı Olma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	305

150.	OAB'nin, Kendini Yetiştirmek İsteyen Vatandaşlara Yardımcı Olma Görevinin Uygulanma Düzeyi Karşılaştırması	306
------	--	-----

EK ÇİZELGE: D

151.	Öğrencilerin Atatürk İlke ve İnkılaplarına Bağlılıklarına Pekiştirmede Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	307
152.	Öğrencilere Ulusal Değerler Kazandırmada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	308
153.	Öğrencilerin Disipline ve Toplum Düzenine Uymalarını Sağlamada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	309
154.	Öğrencilerde İnsanlık Sevgisini Geliştirmede Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	310
155.	Öğrencilerin Tinsel Değerlere Bağlılıklarını Güçlendirmede Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	311
156.	Öğrencilerin Tutum Bozuklukları Konusunda Önlemler Almada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	312
157.	Öğrencilerin Dayanışma Duygularını Geliştirmede Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	313
158.	Öğrencilerin Okula Devamlarınının Sağlanmasına Çalışmada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması .	314
159.	Okuldaki Eğitim Etkinlikleri ve Öğrenci Başarılarını Ana Babalara Göstermede Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	315
160.	Okulun Amaç ve Eğitim İlkelerini Ana Babalara Açıklamada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	316
161.	Öğrenci Başarısınının Artırılması İçin Ana Babalarla İşbirliği Yapmada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	317

162.	Öğrencilere Okulda Çalışma Olanakları Sağlamada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	318
163.	Ana Babaların Okulu, Öğretmenlerin Öğrenci Ana Babalarını Ziyaret Etme Alışkanlığı Kazanmalarına Yardımcı Olmada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	319
164.	Ana Babalara Eğitim Konusunda Konferanslar Düzenlemede Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması .	320
165.	Ana Babaların, Okul Bina ve Tesislerinden Yararlanmasını Sağlamada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	321
166.	Öğrencilerin, Okul Bina ve Tesislerinden Yararlanmasını Sağlamada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	322
167.	Özendirmeyi Gereksinen Çocuklar Hakkında Gerekli Çarelere Başvurmada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	323
168.	Özel Eğitim Gerektiren Öğrenciler İçin Önlemler Almada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması .	324
169.	Yetenek Derslerine Özel İlgi Duyan Çocuklara Okul ve Çevrede Olanak Sağlamada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	325
170.	Öğrencilerin Sağlıklı Yaşamaları, Bulaşıcı Hastalıklardan Korunmaları ve Temizlik Alışkanlığı Kazanmalarını Sağlamada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	326
171.	Okuldaki Kazalara Karşı Önlemler Almada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	327
172.	Hasta ve Yoksul Öğrencilere Yardım Sağlamada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	328
173.	Öğrencileri Trafik Kazalarından Koruyucu Önlemler Almada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	329

174. Öğrencilerin Düzenli Beslenmelerini Özendirmede Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması 330
175. Öğrencilerin Boş Zamanlarını Değerlendirmeleri İçin Olanak Sağlamada Yönetmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması 331

EK ÇİZELGE: E

176. Öğrencilerin Atatürk İlke ve İnkılaplarına Bağlılıklarını Pekiletirmede Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması 332
177. Öğrencilere Ulusal Değerler Kazandırmada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması 333
178. Öğrencilerde İnsanlık Sevgisini Geliştirmede Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması 334
179. Öğrencilerin Başarılı Olmalarını Sağlamada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması 335
180. Öğrencilerin Disipline ve Toplum Düzenine Uymalarını Sağlamada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması 336
181. Öğrencilerin Olumlu Kişilik Özellikleri Kazanmasına Katkıda Bulunmada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması 337
182. Öğrencilerin Tinsel Değerlere Bağlılıklarını Güçlendirmede Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması 338
183. Öğrencilerin Dayanışma Duygularını Geliştirmede Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması 339
184. Öğrencilerin Tutum Bozuklukları Konusunda Önlemler Almada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması 340
185. Öğrencilerin Okula Devamlarının Sağlanmasına Çalışmada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması . 341
186. Öğrenci Başarısının Artırılması İçin Ana Babalarla İşbirliği Yapmada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması 342

187.	Okuldaki Eğitim Etkinliklerini ve Öğrencilerin Başarılarını Ana Babalara Göstermede Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	343
188.	Ana Babaların, Okulu Ziyaret Etme Alışkanlığı Kazanmalarına Yardımcı Olmada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	344
189.	Okulun Amaç ve Eğitim İlkelerini Ana Babalara Açıklamada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	345
190.	Öğrencilere Okulda Çalışma Olanğı Sağlamada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	346
191.	Özendirmeyi Gereksinen Çocuklar Hakkında Gerekli Çarelere Başvurmada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	347
192.	Öğrencilerin Sağlıklı Yaşamaları, Bulaşıcı Hastalıklardan Korunmaları ve Temizlik Alışkanlığı Kazanmalarını Sağlamada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	348
193.	Öğrencilerin Düzenli Beslenmelerini Özendirmede Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	349
194.	Okuldaki Kazalara Karşı Önlemler Almada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	350
195.	Öğrencileri Trafik Kazalarından Koruyucu Önlemler Almada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	351
196.	Öğrencilerin Boş Zamanlarını Değerlendirmeleri İçin Olanak Sağlamada Öğretmenlerin Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	352

EK ÇİZELGE: F

197.	Öğrencilerde İnsanlık Sevgisini Geliştirmede Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	353
198.	Öğrencilere Ulusal Değerler Kazandırmada Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	354

199.	Öğrencilerin Disipline ve Toplum Düzenine Uymalarını Sağlamada Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	355
200.	Öğrencilerin Tinsel Değerlere Bağlılıklarını Güçlendirmede Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	356
201.	Öğrencilerin Atatürk İlke ve İnkılaplarına Bağlılıklarını Pekiştirmede Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	357
202.	Öğrencilerin Olumlu Kişilik Özellikleri Kazanmasına Katkıda Bulunmada Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	358
203.	Öğrencilerin Başarılı Olmalarını Sağlamada Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	359
204.	Öğrencilerin Tutum Bozuklukları Konusunda Önlemler Almada Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	360
205.	Öğrencilerin Dayanışma Duygularını Geliştirmede Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	361
206.	Öğrencilerin Okula Devamlarının Sağlanmasına Çalışmada Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	362
207.	Okulun Yapacağı Etkinliklere Katkıda Bulunmada Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	363
208.	Özendirmeyi Gereksinen Çocuklar Hakkında Gerekli Çarelere Başvurmada Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	364
209.	Öğrencilerin Sağlıklı Yaşamaları, Bulaşıcı Hastalıklardan Korunmaları ve Temizlik Alışkanlığı Kazanmalarını Sağlamada Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	365
210.	Öğrencilerin Düzenli Beslenmelerini Özendirmede Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	366
211.	Öğrencileri Trafik Kazalarından Koruyucu Önlemler Almada Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	367

212.	Öğrencilerin Boş Zamanlarını Değerlendirmeleri İçin Olanak Sağlamada Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	368
213.	Vatandaşların Kendini Yetiştirmesine Yardımcı Olmada Ana Babaların Yeterlik Düzeyi Karşılaştırması	369

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
1. Okul Aile İlişkileri "Hava"	51
2. Ana Baba İşbirliğinin Kapsamı	55
3. Temsili Düzeyde Okul Aile İletişimi	57
4. Ana Baba İle Çalışmak İçin Hizmet İçi Eğitimi Geliştirme Sürecinin Planlanması	65
5. Görüşmenin Yapılanması	71

I. B Ö L Ü M

G İ R İ Ő

Bu bölümde araştırmanın problemi ve yönteme ilişkin bilgiler verilmiştir.

PROBLEM

Bu altbölümde araştırmanın problemi, amaç ve önemi tartışılmış; ayrıca tanım ve kısaltmalara yer verilmiştir.

Problem Durumu

Çocuk eğitimin ilk sorumlusu ailedir. Okul ile aile arasındaki karşılıklı sorumluluk ve ortak eğitim ilkeleri, karşılıklı güven anlaşmasını da gerektirir. Bu anlaşma öğretim hedefleri, okulun eğitimsel projesi, etkinliklerin örgütlenmesi ve sonuçların değerlendirilmesi konularında ana baba ile öğretmen arasında olumlu bir iletişimi zorunlu kılar. Uygulama ve araştırmalar, ana babanın okul yaşantısına katılımının çocuğun başarısını artırdığını göstermektedir.¹

Demokratik toplumda, okul yönetiminde yönetmen ve öğretmenle ilişkisi açısından ana baba önemli bir rol oynamaktadır. Yönetmen, çoğu kez ana baba ile öğretmeni uzlaştırıcı bir tutum sergilemek zorunda kalabilir. Okul aile ilişkisinde başarılı olmak isteyen yönetmen ise, ana baba ile öğretmen arasındaki ilişkileri iyi izlemelidir.²

1. Ronald Vandenberg, "Sonuç Raporu" (CDCC Proje No:8, 1988), s.126.

2. Ziya Bursalıoğlu, Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış, (Ankara: A.Ü.Eğitim Fakültesi, 1982), s.74.

Öğrenci başarısında aile çevresinin büyük etkisi olduğu görülmektedir. Ailenin okul eğitimi programına desteğinin sağlanmasında, okul aile birliği (OAB) ve veli toplantıları ile ev ziyaretlerinden yararlanılması önerilebilir. Okulun yönetmeni, öğretmen ve diğer ilgililer bu konuya özen göstermelidir.³

Okullarda başarısızlığa uğrayan çocukların genellikle yoksul ailelerden geldikleri, ana babalarının ise onlara çalışmalarında yol gösterecek ya da yardımcı olabilecek durumda olmadıkları görülmektedir. Böyle ana babalar, nasıl iletişim kuracaklarını bilemediklerinden öğretmenle ilişkiden kaçınmakta ve çocukların çalışmalarında gerekli olan aile desteğini sağlayamamaktadırlar. Okulda duyuşsal etmen ihmal edildiği için de, başlangıçtan itibaren avantajlı olmayan çocuk akademik yarışta geri kalmaktadır. Bu tür çocukların ana babaları, okulla ilişki kurma konusunda çekingenliklerini yenmedikçe ve çocuklarına belirli biçimlerde yardım etmeleri gereğini kavramadıkça, onlara gereksindikleri desteği veremeyeceklerdir.⁴

Seçmen ve vergi yükümlüsü olarak ana babaların eğitime katkılarıyla birlikte, eğitsel bürokrasinin duyarsızlığına ilişkin yakınlmaları da artmıştır. Bu ilgili ana baba grupları için okul yönetimine katılım bir zorunluluk olmuştur. Paylaşılmış denetim görüşü 1970'ler boyunca yeni biçimler almış, katılım kimi durumlarda resmî bir yapıyı kapsamış ve yerel okul düzeyinde "ana baba danışma kurulları" oluşturulmuştur. Sözgelimi, California'da okulun bütçe görüşmelerine toplum üyeleri de katılmış; Chicago'da ana baba kurulları, okul yönetmenlerinin davranışlarını değerlendirmede büyük bir role sahip

3. İbrahim Ethem Başaran, Eğitim Yönetimi, (Ankara: Gül Yayınevi, 1983), s.105.

4. John Lowe, Dünyada Yetişkin Eğitime Toplu Bakış, Çev: Turhan Oğuzkan, (Ankara: UNESCO Türkiye Milli Komisyonu, 1985), s.65.

olmaya başlamıştır.⁵

Günümüz eğitiminde okul aile işbirliğinin temel hedefleri aşağıda verilmiştir. Hedeflerin öncelik sırası ve bunlardan işbirliğinde nasıl yararlanıldığı ise, büyük ölçüde ulusal geleneklere ve ideolojik yapıya bağlıdır.⁶

* Ev ve okuldaki eğitim ortamının uyumunu gerçekleştirerek çocuğun toplumsal gönencini ve öğrenme gelişimini sağlamak;

* Eğitsel bilişim (information) ve katılımcı öğrenme ile ana babanın eğitsel ve toplumsal yeterliğini artırmak;

* Konuların topluma yakınlaşmasını sağlayarak okulların toplumdaki soyutlanma düzeyini azaltmak.

Türkiye'de okul aile işbirliği konusunda ilk adım, 2-10 Aralık 1946 tarihlerinde toplanan Üçüncü Milli Eğitim Şûrasında atılmıştır. Şûranın ilk birleşiminde "Okul Aile Birlikleri Ana Tüzük Taslağı" sunulmuştur.

Metinde, birliklerin üzerinde çalışacakları sorunlar ana başlıklar halinde şöyle belirlenmiştir: "Okul yaşamına egemen olan eğitim ve öğretim ilkelerinin ailelere tanıtılması; temizlik ve sağlık; devam; beden, fikir, duygu ve ahlak eğitimi; toplumsal eğitim".⁷

Üçüncü Milli Eğitim Şûrasında kabul edilen esaslara göre hazırlanan "Okul Aile Birliği Yönetmeliği", Talim ve Terbiye Dairesinin 31.1.1947 tarih ve 25 sayılı kararıyla yürürlüğe girmiştir. Ancak bir yandan kimi maddelerin iyi işlenmemiş olması, diğer yandan yeni gereksinimleri karşılama düşüncesi, yönetmelikte birtakım deği-

5. W.Michael Kirst, Who Controls Our Schools? (New York: W.H.Freeman and Company, 1984), s.42.

6. K.Schleicher, "Co-operation Between School and Family" (Strasbourg: The CDCC's Project No:8, 1986), s.40.

7. MEB, Üçüncü Milli Eğitim Şûrası, 1946, s.50-56.

şiklikler yapılmasını gerektirmiştir. Talim ve Terbiye Kurulunun 10.1.1952 tarih ve 4 sayılı kararıyla, düzenlenen yeni bir yönetmelik kabul edilmiştir.

İlk yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle birlikte, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından "Okul Aile Birlikleri Yayınları" adıyla bir dizi kitapçık yayımlanmaya başlanmıştır. "Çocuk Eğitiminde Ana Baba ve Öğretmenlere İpuçları", "Çocukların Başarısızlıkları Karşısında Okul ve Aile", "Çocuğumuzun Başarılı Bir Öğrenci Olmasına Nasıl Yardım Ederiz?" gibi başlıklar taşıyan bu yayınların, özellikle o günün koşullarında son derece yararlı olduğu düşünülmektedir.

Okul aile işbirliğinin geliştirilmesi konusunda bir başka çalışma da, "Öğretmeni İşbaşında Yetiştirme Bürosu" tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu kitapçıkta, birliğin işleyişini zorlaştıran nedenler açıklanmış, iyi bir okul aile birliğinin nasıl kurulacağı tartışılmıştır.⁸

Okul aile birlikleri konusunda üçüncü yönetmelik değişikliği 1965 yılında yapılmıştır. Bu yönetmelikte, OAB'nin uğraşabileceği konular ana başlıklar halinde şöyle sıralanmıştır:⁹

* Okulun amaç ve eğitim-öğretim ilkeleriyle eğitim çalışmalarını hakkında ana babaları aydınlatma;

* Sağlık ve temizlik alışkanlıkları kazandırmada ortak önlemler alma;

* Çocukların başarısını artırmada ana babalarla işbirliği yapma;

* Aile, okul ve çevrede çocukların iyi alışkanlıklar kazan-

8. Hüseyin Beşer, Okul-Aile İşbirliği Nasıl Geliştirilir?, (Ankara: MEB B/14, 1965), s.15-17.

9. "Okul Aile Birliği Yönetmeliği", Resmî Gazete, 12.062; 30.7.1965.

masını sağlama;

* Toplumsal yardım ve hizmetler.

Milli eğitim şûralarında da, okul aile işbirliğine yönelik ilginin sürdüğü görülmektedir. Onbirinci Şûrada, ilköğretim öğretmenlerinin eğitimine ilişkin olarak "diğer personel ve ana babalarla işbirliği yapma becerisi kazandırmaya yönelik içerik ve etkinlik kategorileri" kapsamında sosyal psikoloji, insan ilişkileri, kitle iletişimi vb. dersler önerilmiştir.¹⁰ Onikinci Şûranın konuya ilişkin kararları ise aşağıdaki maddeleri kapsamaktadır:¹¹

* Aileye temel çocuk eğitimi ve toplumsallaşma ile ilgili görevlerini anımsatacak önlemlerin alınması;

* Öğretmen ve okulun aile ile ilişkisinin sıklaştırılması, okul aile uyumunun sağlanmasına özen gösterilmesi;

* Öğrenci velilerinin, çocuklarının durumu, yönelebilecekleri meslekler ve bilgi alanları konularında aydınlatılması.

Birinci Gençlik Şûrasında ise, çocuk ve ruh sağlığı eğitiminin öğretmen yetiştiren kurumlardan başlanarak her düzeyde ana babayı içine alacak kapsamda biçimlendirilmesi, toplumdaki eğitim yetersizliğinin giderilmesinde ana babaların da görev almalarının sağlanması önerilmiştir. Ayrıca, gençlerin okul ya da aileye ilişkin sorunlarının çözümünde okul aile işbirliğinden yararlanılması kararlaştırılmıştır.¹²

Çocuğun gelişmesi ve gizilgücünü anlaması için, okul ile evde verilen eğitim birbirini tamamlamalı ve süreklilik sağlanmalıdır.

10. "Onbirinci Milli Eğitim Şûrası Kararları", Tebliğler Dergisi, 2145; 15.8.1983.

11. "Onikinci Milli Eğitim Şûrası Kararları", Tebliğler Dergisi, 2274; 28.11.1988.

12. "Birinci Gençlik Şûrası Kararları", Tebliğler Dergisi, 2278 sayılı T.D.'ne Ek; 23.1.1989.

Bu ise, ortak sorumluluk temelinde taraflar arasındaki işbirliğinin örgütlenmesi ve güçlendirilmesini gerektirmektedir.¹³ Türk eğitim sisteminde okul aile ilişkilerini düzenleyen son yönetmelik 1983 tarihli'dir. Öncekilerde birliğin uğraşabileceği konular veya problemler olarak ele alınan hususların, bu yönetmeliğin 26. maddesinde birliğin görevleri başlığı altında yeniden düzenlendiği görülmektedir. Birliğe ayrıca, ulusal duyguların gelişimi ile Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılığın pekiştirilmesi konularında görevler verilmiştir.¹⁴

Amaç

Yukarıdaki açıklamalara dayalı olarak araştırmanın problemi şöyle belirlenmiştir: Ankara merkez ilçelerindeki ortaokullarda, okul ile ailenin işbirliği ve sorunları yönetmen, öğretmen ve ana babalar tarafından nasıl değerlendirilmektedir? Bu amaca ulaşmak için yanıt aranan sorular da şunlardır:

A. "Okul Aile Birliği Yönetmeliği" nin gereklilik ve uygulanma düzeyi nedir?

1. Yönetmelik ile okul aile birliklerine verilen görevler, okul aile işbirliğini geliştirmede gerekli görülmekte midir?

2. Yönetmelik ile okul aile birliklerine verilen görevler gereğince uygulanabilmekte midir?

3. Görevlerin gerekliliği ile uygulanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

B. Yönetmen, öğretmen ve ana babaların, okul aile işbirliği için gereken görevlerdeki yeterlik düzeyi nedir?

13. Vandenberg, Ön.ver., s.126.

14. "Okul Aile Birliği Yönetmeliği" Resmi Gazete, 18.051; 8.5.1983.

1. Yönetmenler, okul aile işbirliğindeki yönetsel görevlerde yeterli midir?

2. Öğretmenler, okul aile işbirliğindeki eğitsel görevlerde yeterli midir?

3. Ana babalar, okul aile işbirliğinde kendilerine düşen görevlerde yeterli midir?

C. Okul aile işbirliğinin sorunları nelerdir?

Önem

Okul aile işbirliği konusunun, ilgililerin sürekli gündeminde olduğu görülmektedir. Onikinci Milli Eğitim Şûrasının "Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi" altbaşlığı içerisinde verilen bir kararı da, "Okul aile birliklerinin bugünkü durumunun kapsamlı ve bilimsel bir şekilde araştırılması" konusuna yöneliktir.¹⁵ Bu araştırma ile, söz konusu kararın uygulanmasına ve okul aile işbirliği sorunlarının tartışılmasına katkıda bulunulacağı düşünülmektedir.

MEB'nin konuya yeterince duyarlık gösterdiği konusunda da kuşklar bulunmaktadır. Çünkü, MEB tarafından 1968 yılında yayımlanan kitapçıkta ve üç cilt olarak düzenlenen 1982 tarihli yayında verilen yönetmelik 1952 tarihlidir.¹⁶ 1983 tarihli son yönetmelik ise, aynı yıl MEB tarafından yayımlanmış ve az sayıda basıldığı için sınırlı bir dağıtım yapılabilmıştır.¹⁷ Bu çalışmanın, ilgilileri uyarması ve daha dikkatli davranmaya yöneltmesi beklenmektedir.

Okul aile işbirliğinin gerçekleşmesinde, tarafların karşılıklı rol ve beklentilerini iyi algılamaları ve bu alandaki yeterlilikle-

15. "Onikinci Milli Eğitim Şûrası", Ön.ver., s.942.

16. MEB, Milli Eğitimle İlgili Yönetmelikler, (İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, Cilt:2, 1982), s.1475-1483.

17. MEB, Okul-Aile Birliği Yönetmeliği, (Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1983).

rini geliştirmeleri 3nemlidir. Bu araştırma ile, y3netmen ve 3ğretmenlerin hem hizmet 3ncesi hem de hizmet içinde yetiştirilmelerinin gereği daha iyi anlaşılacaktır. B3ylece 3ğretmen yetiştiren kurumlar ile MEB arasındaki ilişkilerin sıklaşması ve derinleşmesi umulmaktadır.

Avrupa Topluluğunun desteğiyle kıta d3zeyinde 3rg3tlenmiş bir kuruluş olan Avrupalı Ana Babalar Birliği (EPA) de, bu araştırmaya başka bir esin kaynağı olmuştur. Topluluk ile b3t3nleşme s3recinin yaşandığı T3rkiye'de, h3l3, ulusal d3zeyde 3rg3tlenmiş bir OAB bulunmamaktadır. EPA'nın amacı, ana babaları eğitsel konularda Avrupa d3zeyinde temsil etmek ve aile ile okul arasındaki ortaklıği geliştirmektir.¹⁸ Eğer T3rkiye Avrupa ile b3t3nleşecek ise, gelişmeleri yakından izlemek ve gerekli d3zenlemeleri yapmak zorundadır.

Ana babaların okul program ve uygulamalarına ilgisi konusunda, ilkokuldan sonraki d3zeylere ilişkin çok az bilgi bulunmaktadır. Bu konudaki araştırmaların çoğu, okul3ncesi ya da ilkokul d3zeyinde yapılmıştır. Elde edilen bulgulara g3re, ilkokulda sınıf d3zeyi y3kseldike ana baba ilgisi uygulamalarında giderek bir d3ř3ř g3r3lmektedir. Bu d3ř3ř3n ortaokul d3zeyinde daha da artması beklenmektedir. 3ğretmenlerin okul3ncesi ve ilkokul yılları boyunca oluşturdukları okul aile bağlantılarını s3rd3rmek için, ortaokul ve lisede 3ęrenci ana babalarının ilgilerinin nasıl sağlanacağına ilişkin araştırmalara gereksinim duyulmaktadır.¹⁹

18. EPA, A.Brochure.

19. Joyce L.Epstein, "Home and School Connections in Schools of the Future: Implications of Research on Parent Involvement", (Peabody Journal of Education, 62, Winter 1985), s.24.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Bağımsız Ortaokul: Yönetim bakımından üst derecedeki okullara bağlı olmayıp ilkokul mezunlarına eğitim ve öğretim hizmeti veren, öğrencileri yaşama ve daha sonraki öğretim kurumlarına hazırlayan üç yıl süreli okuldur.²⁰

Okul Aile Birliği: 18 Mayıs 1983 tarih ve 18.051 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmelikte "Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda, okul ile aile arasında bütünleşmeyi gerçekleştirmek, veli ve öğretmenler arasında işbirliği sağlamak" amacıyla kurulması öngörülen bir organdır.

Ana Baba: Öğrencinin okulla ilgili her tür sorumluluğunu resmen üstlenmiş kişi "veli" olarak tanımlanmaktadır. Okul için veli öğrencinin annesi, babası ya da başka bir yakını olabilir. Okulla ilişkinin tek kişiyle sınırlanamayacağı düşüncesi, bu çalışmada ana babanın katılımı üzerinde yoğunlaşılması ve "veli" yerine "ana baba" kavramı kullanılmasını gerektirmiştir.

Ana Baba Toplantısı: Sınıf düzeyinde ana babaları bir araya getiren, genel konuların görüşülüp tartışıldığı ve öğretim yılı içerisinde belirli aralıklarla düzenlenen planlı toplantılardır.

Öğretmen-Ana Baba Görüşmesi: Belirli bir öğrencinin ana babası ile öğretmenin ve gerektiğinde öğrencinin de katılımıyla özel konuların görüşülüp tartışıldığı, planlı olarak ya da isteğe göre düzenlenen oturumlardır.

Gereklilik, Uygulanma ve Yeterlik Ölçütü: Beşli ölçeğe göre belirlenen aritmetik ortalamanın 200'den büyük olması durumudur.

20. MEGSB, Eğitim Gençlik ve Spor İstatistikleri, (Ankara: Hizmete Özel, 1985), s.2.

Kısaltmalar:

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

OAB : Okul Aile Birliği

EPA : Avrupalı Ana Babalar Birliği

YÖNTEM

Bu altbölümde, araştırma deseni, evren, örneklem, veri toplama ve çözümleme teknikleri açıklanmıştır.

Araştırma Deseni

Bu araştırmada anket-tarama yöntemi uygulanmış ve araştırma ankete dayalı veriler üzerinde yürütülmüştür.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Ankara merkez ilçelerindeki bağımsız ortaokulların yönetmenleri, öğretmenleri ve son sınıf öğrencilerinin ana babalarıdır. Merkezci yönetimin bir sonucu olarak, okul yönetmenlerinin bile yetkisizlikten yakındığı Türk okul sisteminde yönetmen yardımcılarının yönetsel işlevlerinin son derece sınırlı olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, araştırmada yönetmen yardımcılarını ayrı bir grup olarak ele alınmamış ve öğretmen grubu içerisinde değerlendirilmiştir.

Araştırma evreninde toplam 58 okul bulunmaktadır. Sayıları az olduğu için, yönetmenlere ilişkin verilerin doğrudan evrenden elde edilmesi düşünülmüştür. Öğretmen ve ana babalar ise, örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir.

Örneklem büyüklüğünün saptanmasında, benzer konuda ve aynı evrende yapılan araştırmalarda hesaplanan standart sapmalardan yararlanılmıştır. Bu araştırmalarda, öğretmenler için belirlenen en yüksek standart sapmanın 1.44, ana babalar için de 1.52 olduğu görülmüştür.

Örneklem büyüklüğü ise aşağıdaki formüle göre hesaplanmıştır:

$$n = \frac{SS^2}{\frac{s^2}{z^2} + \frac{SS^2}{N}}$$

Formülde kullanılan simgelerin anlamları da şöyledir:

(N) Evrendeki sayı = Öğretmen \approx 2442
= Ana baba \approx 25.000

(e) Sapma düzeyi = 0.15

(Z) Güven düzeyi = 1.96

(SS) Standart sapma = Öğretmen için: 1.44
Ana baba için: 1.52

(n) Örneklem sayısı

Formül uygulandığında, öğretmen örnekleme için hesaplanan sayınının 309, ana baba için de 388 olduğu görülmüştür. Ancak, bu sayıların daha yüksek tutulmasının örneklem temsil düzeyini artıracak düşüncesiyle örneklem sayısı evrenin gerçek değeri üzerinden şu şekilde belirlenmiştir:

<u>Denek Grubu</u>	<u>Örneklem Sayısı</u>	<u>Örneklem/Evren Oranı</u>
Yönetmen	58	% 100
Öğretmen	620	% 25
Ana baba	1247	% 5

Evren ve örnekleme ilişkin bilgiler Çizelge 1'de özet halinde sunulmuştur. Okul düzeyindeki çizelgeler ise Ek A'da verilmiştir.

Her okuldaki örneklem grubunun belirlenmesi için de yansız (random) sayılar çizelgesinden yararlanılmıştır. Öğretmenlerin seçi-

minde okullardaki listelerin, ana babaların seçiminde ise A şubesinden başlanmak üzere sınıf listelerinin kullanılması istenmiştir. Ancak ölçme araçlarının iletilmesini çoğunlukla okul yönetimleri sağladığı için, bu kuralın gerçekleşme düzeyi kesin olarak bilinmemektedir.

ÇİZELGE 1

İLÇE DÜZEYİNDE EVREN VE ÖRNEKLEM DAĞILIMI

İlçeler	Okul	Öğretmen Sayısı		Öğrenci Sayısı	
	Sayısı	Evren	Örneklem	Evren	Örneklem
Altındağ	15	511	130	5107	255
Çankaya	11	657	165	4944	249
Keçiören	11	540	137	5739	287
Mamak	11	423	108	5816	293
Sincan	3	82	21	896	45
Yenimahalle	7	230	59	2342	118
Toplam	58	2443	620	24844	1247

Kaynak: MEB 1988-1989 Öğretim Yılı İstatistikleri

Deneklerin Kimlikleri

Araştırmaya yönetmen, öğretmen ve ana baba olmak üzere üç ayrı grup katılmıştır. Toplam deneklerin yüzde 3.41'ini yönetmenler, yüzde 28.59'unu öğretmenler ve yüzde 68.00'ini ana babalar oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan yönetmenlerin yüzde 9.61'i, öğretmenlerin yüzde 46.33'ü, ana babaların yüzde 34.04'ü kadındır (Çizelge 2).

ÇİZELGE 2
ÖRNEKLEM GRUBUNUN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

Rol	Kadın		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Yönetmen	5	9.61	47	90.39	52	3.41
Öğretmen	202	46.33	234	53.67	436	28.59
Ana Baba	353	34.04	684	65.96	1037	68.00
Toplam	560	36.73	965	63.27	1525	100.00

Araştırmaya katılan yönetmen ve öğretmenlerin yarısından fazlası üç yıllık yüksek okul mezunudur. Dört yıllık yüksek okul veya fakülte bitirenlerin oranı, yönetmenlerde yaklaşık yüzde 29, öğretmenlerde yaklaşık yüzde 30'dur. Her iki grupta iki yıllık yüksek okul mezunu oranı yüzde 10'un altında iken, öğretmen grubunda lise veya dengi okul mezununa da rastlanmıştır. Öte yandan yüksek lisans diploması bulunan yönetmen sayısı üç iken, öğretmen sayısının on dört olduğu görülmektedir (Ek B, Çizelge 39-40).

Araştırmaya katılan ana babaların üçte birinden fazlası ilköğretim mezunudur. Ortaokul veya dengi bir okulu bitirenlerin oranı ise, yaklaşık yüzde 29 olarak belirlenmiştir. Lise veya dengi bir okulu bitirenler yüzde 14.56, bir yüksek okul ya da fakülteyi bitirenler yüzde 12.44 oranındadır. Ana baba grubunun yüzde 2.03'ünün okuryazar olmadığı, yüzde 3.47'sinin okuryazar olduğu halde bir diploması bulunmadığı saptanmıştır (Ek B, Çizelge 41).

Öğretim dallarına ilişkin bulgular da şöyle özetlenebilir:

Araştırmaya katılan yönetmenlerde en fazla görülen öğretim dalı Sosyal Bilgiler (yüzde 25.00), öğretmenlerde Türkçe-Türk Dili ve Edebiyatı (yüzde 18.35) olarak belirlenmiştir. Yönetmen grubunda ikinci sırayı Matematik (yüzde 21.15) almış, bunu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisinin (yüzde 13.46) izlediği görülmüştür. Öğretmen grubunda ikinci sırayı Matematik (yüzde 14.22) alırken, üçüncü sırada Sosyal Bilgiler (yüzde 12.39) dalı bulunmaktadır. Yönetmen grubunun yaklaşık yüzde 10'unun, öğretmen grubunun ise yaklaşık yüzde 7'sinin öğretim dalına ilişkin soruyu yanıtlamaktan kaçındığı düşünülmektedir (Ek B, Çizelge 42-43).

Araştırmaya katılan ana babaların mesleklerine göre dağılımı, kendilerine doğrudan anket uygulanan ve uygulanmayan ana babalar olmak üzere iki kategoride verilmiştir. Ankete yanıt veren anaların yaklaşık yüzde 41'i, babaların yüzde 27'si üretim ile ilgili işlerde çalışmaktadır. Bu kategoride anaların beşte biri, babaların dörtte biri hizmet işçisi olarak görev yapmaktadır. Anket uygulanan anaların yaklaşık yüzde 18'i, babaların yüzde 22'si büro görevlisidir. Ankete yanıt veren anaların yaklaşık yüzde 8'inin, babaların yüzde 15'inin profesyonel ve teknik görevlerde çalıştığı görülmektedir. Anketi babaları yanıtlayan öğrencilerin analarının yaklaşık yüzde 90'ı ev hanımıdır. Anketi anaları yanıtlayan öğrencilerin babalarının mesleklerine ilişkin soru ise, anaların yüzde 90'ı tarafından yanıtı bırakılmıştır (Ek B, Çizelge 44).

Bulgulara göre, yönetmen ve öğretmen gruplarının yaklaşık üçte biri altı ile on yıl arasında değişen bir mesleki kıdeme sahiptir. Ancak, yönetmenlerin dörtte birinin görev yaptığı süre beş yıldan az bulunmuştur (Ek B, Çizelge 45-46). Henüz mesleklerinin

ilk basamaklarında olan öğretmenlerin kendilerini kısa sürede yönetmen olarak buldukları düşünülmektedir. Araştırmada, yönetmen grubuna ilişkin veriler evrenden alındığı için, bulgular dikkat çekici nitelikte görülmektedir.

Araştırmaya katılan yönetmenlerin yaklaşık yüzde 87'si, öğretmenlerin yüzde 98'i, okul aile işbirliği konusunda bir hizmet içi eğitim etkinliğine katılmamıştır (Ek B, Çizelge 47). Bu konuda hizmet içi eğitime katıldıklarını ileri süren yönetmen ve öğretmenlere göre, bu süre bir ile otuz gün arasında değişmektedir. Öğretmenlerden biri de, Avrupa Konseyi tarafından kısa süreli öğretmen bursları kapsamında düzenlenen hizmet içi eğitim seminerine katıldığını belirtmiştir.

Araştırmaya katılan ana babaların yüzde 89.30'u OAB'nde hiç çalışmamıştır. OAB'nde daha önce çalıştığını belirten ana babanın oranı yaklaşık yüzde 8 iken, bunun ancak dörtte birinin kadın olduğu görülmektedir. OAB'nde halen çalışmakta olduğunu ileri süren ana babaların ise, üçte birini analar, üçte ikisini babalar oluşturmaktadır (Ek B, Çizelge 48).

Veri Toplama Teknikleri

Bu araştırmada, veri toplama tekniği olarak "anket" kullanılmıştır. Aşağıda, anketleri geliştirme ve uygulama süreci açıklanmıştır.

Araçların Hazırlanması

Araştırmanın araçları için ön hazırlık, 1.8.1988-19.8.1988 tarihlerinde İstanbul Eminönü Vefa Lisesinde MEB Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından açılan "Eğitim Yönetimi" kursu ile başlatılmıştır. Bu kursa katılan 150 okul yönetmenine açık uçlu beş maddeden oluşan bir soru kâğıdı uygulanmıştır. Ancak yapılan değerlendirme-

de, araştırmacıya ışık tutacak nitelikte veriler sağlanamamıştır.

Okul ile ailenin işbirliği ve sorunları, 1983 tarihli "Okul Aile Birliği Yönetmeliği"nin 26. maddesinde verilen görevler temel alınarak saptanmaya çalışılmıştır. Yönetmelik maddeleri ölçme aracının geçerliğini artırmak amacıyla çözümlenmiş ve bunun sonucunda yirmi iki madde elli bir maddeye çıkarılmıştır.

Ölçme aracı olarak yönetmen, öğretmen ve ana babalar için ayrı formlarda düzenlenen anketler kullanılmıştır. Anketlerde, üç bölüm halinde öğretmen ve yönetmenler için 120, ana babalar için 119 madde bulunmaktadır. İlk bölümde kimlik bilgileri, ikinci bölümde gereklilik ve uygulanma düzeyleri, üçüncü bölümde ise yeterlik düzeylerine ilişkin verilerin elde edilmesi amaçlanmıştır. Anketlerde, ilk bölümün dışında üç gruba da aynı maddeler uygulanmıştır.

Okul aile birliklerine verilen görevlerin gereklilik ve uygulanma düzeyleri ile yönetmen, öğretmen ve ana babaların bu konuya ilişkin yeterlikleri, araştırmacı tarafından geliştirilen beşli bir ölçek üzerinde değerlendirilmiştir.

Araçların Geliştirilmesi

Taslak olarak hazırlanan anketler, aynı evren üzerinde 50 kişilik bir gruba uygulanmıştır. Anketlerin ekinde verilen "Anket Taslağını Değerlendirme Formu" ile de deneme grubunun görüşleri alınmıştır.

Anket taslağı, uzmanlık alanları araştırma, ölçme ve değerlendirme olan üç üniversite öğretim üyesinin değerlendirmesine sunulmuştur. Taslağa ilişkin eleştiri ve öneriler dikkate alınarak, gerekli görülen düzeltmeler yapılmıştır (Anket örnekleri Ek G'de verilmiştir).

Araçların Uygulanması

Anketlerin geliştirilmesi öğretim yılının sonunu bulmuştur. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne 10.7.1989 tarihinde verilen bir dilekçe ile, Ankara merkez ilçelerindeki 59 bağımsız ortaokulda araştırma yapmak için izin istenmiştir. Başlangıçta Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü, her ilçeden iki okul seçmiş ve yalnızca bu 12 okulda uygulama yapılabileceğini bildirmiştir. Özel girişimler sonucu, evrendeki tüm okulları kapsamak üzere 25 Eylül - 6 Ekim 1989 tarihleri için uygulama izni alınabilmiştir.

Araştırma kapsamında bulunan Mamak İlçesi Kutludüğün Ortaokulunun köy okulu olduğu anlaşıldığı için uygulama 58 okulda yürütülmüştür. Uygulama süresi içinde aşağıdaki altı okulun adı değişmiştir:

1. Altındağ Yıldırım Beyazıt Ortaokulu / Anadolu Lisesi
2. Çankaya Çukurca Ortaokulu / İlköğretim Okulu
3. Çankaya TÜRK-İŞ Blokları Ortaokulu / Ahmet Bahadır İlhan İlköğretim Okulu
4. Keçiören Tarhuncu Ahmet Paşa Ortaokulu / İlköğretim Okulu
5. Keçiören Yükseltepe Ortaokulu / Şehit Kubilay İlköğretim Okulu
6. Mamak Köstence Ortaokulu / İlköğretim Okulu

Ancak, araştırmanın tanımlanmış sınırı dışında kalan bu okullar da daha önce planlandığı gibi araştırmanın kapsamına alınmıştır. Bunun nedeni, bu okullardaki yeni düzenlemelerin hâlâ sürmekte olması ve uygulamanın öğretim yılı başında yapılması yüzünden henüz evrenin değişmediğinin düşünülmesidir.

Anketler, okullara araştırmacının kendisi ve yakınları tarafından dağıtılmıştır. Rehberlik servisleri bulunan okullarda, yönetim tarafından araştırmacıya rehber öğretmenlerin yardımcı olmaları sağlanmıştır. Yönetmen ve öğretmen anketleri doğrudan, ana baba anketleri ise son sınıf öğrencileri tarafından iletilmiştir. Ana baba anketlerinin doldurulması konusunda, anket verilen öğrencilere gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Okul sayısı fazla olduğu için, uygulamaya ayrılan sürenin ilk haftası anketlerin dağıtımıyla geçmiş, ikinci hafta ise toplamaya ayrılmıştır. Ancak, araştırmaya karşı ilgisizlik nedeniyle kimi okula iki, üç hatta dört kez gidildiği olmuştur. Anketlerin tamamının toplanması ise ekim ayının sonunu bulmuştur.

Cözümleme Teknikleri

Araştırma verileri frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, bağıntı (korelasyon) katsayısı, değişkenlik çözümlemesi (varyans analizi) ve "Z" sınaması tekniklerine dayalı olarak yorumlanmıştır.

Toplanan anketler gözden geçirilerek eksik, yanlış ve gelişsiz güzel doldurulmuş olanlar elenmiştir. Eleme işleminden sonra anketlerin dönüş oranı şöyle belirlenmiştir:

Yönetmen anketi : % 89.66

Öğretmen anketi : % 70.32

Ana baba anketi : % 83.16

Veriler, Fırat Üniversitesi Bilgi İşlem Dairesindeki EARN bağlantılı IBM'e, araştırmacının kendisi tarafından yüklenmiştir. İstatistiksel çözümlemelerde, Pennsylvania State University İstatistik Dairesi tarafından geliştirilen "Minitab Projesi (2)" kullanılmıştır. Ancak, programda yer verilmemiş olması nedeniyle "Z" sınaması, aşağı-

daki formülle CASIO-FX-850P markalı kişisel bilgisayardan yararlanılarak hesaplanmıştır.

$$Z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{SS_1}{n_1-1}\right)^2 + \left(\frac{SS_2}{n_2-1}\right)^2}}$$

İstatistiksel çözümler de şöyle yapılmıştır:

- * Anketlerdeki tüm maddeler için frekans ve yüzde dağılımları;
- * Beşli ölçek üzerinde yanıtlanan maddelerin yorumu için aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri;

- * Vardamlı istatistik verileri sağlamak için değişkenlik çözümleri (varyans analizi) ve "Z" sınaması;

- * Yalnızca ikinci bölüm için bağıntı (korelasyon) katsayısı.

Verilerin işlenmesinde ise aşağıdaki simgeler kullanılmıştır:

n = Frekans

% = Yüzde

\bar{X} = Aritmetik ortalama

SS = Standart sapma

KO = Kareler ortalaması

KT = Kareler toplamı

Sd = Serbestlik derecesi

F = Varyans oranı

α = Güven düzeyi

II. B Ö L Ü M

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR VE YAYINLAR

Bu bölümde, araştırmaya ilişkin olarak elde edilen alanyazın taramaları "Araştırmalar" ve "Yayınlar" olmak üzere iki başlık altında verilmiştir.

ARAŞTIRMALAR

Bu altbölümde, Türkiye'de ve yurtdışında yapılan araştırmalar özetlenmiştir. Türkiye'de yapılan araştırmaların yetersizliğine karşılık, yurtdışında çok sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Ulaşılabilen araştırmalara ilişkin bilgiler, bu çalışmayla ilişkisi ve kapsam- lılık düzeyine göre sıralanmıştır.

Türkiye'de Yapılan Araştırmalar

1. Aslan tarafından yapılan araştırma, Ankara merkez ilçelerinde ilköğretim düzeyinde okul aile ilişkilerinin türü üzerinde yoğunlaşmıştır. Veriler, sekiz ilkokulda görevli öğretmen ve yönetmen evreni ile beşinci sınıf öğrenci velilerinden alınan örneklemden sağlanmıştır. Araştırmada özetle aşağıdaki bulgular elde edilmiştir:²¹

a. İlişkiler rastlantılara dayalıdır ve velilerin çoğunluğu okul aile birliklerine ilgi göstermemektedir.

b. Çoğu velilerin, okuldaki eğitsel etkinliklerden haberi yoktur.

21. Battal Aslan, "Ankara Merkez İlçelerinde Temel Eğitim Birinci Kademe Düzeyinde Okul-Aile İlişkileri", (Ankara: H.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 1984).

c. Okul aile işbirliğinin öğrenci başarısı açısından önemine inanılmaktadır.

ç. Öğretmen veli görüşmesi için, okullarda uygun ortam olmadığı halde veliler fırsat yaratabilmektedir.

d. Veliler, yönetmen ve öğretmenlere güvenir görünürken, öğretmen ve yönetmenlerde velilere karşı güven eksikliği vardır.

e. Kadınlar, okul aile ilişkilerinde daha içten ve daha duyarlıdır.

f. Varolan ilişkiler velilere göre yeterli, yönetmen ve öğretmenlere göre yetersizdir.

2. Açıkalın, özel ve resmi liselerde veli beklentilerinin örgütsel ve yönetsel boyutlarını araştırmış ve şu sonuçlara ulaşmıştır:²²

a. Veliler, kendileriyle daha sık iletişim kurulması ve çocuğu ile daha çok ilgilenilmesi beklentisi içindedir.

b. Veliler, iyi öğretmeni "kendileri ve öğrenciler için hoşgörülü" olarak tanımlamaktadır.

c. Yönetimde aranan özelliklerden biri de, "öğretmen, öğrenci ve velilerle iyi ilişki kurmak" tır.

ç. Okul veli ilişkileri seyrek olmakla birlikte, veliler öğretmenler ve okul ile iletişim kurmaya isteklidir.

d. Velilerin okul üzerindeki etki ve denetimi genelde zayıf olmakla birlikte, özel lise velileri okul yönetimi ve okul örgütlerini (koruma derneği, okul aile birliği gibi) öğretmenlere baskı

22. Aytaç Açıkalın, "Özel ve Devlet Liselerinde Veli Beklentilerinin Örgütsel ve Yönetsel Boyutları", (Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 4, 1989), s.85-89.

için daha etkili biçimde kullanmaktadır.

e. Veliler okul yönetimine eğitim öğretime ilişkin düşüncelerini açıklamaktan, "çocuğun aleyhine" olacağı kaygısıyla kaçınmaktadırlar. Öğretmenlere göre, bu kaygı devlet liselerinde daha fazladır.

f. Veliler, parasal destek dışında, okul aile birliğine katılma açısından isteksizdir.

g. Okulun, beklentileri karşılama düzeyi veli ve öğretmenlere göre "orta" dır.

3. Yumurtacı tarafından, Ankara merkez liselerinde önderlik davranışları üzerinde yapılan bir araştırmada da, velilerin kendi aralarında gösterdikleri beklenti farklılıkları, özellikle okul yönetmenini tanıma ve cinsiyet açılarından anlamlı bulunmuştur. Kadınların, okul yönetimini tanıma düzeylerine koşut olarak, beklentileri de artmaktadır. Yönetmen yardımcıları ile velilerin, okul yönetmenlerinden beklentileri çok farklı düzeylerde dir. Bu ise, uyumlu ve dengeli bir önder davranışı açısından, okul yönetmenlerinin rol tartışmalarına açık olduğu şeklinde yorumlanmıştır.²³

4. Hakbilen, ilkökul üçüncü sınıf öğrencilerinin davranış bozuklukları ile okul başarıları arasındaki ilişki üzerinde yoğunlaştığı araştırmasında, ailenin tipi ve sosyoekonomik düzeyinin etkili olduğu sonucuna varmıştır. Bulgulara göre, davranış bozukluğu arttıkça, okul başarısında azalma olmaktadır. Bu durum ise, çocukların okul başarılarını etkileyen etmenlerin bilinmesinin, başarı düşüklüğünün önlenmesinde gerek eğitimcilere, gerekse ana babalara yardım

23. Kenan Yumurtacı, "Ankara Merkez Liseleri Yönetici ve Velilerinin Okul Yöneticilerinden Bekledikleri Liderlik Davranışları", (Ankara: H.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, 1984).

sağlayacağı şeklinde yorumlanmıştır.²⁴

5. Nural, Trabzon il merkezinde ortaokul velilerinin okul yönetmenlerinden beklentileri ve bunların karşılanma düzeylerini araştırmış ve velilerin yüzde 70-80'inin en çok beklediği davranışları şöyle belirlemiştir:²⁵

- a. Çocuklara karşı ilgisiz olan velileri uyarma.
- b. Velilerden beklentileri açıkça söyleme.
- c. Rahat konuşma ortamı sağlama.
- ç. Velilerin özürlerine karşı hoşgörülü davranma.

6. Mentеше, Mamak İlçesi Dutluk İlkokulunu örnek aldığı araştırmalarında, okul yönetiminin veliyi bilgilendirmede sırasıyla şu yolları kullandığı sonucuna varmıştır: Veli toplantıları, sınıf öğretmenleri, ulusal bayramlar, bireysel görüşmeler, bitirme törenleri, okul aile birlikleri ve koruma dernekleri. Ayrıca parasal sorunun gündeme gelmesi, yer ve ortam yokluğu, velilerin sorunlara karşı ilgisiz ve isteksiz oluşları da karşılaşılan başlıca engeller olarak saptanmıştır.²⁶

7. Ankara Çankaya ilçesinde lise düzeyinde Koçak'ın yaptığı bir araştırmada ise, okul aile iletişiminin engelleri şöyle belirlenmiştir:²⁷

24. Nilüfer Hakbilen, "İlkokul Çağı Çocukların Okul Başarılarını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi", (Ankara: H.Ü.Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 1984).

25. Eşref Nural, "Velilerin Okul Yöneticilerinden Beklediği Davranışlar", (Ankara: H.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1987).

26. Sabit Mentеше, "İlkokullarda Velilerin Okul ve Çocuklarına İlişkin Olarak Bilgileri ve Bu Bilgileri Edinme Yolları", (Ankara: H.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1987).

27. Yasemin Koçak, "Okul-Aile İletişiminin Engelleri", (Ankara: H.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1988).

- a. Yönetmen, öğretmen ve ana babanın birbirini tanımaması;
- b. Ana babanın iş yoğunluğu ve evin okula uzaklığı;
- c. Ana babanın, yönetmenlere kıyasla öğretmenle daha rahat iletişim kurması;
- ç. Ana babaların okul yönetimini kendilerinden alt düzeyde görmeleri;
- d. Ana babanın okuldan gelen yazıları anlamakta güçlük çekmesi;
- e. Ana babaların, eğitim ve okula ilişkin bilgi yetersizliği;
- f. Ana baba ile, para söz konusu olduğunda görüşülmesi;
- g. Ana babanın çocuğun eğitimine önem vermemesi;
- ğ. Ana babanın çocuğu hakkında olumsuz şeyler duymaktan hoşlanmaması;
- h. Toplantıların gürültülü olması;
- ı. Okul yönetiminin yetkeci davranışı;
- i. Yönetmen ve öğretmenlerin görüş farklılığı.

Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

1. Maryland'in on altı eğitim bölgesindeki 600 okulda yürütülen bir araştırmadan aşağıdaki bulgular elde edilmiştir:²⁸

a. Ana baba ilgisini etkileyen etmenler:

* Sınıf düzeyi: Birinci sınıfı okutan öğretmenler, ana babalarla üçüncü ve beşinci sınıf öğretmenlerinden daha fazla ilişkide bulunmaktadır.

* Okulda ana babanın etkinliği: Ana babalar, okul ve programları geliştirme çabalarında, öğretmene yardım için, istekli

oldukları mesajını vermişlerdir.

* Öğretmenin zaman uygunluğu ve ana baba ile görüş alışverişi için enerji.

b. Çocuklarının öğretmeni ana babanın eğitime katılımı konusunda önder olan ana babalar:

* Öğretim programıyla ilgilenmeleri konusunda öğretmenin gösterdiği çabayı takdir etmektedirler.

* Öğretmeden konuya ilişkin bilgi almaktadırlar.

* Evde çocuklarına yardım etmeleri gerektiğini düşünmektedirler.

* Okulda çocuklarına öğretilenler hakkında daha fazla bilgi edinmektedirler.

* Öğretmenin kişiler arası becerilerine ilişkin olarak daha olumlu bir tutum geliştirmişlerdir.

* Öğretmenin öğretim yeteneğini daha yüksek düzeyde değerlendirmişlerdir.

c. Ana babanın medeni durumunun okul ile ilişkiye etkisi:

* Yalnız yaşayan ana babalar, evde çocuklarına yardım için evlilerden daha fazla zaman ayırdıklarını, ancak öğretmenin tüm beklentilerini karşılayacak zamana sahip olmadıklarını düşünmektedirler. Evli olanlar ise, yardıma çok zaman ayırdıklarını ileri sürmüşlerdir.

* Okula ilgi ve ilişkide bulunmaya isteklilik konusunda medeni durum farkı görülmemiştir.

ç. Ana babanın eğitime katılımının öğrenciler üzerindeki etkileri:

* Ana babanın eğitime katılımını sağlamada önder olabilen öğretmenlerin öğrencilerinin "okuma" alanında daha başarılı ol-

dukları saptanmış, "matematik" alanında ise hiçbir etkiye rastlanmamıştır.

* Ana babanın eğitime katılımını sağlamada başarılı olan öğretmenlerin, öğrencilerde okula karşı daha olumlu tutumlar ve daha düzenli ev ödevi alışkanlıkları oluşturdukları gözlenmiştir.

d. Program ve uygulamalar:

* Ana babanın okula karşı ilgisi öğretmenleri etkilemektedir. Okulda en az birkaç etkin ana babaya sahip olan öğretmenler, diğer ana babalardan evde öğrenme etkinliklerine yardımcı olmalarını daha rahat isteyebilmektedirler.

* Öğrencilerin sınıf öğretim programıyla bağlantılı öğrenme etkinliklerinde çocuklarına yardım etmeleri konusunda uyarılan ana babalar, öğretmenleri "daha iyi öğretmen" olarak işaretlemiş ve okul programı hakkında daha fazla bilgiye sahip oldukları kanısını uyandırmışlardır.

* Öğretmenin evde öğrenme etkinliklerine ana baba katılımı uygulamaları, ana baba desteği, özendirme ve yardımı öğrencileri etkilemektedir. Bu tür öğretmen uygulamaları, öğrencilerin okuma puanları, okula karşı tutumları, öğretmen ve aileleri arasındaki olumlu bağlantıya ilişkin duygularını geliştirmektedir.

2. Appalachia Eğitim Laboratuvarının hizmet verdiği yedi eyalet bölgesinden 446 öğretmen üzerinde yapılan araştırmanın bulguları ise şöyle özetlenebilir:²⁹

29. Edward E.Gotts and Richard F.Purnell, "Practicing School-Family Relations in Urban Settings", Education and Urban Society, 19:2, Feb.1987), s.212-218.

a. Katılım ölçüsü:

* Kentsel alanda görev yapan öğretmenlerin, ailelere karşı ilgileri diğer gruplardan daha yüksektir.

* OAB toplantılarına düzenli öğretmen katılımı en çok küçük kasaba okullarında gerçekleşmektedir.

b. Öğretmenlerin ana baba ile etkileşim düzeyleri:

* Kent öğretmenleri, ana babalar ile öğrenci davranışı ve disiplin konularında daha sık etkileşimde bulunmaktadır.

* Kent okulları doğal iletişim süreçlerine dayandırılmaz; bu nedenle, okullar ve kendi çocuklarının gelişimi hakkında ana babayı bilgilendirmek için daha planlı ve düzenli fırsatlar yaratılmalıdır.

* Genellikle, kent okulları kırsal okullar gibi toplum yaşamında merkezci bir rol oynamazlar. Ortaokul öğrencilerinin toplum standartlarına davranışsal uyumları konusunda kent ana babaları daha az güvenlidir.

c. İlk ve ortaokul arasındaki farklılık:

* Çocuklar büyüdükçe, ana babanın okula ilgisinde açık bir düşüş gözlenmektedir.

* Ortaokul yıllarında ilginin düzeyi tümüyle yok olma noktasına yaklaşmaktadır.

* İlkokul düzeyinde ise, ana babalar çekici etkinlik ve programlar ile gereksinim duyulduğu havası yaratıldığı takdirde okula ilgi duymaktadırlar.

3. "Çalışan Ana Baba Projesi" çerçevesinde bir araştırma yürütülmüş ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:³⁰

30. Renato Espinoza, "Working Parents, Employers, and Schools", Educational Horizons, 66:2, Winter 1988), s.62-65.

a. Esnek iş politikaları ve uygulamaları, ana babaların çocuklarının eğitimiyle ilgilenmelerini olumlu yönde etkilemektedir.

b. Okul ile ilgilenme annelerin sorumluluğu gibi görünmekle birlikte, çift gelire sahip ailelerde babaların yarısı bu rolü eşleriyle paylaşmaktadır.

c. Görüşme yapılan ana babaların tümü, çocuklarının eğitimiyle ilgilenmek istediklerini belirtmişlerdir.

ç. Ana babalar, okul günlerinde programlanan toplantılardan yakınmaktadır; çoğunluğu alan gezileri ve okul oyunları gibi etkinliklere katılmadığı için üzgün olduğunu bildirmiştir.

4. Finlandiya'da, 70'li yılların ortalarında ana baba ve öğretmenlerin okul aile işbirliği konusundaki deneyim, beklenti ve tutumları araştırılmıştır. Sonuçlar şöyle özetlenebilir:³¹

a. Fin okulları her yıl en az bir toplantı düzenlemektedir. Öğretmenlerin yüzde 70'i "ana baba geceleri", yüzde 27'si "açık günler" ve yaklaşık yüzde 3'ü sınıf düzeyinde "ana baba kurulları"ndan yararlanmaktadır.

b. Öğretmenlerin yaklaşık yüzde 10'u, öğrenimleri süresince aile ile birlikte çalışmak için yeterli beceriler kazandıklarını ileri sürmektedir.

c. Okullar genellikle kırsal alanlardan çok kalabalık merkezlerde işbirliği sunmakta iseler de, birlikte çalışma yetersizliği daha çok kentli ana babalar tarafından duyumsanmaktadır.

ç. Birlikte çalışmanın zorunlu engelleri: Öğretmenlere göre çok büyük sınıflar ve okullar, ana babalara göre çok katlı okul yapıları, her iki gruba göre de ana baba ile tartışmada öğretmenin

31. Schleicher, Ön.ver., s.9-10.

yetersizliğinin yanı sıra güven eksikliği ve "ders öğretmenliği sistemi" dir.

5. Bir başka araştırma da, ana baba ilgisine öğretmen yeterliği, okulun sosyoekonomik statüsü ve okulun diğer özelliklerinin katkısını saptamaya yönelmiştir. Ana baba toplantıları, ana baba gönüllüleri, ana babanın verdiği özel dersler, ana baba ev öğretimi ve ana baba desteği olmak üzere beş ölçüt değişken üzerinde çalışılmıştır. Araştırma sonucuna göre, öğretmenlerin yeterliği, sosyoekonomik statüsü, öğretimsel eşgüdümü, öğretmen yeterliğine ilişkin okul yönetmeni algıları ve ortalama öğrenim düzeyi daha yüksek olan okullarda ana baba ilgisinin düzeyi de daha yüksektir. Sonuçlarla, sürekli en fazla ilgili görülen değişkenler ise, öğretmen yeterliği ve okulun sosyoekonomik statüsü olmuştur.³²

6. Ev ile okul arasındaki bağı geliştirmek için yürütülen çalışmalarını incelemek, betimlemek ve sınıflamak için de bir araştırma yapılmıştır. Bu amaçla İngiltere ve Galler'deki yerel eğitim yetkilileri, okullar ve ilgililerin görüşlerine başvurulmuştur. Veri çözümlenmelerine göre:³³

a. Ana babanın okulla ilgilenmesinin yararı olarak en fazla "Ana babanın okul ve eğitime karşı anlayışını geliştirir" seçeneği işaretlenmiştir. "Ana baba için bir dinlenme zamanı ve eğitimsel destek sağlar" ile "Sıkı baskı altındaki öğretim kadrosuna uygu-

32. Kathleen V.Hoover-Dempsey and Others, "Parent Involvement: Contributions of Teacher Efficacy, School Socioeconomic Status, and Other School Characteristics", (American Educational Research Journal, 24:3 Fall 1987), s.417-435.

33. Sandra Jowett and Mary Baginsky, "Parents and Education: A Survey of Their Involvement and a Discussion of Some Issues", (Educational Research, 30:1, Feb.1988), s.36-45.

lamada yardımcı olur" seçeneklerinin ise en az yeğlendiği görülmüştür.

b. Ana baba ilgisinin engelleri olarak ilkökul düzeyi için "öğretmenlerin endişesi", ortaokul için "öğretmenlerin zaman yetersizliği" ve "ana babanın endişesi" gösterilmiştir. Kaynak, yer ve ana babanın ilgi yetersizliği puanları ise en düşük düzeyde kalmıştır.

c. Yönetim ve büro görevlerinin yapılmasında, sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde, okul bina ve bahçesinin bakımında ana babaların yardımları sağlanabilmektedir.

ç. Ana babanın okula en önemli katkılarından biri de, meslek eğitimi ve iş deneyimi alanındadır. Meslek seçimi konusunu görüşmek için ana babaları çağıran okullar bulunmaktadır.

7. Power, ana baba ve öğretmenlerin birbirlerinin yeterliğine ilişkin algılarını "Ana Baba ve Öğretmen Tutum Ölçeği" ni kullanarak saptamıştır. Veri analizlerine göre, ana baba ve öğretmenler kendi gruplarını diğerlerine kıyasla daha yeterli olarak değerlendirmişlerdir. Öğretmen ve ana baba yeterliğine ilişkin algılarda ise, ana ile baba arasında farklılık görülmemiştir. Ayrıca, ana öğretmen ilişkisinin baba öğretmen ilişkisinden daha yarışmacı olduğu sonucuna varılmıştır. Öğretmenler kendi yeterliklerini ana babalarından daha yüksek olarak algılamakta iken, yalnızca analar öğretmenlerden daha yeterli olduklarını düşünmektedirler.³⁴

8. "Çocuklar ve İlkokulları" na ilişkin 1967 tarihli Plowden Raporu'nun yayımlanmasından sonra, ilkökul yaşamında ana baba katı-

34. Thomas J. Power, "Perceptions of Competence: How Parents and Teachers View Each Other", (Psychology in the Schools, 22, Jan.1985), s.68-77.

liminin doğası ve kapsamı araştırılmıştır. Ulusal bir örneklem ile seçilmiş okul yönetmenlerine uygulanan anketler, yardımcı öğretmen ve ana babalarla görüşme ve on örnek olay incelemesinden aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.³⁵

a. Ana baba tutumlarındaki değişmeler:

* Öğretmen ya da yönetmenle konuşmak için okulu ziyaret etmek, ana babalara kolay gelmektedir (Yüzde 61).

* Ana baba ve öğretmenler birbirini daha kolay anlamaktadır (Yüzde 59).

* Ana babalar, öğretmenle tartışarak güçlükleri daha iyi değerlendirebilmektedir (Yüzde 58).

* Ana babalar, okulun eğitsel hedeflerini daha fazla takdir edebilmektedir (Yüzde 54).

* Ana babalar, okul etkinliklerine duydukları ilgiden kişisel yarar sağlamaktadır (Yüzde 50).

* Ana babalar çocuklarının eğitimine daha fazla ilgi duymaktadır (Yüzde 48).

* Ana babalar okul işlevleri, açık günler vb. için daha fazla destek sağlamaktadır (Yüzde 47).

* Ana babalar, çocuklarının okulunda kullanılan modern eğitim yöntemlerini daha iyi anlamaktadır (Yüzde 38).

b. Ana babanın okula ilgisini etkileyen etmenlerin derecesi:

* Güçlü etki: Ana babanın işi, okul yeri, öğretmen/öğrenci oranı;

35. R.Cyster and Others, Parental Involvement in Primary Schools (NFER Publishing Company, 1979), s.22-74.

* İlimli etki: Okul mimarisi, öğretim programının düzenlenmesi, okul büyüklüğü, okul yönetmeninin görevi, işgören akışı, ücretsiz okul yemekleri, davranış sorunları, dinsel bağlantı;

* Zayıf etki: Öğrencinin etnik kökeni, çalışan anneler.

c. Önem derecesine göre ana babanın okula katılımına ilişkin sorunlar:

* Çalışan analar;

* İsteksiz olan ya da ziyaret için zaman ayıramayan ana babalar;

* Yardım konusunda ana babaya güvenilmezlik;

* Sınıfta ana baba varlığının, çocukların davranış sorunlarının nedeni olması;

ç. Okul yönetmenleri tarafından bildirilen diğer sorunlar:

* Ana babalardaki özgüven yetersizliği;

* Ana babaların küçük çocuklara sahip olması;

* Yardıma istekli ana babaya yeterli yer sağlanamaması ve iş güvenlikleri konusunda kaygılı olan yardımcı işgörenin düşmanlığı.

d. Okul aile ilişkilerinin örgütlenmesi:

* İlkokulların yaklaşık üçte biri biçimsel bir "okul aile birliği" ne sahiptir.

* İlkokulların dörtte birinde "okulun dostları" adlı doğal bir örgüt bulunmaktadır.

* Okulların yüzde 65'i aday öğrencilerin ana babalarına kendilerini tanıtan bir yazı göndermektedir.

* Yüzde 92 oranında okul ise, çocukları okula başlamadan önce ziyaret etmeleri için yeni ana babaları okula çağırılmaktadır.

9. Alberta'da büyük bir Katolik okul bölgesinde, ana babaların

ilkokullar ve yönetmenleri üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Veriler, 1986-1987 öğretim yılında 42 ilkokuldan toplanmıştır. Araştırma sonucunda aşağıdaki bulgular elde edilmiştir:³⁶

a. Ana babalar, çevresel bir denetim sağlayarak, okul yönetmeninin iş davranışını güçlü bir biçimde etkilemektedir.

b. Ana baba etkisinin sonuçları okul işlemlerinin çeşitli evreleri ve okul yönetmeni davranışında görülebilmektedir. Öğretmen seçimi ve değerlendirilmesini (özellikle öğretmenler yetersiz oldukları ya da yanlış davrandıklarında) ana babalar etkilemektedir.

c. Öğretmenler öğrencilerin çalışmalarını yönlendirmekte özgür olmak istemekte ve ana babanın karışması durumunda okul yönetmenlerinin tampon görevi yapmasını beklemektedir.

ç. Ana baba etkisi, okul bölgesinin temel denetim sisteminin bir parçasıdır. Üst yöneticiler, ana babanın okul yönetmeninin davranışını etkilemesini sağlamakta ve bu durum yönetmenin takdir hakkı üzerinde bir sınırlılık yaratmaktadır.

d. Okulun tüm konularında, genel politika düzeyinde ana babanın danışmanlık rolüne izin verme ve karara katılabilecekleri konuların alanını genişletmeye doğru bir eğilim bulunmaktadır.

10. Columbia bölgesinde düşük gelirli siyah ırka hizmet veren iki ortaokul seçilerek ev okul işbirliğinin engelleri araştırılmıştır. Elde edilen verilere göre ana babalar temel engel olarak kendilerini görürken, öğretmenlerin ileri sürdüğü engeller de şunlar olmuştur:³⁷

36. C.Harry Payne, "Parents and Control of Elementary School Principal Work Behavior", (The Alberta Journal of Educational Research, 34:1, March 1988), s.2-17.

37. Laurie Leitch and Sandra S.Tangri, "Barriers to Home-School Collaboration", (Educational Horizons, 66:2, Winter 1988), s.70-74.

- a. Ana babaların okulun rolüne ilişkin gerçekdışı beklentileri;
- b. Geniş aileler;
- c. Ana babanın, okulu işten zaman ayıracak denli önemli görmeyen tutumu;
- ç. Ana babaların, okul etkinliklerine yardım konusundaki yeteneksizliği;
- d. Öğretmenin meslekte ilerlemesi konusunda ana babanın kıskançlığı;
- e. Kıdemli öğretmenlerin duyarsızlığı ve ana babaya yanıt vermede yetersizliği;
- f. Ana babayı çekecek etkinliklerin yokluğu;
- g. İlgili ana babalar hakkında öğretmenlerin kuşkusu.

11. Güneybatı Eğitsel Gelişim Laboratuvarı, ana babanın eğitime katılımına yönelik tutumlara ilişkin veri toplamak amacıyla bir dizi araştırma yönetmiştir. Bu çalışmaların iki temel amacı bulunmaktadır: İlkokul düzeyinde ana babanın eğitime katılımına ilişkin kapsamlı bir veri temeli oluşturmak; ana babanın eğitime katılımı konusunda ilkokul öğretmenlerinin eğitimi için ilke ve stratejiler geliştirmek. Araştırma sonuçlarının çözümlenmesinden, yönetmenler için şu ilkeler geliştirilmiştir:³⁸

a. Yönetmenler okullarındaki ana babanın eğitime katılımına ilişkin hedeflerini açıkça belirleyebilmek için, ana baba ile birlikte çalışmaya gereksinim duymaktadırlar.

b. Yönetmenler ana baba ile çalışmanın geleneksel yollarının ötesine bakmak zorundadırlar.

38. Nancy Feyl Chavkin and David L. Williams, Jr., "Enhancing Parent Involvement", Education and Urban Society, 19:2, Feb.1987), s.164-184.

c. Ana babanın eğitime katılımını özendiren okul bölgesi politikalarının yazılı ve formüle edilmiş olması gerekmektedir.

ç. Öğretmenler için öğretim ve hizmet içi eğitim sağlamanın yanı sıra, okul yönetmenleri de ana babanın eğitime katılım etkinliklerinde yer almalıdır.

Bulgulara göre, ana babanın eğitime katılımındaki rolleri de şöyle derecelenmiştir:³⁹

a. Okul işgöreni olarak:

- * Yardımcı öğretmenlik yapmak,
- * Yardımcı kütüphaneci olarak görev almak.

b. Program destekleyicisi olarak:

- * Sınıf gönüllüsü olmak,
- * Alan gezisine eşlik etmek,
- * Gelir artırma etkinliği düzenlenmesine yardım için

okula gelmek.

c. Ev öğreticisi olarak:

- * Okul işi ya da diğer eğitsel araçların yapımında çocuklarına yardımcı olmak.

ç. Okulu benimseyici olarak:

- * Okul etkinliklerine katılmak,
- * Okulun duyuru ve mesajlarını yanıtlamak,
- * Okul toplumunun bir üyesi olarak çocuğunu desteklemek,

- * Satış için yemek pişirmek.

d. Okula yandaş olarak:

- * Okul politika ve uygulamaları konusunda bireysel ola-

rak ya da bir örgüt aracılığıyla önerilerde bulunmak.

e. Birlikte öğrenici olarak:

* Öğrenme yöntemleri, çocuk gelişimi vb. konuları öğrenmek için öğretmen ve okul yönetmeni ile hizmet içi eğitim seminerlerine katılmak.

f. Karar verici olarak:

* Danışma, okul ve yönetim kurullarında görev alarak okul kararlarına katılmak.

Güneybatı Eğitsel Gelişim Laboratuvarınının 1980'de başlattığı altı yıl süren araştırma projesinin öğretmen eğitimine ilişkin bulguları ise şöyle özetlenebilir: Öğretmenler, ana babalarla çalışma konusunda yetiştirilmeye gereksinim duymaktadırlar. Ana baba ile çalışmaya ilişkin dersin ilköğretim öğretmeni adayı öğrenciler için zorunlu olması gerektiği, öğretmenlerin yaklaşık yüzde 73'ü, yönetmenlerin ve öğretmen eğitimcilerinin yüzde 83'ü tarafından savunulmaktadır. Öğretmen eğitiminde söz konusu derse seçmeli olarak yer verilmesi görüşü de benimsenmiştir.⁴⁰

12. Üç yıl süren bir araştırma ile de öğretmen yetiştirme politikaları betimlenmiştir. Araştırma verileri, ABD'nin güneydoğusunda küçük bir kentteki lise öğretmenlerinden görüşme ve gözlem teknikleri kullanılarak elde edilmiştir. Bulgulara göre, öğretmenler ana babaya karşı politik bir uyum geliştirmekte ve bu uyumun diplomatik (tutucu, dikkatli ve kılıksal) olduğu görülmektedir.⁴¹

40. Nancy Feyl Chavkin and David L. Williams, Jr., "Critical Issues in Teacher Training for Parent Involvement", Educational Horizons, 66:2, Winter 1988), s.87-89.

41. Joseph J. Blase, "The Politics of Teaching: The Teacher-Parent Relationship and the Dynamics of Diplomacy", Journal of Teacher Education, 38:2, March-April 1987), s.53-60.

Ayrıca okul yönetmenlerinin öğretmenlere destek olup olmaması, öğretmenlerin politik perspektifleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Destekleyici okul yönetmeni gözetiminde, etkileşim daha ussal ve verimli olma eğilimindedir. Öğrencinin akademik başarısı ve davranışına ilişkin kararlarda öğretmenin daha fazla yetki kullandığı görülmektedir. Öğretmenlere göre bu tür kararlar, sonunda öğrencinin yararına olmaktadır. Öğretmene destek vermeyen okul yönetmeninin gözetiminde ise, öğretmenler daha az etki ve yetki kullanmakta ve ana baba istemlerine karşı gittikçe artan bir uysallık sergilemektedirler. Böyle durumlarda verilen kararlar, öğrencilerin uzun dönemli akademik ve toplumsal gereksinimlerini karşılamada başarısızlıkla sonuçlanmaktadır.⁴²

13. San Fransisco'daki altı lisenin öğrenci, öğretmen ve öğrenci ana babalarının katıldığı araştırmadan aşağıdaki bulgular elde edilmiştir:⁴³

a. Ana babalar için planlanan okul etkinliklerine katılan ana babaların çocukları daha yüksek notlara sahiptir.

b. Doğal ana babaların okul programlarına katılımı, üvey ya da yalnız yaşayan ana babalardan daha fazladır.

c. Öğretmenler en çok, disiplin sorunu olan öğrencilerin ana babalarıyla bağlantı kurmakta, disiplin sorunu olmayan öğrencilerin ana babalarıyla çok az görüşmektedirler.

ç. Öğretmenler, öğrenme güçlüğü olan ya da az çaba gösteren çocukların ana babalarıyla daha fazla ilişki kurmak istemektedirler.

42. Aynı.

43. Sanford M.Dornbusch and Philip L.Ritter, "Parents of High School Students: A Neglected Resource", Educational Horizons, 66:2, Winter 1988), s.75-77.

d. Öğretmenlerin yaklaşık yarısı, ders hedeflerinin ve ev ödevi için gerekenlerin her tür ana baba ile tartışılmasının uygun olduğu inancındadır.

e. Öğretmenlerin üçte ikisi disiplin, devam, not verme, öğrencinin yeterliği ve kusurları ile ana babanın evde ne yapabileceği konularının ancak bir kesim öğrencilerin ana babalarıyla tartışılabileceğini düşünmektedir.

f. Öğretmenlerin yüzde 62'si, ana babaların okul çalışmasına yardım etme biçimini etkileyemeyecekleri görüşündedir. Yüzde 39 oranında öğretmen, ana babanın bir lise öğrencisine yardım edecek düzeyde eğitim görmediğini düşünmektedir. Öğretmenlerin yüzde 31'i ise, ana babanın çocuklarıyla çalışmak için çok zaman harcayacağı beklentisini gerçekdışı bulmaktadır.

14. Bir başka araştırmada, çevrenin eğitsel başarı üzerindeki etkilerini saptamak amacıyla yaşları yedi ile on arasında olan ilkökul öğrencilerinin zekâ, okuma ve matematik puanları kullanılmıştır. Bulgulara göre, okul ve ev ortamlarının eğitsel başarı üzerindeki etkileri karşılaştırıldığında, eğitsel başarıdaki değişkenler ile ev ortamı arasında çok yakın benzerlikler bulunmaktadır. Ev ortamı içerisinde de çevresel değişkenler değil, ana babalar önemli etkilere sahiptir. Eğitsel başarıyı yordamada ise, ana baba tutumlarının değil ana babanın yaptıklarının önemli olduğu görülmüştür.⁴⁴

15. Özürlü çocuğa sahip Portekizce konuşan ailelerin, okul aile ilişkilerine yönelik sorunlarını saptamak amacıyla ilköğretim çağında bulunan on öğrencinin ana babası ile görüşme yapılmıştır.

44. W.Warren Thompson, "Environmental Effects on Educational Performance", (The Alberta Journal of Educational Research, 31:1, March 1985), s.11-25.

Araştırma bulguları ana babaların, öğretmenleri anlayamamak ve onlar tarafından anlaşılammaktan yakındıklarını göstermektedir. Okul yönetmeni ile ilişki ise, çok daha seyrek ve ana babalar görüşmeden kaçınmaktadır.⁴⁵

16. New York ve Cleveland kentlerinde, üstün zekâlı ve yetenekli çocukların ana babalarının eğitime katılımı araştırılmıştır. Bulgulara göre, OAB üyesi olan ana babalar okul etkinliklerine çok daha fazla ilgi göstermektedir. Ancak öğretmen ve yönetmenlerin, ana babalara rehberlik etmek için yetiştirilmediği düşünülmektedir. Bulguların ışığında aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:⁴⁶

a. Üstün zekâ ve yeteneğe sahip olan çocukların ana babalarının yeni rollerine uygun etkinlik ve parametreler için ilkeler geliştirmeyi amaçlayan "ödev güçleri" (farklı eğitsel ve toplumsal niteliklere sahip ana babaları yönlendirecek topluluklar) oluşturulmalıdır.

b. Kimi önerilerin uygulanabilirlik düzeyinin belirlenebilmesi için, ilke geliştirmenin ilk aşamasına ana babaların ilgisi sağlanmalıdır.

c. Okullarda ana baba etkileşimi uygulamasını yönetmek, görüş değişimi sağlamak ve bilgi vermek için açık forumlar ve sürekli ana baba danışma kurulları oluşturulmalıdır.

ç. Ana baba ve meslek üyelerinin bu alandaki eğitim gereksinimleri belirlenmelidir.

45. Luis A.Guerreiro, "An Exploratory Study of Home-School Relations Among Portuguese Immigrants Having Handicapped Children", (Contemporary Education, 58:3, Spr.1987), s.150-154.

46. Geraldine D.Chapey and Others, "School-Parent Partnership in Gifted Education: From Paper to Reality", (Educational Research Quarterly, 11:3, 1986-1987), s.37-46.

d. Ana babaların eğitim sürecindeki önemli rolü hakkında bilişim ve iletişim araçları sağlanmalıdır.

17. Amerika Katolik Üniversitesinde Gençliği Geliştirme Araştırma Merkezi tarafından yürütülen bir araştırmada, özel okullarda ana babanın eğitime katılımının doğasını, hedefini ve kapsamını saptamak amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda aşağıdaki bulgular elde edilmiştir:⁴⁷

a. Ana babaların yaklaşık yüzde 30'u, sınıf gezileri ve spor, müzik, oyun gibi okul etkinliklerine yardım etmektedir.

b. Ana babaların yalnızca yüzde 14'ü, öğretmen yardımcısı, kaynak kişi ya da yedek öğretmen olarak sınıfta yardımcı olmaktadır. Bununla birlikte çoğu ana babalar, öğrencinin gelişimi ile doğrudan ilgili olan aşağıdaki etkinliklere yönelmiştir:

* Ana babaların yaklaşık yüzde 79'u, ev ödevinin bitirildiğinden emin olmaktadır.

* Ana babaların yaklaşık yüzde 77'si, okul ve ana baba örgütlerinin toplantılarına katılmaktadır.

* Ana babaların yalnızca yüzde 18'i, çocuğunun öğretmenleriyle yıl boyunca konuşmadığını ileri sürmüştür.

* Ana babaların yüzde 33'ü, farklı ana baba rolleriyle (yardımcı, ev ödevi yöneticisi, kurul üyesi vb.) etkin bir biçimde ilgilidir.

* Yalnızca yüzde 29 oranında ana baba, çocuğunun öğretmenleriyle yılda ikiden daha fazla görüşmüştür.

* Ana babaların yaklaşık yüzde 51'i, öğretim programı,

47. Patricia A. Bauch, "Is Parent Involvement Different in Private Schools?", Educational Horizons, 66:2, Winter 1988), s.78-82.

parasal durum, eğitim işgörenleri, okul politika ve hedefleri, okul aile ilişkileri gibi alanlardaki kararlarda önerilerine başvurulmadığından yakınmaktadır.

18. Ana Baba, Öğretmen ve Okul Yönetimi İşbirliği İsviçre Çalışma Grubu ile SIPRI (İlkokul Düzeyi) Çalışma Grubu, okul aile işbirliği için ilkokul öğretmenlerinin eğitimi konusunda bir araştırma yapmıştır. Elde edilen bulgular şöyledir:⁴⁸

a. Bölgesel okul yasaları, hiçbir eğitim kurumuna "ana baba ile işbirliğine hazırlama" görevi vermemiştir.

b. Eğitim kadrosu, okul aile işbirliğinde çok az deneyime sahiptir.

c. Özel eğitim ya da hizmet içi yetiştirme kursları, yönetmen ve ana babalara nadiren açıktır.

19. Henderson tarafından iletilen, Clark'ın aile yaşamı ve okul başarısı konusundaki araştırmasının bulguları da özetle şöyledir:⁴⁹

a. İlk eğitsel ortamı, okul değil aile sağlamaktadır.

b. Çocukların resmi eğitimleriyle ana babanın ilgilenmesi başarı düzeyini artırmaktadır.

c. Ana babanın eğitime katılımı, kapsamlı, uzun süreli ve iyi planlanmış olduğunda daha etkilidir.

ç. Yararlar, erken çocukluk ya da ilkokul düzeyiyle sınırlı değildir. Güçlü etkiler, lise süresince ana babanın sürekli

48. Schleicher, Ön.ver., s.16.

49. "Reginald Clark, "Family Life and School Achievement: Why Poor Black Children Succeed or Fail?"(Chicago: University of Chicago Press, 1983", Anne T.Henderson, "Good News: An Ecologically Balanced Approach to Academic Improvement", (Educational Horizons, 66:2, Winter 1988), s.62'deki alıntı.

ilgisinden kaynaklanmaktadır.

20. ABD'nde okulların ana babalardan beklentileri 3500 ilkokul öğretmeni ile 600 okul yönetmenine uygulanan bir anket ile belirlenmeye çalışılmıştır. Bulgular ışığında, öğretmenin rehberliği altında ana babanın çocuklarını destekleyebilecekleri ve desteklemeleri gereken konularda işbirliği için özel alanlar belirlenmiştir. Ana baba ilgisine ilişkin tekniklerin etkin kullanımı konusunda, özendirici okul yönetmenleri ve etkin biçimde kullanan öğretmenlerin en fazla yüzde ile "sesli okuma ya da okumayı dinleme" seçeneğinde toplandıkları görülmüştür. Bunu, okul yönetmenleri için "evde doğal oyunlar", öğretmenler için de "ana babaya ödünç kitap verme" teknikleri izlemiştir.⁵⁰

21. Avrupa Konseyi Kültürel İşbirliği Kurulu tarafından "İlkokullardaki Yenileşmede Yönetmenin Rolü" konusunda düzenlenen bir seminerde, katılanların deneyimleri ve örnek olaylardan elde edilen veriler aşağıda özetlenmiştir:⁵¹

a. Yönetmenlerin bir rolü de, evde ve okulda yapabilecekleri yardımın türleri konusunda ana babaları eğitmektir.

b. Öğretmenler, sınıfta ana baba ilgisine karşı çok istekli değildir.

c. Okulda çok sayıda yetişkinin varlığı zaman zaman rahatsız edici olmaktadır.

22. İskoçya'da okul kurullarına ilişkin olarak yürütülen bir araştırma, ana baba, öğretmen ve yönetmenlerin tutumlarındaki fark-

50. Schleicher, Ön.ver., s.21.

51. Council of Europe, Report on Teachers' Seminar on The Role of the Headteacher in Innovation in Primary Schools, (Strasbourg: Council for Cultural Co-operation, 1987), s.40-41.

liliği yansıtmaktadır. 1973'ten beri zorunlu olan okul kurulları, genellikle, bir ortaokul ve onu besleyen ilkokul olmak üzere birden fazla okuldan sorumludur. Araştırma sonucunda aşağıdaki bulgular elde edilmiştir:⁵²

a. Kurul toplantıları öğretim programı dışındaki konularla ilgilidir.

b. Kurullar, ev ile okullar arasında etkili bağlantılar oluşturamamaktadır.

c. Ana babalar, okul kurullarının öğretilecek konu ve öğretim yöntemleri ile ilgilenmesini istemektedirler.

ç. İlgililerin farklı görüşlere sahip oldukları görülmüştür. Öğretim programı ve işgören atama konularındaki kararlara ana baba katılımına karşı, yönetmen ve öğretmenlerin ilgisiz oldukları belirlenmiştir.

d. Ana babalar, kurul yeterliklerini öğretmen ve yönetmenlerden daha fazla geliştirme eğilimindedir.

23. Kanada'da 1983 yılında "Ortaklar Olarak Ana Baba Programı" adlı bir proje başlatılmış, başarılı görülmesi sonucunda 1984-1985 öğretim yılında yaygınlaştırılmasına karar verilmiştir. Projeye katılan ana babalar, "işlevsel okuryazar"^x olmadıkları için çocuklarıyla birlikte okuma öğrenmişlerdir. Programın aşağıdaki alanlarda yararlı olduğu sonucuna varılmıştır:⁵³

52. Schleicher, Ön.ver., s.25-26.

x. İşlevsel okuryazarlık, bir kimsenin bağlı bulunduğu küme ve toplum içinde etkili işlev gösterebilmesi için okuryazarlığın gerektiği tüm etkinliklere katılmasını sağlayan ve aynı zamanda kendisinin ve çevresinin gelişmesi bakımından okumayı, yazmayı ve hesaplamayı sürdürmesine olanak veren okuma, yazma ve hesaplama yeteneği. (Colin Titmus ve diğerleri, Yetişkin Eğitimi Terimleri, Çev:A.Ferhan Oğuzkan, Ankara: Unesco Türkiye Milli Komisyonu, 1985, s.42).

53. Dale Shuttleworth, "Parents-as-Partners", Education Canada, 26:2, 1986), s.41-43.

- a. Okuryazarlığın gelişimi, özellikle okuma alışkanlığı edinme,
- b. Gelişmiş okul aile ilişkisi,
- c. Okul ve halk kütüphanelerinin kullanımında olağanüstü artış.

24. Houston Üniversitesinde geliştirilen bir ana baba eğitimi modeli, öğretmenleri ana babalarla verimli bir biçimde çalışmak için hizmet öncesi ve uygulama ile yetiştirmek amacıyla planlanmıştır. Öğrencilerden elde edilen verilere göre, programa katıldıktan sonra azınlık ana babalara karşı olumlu bir tutum değişimi olmuştur. Gerek öğrencilerin, gerekse ana babaların programın yararlı olduğu inancını taşıdıkları görülmüştür.⁵⁴

25. Bir başka araştırmada da, beyaz işçi sınıfı ile orta sınıf toplumlardaki okul aile ilişkileri üzerinde yoğunlaşmıştır. Sonuçlar, okulların eğitimde ana babanın gerçek rolüne ilişkin standart görüşlere sahip olduklarını göstermiştir. Ayrıca, toplumsal sınıf farklılıklarının okul aile ilişkileri için doğurgular yarattığı anlaşılmıştır. Orta sınıf kültürü, ana babaya eğitime ilişkin daha fazla bilişim sağlamak ve okul toplumunda ana babalar arasındaki toplumsal bağları geliştirmektedir. Bu, ev ile okul arasındaki karşılıklı bağımlılığın da gelişimi demektir. Diğer taraftan, işçi sınıfı kültürü yakınlığa önem vermekte ve aile yaşamının dünyası ile eğitim arasındaki bağımsızlığı artırmaktadır.⁵⁵

54. Andrea B. Bermudez and Yolanda N. Padron, "University-School Collaboration That Increases Minority Parent Involvement", (Educational Horizons, 66:2, Winter 1988), s.83-86.

55. Annette Lareau, "Social Class Differences in Family-School Relationships: The Importance of Cultural Capital", (Sociology of Education, 60, April 1987), s.73-85.

26. Batı Virginia okul sisteminde ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerin ana babalarıyla yapılan bir araştırma sonucunda, okul aile bağlantısı için en çok aşağıdaki yolların benimsendiği görülmüştür:⁵⁶

a. Zamanında ve düzenli olarak okul etkinliklerine ilişkin mektuplar gönderme,

b. Çocuğun güçlüklerle karşılaşp, yardım ve düzeltmeye gereksinim duyduğu durumlarda aileye bildirme.

27. Levin tarafından yapılan bir araştırmada ise, okul başarısı ile aile yapısı değişkenleri arasındaki ilişki üzerinde yoğunlaşmıştır. Veriler, aile yapısı değişkenleri içerisinde, yalnızca okulöncesi eğitim çağında bir kardeşin varlığının önemini göstermektedir. Annenin eğitimi, mesleği ve eğitsel beklentileri de başarıyı olumlu yönde etkilemektedir.⁵⁷

28. İlkokul öğretmen ve yönetmenlerinin, ana babanın eğitime katılımına ilişkin tutumları ve ana baba katılımının engelleri Arkansas, Louisiana, Mississippi, New Mexico, Oklahoma ve Texas'ta yapılan bir araştırma ile saptanmıştır. Öğretmen ve yönetmenler, çocuklarının okul çalışmalarına yardımcı ve destek olan ana babaların, işlerini kolaylaştırdıkları inancındadırlar. Ancak öğretim programı, öğretim kararları ya da okul yönetimine olan ilgileri konusunda sonucun aynı olmadığı görülmektedir.⁵⁸

56. Edward E.Gotts, "School-Home Communications at the Secondary Level", (Resources in Education, 18:11, Nov.1983), s.60.

57. Victor Levine, "The Interaction of Family Environment and Educational Administration", (Resources in Education, 19:3, March 1984), s.41.

58. John T.Stallworth, "Identifying Barriers to Parent Involvement in the Schools: A Survey of Educators", (Resources in Education, 18:8, August 1983), s.54.

29. Ortaokuldan liseye geçen sekizinci sınıf öğrencilerinin annelerinden alınan bir örneklem üzerinde yapılan bir araştırmanın sonucu ise şöyle özetlenebilir: Ailenin sosyoekonomik statüsü ile annenin akademik stratejileri arasında bir bağlantı bulunmaktadır. Çocuğun akademik edimi, ana baba eylemleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Üst sosyoekonomik düzeyde olan anneler, çocuklarının eğitimi hakkında doğru bilgiye ve okulla daha fazla bağlantıya sahiptir. Çocukları sorunlu ya da düşük başarılı olduğunda bağlantı kuracakları okul işgörenini bilmeleri, okul başarısı üzerinde önemli etkiler yaratmaktadır.⁵⁹

30. Ana Baba ve Federal Eğitim Programları, 1979 yılında yürütülen bir araştırma projesi ile değerlendirilmiştir. Araştırma raporuna göre, yasa ve yönetmelikler ana babanın eğitime katılımını destekleme ve özendirme güçlü bir güdüleyici etkiye sahiptir. Ayrıca, ekonomik düzeylerinin ana baba katılımının kapsamını etkilediği görülmüştür.⁶⁰

31. Kuruluş hedeflerinden biri, Avrupa'daki ulusal ve bölgesel ana baba örgütlerini bir araya getirmek olan Avrupalı Ana Babalar Birliği (EPA) tarafından yapılan bir araştırma da, EPA üyeleri arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkarmıştır. Çok büyük örgütlerin yanında çok küçük olan ve çevrede tanınmak için savaşım verenler de bulunmaktadır. Veriler, EPA'nın ana baba gruplarını çektiğini ve

59. David P. Baker and David L. Stevenson, "Mothers' Strategies for Children's School Achievement: Managing the Transition to High School", (Sociology of Education, 59:3, July 1986), s.156-166.

60. J. Ward Keesling, "Parents and Federal Education Programs: Preliminary Findings from the Study of Parental Involvement", (Resources in Education, 18:6, June 1983), s.71.

bir Avrupa toplumu ülküsünün gelişmekte olduğunu göstermektedir.⁶¹

YAYINLAR

Bu altbölümde alanyazın taraması ve yurtdışı yazışmalarla sağlanan bilgiler yer almaktadır.

İşbirliği Gereksinimi

Öğrencinin bakımı ve yetişmesi konusunda ilk sorumluluk aileye aittir. Okul etkinlikleri, toplumun temel demokratik değerlerine göre biçimlenmiş bir eğitimin sağlanmasında aileyi desteklemelidir. Okul, öğrencinin ev koşullarına ilişkin bilgi sahibi olmalıdır. Ana babaya da okulda yapılan işi izleme fırsatı verilmelidir. Okul ile aile arasındaki bağlantılar, her iki tarafa birbirini tanıma yararı sağlayacaktır. Bu tür bağlantıların kurulmasını sağlamak okulun görevidir. Okullar, öğretim yılını planlama, öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme ve bağlantı kuralları koyma gibi konuları tartışabilmek için, farklı çocukların ana babaları arasındaki ortaklığı da desteklemelidir.⁶²

Öğrencinin başarı düzeyinin artması için ana babanın eğitime daha fazla katılımı gereklidir. Okullar, daha iyi karşılayarak ve derslerin nasıl zenginleştirildiğini göstererek ana babaya ulaşmalıdır. En etkili okullar, açık ve belirli hedefler için herkesin birlikte çalıştığı okullardır. Ana baba, çocuğun eğitiminde yalnız okulun sorumlu olmayacağını kabul etmelidir. Öğretmen ne denli yetkin olursa olsun, eğer okul ile aile arasında işbirliği bulunmazsa çocuk-

61. EPA, Parent Associations in Europe, (Results of Questionnaire, 1987).

62. National Swedish Board of Education, "Official Report", (Stockholm: Information Section, 1980), s.16-17.

lar gizilgüçlerini tümüyle kullanamazlar.⁶³

Bu işbirliği öncelikle, okuldaki her çocuğun gelişimini yakından etkileyen okul düzeyinde sağlanmalıdır. Bu işbirliğindeki süreklilik ya da en azından okul ile aile arasında bölücü bir sınırın olmaması, çok farklı kültürel ve toplumsal sınıflardan gelen ailelerin çocukları için daha fazla gereklidir. Okul, diğer tüm çocuklar için olduğu gibi bunların da başarısını sağlamak zorundadır. Fakat bu ailelerle çıkabilecek sorunları çözmek için, okul aile birlikleri bu sorumluluğa yakından katılmalıdır. Çünkü bu durumda, arabulucu olarak çok önemli bir rol oynayabilirler.⁶⁴

"Okul aile işbirliğinin temelini, yükümlülüklerin taraflara uygun bir biçimde dağıtılması, karşılıklı etkileşim, sınırlılıkların benimsenmesi ve beklentilere yanıt verme kavramları oluşturmaktadır.⁶⁵ Öncekinden daha iyi bir eğitim düzeyinde bulunan günümüz ana babaları, çocuklarının eğitsel programlarında rol almaktan alıkonamaz. Ana baba, çocuklarının eğitiminde rol alma ve kararlara katılma hakkına sahiptir ve bunu istemeyi sürdürecektir. Ana baba ile uzlaşmanın nedenleri ise şöyle sıralanabilir:⁶⁶

* Araştırma bulguları, ana babaları eğitimleriyle ilgilendiğinde, öğrencilerin akademik başarılarının arttığını göstermektedir,

* Okul kararlarına katılım, ana baba için "yetki ve söz" an-

63. Richard D.Lamm, "Can Parents Be Partner?", (Phi Delta Kappan, 68, Nov.1986), s.211-213.

64. Vandenberg, Ön.ver., s.126.

65. Robert D.Strom, "Okul-Aile İşbirliği: Sorumluluğun Paylaşılmasını Öğrenme", Çev: Ali Şimşek, (Çağdaş Eğitim, 10:98, Mart 1985), s.17.

66. V.D.Mueller, "Choise: The Parents' Perspective", (Phi Delta Kappan, 68, June 1987), s.761.

lamına gelmektedir,

* Çocukların okul ortamı üzerindeki etkileri arttıkça, ana babanın okuldan doyumu da artmaktadır.

* Ana babanın okul kararlarına katılımı, hem ana baba hem de öğretmen ve yönetmenleri daha fazla sorumlu kılmaktadır.

* Ana babanın karara katılımı, resmi okulların daha çok farklılaşmasına olanak sağlamaktadır.

Okullar, öğrenci davranışlarını öğretim süreci boyunca geliştirebilseler de, okulun kazandırdığı değerler evde desteklenmediği takdirde bunların etkileri uzun süreli olmayacaktır. Okul ile ailenin ortak amaç için bir araya gelmesi gerekmektedir. Bu konuda aşağıdaki yollar önerilebilir:⁶⁷

* Değerlere ilişkin olarak okul ile toplum arasında görüş birliğine varılması,

* Ana baba destek kümeleri oluşturulması,

* Ahlak eğitimi programlarına çok yönlü ana baba katılımının sağlanması,

* Ev ile okulda koştur öğretim programlarının uygulanması.

Aile yaşamındaki bozulma ve toplumdaki devingenlik de, okullara ana baba desteği gereksinimini artırmaktadır. Birçok ana baba çocuklarının devam ettiği okul toplumunda yaşamamaktadır. Kimi durumlarda çocuklar komşularını bile zor tanımaktadır. Bu nedenle, giderek başkalarının kendileri ve başarıları hakkında ne düşündüklerini daha az merak etmektedirler.⁶⁸

67. Thomas Lickona, "How Parents and Schools Can Work Together to Raise Moral Children", (Educational Leadership, 45:8, May.1988), s.36-38.

68. Evelyn M.VanDevender, "Involving Parents: How and Why?", (Academic Therapy, 23:5, May.1988), s.524.

İşbirliğinin Kapsamı

Toplularıyla yakından ilgili olan okullar diğer okullardan daha fazla edim göstermektedir. Evde ana babaları kendilerine yardımcı olan çocuklar, benzer yetenek ve aile özgeçmişlerine sahip diğer çocuklardan daha yüksek puanlar elde etmektedir. Daha da özendirici olanı ise uzun dönemli etkilerdir. Ira Gordon'un ana babanın eğitime katılımı modeline göre, Henderson şöyle bir sınıflama yapmıştır:⁶⁹

* Ana Baba-Çocuk Yaklaşımı: Ana babaya yardımcı olma, evde olumlu bir öğrenme ortamı sağlamakta ve ana babanın yaptığı eğitim çocuğun okuldaki başarısını artırmaktadır.

* Okul-Program Yaklaşımı: Bir okulda ana babanın eğitime katılımı ya da okul içerisinde bir ana baba katılımı programının başlatılması, öğrenci başarısını artırmakta ve okul aile ilişkisini geliştirmektedir.

* Toplum Yaklaşımı: Toplum ile okul arasındaki güçlü ilişki okul verimliliği ve öğrenci başarısını artırmaktadır.

Ana babaların okula ilgisini sağlamak için önerilen başka bir yaklaşım da güdü, katılım ve iletişim süreçleri olmak üzere üç aşamadan oluşmaktadır. Bu yaklaşım, toplumun tüm birimleri arasındaki iletişimi özendirmekte ve olumlu ilişkileri geliştirebilmektedir.⁷⁰

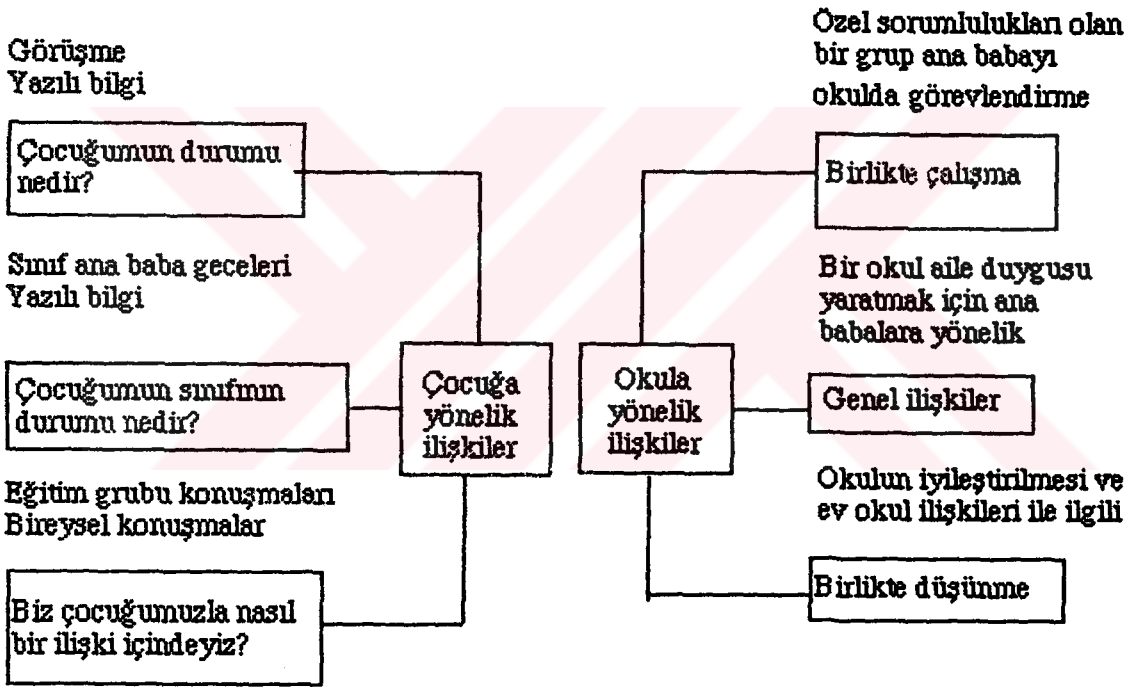
Ana babanın katılımı, çocukların güdülenme ve katılımını da artırmakta, bazılarında demokratikleşme çabalarının da arttığı görülmektedir. Okul aile ilişkileri havası, Şekil 1'de görüldüğü gi-

69. Anne T.Henderson, "Good News: An Ecologically Balanced Approach to Academic Improvement", (Educational Horizons, 66:2, Winter 1988), s.60-62.

70. VanDevender, Ön.ver., s.524-527.

bi çocuğa ve okula yönelik olmak üzere iki kategoride incelenebilir:⁷¹

1. Çocuğa Yönelik İlişkiler: Bu tür ilişkiler ana babanın kendi çocuğuyla ilgilidir. Bunlar ev ziyaretleri, ailelerin düzenlediği geceler, okula randevusuz gelme gibi doğrudan etkileşim şeklinde olabilir. Karneler, eve götürülen resimler ve alıştıırma kitapları, ev ödevleri gibi yazılı bilgiler de önemli rol oynayabilir. Bazen de sınıf geceleri ve sergiler, çocukları ile ilişki kurma konusunda ana babalara kurslar biçimine dönüşebilir.

Şekil 1. Okul Aile İlişkileri "Hava"

Ronald Vandenberg, İlköğretimde Yenilik Projesi No:8, "Sonuç Raporu", CDCC, 1988, s.191.

71. Vandenberg, Ön.ver., s.190-192.

2. Okula Yönelik İlişkiler: Bu tür ilişkilerden amaç genellikle ana babayı okul olayları içine almaktır.

* Birlikte çalışma: Okul gazetesi editör kadrosu, elişi grubu, marangozluk işleri grubu vb.;

* Genel ilişkiler: Ana baba geceleri, ana baba gazetesi, öğrenci gazetesi, yarış ve yarışmalar vb.;

* Birlikte düşünme: Ana baba geceleri, katılımcı danışma kurulu, okulun işlerini planlamaya katılma vb.

Öğretimin, herkesin (hem öğretmenlerin hem de ana babaların) bilimi olması gerektiğini savunan Sovyet eğitimcisi Suhomlinski, kuramını uyguladığı okulunda, ana babalar için özel kurslar düzenlemektedir. Ana baba, çocuğu okula başlamadan iki yıl önce kurslara kaydolmakta ve çocuk ortaokulu bitirinceye değin devam etmektedir. Bu psikoloji ve eğitim kursu toplam 250 saati bulmaktadır. Kurslar üniversite eğitim programının içerdiği tüm alanları kapsamaktadır. Katılanlara, çocuklarının düşünsel ve duygusal gelişimine uygulayabilecekleri kuramsal bir bilgi temeli sağlanmaya çalışılmaktadır. Katılım oranının yüzde 95-98 olduğu bu kurslarda, ana ile babanın birlikte temsil edilme oranı yüzde 25'tir.⁷²

Petrovsky ise, Sovyet eğitiminde ana, baba, büyükanne ve büyükbabaya kurslar düzenleyen "ana baba üniversiteleri" ne değinmektedir. Ayrıca, ana babalara yönelik programlar için kitle iletişim araçlarından da yararlanıldığı ileri sürülmektedir.⁷³

Federal Almanya'da, okul ve bölge düzeyinde ana baba katılımı sağlanmıştır. Hessen'de ana babaların, uygulanmadan önce yeni

72. Vasili Suhomlinski, Eğitim Üzerine, Çev: Ali Özdoğu, (İstanbul, Sorun Yayınları, 1986), s.80-81.

73. Arthur Petrovsky "Psychology and Priorities in Family Education", Prospects, 13:1, 1983), s.31-32.

öğretim programı ve sınavlar konusunda dahi görüş birliğine varmaları gerekmektedir. Öğretmenler, öğretim kapsam ve yöntemlerinin gerekçelerini açıklamak ve okul işleri konusunda ana babanın önerisinden yararlanmak durumundadır. Ana babalar sınıfta oturma hakkına sahiptir. Taraflar ev ödevi, öğrenmenin değerlendirilmesi ve eğitsel planlama konularında birbirlerine danışmaktadır. Ayrıca denetmen, yönetmen, öğretmen ve ana babalar arasındaki tartışmaların özendirilmesi de önerilmektedir.⁷⁴

Norveç'te okul aile iletişimini geliştirmek için 1982 yılında dört pilot proje başlatılmıştır. Projenin amaç ve hedefleri özetle şöyle belirlenmiştir:⁷⁵

- * Çocuğun öğrenmedeki başarısı açısından olduğu kadar, onun öznel durumu (gönenc, güvenlik, hoşnutluk vb.) bakımından da ana baba ile öğretmenler arasındaki iletişim ve işbirliğini geliştirmek;
- * Toplumun demokratikleşmesi doğrultusunda ana baba ve öğrenci haklarını artırmak;
- * Ana babanın, kendisini gerçek bir okul ortaklığı duygusu içinde okul topluluğu arasında düşünmesini sağlamak;
- * Ana babanın okula karşı tutumlarını geliştirmek;
- * Ana babanın okula ilişkin işlemlerde özgüven ve bağımsızlık kazanmasını, okul konularında daha yeterli duruma gelmesini sağlamak;
- * Ana babanın okula ilişkin rolünü edilgen gözlemcilikten etkin katılımcılığa doğru değiştirmek;
- * Ana babayı modern bir Norveç okulunun çeşitli yönleri hakkında daha fazla bilgilendirmek;

74. Schleicher, Ön.ver., s.21.

75. Leopold Kratochwil, "Case Study on Parent-School Relationship at the Primary Level of the Basic School in Norway", Strasbourg: CDCC Project No:8, 1985), s.11.

* Okul ve eğitim sorunları ile kişilik değerlerine ilişkin tartışmalar için açık bir forum düzenlemek.

Kanada Saskatchewan Eyaleti Öğretmenler Federasyonu ve Okul Mütevelli Heyetinin işbirliği ile hazırlanmış bir kitapçıkta ise, eğitime ilişkin olarak ana babaya verilen şu haklara değinilmektedir:⁷⁶

* Çocuğun öğrenme deneyiminde önemli bir ortak olarak kabul edilmek,

* Okul işgöreni tarafından nazik olarak karşılanmak,

* Akademik koşulları bilmek,

* Çocuk gelişimi konusunda bilgi sahibi olmak,

* Görüş ve önerilerle okul politika ve işlemlerine katkıda bulunmak,

* Dilediği biçimde örgütlenmek,

* İlgisiz kalmak. (Okul etkinliklerinin okul ile çocuk arasında olduğuna inanan kimi ana babalar var olacaktır. Ana babanın bu tutumuna saygı gösterilmeli ve böyle ana babalar okulla ilgilenmek isteyenlerin haklarına karşı çıkmak için bir mazeret olarak kullanılmamalıdır.)

Aile ile işbirliğinin gelişimi konusunda yapılan uygulamalarda, okul tarafından yönlendirilen işbirliği tarzından çok, çocuk merkezli ve daha eğitsel olana doğru bir değişim görülmektedir. Bu değişim de ancak, ana baba katılımında adım adım artışa izin verildiği takdirde gerçekleştirilebilir. Şekil 2'de, yatay kolonda işbirliği stratejileri, dikey olanda ise ana baba katılımındaki artışın

76. Sydney Davis, "Partners at School", (Saskatchewan Education, 1988), s.27.

İşbirliği stratejileri

İşbirliği gereksinimine ilişkin talep	Ortak hedefler	İlginin biçimi	İlginin İşlevi	Beklenen tutum
Ailenin yetersizlikleri	Okulun öğrenme hedefleri	Ana babanın eğitimi	Öğrenen	Etkin değil, okula uyumlu
Toplumsal kültürel farklılıklar / eşitlik istemi	Okulun verimi	Gönüllü	Kaynak	Okul ve öğrenmeye destek sağlayıcı
Okulun yetersizlikleri / çocukların gereksinimleri	Öğrenmenin desteklenmesi	İkinci derecede profesyonel	Öğretim yardımcısı	Öğrenme ve eğitimde işbirliği yapıcı
Çok amaçlı eğitim / Toplumsal ve eğitsel değişme	Bütünleştirilmiş eğitim: Katılımcı demokrasi	Katılımcı	Danışman	Eğitimde ve eğitim politikasında ortak belirleyici

Şekil 2. Ana Baba İşbirliğinin Kapsamı

K. Schleicher, Co-Operation Between School and Family, The CDCC's Project No:6, Strasbourg, 1988, s. 58.

nasıl planlanacağı gösterilmiştir. İşbirliği yeterliğindeki artış da şu şekilde ortaya çıkmaktadır:⁷⁷

* Bilişim-iletişim-katılım-birlikte karar verme,

* Açık fikirlilik-rahat ortam-güven-beceriler-paylaşılmış sorumluluk.

Belçika'da Mons, İngiltere'de Coventry ve İskoçya'da Glasgow' da uygulanan bir yaklaşım da, ana babaları eğitimde daha etkili olmaları için yetiştirmek ve özendirmek amacıyla okul aile bağlantısını sağlayacak öğretmenler görevlendirmektir.⁷⁸ Ancak etkili okul programlarının bir parçası olarak, ana babanın eğitime katılımına ilişkin beklentilerin gerçekçi olması gerekmektedir. Ana babanın eğitime katılımı, zayıf okul programları ile, çocukları ve okullar konusunda kuşkuları olan ailelerin sorunlarına çare bulamaz; yalnızca yardım sağlayabilir.⁷⁹

Kimi Ülkelerde Okul Aile İşbirliğinin Örgütlenmesi ve Yönetimi

İşbirliğinin Avrupa düzeyinde örgütlenmesi EPA (European Parents Association) ile gerçekleştirilmiştir. EPA değişik uluslardan oluşan, politik ve dinsel açıdan yansız, kâr amacı gütmeyen bir ana baba örgütleri konsorsiyumudur. EPA'yı kurma düşüncesi, 1983 yılında Lüksemburg'ta düzenlenen bir konferansa dayanmaktadır. Okul aile ilişkileri konusundaki araştırmanın tartışıldığı konferanstan sonra, ulusal ana baba örgütleri EPA'yı kurmaya karar vermişler ve bunu Avrupa Topluluğu yardımıyla gerçekleştirmişlerdir.⁸⁰

77. Schleicher, Ön.ver., s.38-39.

78. Alastair Macbeth, Homework in Europe , (EPA, 1987), s.9.

79. Joyce L.Epstein, "How Do We Improve Programs For Parent Involvement?", Educational Horizons, 66:2, Winter 1988), s.59.

80. EPA, Ön.ver.

EPA, "tam" ve "ortak" üyelik olmak üzere iki düzeyde temsil edilmektedir. Tam üyelik okul çağındaki çocuklarının eğitimiyle ilgilenen ana baba örgütlerine yöneliktir. EPA bu örgütlerin hedeflerinin kendi hedeflerine uygunluk durumunu incelemektedir. Ortak üyelik ise, amaçları EPA'nın amaçlarına karşı olmayan ve tam üyelik için onay bekleyen örgütler ile ödenti vererek üye olan bireylere açıktır. Oy verme hakkı yalnızca tam üyelere tanınmıştır.⁸¹

İskoç Okul Aile Kurulu da, öğretmenler ile ana baba arasındaki ortaklığı üç düzey olarak belirlemiştir:⁸²

1. Kişisel Düzey: Bu, bir çocuğun ana babası ile öğretmeni arasındaki bağlantıdır.

2. Küme Düzeyi: Bir örgüt olarak okul, bir küme olarak hizmet verdiği ailelerle iletişim kurma gereksinimi içindedir.

3. Temsili Düzey: İlgili yolları farklı olmakla birlikte, hem okul kurulu hem de OAB ile ilgilidir. Şekil 3'te, okul kurulu ile OAB'nin bir karşılaştırması yapılmıştır.

Okul Kurulu	Okul Aile Birliği
Bir bölge için;	Bir okul için;
Seçilmiş temsilcilerle sınırlı;	Tüm öğretmen ve ana babalara açık;
Yönetim ve denetim işlevleri;	Tartışma ve iletişim işlevleri;
Kurumlar(eğitim yetkilileri, okullar, OAB vb.) ve sorunlu birkaç kişiyle ilişkide;	Bir okulun tüm öğretmenleri ve tüm ana babalarıyla ilişkide;
Yönetsel;	Halka yakın;
Yasa gereğince.	Gönüllü olarak.

Şekil 3. Temsili Düzeyde Okul Aile İletişimi

SPTC, Ideas for an Active PTA, s.5.

81. Aynı.

82. SPTC, Ideas for an Active PTA, (Glasgow: Artisan Print),s.4.

İsveç'te, gönüllü bir kuruluş olan Okul Aile Ulusal Birliği bulunmaktadır. Eğitime ilişkin yasa tasarılarında görüşüne başvuru-
lan birliğin yönetsel yapısı ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde
örgütlenmiştir. Yerel düzeydeki temel birim sınıf toplantılarıdır.
Giderek bu toplantılara öğrenciler de çağrılmaktadır.⁸³

Finlandiya'da her okul, belediye konseyinin atadığı yedi üye-
li bir "müdürler kurulu" tarafından yönetilmektedir. Kurul üyelerin-
den en az üçü öğrenci ana babasıdır. İki ya da daha fazla okul, or-
tak bir müdürler kuruluna da sahip olabilir. Müdürler kurulu çalış-
ma planı, ders kitapları, okul kuralları vb. hakkında kararlar aldı-
ğı için okul etkinlikleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Kuru-
lun çeşitli yönetsel görevlerine ek olarak, okul aile ilişkisini ge-
liştirme işlevi de bulunmaktadır.⁸⁴

ABD'nde ulusal OAB'nin iskeletini, 1897 yılında Washington'da
kurulan Ulusal Anneler Birliği oluşturmuştur. Üyeleri arasında öğren-
ciler de bulunan birliğin amaçlarından biri ev yaşamının standartla-
rını yükseltmektir. Birlik ayrıca iki ayda bir, okul, aile ve toplum
sorunlarına yönelik "PTA Today" adlı bir dergi yayımlamaktadır. Aynı
örgütlenme Kanada'da ABD'nden iki yıl önce Alexander Graham Bell
tarafından gerçekleştirilmiştir. Ulusal Federasyonu 1951 yılında
oluşturan Kanada da ev yaşamının standartlarını yükseltmeyi amaç

83. Bildiri, "Çeşitli Ülke Okullarında Öğrenci-Veli Kuruluş-
ları Semineri", (Ankara: Özel Tefvik Fikret Lisesi, 15 Mayıs 1982).

84. Council of Europe, Report on Primary Education in
Finland, (Strasbourg: Council for Cultural Co-operation, 1988),
s.7.

edinmiştir. Etkileme gücü yüksek olan ulusal federasyon, özellikle televizyondaki çocuk programı standartlarının yükseltilmesinde önemli bir rol oynamaktadır.⁸⁵

Japonya'da ana okulundan lise düzeyine değin tüm okullarda bir OAB bulunmaktadır. Federal Alman Cumhuriyetinin 1970'lerdeki toplumsal ve siyasal en büyük hedeflerinden biri, ana babaların çocuklarına evde zorunlu eğitimi verecek duruma getirilmeleri idi. Avusturya'da ana babalara yönelik eğitime öncelik verilmektedir.⁸⁶ Güney Kore'de ise, öğrenci ve ana baba kuruluşları yükseköğretim düzeyinde de örgütlenmiştir.⁸⁷

Bir başka örgütlenme türü de "güvenlik kurulu" adıyla İskoç sisteminde görülmektedir. Güvenlik kurulu, kimliği bilindiği takdirde, kendisi ya da çocuğu için sakıncalı olabilecek yakınma sahibi OAB üyesinin sorununu çözmek amacıyla oluşturulmuştur. Sorunlu üyeler kimliklerinin gizli tutulacağı güvencesiyle kurula başvuruda bulunurlar. Kurul, daha ileri eylemi azaltma, daha geçerli kanıt arama ya da kaynağı bildirmeksizin konuyu okul yönetmenine iletme tepkilerinden birini gösterebilir. Yönetmen ve kurul yararlı gördüğü takdirde konu OAB'ne götürülebilir. Kurul ayrıca, OAB'ne her yıl yakınma ve eylem sayısına ilişkin bilgi vermektedir.⁸⁸

Türkiye'de Okul Aile İşbirliğinin Örgütlenmesi ve Yönetimi

Türkiye'de okul aile işbirliği konusunda ilk örgütlenme 1947 tarihli OAB yönetmeliği ile başlatılmıştır. Söz konusu yönet-

85. Bildiri, Ön.ver.

86. "J.K.Nyerere, Freedom and Socialism, (Uhuru Na Ujamaa, Danes Salaam, 1968), s.108", (Lowe, 1985, s.65'teki alıntı).

87. Bildiri, Ön.ver.

88. SPTC, Ön.ver., s.20.

melik, ilk ve orta dereceli tüm okullarda okul ile aile arasındaki bağı güçlendirmek ve çocuğun daha iyi yetişmesini sağlayacak bir işbirliği oluşturmak amacıyla birer OAB kurulmasını öngörmektedir. OAB'ne okulun tüm öğretmenleri ve öğrencilerin ana babaları ya da velilerinden isteyenler girebilmekte, ana ile baba birlikte üye olabilmektedir. OAB, "genel kurul" ve "yönetim kurulu" olmak üzere iki organdan oluşmaktadır. Genel kurul öğretim yılı başında, birlik yönetim kurulunun kararı ve başkanın çağrısı üzerine toplanmak ve kararlarında çoğunluğa uymakla yükümlüdür. Yönetim kurullarından, gerektiğinde yörenin milli eğitim müdürü ya da temsilcisinin başkanlığında toplanarak okul aile birliklerini bütünleştirmeye çalışmaları da beklenmektedir.⁸⁹

İkinci yönetmelik değişikliği 1952 yılında yapılmıştır. Bu yönetmeliğin yedinci maddesi ile öğrencilerin ana babaları ya da velileri OAB'nin tabii üyesi olarak kabul edilmiştir. Örgütlenmede, genel kurul ve yönetim kurulunun yanı sıra birden fazla OAB'nin kurulduğu yerler için ortak sorunları görüşmek ve kararları daha iyi uygulayabilmek amacıyla "birlikler arası kurul" oluşturulmuştur. Bu kurul yerel ve ulusal düzeyde benzer amaçlı diğer örgütlerle de işbirliği yapmakla görevlendirilmiştir.⁹⁰

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile 1961 yılından itibaren köy, bucak, ilçe ve illerde "ilköğretim kurulları" oluşturulmuştur. Okulun açılıp kapanma, öğretime ara verme zamanları ile günlük çalışma saatlerine ilişkin önerilerde bulunma yetkisine

89. MEB, Okul-Aile Birliği Yönetmeliği, (İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1947), s.4-7.

90. MEB, Okul-Aile Birliği Yönetmeliği, Üçüncü Baskı, (Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1968), s.10-12.

sahip olan ilköğretim kurullarında öğrenci ana babaları da temsil edilmektedir. Özellikle il ve ilçe ilköğretim kurullarında, OAB başkanlarının kendi aralarından seçecekleri iki temsilcinin de yer aldığı görülmektedir.⁹¹ Ancak 12.10.1983 tarih ve 2917 sayılı yasa ile getirilen değişiklik sonucunda ilköğretim kurulları kaldırıldığı için, OAB'nin bu konuya ilişkin etkinliği sona ermiştir.⁹²

Yedinci Milli Eğitim Şûrasının kabul ettiği esaslara göre hazırlanan üçüncü OAB yönetmeliği 1965 tarihlidir. Bu yönetmelikte OAB'nin amaçları içerisine aşağıdaki maddeler de katılmıştır:⁹³

* Çocuğun eğitiminde birbirine karşıt güçlerin çatışmasını önlemek,

* Çocuğun gelişme gereksinimlerinin karşılanmasında, okul ile ailenin görev ve sorumluluğuna ilişkin olarak aile bireylerini aydınlatmak,

* Velilerin bilgi, beceri ve deneyimlerinden yararlanmak,

* Yardımlaşma ve dayanışma alışkanlığını geliştirecek bir ortam hazırlayarak, öğrenci velilerinin toplumsal gereksinimlerini karşılamaya çalışmak.

Halen yürürlükte olan 1983 tarihli yönetmeliğe göre, OAB genel kurul, yönetim kurulu ve denetleme kurulu olmak üzere üç düzeyde örgütlenmiştir. Birliğin üyelerinden oluşan genel kurulun,

91. MEB, İlköğretim ve Eğitim Kanunu, (Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1964), s.9-13.

92. "5.1.1961 Tarih ve 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun", Resmî Gazete, 18.192; 15.10.1983.

93. "Okul Aile Birliği Yönetmeliği (1965)", Ön.ver., md.2.

öğretim yılı başında, iki ay içerisinde toplanması gerekmektedir. Açılışın okul yönetmeni tarafından yapıldığı toplantıda, genel kurul açık oyla başkan, başkan yardımcısı ve iki yazman seçer. Genel kurul tarafından seçilen beş asil beş yedek üye ile, yönetmen ve öğretmenler kurulunca seçilen bir öğretmen yönetim kurulunu oluşturur. Yönetim kurulu da aynı hafta içerisinde, başkan ve yardımcısı ile yazman seçimini yapar. Yönetim kurulu okulun açık olduğu zamanlarda ayda bir kez toplanır. Kurul başkanı OAB'nin temsilcisidir. Genel kurul tarafından seçilen üç asil, iki yedek üye ile denetleme kurulu oluşturulur. Denetleme kurulu, üç ayda bir yapacağı toplantıda yönetim kurulunun etkinliklerini inceleyerek, sonuç raporunu yönetim kuruluna ve etkinlik dönemi sonunda da genel kurula sunmakla yükümlüdür.⁹⁴

İşbirliği Çabalarında Yönetmenin Rolü

Okul önderleri, ana babayı çocuklarının ilk eğiticileri, okulları ise eğitimin sonu değil araçları olarak kabul etmek durumundadırlar. Okulu geliştirmek ana baba ve eğiticilerin ortak işidir.⁹⁵

Yönetmenler ana babanın eğitime katılımını kabul ederek, parasal kaynak bularak ve gereken desteği sağlayarak öğretmenlerin ana babalarla başarılı bir biçimde ilgilenmesine yardımcı olabilirler. Yönetmenlerin bu konudaki işlevleri şunlardır:⁹⁶

94. "Okul Aile Birliği Yönetmeliği (1983), Ön.ver., md.10-25.

95. Mueller, Ön.ver., s.762.

96. Joyce L.Epstein, "Parent Involvement: What Research Says to Administrators", (Education and Urban Society, 19:2, Feb.1987), s.134.

ana babaların okula katılımını tartıştığı makalede de yönetmenlerin aşağıdaki konularda eğitilmesi önerilmektedir:⁹⁸

* Girişimin öğretmenler tarafından başlatılmasının önemi,
* Okulda veya okul bölgesinde ana baba katılımına ilişkin beklentilerinin etkileri,

* Ana baba danışma kurullarının bürokratik ve politik değeri,

* Öğretmenlere ve topluma ana baba katılımının değerli olduğu mesajını iletmenin önemi.

Bireyin ya da okul işgörenin okul aile işbirliği alanındaki gelişimi için kapsamlı bir plana sahip olunmalıdır. (Şekil 4, ana babayla çalışmak için hizmet içi eğitimi geliştirme sürecinin planlanmasını göstermektedir.) Okul programının bir bölümü olarak sürmekte ve geliştirmekte olan hizmet içi eğitim, ara sıra yapılan etkinliklerden daha etkili olacaktır. Hizmet içi eğitimin içeriği, okul işgöreninin güncel gereksinim ve ilgilerine olanaklar ölçüsünde yakın olmalıdır.⁹⁹

Günümüzde öğrenci ve ana babalar eğitsel hizmetlerin basit alıcıları değil, eğitimin birlikte üreticileri olarak değerlendirilmektedir. Birlikte üretim, evde ve okulda bireysel ya da toplu olarak daha etkili öğretim yapmayı ve öğrenci başarısını yükseltmeyi

98. Schleicher, Ön.ver., s.16; Milbrey Wallin Mclaughlin and Patrick M.Shields, "Involving Low-Income Parents in the Schools: A Rol For Policy?", (Phi Delta Kappan, 69, Oct.1987), s.159.

99. Oralie McAfee, "Improving Home-School Relations: Implications for Staff Development", (Education and Urban Society, 19:2, Feb.1987), s.192.

Yönetmenin, öğretmen ana baba görüşmelerinin planlanması ve uygulanması sürecinde de önemli bir işlevi bulunmaktadır. Özellikle küçük çocuğa sahip olan ana babalar için, uygun ortam ve iletişim sorunu olduğunda çevirmen sağlanması önerilmektedir.¹⁰¹

İşbirliğinde Öğretmenin Rol ve İşlevi

Demokratik Alman Cumhuriyetinde okul aile işbirliğini gerçekleştirmede ilk hedef, çocuğun ailesinin durumuna ilişkin daha derin bir anlayış kazanması için, öğretmenin ana babayı ziyaret etmesini sağlamaktır. Bunun birkaç amaca hizmet ettiği düşünülmektedir:¹⁰²

* Ana babanın okula güvenini pekiştirmek;

* Kişiliği hakkında genel bir görüşe sahip olmak için öğrencinin çevresini tanımak;

* Ana babaya, kendi bildikleri bir çevrede çocuklarının gelişimini ayrıntılı olarak anlatmak;

* Çocuğunun gelişim ve sorunlarına ana babanın ilgisini çekmek, görüş ve endişelerini öğrenmek;

* Çocuğun aile içindeki gelişimine ilişkin öğüt ve ipuçları vermek; ortak eğitsel önlemlerde görüş birliğine varmak.

Okul aile işbirliğinde beceri kazanmak isteyen öğretmenlerin özel olarak yetiştirilmeye gereksinimleri olacağı açıktır. Bu konuda hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programları ilk adımdır. Öğretmen adayları halen ana baba öğretmen görüşmesi, aile eğitsel

101. Janet Chrispeels, "Building Collaboration Through Parent-Teacher Conferencing", (Educational Horizons, 66:2, Winter 1988), s.85; Karen Deans, "Ozzie Doesn't Live Here Anymore", (NEA Today, 6:8, March 1988), s.11.

102. Hans Senf, "Co-operation Between School and Family in the German Republic", (Prospects, 10:3, 1980), s.341.

süreçleri, eğitim ve okullara ilişkin ana baba algıları, ana babalara ilişkin eğitici algıları, okul aile işbirliğini özendirmeye yönelik yaklaşımlar ya da ev öğrenme etkinliklerine ilişkin çok az bilgi almaktadırlar. Ayrıca, görevdeki öğretmen ve diğer işgörenler için hizmet içi eğitime gerek vardır. Farklı okullardaki uygulayıcılar da, görüş ve programlarını birbirleriyle paylaşma gereksinimi içindedir.¹⁰³

Federal Alman Cumhuriyetinde, lise öğretmeni yetiştirme programları içerisinde "öğrencilerin, ana babaların ve toplumun öğretmenlerden beklentileri, öğrencilere ve ana babalara danışmanlık, öğrenci ve ana babalarla ortak çalışma" konularına yer verildiği belirtilmektedir.¹⁰⁴ İsviçre'de ise, 1982 yılında yapılan bir toplantıda, öğretmenlerin okul aile işbirliğine hazırlanmasında hizmet içi eğitimin daha kolay ve daha uygun olacağı kararına varılmıştır.¹⁰⁵

Olumlu ve verimli okul aile ilişkileri oluşturmada en büyük sorumluluk öğretmenlere düşmektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin aşağıdaki iletişim tekniklerinde yetişmeleri gerekli görülmektedir:¹⁰⁶

- * Birbirine bağlı olan küme öğrenimi,
- * Eğitsel oyunlar,
- * Belirli bir sorun üzerinde küçük küme çalışması,
- * Beyin fırtınası,

103. Oliver C.Moles, "Who Wants Parent Involvement?", (Education and Urban Society, 19:2, Feb.1987), s.144.

104. Joachim Venter, "Günümüzde Federal Almanya Öğretmen Eğitimi", (H.Ü.Eğt.Fak.Dergisi, 2, 1987), s.108-109.

105. Schleicher, Ön.ver., s.16.

106. McAfee, Ön.ver., s.196.

- * Uygulama araçlarının geliştirilmesi,
- * Yönlendirilmiş tepki,
- * Kendi kendine öğretim,
- * Rol alma ve rol oynama,
- * Bir diğeri yetiştirme,
- * Gösteriler,
- * Küme süreci teknikleri,
- * Daha geleneksel ya da yenilikçi diğeri yaklaşımlar.

Okul aile işbirliğinde ilk aşama iletişim kanalları yaratmaktır. Okullar, öğretmenleri her çocuğun ana babasıyla ayda bir ya da iki kez iletişim kurmaya özendirerek bu hizmeti yaygınlaştırabilirler. Kimi öğretmenler bu amaç için bir takvim oluşturmaktadır. Form mektupların kullanıldığı da olmaktadır. Eğer örnekler önceden paylaşılır ve dosyalanırsa, öğretmene yalnızca uygun formu alıp imzalamak ve göndermek kalmaktadır. Bazı mektuplarda, ana babanın çocuğuyla yapabileceği etkinlikleri (birlikte okuma, yaklaşan bir tatilin anlamını tartışma gibi) öneren bir takvim de bulunmaktadır.¹⁰⁷

Öğretmen ve ana baba arasında toplantılar düzenlemeye verilen öneme karşın, bu toplantılar olumlu okul aile ilişkileri sağlamada çoğu kez başarısız kalmaktadır. Ana babalardan öğretmenlerin saptadığı sorunların sorumlusu olduklarını kabul etmeleri istendiği sürece, ana babanın okula ilişkin tutumları değiştirilemez. Ana balar çocuklarının eğitimini birlikte yürütme çabalarında, meslekdaşlar gibi görülme gereksinimi içindedirler. Öğretmenler de, ana

107. Kathy H.Dulaney, "Try These Surefire Ways to Ignite Parent Support for School Programs", (The American School Board Journal, 174:12, Dec.1987), s.49.

babalarla yeni ilişkiler oluşturmayı gereksinmektedirler.¹⁰⁸

Öğretmenler, öğretim yılına kendilerini tanıtan, beklentilerini ileten ve ana babanın nasıl bağlantı kurabileceğini anlatan dostça bir karşılama mektubu göndererek başlayabilirler. Daha ileri iletişim, ana babadan kendi beklentilerini yansıtan bir yanıt istemekle sağlanabilir.¹⁰⁹ Öğretmen ana baba görüşmesi belirli bir öğrenci hakkında taraflar arasında duygu, inanç ve bilgi değişimidir. Görüşme için temel ilke, öğretmenin olumlu bir tutuma sahip olmasıdır. Bu nedenle öğretmen, görüşme öncesinde içebakışla aşağıdaki soruların yanıtını bulmaya çalışmalıdır.¹¹⁰

* Kişisel sorunlarımı evde bıraktım mı?

* Bu öğrencinin güçlü ve zayıf yanlarını biliyor muyum?

* Görüşme hakkında olumlu bir tutuma sahip miyim?

* Okul aile işbirliğinin önemine inanıyor muyum?

* Bu ana baba ile olumlu ilk bağlantıyı kurabildim mi?

* Bu öğrenciye ilişkin olarak vardığım kararlarda kendime güveniyor muyum?

* Yargılarımı belgeleyebileceğim gözlemlerimi anımsıyor muyum?

* Anlayışlı olmaya, bu empatiyi sözel ve duygusal olarak anlatmaya hazır mıyım?

* Ana babayı dinlemek ilgimi çekiyor mu?

* Bu görüşme için gereksinim duyulan tüm gereçleri topladım mı?

108. Richard L.Hayes, "Reconstruction of Educational Experience: The Parent Conference", (Education, 107:3, Spr.1987), s.307.

109. Chrispeels, Ön.ver., s.84.

110. Brenda H.Manning, "Conducting a Worthwhile Parent-Teacher Conference", (Education, 105:4, 1985), s.342-348.

Öğretmen ana baba görüşmeleri iyi planlandığı ve düzenlendiğinde, karşılıklı güven ve gelişmiş ilişkilerle sonuçlanarak tüm ilgililer için yararlı olabilir. Görüşmenin aşağıdaki konularda öğretmene yardımcı olması beklenmektedir:¹¹¹

- * Ana babanın programa ilişkin beklenti ve izlenimlerini anlama;
- * Programın çocuk üzerindeki etkilerine ilişkin daha fazla anlayış kazanma;
- * Çocuk hakkında ek bilgi edinme;
- * Ana babanın programa karşı anlayış ve desteğini özendirme;
- * Gelişmeyi güçlendirecek etkinlikler ve destekleyici görüşlerle birlikte çocuğun gelişme sürecini iletme;
- * Ana baba ile bir iş ilişkisi geliştirme.

Öğretmen ana baba görüşmesi hazırlık, uygulama ve izleme olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilmektedir. Görüşmenin başarısı bu aşamalarda yapılması gerekenlerin bilinmesi, benimsenmesi ve uygulanmasına bağlı olacaktır. Hazırlık süreci için şunlar önerilmektedir:¹¹²

- * Görüşme zamanının uygunluğunu sağlamak;
- * Öğretim tekniklerini gözleyebilmeleri için ana babanın sınıfına gelmesine izin vermek;
- * Aileyi ilgilendiren ev ödevleri vermek;
- * Eve her ay sınıf projeleri ve yapılacak alan gezilerini betimleyen bir mektup göndermek;
- * Üst sınıflarda, ana babaya ev ödevi beklentileri ve not

111. Jeffrey I.Gelfer and Peggy G.Perkins, "Effective Communication with Parents", (Childhood Education, 64:1, Oct.1987), s.19-20.

112. Deans, Ön.ver., s.11; Chrispeels, Ön.ver., s.85.

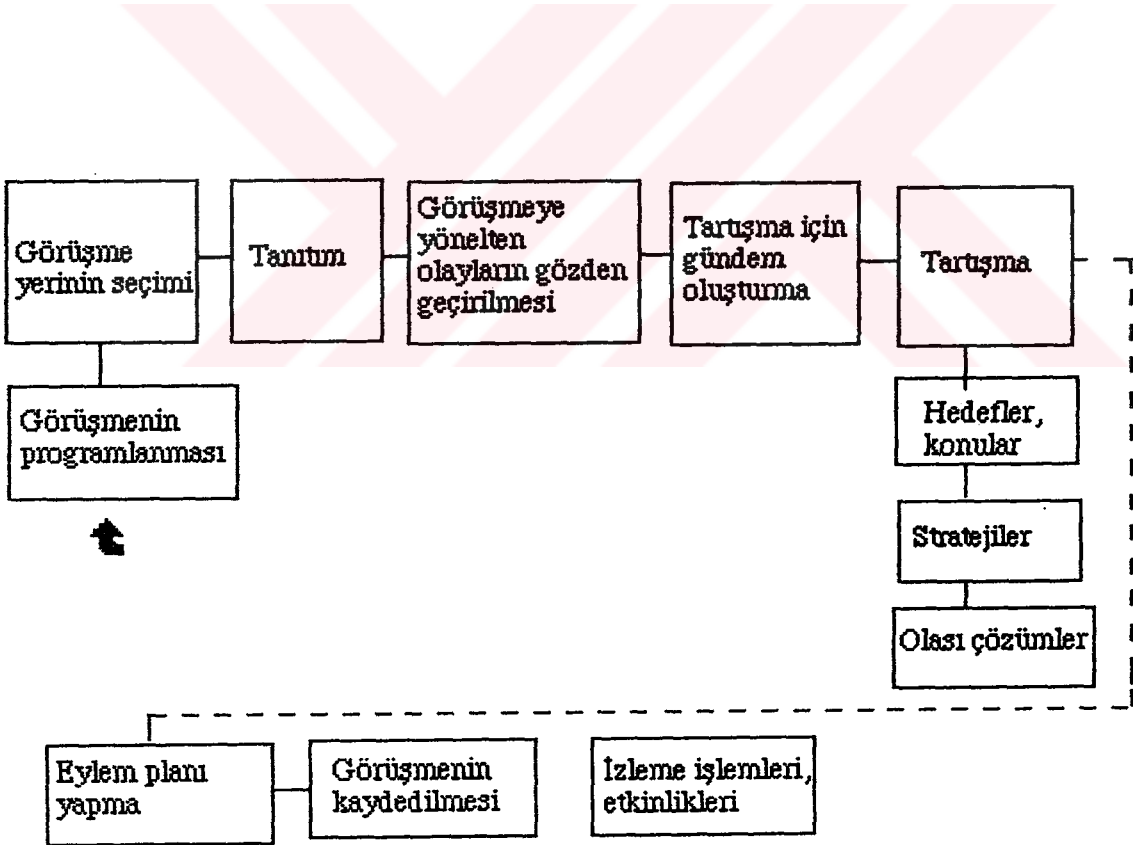
verme ölçütünü içeren bir kurs özeti vermek;

* Eve düzenli olarak ana baba ve çocuk için ortak etkinliklerin betimlemelerini göndermek, zaman varsa önerileri çocuğa göre bireyselleştirmek;

* Yalnızca yetersizlikleri bildirmek için değil, çocukları olağanüstü iyi olduğunda da aileye bildirmek;

* Çatışma olasılığı varsa, başka bir öğretmen, okul danışmanı ya da yönetmenin görüşmeye katılmasını sağlamak.

Öğretmen ana baba görüşmesinin yapılması ise Şekil 5'te gösterilmiştir. Programlama ile başlayan görüşme süreci, şekilde görüldüğü gibi izleme etkinlikleri ile sona ermektedir.

Şekil 5. Görüşmenin Yapılanması

Görüşmenin yönetimi konusunda da, öğretmenlerin aşağıdaki ilkelere uymaları istenmektedir:¹¹³

- * Öğretmenlik yetkesini kullanmamak ve öğretmen tutumunu terk etmek;
- * Sorunlar için sorumluluk almaktan kaçınmamak;
- * Önerilere açık olmak, öğüt vermekten kaçınmak ve hazır çözümleri tartışmaktan çok ilişkiyi geliştirmede yoğunlaşmak;
- * Ana baba dönütünü özendirme;
- * Ana babanın görüşmeye ilişkin korkularını yatıştırmak;
- * Görüşmeye, çocuğun yetkin olduğu bir alanı betimleyerek başlayıp sonra gereksinimlere geçmek;
- * Görüşmeyi, çocukların gelişimi için ortak bir öğretmen ana baba planı yapmak için kullanmak;
- * Görüşmede iki yönlü iletişime fırsat vermek, olanaklı ise öğrencinin de katılımını sağlamak;
- * Yaz etkinliklerinin yanı sıra, bir sonraki yıl için de önerilerde bulunmak ve özetlemeye zaman ayırmak.

Ana baba ayrıldıktan sonra görüşme sona ermiş değildir. Tartışılan ve planlanan konuların bir özeti ana babaya gönderilmeli; görüşme, ana baba ve öğretmen tarafından değerlendirilmelidir. Elde edilen bilgiler ilgili diğer işgörenlerle de paylaşılmalıdır. Ana baba ile iletişimin sürdürülmesi ise, öğrencinin ev ve okuldaki gelişiminin tartışılması için gerekli görülmektedir.¹¹⁴

Virginia Fairfax'ta George Mason Üniversitesi Çocuk İnceleme Projesi çerçevesinde, öğretmen ana baba görüşmelerinin yönetimi

113. Hayes, Ön.ver., s.308-309; Deans, Ön.ver., s.11; "Parent-Teacher Conferences", Ön.ver., s.412.

114. Chrispeels, Ön.ver., s.86; Gelfer and Perkins, Ön.ver., s.21-22.

için eşgüdümlenmiş bir strateji geliştirilmiştir. Bu strateji tasarımı hazırlamak, planlı bir görüşme için öncelikleri belirlemek, düzenli aralıklarla gözlem yapmak ve çocuğu görüşmenin gelişimiyle ilgilendirmek olmak üzere dört aşamadan oluşmaktadır.¹¹⁵

Ana babanın, çocuklarının yalnızca bilişsel yönleriyle ilgili oldukları düşünülmektedir. Oysaki, çocuklarını toplumsal, duygusal ve fiziksel yönleriyle de tanımak isteyeceklerdir. Reisman ve Kauffman tarafından geliştirilen "öğrenme özellikleri takımı", yukarıda verilen dört alanı da kapsamakta ve bunların ana baba ile paylaşımı önerilmektedir.¹¹⁶

İşbirliğinde Ana Babanın Rol ve İşlevi

Ana baba rolünün bir boyutunda haklar, diğerinde görevler bulunmaktadır. Hak, sorumluluğu da birlikte getirmektedir. Bireyin bir konuda yasal bir görevi varsa, aynı ölçüde hak sahibi de olacaktır. Sorun, çocuğu eğitme görevinin yasal olarak kime ait olduğunda düğümlenmektedir. İskoçya'da, çocuk 16 yaşına gelinceye değin ana babanın sorumluluğu altındadır. Bu, Avrupa Topluluğu ülkelerinde benimsenen ortak karardır. Aile, toplumun temel birimi ve çocuğun ilk eğitimcisi olarak kabul edilir. Ana babalar çocuğun okula başlaması üzerine kendi görevlerini bırakmadıklarına göre, sorumluluklarının ve böylece haklarının okul kapısında sona ermediği düşünülmektedir.¹¹⁷

115. Gail Bjorklund and Christine Burger, "Making Conferences Work for Parents, Teachers, and Children", (Young Children, Jan.1987), s.31.

116. Manning, Ön.ver., s.342-348.

117. Alastair Macbeth, "Parents, Schools and Pastoral Care: Some Research Priorities", (New Directions in Pastoral Care, 1985), s.114-129.

Maryland'da yürürlükte olan yasaya göre, ana babalar çocuklarının eğitimlerine ilişkin kararları verme hakkına sahiptir. Söz konusu yasada ana baba hakları şöyle belirlenmiştir:¹¹⁸

- * Çocuklarının kayıtlarını gözden geçirmek;
- * Tanıma, değerlendirme, yerleştirme ve programlama amacıyla çocuklarıyla ilgilenmek;
- * Gerektiğinde ilgililere yakınmada bulunmak;
- * Okul işgörenleri ile uygun gördükleri yer ve zamanda ana-dillerinde görüşebilmek.

Çocuklar ergenlik dönemlerine girdiklerinde, ana babalarından gittikçe bağımsızlaşır ve yaşlılarıyla yakın bağlar kurarlar. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin okul başarısı ile ana babanın denetimli fakat ergenin gereksinim ve ilgilerine duyarlı olması arasında ilişki bulunmaktadır. Diana Baumrind'in ana baba tutumlarına ilişkin tiplerini kullanarak Sanford Dornbusch ve arkadaşlarının yaptığı bir değerlendirmenin sonuçları şöyledir: Yetkeci ana babalar, çocuklarıyla ilişkilerinde yüksek denetim uygulamakta ve düşük karşılık vermektedir. Serbest ana babalar karşıt bir tutum izlemektedir. Katılımcı ana babalar ise, hem yüksek bir denetim uygulamakta hem de yüksek karşılıklıta bulunmaktadır. Böylece de çocukları daha yeterli, daha bağımsız ve daha fazla sorumluluk duygusuna sahip olarak yetişmektedir.¹¹⁹

Okuma ve okuma öğretimine karşı olumlu tutumların gelişmesi

118. Carol Seefeldt, "Parent Involvement: Support or Stress?", (Childhood Education, 62, Nov-Dec.1985), s.101.

119. Diane Scott-Jones, "Families as Educators: The Transition from Informal to Formal School Learning", (Educational Horizons, 66:2, Winter 1988), s.66-69.

ile ana baba katılımı arasında güçlü bir ilişki bulunmaktadır.¹²⁰ Okuma sürecinden önce bir çocuğun sahip olabileceği en değerli deneyimlerden biri, evde okunan yazını dinlemek ve tepki göstermektir. Bu nedenle ana baba, çocuğu için bir okuma modeli olmalıdır.¹²¹ Bir babanın okul yaşındaki çocuğuna yardım için yapabileceği en iyi şey de, bu alanda eşiyle çalışmaktır. Bu, işlemin nasıl yapılacağına ananın karar vermesi ve babanın yalnızca kabul etmesi anlamına gelmez. Politika ve yaklaşımlarının ne olacağına birlikte karar verecekleri anlamındadır.¹²²

Ana babanın eğitime katılımı çoğu kez orta sınıf halkın yararınadır. Sözgelimi, okullar arasında seçim, farklı okul türlerine ilişkin bilgi ve geniş deneyime sahip olan ana babalar tarafından daha iyi yapılabilir. Evde çocuğunun okul çalışmasına yardımcı olma, başarılı bir okul dönemi geçirmiş, akademik görevlerde güvenli ve rahat olan orta sınıftan ana baba için daha kolaydır. Toomey'e göre, eğer orta sınıftan ana babalar okul çalışmalarına sık ve etkili olarak katılır ve eğer bu katılım deneylerin açıkça gösterdiği gibi, çocuklarının öğrenmeleri üzerinde olumlu bir etkiye sahip olursa, orta sınıf ile yoksul çocukları arasındaki başarı farkı azaltılmak yerine artırılmış olacaktır. Ana babanın eğitime katılım planlarının gerçekte var olan eşitsizlikleri azaltabilmesi için, toplumsal sınıf farklılıklarını kabul eden politikalar benimsenmeli,

120. R.P.McderMott and Others, "When School Goes Home: Some Problems in the Organization of Homework" Teacher College Record, 85:3, Spr.1984), s.396-397.

121. Robert A.Disibio, "Parent: A Teacher's Partner" Education, 104:3, Spr.1984), s.297.

122. Louise Bates Ames and Others, Stop School Failure, (USA: Harper and Row, 1972), s.88-90.

gereksinim duyulan para ve zamanın ayrılması sağlanmalıdır.¹²³

Kimi okullar, öğretim yılının başında ana babalara kitapçık dağıtmaktadır. Bunlarda okul ve öğretim programları, okula devamın önemi, öğretim yılı için programlanmış sınıf düzeyi etkinlikleri vb. yer almaktadır. Ana babalara şunlar önerilmektedir:¹²⁴

* Çocuğunuza okul hakkında olumlu şeyler söyleyin.

* Onun size söyledikleriyle ilgilenin. Okul, toplum ve eve ilişkin konularda onunla konuşun.

* Sorularını sabırla yanıtlayın.

* Sesli olarak okuyun ve onun okumasını dinleyin.

* Çocuğunuzla oyun oynayın ve meraklarını paylaşın.

* Bir iki sözcüklü yanıtlar verme ya da işaret etme yerine onu tümce kullanmaya özendirin.

* Yaptığı iyi şeyler için onu övün.

* Mantıklı davranış kuralları ve ev alışkanlıkları oluşturun ve bunları sürekli uygulayın.

* Çalışmak için kitaplar, araçlar ve özel bir yer sağlamaya çalışın.

Okul aile ilişkilerinde, ana babanın öğretmene ilişkin tutumu çok önemlidir. Bu konuda, aşağıdaki hususlara dikkat çekilmesi yararlı görülmektedir:¹²⁵

* Öğretmen, çocuklara öğretim yapmaktan sorumlu bir meslek üyesi olarak saygıya layık bir kişidir.

* Çocuğunuzu hiç kimsenin sizin kadar iyi tanıyamayacağı kanısında olsanız da, öğretmenin günde altı yedi saatini çocuğunuzla

123. Davies, Ön.ver., s.156.

124. Valerie J.Bristor, "But I'm Not a Teacher", (Academic Therapy, 23:1, Sept.1987), s.25.

125. Parent-Teacher Conferences, Ön.ver., s.414.

geçirdiğini ve onu çok daha iyi tanıdığını anımsamalısınız.

* Öğretmenler çocuk hakkında olumlu rapor vermeyi yeğleyeceklerdir. Bu, onların öğrenme yeteneklerini yansıtmak, yeterlik ve değer duygularını güçlendirmek içindir.

* Öğretmene karşı tutumunuz, çoğunlukla çocuğunuzun size anlattıkları üzerinde temellenecektir. Öğretmene ilişkin kararınızı, gördükleriniz ve işittikleriniz yardımıyla kendiniz veriniz.

Öğretmenle görüşmenin ana babaya sağlayacağı yararlar da şöyle sıralanabilir:¹²⁶

* Çocuklarının okul programları konusunda daha iyi bir anlayış kazanmak;

* Çocuklarının büyüme ve gelişmesini artıracabilecek etkinlikleri öğrenmek;

* Çocuklarının kişisel gelişimini tanılamak;

* Okulun öğretim ve öğrenme yöntemleri konusunda daha fazla bilgi edinmek;

* Çocuklarının fiziksel, toplumsal, heyecansal, zihinsel ve dilsel gelişimlerine katkıda bulunacak deneyimler kazanmak.

Ana babaya, öğretmen ile iletişim konusunda da şu önerilerde bulunmaktadır:¹²⁷

* Öğretmenin iletmeye çalıştığı mesajı tümüyle anlamak önemlidir. Eğer anlamadı iseniz, sormaktan çekinmeyiniz.

* Görüşme bir güç gösterisi değil, düşüncelerin eşit koşullarda bir araya getirilmesidir. Öğretmenin görüşleri çok önemli olmakla birlikte, sizinkiler de önemlidir.

126. Gelfer and Perkins, Ön.ver., s.20.

127. Parent-Teacher Conferences, Ön.ver., s.415.

* Beden dili önemli olabilir. Sandalyeye rahatça yaslanan ve öğretmenle göz bağlantısı kuran ana baba tam bir ilgi ve etkin bir katılımı yansıtmaktadır.

* Eğer öğretmen, akademik sorunlarla ilgili görmediğiniz sorular yöneltirse sinirlenmeyiniz. Çocuğunuzun uyku alışkanlıklarını, yeğlediği yiyecekleri, izlediği televizyon programlarını soruşturabilir. Bunlar gizli şeyleri araştırmak anlamına gelmez; fakat öğretmene çocuğun çeşitli durumlara nasıl yanıt verdiğini gösterir. Böylece öğretmen seçenekler önerebilir.

* Asla unutmamanız gereken bir şey vardır. Mizah duygunuz birçok durumu aydınlatacak ve herkesi gerilimden kurtaracaktır.

Bilgi yetersizliği içindeki ana babalar, çoğu kez okulun eğitsel amaçlarından düş kırıklığına uğrarlar. Oysaki onların sahip oldukları birçok değişik yetenekleri, okulun savurganlık etmemesi gereken bir değer oluşturmaktadır. Bu nedenle, öğretmenden her düzeyde ana babayı temsil eden birlik başkanına değin tüm sorumluların eğitimi gereklidir.¹²⁸ Ana baba eğitimi, ana babalara ve ana baba adaylarına, kendileri ve çocuklarını anlamalarında yardımcı olan ve aralarındaki ilişkiyi artıran bir dizi eğitsel ve destekleyici önlemlerdir. Amacı, ana babanın bilincini ve özgüvenini geliştirmektir. Bunun ise, aşağıda verilen yollarla gerçekleştirilebileceği düşünülmektedir:¹²⁹

* İnsan sağlığı ve gelişimini, çocuk gelişiminin farklı aşamalarını, evlilik ve aile yaşamını, toplumsal haklar ve yararlarını

128. EPA, A Partnership for Equivalent Educational Opportunities, (Strasbourg: Second EPA Congress, 30-31 Jan. 1988), s.19.

129. Gillian Pugh, "Parent Education in Action", (Early Child Development and Care, 13:2, 1984), s.253-254.

kapsayacak biçimde toplumun yardım kaynaklarına ilişkin bilgi sağlamak;

* Kendileri ve başkalarıyla ilişkiyi anlamalarında, iletişim kurmalarında, sorumluluk kabul etme ve kararlar vermelerinde, ev yönetimi uygulamalarında beceri kazanmalarına yardım etmek;

* Kendi gereksinimleri, istekleri, yaşam biçimleri, kişisel özellikleri ve gizilgüçlerine göre, bu bilgi ve becerileri nasıl uygulayacaklarını öğrenmeleri için fırsatlar sunmak;

* Bunların, çocuklarının yetişme biçimini nasıl etkileyeceğine ilişkin değer, tutum ve bilgileri tanımalarında yardımcı olmak.

III. B Ö L Ü M

OAB GÖREVLERİNİN GEREKLİLİK VE UYGULANMA

DÜZEYLERİ

Bu bölümde, OAB görevlerinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri ile bunlar arasındaki ilişkiler saptanmaya çalışılmıştır. İlk altbölüm gereklilik, ikinci altbölüm uygulanma düzeyine ayrılmış; son altbölümde ise, gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasındaki ilişkiler tartışılmıştır.

Gereklilik ve uygulanma düzeylerinin belirlenmesinde, 1983 yılında yürürlüğe giren OAB yönetmeliğinin 26. maddesinde verilen görevler esas alınmıştır. Ancak, yönetmelikte yer alan yirmi iki OAB görevi araştırmacı tarafından çözümlenerek elli bir görev maddesine dönüştürülmüştür. OAB görevleri ölçme aracında tek bir bölüm içerisinde sunulmuş, ilgili maddeleri bütünleştirmek amacıyla bulgular görev alanlarına ayrılarak yorumlanmıştır.

Görev alanları, OAB görevlerinin özellikleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Böylece görevler "ulusal ve evrensel değerler oluşturma", "okul aile işbirliğini geliştirme", "bireysel gereksinimleri karşılama", "toplumsal yardım ve hizmetler" olmak üzere dört alana ayrılmıştır. "Ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında, öğrencileri toplumsallaştırma, onlara olumlu kişilik özellikleri kazandırma, Atatürk ilke ve devrimlerini benimsetmeye yönelik on üç OAB görevine yer verilmiştir. "Okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanında, okulun ana babalardan, ana babaların okuldan beklentilerinin karşılanmasına ilişkin on dört OAB görevi bulunmaktadır. "Bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanında,

eğitimde fırsat ve olanak eşitliğini sağlamayı amaçlayan on üç OAB görevi yer almıştır. Son olarak verilen "toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanında, öğrencilerin sağlıklı ve dengeli bir kişilik geliştirmeleri, çevre halkının toplumsal ve eğitsel gereksinimlerini karşılamalarına yönelik on bir OAB görevi ele alınmıştır.

OAB GÖREVLERİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ

OAB görevlerinin gereklilik düzeyinin belirlenmesinde yönetmen, öğretmen ve ana baba denek gruplarından elde edilen verilerin aritmetik ortalamaları kullanılmıştır. Gereklilik düzeyi, araştırmacı tarafından geliştirilen beşli bir ölçeğe göre saptanmıştır. Söz konusu ölçekte yer alan seçenekler ve her bir seçenek için benimsenen değerler aşağıda verilmiştir:

Çok gerekli	= 4
Orta derecede gerekli	= 3
Az gerekli	= 2
Gereksiz	= 1
Fikrim yok	= 0

OAB görevlerinin gereklilik düzeyi, beşli ölçek üzerinden hesaplanan aritmetik ortalamalar esas alınarak belirlenmiştir. Buna göre, elde edilen aritmetik ortalama 2.00'den büyük ise söz konusu OAB görevi "gerekli", 2.00 ve daha küçük ise "gereksiz" olarak değerlendirilmiştir.

Gereklilik düzeyine ilişkin veriler için üç farklı türde çizelge düzenlenmiştir. İlk olarak bir özet çizelge kullanılmıştır. Bu çizelgede (Çizelge 3) her bir OAB görevi için hesaplanan aritmetik ortalamaların ortalamasına ($\bar{\bar{X}}$) yer verilmiş ve gereklilik düzeyi görev alanları çerçevesinde tartışılmıştır. İkinci türdeki çizelgelerde (Çizelge 4-7), OAB görevleri görev alanları içerisinde

gereklilik düzeylerine göre sıralanmıştır. Gereklilik düzeyi sıralaması, deneklerin tümünden elde edilen aritmetik ortalamaya (\bar{X}) göre yapılmış, karşılarında standart sapma (SS) değerleri gösterilmiştir. Bu çizelgelerde ayrıca, denek gruplarından elde edilen aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ile değişkenlik oranları (F) verilmiştir.

Denek gruplarına ilişkin verilerin karşılaştırıldığı çizelgeler, görev alanları içerisindeki gereklilik sırasıyla Ek C'de (Çizelge 49-99) sunulmuştur. Bu çizelgelerde, frekans (n) ve yüzde (%) değerleri ile değişkenlik çözümlemesi sonuçlarına yer verilmiştir. Değişkenlik çözümlemesinin gerektirdiği "Z" sınaması, yine aynı çizelge üzerinde gösterilmiştir.

Araştırmaya katılan tüm gruplar, yönetmelik ile OAB'ne verilen görevlerin gerekli olduğu görüşünde birleşmişlerdir. Bulgulara göre, ana baba grubundan yönetmen grubuna doğru gereklilik düzeyinde bir artış görülmektedir. Görev alanları gereklilik düzeyleri açısından karşılaştırıldığında, tüm denek gruplarında ilk sırayı "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" almıştır. Bunu "toplumsal yardım ve hizmetler" ile "bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanlarının izlediği görülmektedir. Son sırada ise "okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanı bulunmaktadır (Çizelge 3).

OAB görevlerinin gereklilik düzeyine ilişkin bulgular, denek grupları görüşleri arasındaki farklılaşmanın anlamlı olmadığını göstermektedir. Görevlerin tümü dikkate alındığında, yönetmen grubundan elde edilen en yüksek ortalama değer ($\bar{X}=3.59$) ile ana baba grubundan elde edilen en düşük ortalama değer ($\bar{X}=3.44$) arasındaki fark (0.15) oldukça düşüktür. Denek gruplarının gereklilik düzeyine ilişkin görüşlerde birleşmeleri, OAB görevlerinin yerine getirilme-

si için iyi bir başlangıç olabilir.

ÇİZELGE 3
GÖREV ALANLARINA GÖRE OAB'NİN GEREKLİLİK DÜZEYİ

Görev Alanı	Yönetmen (n=52)	Öğretmen (n=436)	Ana Baba (n=1037)	Toplam (n=1525)
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
Ulusal ve evrensel değerler oluşturma	3.77	3.65	3.65	3.66
Okul aile işbirliğini geliştirme	3.44	3.28	3.14	3.19
Bireysel gereksinimleri karşılama	3.51	3.54	3.39	3.44
Toplumsal yardım ve hizmetler	3.67	3.62	3.63	3.63
Toplam(13+14+13+11=51 madde)	3.59	3.51	3.44	3.46

$\bar{X} \leq 2.00$ =Gereksiz

$\bar{X} > 2.00$ =Gerekli

Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma

Bu görev alanında on üç OAB görevine yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. "Ulusal ve evrensel değerler oluşturma" alanına ilişkin OAB görevlerinin tümü denek gruplarınca yeterli görülmüştür (Çizelge 4).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlerine göre, $\alpha=0.05$ düzeyinde hiçbir OAB görevinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Çünkü bu görev alanında elde edilen en büyük değişkenlik oranı (Çizelge 4, Sıra No:12, $F=14.20$), benimsenen güven düzeyine ilişkin çizelge değerinden ($F=19.50$) daha küçüktür. Buna göre "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında, denek grupları görüşleri arasındaki farklılaşmanın anlamlı olmadığı sonu-

cuna varılmıştır.

Bulgulara göre, gereklilik sıralamasında ilk dereceyi OAB'nin "öğrencilerin başarılı olmalarını sağlama ($\bar{X}=3.80$)" görevi almıştır. Gereklilik sıralamasının sonunda "öğrencilerin tinsel (manevi) değerlere bağlılıklarını güçlendirme ($\bar{X}=3.33$)" görevi bulunmaktadır. Bulgular ayrıca, OAB görevlerinin her biri için belirlenen aritmetik ortalamalar ile standart sapmalar arasında bir ilişki olduğunu göstermektedir. OAB görevlerinin gereklilik düzeyi düşüktüğü, elde edilen standart sapmanın yükseldiği görülmektedir. Gereklilik düzeyi yüksek olarak saptanan görevlerde, deneklerin daha fazla görüş birliği içinde oldukları gözlenmiştir (Çizelge 4).

Bu görev alanında gereklilik derecesi en yüksek olarak belirlenen OAB görevi, yönetmen grubu için "öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmek (Çizelge 4, Sıra No:3, $\bar{X}=3.92$)", öğretmen grubu için "öğrencilerin dürüst olmalarını sağlamak (Çizelge 4, Sıra No:2, $\bar{X}=3.78$)", ana baba grubu için "öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamak (Çizelge 4, Sıra No:1, $\bar{X}=3.82$)" olmuştur. Gereklilik derecesi en düşük OAB görevi, yönetmen grubunda "öğrencilerin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunmak (Çizelge 4, Sıra No:10, $\bar{X}=3.60$)" iken, öğretmen ve ana baba gruplarında "öğrencilerin tinsel değerlere bağlılıklarını güçlendirmek (Çizelge 4, Sıra No:13, $\bar{X}=3.31$)" olarak saptanmıştır.

Yönetmenlerin insanlık sevgisine önem vermeleri, Avrupa Konseyinin öğretmenler için düzenlediği "ilkokullarda İnsan Hakları Eğitimi" konulu semineri çağrıştırmaktadır.¹³⁰ Söz konusu seminerde, çocukların erken yaşlarda yargılar, genellemeler ve gerçekdışı du-

¹³⁰ Council of Europe, Report on Teachers' Seminar on Human Rights in Primary School, (Donaueschingen; 24-29 June 1985).

ÇİZELGE 4

ULUSAL VE EVRENSEL DEĞERLER OLUŞTURMA ALANINA İLİŞKİN ÖAB GÖREVLERİNİN GEREKLİLİK DÜZEYLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	Yönetmen (n=52)		Öğretmen (n=436)		Ana Bebe (n=1037)		Toplam (n=1525)		
		F	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS
1	Öğrencilerin başanlı olmalarını sağlamak	0.91	3.83	0.43	3.77	0.74	3.82	0.65	3.80	0.67
2	Öğrencilerin dürüst olmalarını sağlamak	0.25	3.85	0.50	3.78	0.72	3.80	0.69	3.79	0.70
3	Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmek	1.77	3.92	0.33	3.74	0.82	3.79	0.66	3.78	0.70
4	Öğrencilerin nazik ve saygılı olmalarını sağlamak	1.27	3.83	0.38	3.72	0.78	3.78	0.67	3.77	0.69
5	Öğrencilerin toplum düzenine uymalarını sağlamak	0.26	3.65	0.74	3.73	0.77	3.71	0.79	3.71	0.78
6	Öğrencilerin disipline uymalarını sağlamak	0.05	3.67	0.79	3.66	0.79	3.67	0.85	3.67	0.83
7	Öğrencilere ulusal değerler kazandırmak	12.74	3.87	0.44	3.50	1.06	3.74	0.78	3.67	0.87
8	Öğrencilerin düzenli olmalarını sağlamak	0.34	3.62	0.91	3.69	0.80	3.65	0.83	3.66	0.82
9	Öğrencilerin tutum bozuklukları konusunda önlemler almak	3.80	3.79	0.70	3.74	0.72	3.62	0.94	3.66	0.87
10	Öğrencilerin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunmak	0.09	3.60	1.00	3.62	0.91	3.60	0.92	3.61	0.92
11	Öğrencilerin Atatürk ilke ve ilkelerine bağlılıklarını pekiştirmek	1.02	3.77	0.70	3.57	1.07	3.59	0.92	3.59	0.96
12	Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmek	14.20	3.87	0.49	3.67	0.83	3.43	0.98	3.51	0.94
13	Öğrencilerin ünsel değerlere bağlılıklarını güçlendirmek	4.87	3.79	0.67	3.31	1.07	3.31	1.11	3.33	1.09

* P < . 05 anlamlı

*** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

*** F Çizelge Değeri= 99.50

rumları ayırt etmeyi öğrenmeleri gereği savunulmuştur. Bu amaçla, iyi uygulama örneklerinden yararlanılabileceği ve okulun kitap değerlendirme ölçütünün ana baba ile tartışılabileceği ileri sürülmüştür. Araştırmanın bu konuya ilişkin bulguları, seminer kararlarının yönetmenler tarafından benimsenebileceğini göstermektedir.

Öğretmen grubunun öğrencilerin dürüstlüğü üzerinde yoğunlaşması, olumlu davranışların kazanılmasında örnek alma ve öykünmenin önemi açısından olumlu bir yaklaşımdır. Özellikle erinlik döneminde bulunan ortaokul öğrencileri, özdeşleşmek isteyecekleri bir modele gereksinim duyarlar. OAB'nin bu konuda işlevsel olması, okul ile ailenin değer yargılarında birleşme ve güçlenmeyi sağlayacaktır. Lickona da, ana babaları ahlak eğitiminde ortaklar olarak gördüğü makalesinde, değerler hakkında okul toplum görüş birliğinin geliştirilmesini önermektedir.¹³¹ Araştırmanın bu maddeye ilişkin bulguları, okul ile ailenin öğrencilerin dürüstlüğü konusunda ortak bir ölçüt belirlemeleri gereksinimini yansıtmaktadır.

Ana baba grubunca en fazla önemsenen OAB görevi, öğrenci başarısını sağlamaya yöneliktir. Ana babaların, çocukları konusunda ilk beklentilerinin başarı olduğu görülmektedir. Eğitimin niteliğini yükseltmede ana babaların bu ilgilerinden yararlanılabilir.

Okul Aile İşbirliğini Geliştirme

Bu görev alanında on dört OAB görevine yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. "Okul aile işbirliğini geliştirme" alanına ilişkin OAB görevlerinin tümü denek

131. Lickona, Ön.ver., s.36-38.

gruplarınca gerekli görülmüştür (Çizelge 5).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlmelerine göre, $\alpha = 0.05$ düzeyinde OAB'nin yalnızca "okulun yapacağı etkinliklere katkıda bulunma (Çizelge 5, Sıra No:8, $F=27.44$)" görevinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Söz konusu OAB görevi için yapılan "Z" sınaması sonuçları, ana baba grubu ile öğretmen grubu ve ana baba grubu ile yönetmen grubu arasındaki farkların $\alpha = 0.01$ düzeyinde anlamlı olduğunu göstermektedir (Ek C, Çizelge 69).

Bulgulara göre, gereklilik sıralanmasında ilk dereceyi, OAB'nin "öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapma ($\bar{X}=3.73$)" görevi almıştır. Gereklilik sıralamasının sonunda, "ana babaların okul bahçesinden yararlanmasını sağlama ($\bar{X}=2.15$)" görevi bulunmaktadır. OAB görevleri için belirlenen aritmetik ortalamalar düştükçe standart sapmalar yükselmektedir. Bu durum, görevlerin gereklilik derecesi düştükçe denek gruplarının kendi aralarındaki görüş farklılığının arttığını göstermektedir.

Yönetmen grubuna ilişkin gereklilik sıralamasında ilk dereceyi iki görev maddesinin paylaştığı görülmektedir. Bu görevler, "okulun amaçları konusunda ana babaları aydınlatmak" ile "okulun eğitim ilkelerini ana babalara açıklamak" olarak belirlenmiştir (Çizelge 5, Sıra No:6 ve 7, $\bar{X}=3.73$). Öğretmen grubunda "öğrenci başarısının artırılması için ana babalarda işbirliği yapma (Çizelge 5, Sıra No:1, $\bar{X}=3.87$)" görevi en yüksek ortalamayı almıştır. Ana baba grubunda saptanan en yüksek ortalama "öğrencilerin okula devamlarınının sağlanmasına çalışma (Çizelge 5, Sıra No:2, $\bar{X}=3.71$)" görevine ilişkindir. "Ana babaların okul bahçesinden yararlanmasını sağlamak" ise, denek gruplarının tümünde, gereklilik derecesi en düşük OAB görevi olarak belirlenmiştir.

ÇİZELGE 5

OKUL AİLE İŞBİRLİĞİNİ GELİŞTİRME ALANINA İLİŞKİN OAB GÖREYLERİNİN GEREKLİLİK DÜZEYLERİ

Sıra No	Görev Alanı	Yönetmen (n=52)			Öğretmen (n=436)			Ana Baba (n=1037)			Toplam (n=1525)						
		\bar{X}	SS	F	\bar{X}	SS	F	\bar{X}	SS	F	\bar{X}	SS	F				
1	Öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapmak	3.69	0.88	10.46	3.87	0.51	3.67	0.82	3.73	0.75	0.19	3.65	0.79	3.70	0.77	3.71	0.79
2	Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmak	3.44	0.90	4.49	3.45	0.88	3.60	0.85	3.55	0.86	0.97	3.64	0.74	3.50	0.96	3.56	0.90
3	Öğrencilere okulda çalışma olanağı sağlamak	3.69	0.67	9.38	3.56	0.73	3.37	0.99	3.43	0.92	10.35	3.73	0.63	3.59	0.91	3.36	1.08
4	Öğrencilerin beşerlerini ana babalara göstermek	3.73	0.66	10.69	3.42	0.96	3.21	1.14	3.29	1.09	27.44*	3.70	0.73	3.53	0.81	3.11	1.20
5	Ana babaların, okulu ziyaret etme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmak	3.65	0.74	13.05	3.41	0.98	3.14	1.15	3.23	1.10	16.84	3.50	1.04	3.42	1.00	3.05	1.28
6	Okulun amaçları konusunda ana babaları aydınlatmak	3.19	0.99	4.19	2.87	1.10	3.05	1.21	3.00	1.17	3.44	3.10	1.05	2.89	1.21	2.75	1.28
7	Okulun eğitim ilkelelerini ana babalara açıklamak	3.10	1.16	5.53	2.46	1.32	2.31	1.37	2.37	1.35	3.88	2.67	1.16	2.46	1.32	2.10	1.33
8	Okulun yapacağı etkinliklere katkıda bulunmak	2.54	1.26	3.88	2.23	1.32	2.10	1.33	2.15	1.33							
9	Okuldaki eğitim etkinliklerini ana babalara tanıtmak																
10	Ana babalara eğitim konusunda konferanslar düzenlemek																
11	Öğretmenleri, öğrenci ana babalarını ziyaret etmeye özendirilmek																
12	Ana babaların okul kitaplığından yararlanmasını sağlamak																
13	Ana babaların, okulun oyun ve spor tesislerinden yararlanmalarını sağlamak																
14	Ana babaların okul bahçesinden yararlanmasını sağlamak																

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

*** F Çizelge Değeri= 99.50

"Okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanında, deneklerin tümünden elde edilen en yüksek ve en düşük aritmetik ortalamalar arasındaki fark 1.58'dir. Oysaki, bu sayı "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında 0.47 olarak belirlenmiştir. Bu iki görev alanı arasındaki farkın, üç katın üzerinde olması önemli bir gözlemdir.

OAB'nin varoluş nedeni okul aile işbirliğini geliştirmektir. Bu yüzden, deneklerin genelinin "öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapma" görevinde daha fazla yoğunlaştığı gözlenmiştir. Sonuçlar, Clark ve Thompson'un bulgularıyla da tutarlılık göstermektedir.¹³²

Yönetmen grubunun "okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanına ilişkin gereklilik sıralaması ile yönetsel görevleri arasında da bir ilişkinin olduğu anlaşılmaktadır. Okulun amaçları ile eğitim ilkelerinin ana babalar tarafından bilinmesi, madde ve insan kaynaklarını örgüt amaçları doğrultusunda yönlendirmesi beklenen yönetmenler için yararlı olabilir.

Öğretmen grubunun daha çok öğrenci başarısıyla ilgili olduğu görülmektedir. Öğrenci davranışının değişimi sorumluluğunu doğrudan üstlenen öğretmen grubundan bu sonucun alınması beklenir. Aynı şekilde, ana baba grubunca ilk sırada gerekli görülen OAB görevi "öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmak" tır. Ana baba grubunun, en yüksek puanı bu OAB görevi için vermiş olması, beklentilerin yanı sıra Dornbusch ve Ritter'in bulgularını da destekleyici niteliktedir.¹³³

132. Clark, Ön.ver., s.62; Thompson, Ön.ver., s.11-25.

133. Dornbusch and Ritter, Ön.ver., s.75-77.

Bireysel Gereksinimleri Karşılama

Bu görev alanında on üç OAB görevine yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. "Bireysel gereksinimleri karşılama" alanına ilişkin OAB görevlerinin tümü denek gruplarınca gerekli görülmüştür (Çizelge 6).

Yapılan değişkenlik çözümlenmeleri sonucunda, $\alpha=0.05$ düzeyinde OAB'nin bu alana giren hiçbir görevinde anlamlı bir farklılaşma saptanmamıştır. Bu alanda elde edilen en yüksek değişkenlik oranının (Çizelge 6, Sıra No:6, $F=16.39$), benimsenen güven düzeyine ilişkin çizelge değerinden ($F=19.50$) daha küçük olduğu görülmektedir.

Bu alana giren OAB görevleri, "öğrencilerin okul bina ve tesislerinden yararlanmasını sağlama", "özendirmeyi gereksinen çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurma", "özel eğitim gerektiren öğrenciler için önlemler alma", "yetenek derslerine özel ilgi duyan çocuklara okul ve çevrede olanak sağlama" şeklinde kümeleştirilebilir. Bulgulara göre, öğrencilerin okul bina ve tesislerinden yararlanmasına ilişkin görevlerden "okul kitaplığı" ilk sırayı alırken, "oyun ve spor tesisleri" beşinci, "okul bahçesi" onuncu sırada bulunmaktadır. "Özendirmeyi gereksinen çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurma" görevi, deneklerin genelinin görüşüne göre gereklilik sıralamasında yedinci olmuştur (Çizelge 6).

Özel eğitim gerektiren öğrenciler için önlemler almaya ilişkin OAB görevlerinin gereklilik sıralaması şöyle saptanmıştır: "Bedensel özür" ikinci; "uyumsuzluk" dördüncü; "üstün yetenek" altıncı ve "zihinsel özür" sekizinci sırada yer almıştır. Yetenek derslerine özel ilgi duyan çocuklara okul ve çevrede olanak sağla-

ÇİZELGE 6

BİREYSEL GEREKSİNİMLERİ KARŞILAMA ALANINA İLİŞKİN DAB GÖREYLERİNİN
GEREKLİLİK DÜZEYLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	Yönetmen (n=52)			Öğretmen (n=436)			Ana Baba (n=1037)			Toplam (n=1525)		
		F	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	SS
1	Öğrencilerin okul kitaplığından yararlanmasını sağlamak	0.38	3.56	1.04	3.64	0.91	3.60	0.92	3.61	0.92	0.92	0.92	
2	Bedensel özürü öğrenciler için önlemler almak	5.75	3.81	0.66	3.71	0.83	3.54	1.06	3.59	0.99	0.99		
3	İlgili öğrencilere "yabancı dil" eğitimi için olanak sağlamak	1.29	3.40	1.00	3.53	0.90	3.58	0.94	3.56	0.93	0.93		
4	Uyumsuz öğrenciler için önlemler almak	4.15	3.65	0.81	3.66	0.85	3.50	1.05	3.55	0.99	0.99		
5	Öğrencilerin, okulun oyun ve spor tesislerinden yararlanmasını sağlamak	1.98	3.48	0.98	3.61	0.82	3.52	0.88	3.54	0.87	0.87		
6	Üstün yetenekli öğrenciler için önlemler almak	16.39	3.81	0.56	3.75	0.74	3.44	1.12	3.54	1.02	1.02		
7	Ozendirmeyi gereksinen çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmamak	9.13	3.62	0.87	3.70	0.81	3.45	1.12	3.53	1.04	1.04		
8	Zihinsel özürü öğrenciler için önlemler almak	8.91	3.83	0.51	3.63	0.96	3.40	1.23	3.48	1.14	1.14		
9	İlgili öğrencilere "beden eğitimi" için olanak sağlamak	2.75	3.35	1.01	3.43	0.93	3.29	1.05	3.33	1.02	1.02		
10	Öğrencilerin okul bahçesinden yararlanmasını sağlamak	6.98	3.46	0.92	3.44	0.93	3.24	1.06	3.30	1.02	1.02		
11	İlgili öğrencilere "iş eğitimi" için olanak sağlamak	1.38	3.29	1.00	3.32	1.00	3.22	1.12	3.25	1.09	1.09		
12	İlgili öğrencilere "müzik" eğitimi için olanak sağlamak	3.44	3.19	0.91	3.31	0.97	3.15	1.11	3.20	1.07	1.07		
13	İlgili öğrencilere "resim" eğitimi için olanak sağlamak	1.95	3.17	0.96	3.29	1.00	3.17	1.15	3.20	1.10	1.10		

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

*** F Çizelge Değeri= 99.50

maya yönelik OAB görevlerinin gereklilik sırası da şöyledir: "Yabancı dil" üçüncü; "beden eğitimi" dokuzuncu; "iş eğitimi" on birinci; "müzik" on ikinci; "resim" on üçüncü sıralarda bulunmaktadır (Çizelge 6).

Bulgular, yönetmen grubunun iki OAB görevini aynı derecede gerekli gördüğünü göstermektedir. Bunlar, "bedensel özürlü" ve "üstün yetenekli" öğrenciler için önlemler almak olarak belirlenmiştir (Çizelge 6, Sıra No:2 ve 6, $\bar{X}=3.81$). Öğretmen grubu da "üstün yetenekli" öğrencilerin desteklenmesi görüşüyle yönetmenlerin yanında yer almıştır (Çizelge 6, Sıra No:6, $\bar{X}=3.75$). Oysaki, ana baba grubu en çok "öğrencilerin okul kitaplığından yararlanmasının sağlanması" nı gerekli görmüş; ikinci sırada "yabancı dil eğitimine olanak sağlama" görevine yer vermiştir.

Araştırmanın bulguları, öğrencilerin bireysel gereksinimlerini karşılamamanın, OAB'nin temel görevlerinden biri olması gerektiğini göstermektedir. Öğrenci merkezli bir yaklaşımın benimsendiği günümüzde, bu, olumlu bir sonuçtur. Denek grupları görüşlerinin birbirlerinden anlamlı farklılaşma göstermemesi, okul aile işbirliği için iyi bir başlangıç olarak değerlendirilebilir.

Bireysel gereksinim alanında, önceliğin öğrencilerin okul kitaplığından yararlanmasının sağlanmasına verilmesi, okul işgörenine ana babalar tarafından iletilen bir mesaj sayılabilir. Belleğe dayanan öğretim sisteminden, ilgililerin sürekli yakındığı bilinmektedir. Araştıran, düşünen ve sorgulayan bireyler, ancak buna olanak sağlayan sistemlerde yetiştirilebilir. Modern eğitimde "öğrenme merkezleri" ne dönüştürülen kütüphaneler de, özellikle yoksunluk içindeki ortamlarda öğrencinin gelişimi açısından yaşamsal bir önem taşımaktadır.

OAB'nin "üstün yetenekli öğrenciler için önlemler alma" görevine, hem yönetmen hem de öğretmen grubunun yüksek ortalama değer vermesi ilginç görülmektedir. Araştırma bulguları, okul işgörenlerinin bu gereksinimin bilincinde olduklarını göstermektedir. Aynı gereksinimin, özel eğitimin diğer alanları için de duyulduğu anlaşılmaktadır. Özel yeteneğe sahip olan öğrencilerin desteklenmesine ilişkin görevler de gerekli görülmüştür. Bu konuda ilk sırayı "yabancı dil eğitimi" nin alması, günümüzdeki yabancı dil öğrenme isteğinin artmasına bağlanabilir. İletişim olanakları ve kapsamının sürekli artış gösterdiği düşünüldüğünde, yabancı dil bilme gerekliliğinin tartışılmaz duruma gelmesi kaçınılmazdır. Denek gruplarının benzer beklentileri yansıtmaları, bu isteğin yaygın olduğunu göstermektedir.

Toplumsal Yardım ve Hizmetler

Bu görev alanında on bir OAB görevine yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. "Toplumsal yardım ve hizmetler" alanına ilişkin OAB görevlerinin tümü denek gruplarınca gerekli görülmüştür (Çizelge 7).

Yapılan değişkenlik çözümlenmeleri sonucunda, OAB'nin bu alana giren hiçbir görevinde $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılaşma saptanmamıştır. Bu alan için belirlenen en yüksek değişkenlik oranının (Çizelge 7, Sıra No:10, $F=6.31$), benimsenen güven düzeyine ilişkin çizelge değerinden ($F=19.50$) daha küçük olduğu görülmektedir. Özellikle, bir görev için saptanan değişkenlik oranının "sıfır" olması ilginçtir (Çizelge 7, Sıra No:8).

Bulgulara göre, gereklilik sıralamasının ilk derecesinde OAB'nin "öğrencilerin sağlıklı yaşamaları için önlem alma ($\bar{X}=3.79$)"

ÇİZELGE 7

TOPLUMSAL YARDIM VE HİZMETLER ALANINA İLİŞKİN DAB GÖREYLERİNİN
GEREKLİLİK DÜZEYLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	Yönetmen (n=52)		Öğretmen (n=436)		Ana Baba (n=1037)		Toplam (n=1525)		
		F	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS
1	Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları için önlem almak	0.37	3.87	0.40	3.79	0.64	3.79	0.63	3.79	0.62
2	Öğrencilerin buluşacı hastalıklardan korunmalarını sağlamak	0.24	3.83	0.43	3.78	0.72	3.77	0.74	3.77	0.72
3	Öğrencilerin temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamak	0.08	3.79	0.70	3.75	0.78	3.75	0.73	3.75	0.74
4	Yoksul öğrencilere yardım sağlamak	1.61	3.73	0.82	3.77	0.70	3.69	0.82	3.71	0.78
5	Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu önlemler almak	0.99	3.64	0.91	3.74	0.74	3.68	0.83	3.70	0.80
6	Hasta öğrencilere yardım sağlamak	0.30	3.69	0.73	3.67	0.81	3.63	0.86	3.64	0.84
7	Öğrencileri düzenli beslenmeye özendirilmek	1.80	3.77	0.51	3.66	0.86	3.60	0.86	3.62	0.85
8	Okuldaki kazalara karşı önlemler almak	0.00	3.62	0.77	3.62	0.88	3.62	0.87	3.62	0.87
9	Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme için olanak sağlamak	0.68	3.71	0.67	3.62	0.87	3.59	0.88	3.60	0.87
10	Vatandaşların okuma yazma öğrenmesine yardımcı olmak	6.31	3.50	0.90	3.25	1.13	3.46	1.05	3.40	1.07
11	Kendini yetiştirmek isteyen vatandaşlara yardımcı olmak	2.75	3.27	1.07	3.17	1.16	3.33	1.13	3.28	1.13

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

*** F Çizelge Değeri= 99.50

görevi bulunmaktadır. Gereklilik sıralamasının sonunda "kendini yetiştirmek isteyen vatandaşlara yardımcı olma ($\bar{X}=3.28$)" görevi yer almıştır. OAB'nin bu görev alanında, son iki sırada yer alan görevlerin dışında, elde edilen standart sapmaların 1.00'den küçük olduğu görülmektedir. Bu durum, denek grupları görüşlerinin birbirine yaklaştığını göstermektedir. OAB görevlerinin gereklilik sıralamasına denek grupları açısından bakıldığında da sonucun aynı olduğu gözlenmiştir. Gereklilik sıralamasının başında ve sonunda yer alan görevler, denek gruplarının tümü için, deneklerin genelinin görüşlerine koştur olarak ortaya çıkmıştır (Çizelge 7).

Toplumsal yardım ve hizmetlerin, ilköğretimin son basamağı olan ortaokulda ayrı bir önemi vardır. Özellikle, ilköğretimde yapılan sağlık taramalarına ilişkin bulgular düşünüldüğünde, denek gruplarının bu OAB görev alanına gösterdikleri ilginin nedeni daha iyi anlaşılabilir. Sekiz yıllık zorunlu ilköğretim uygulamasına geçildikten sonra, ortaokul düzeyindeki öğrencilerin toplumsal yardım ve hizmetlere daha fazla gereksinim duyacakları açıktır. Üzerinde önemle durulması gereken bir başka konu da "trafik eğitimi" olmalıdır. Deneklerin tümünün, öğrencilerin trafik kazalarından korunmasında OAB'nin etkinliğini bekledikleri gözlenmiştir. Öğrencinin okula devamı isteniyorsa, sağlıklı ve tehlikesiz ortamlar sağlama gereği göz ardı edilmemelidir.

Buraya değin yapılan tartışmalar göstermiştir ki, 1983 tarihli yönetmeliğe göre OAB'ne verilen tüm görevler, denek grupları için gerekli görülmektedir. Okul aile işbirliğinin gerçekleştirilmesine yönelik bu olumlu görüş ve yaklaşımlardan yararlanılmalıdır. Bunun için, görevlerin okul işgörenleri ve ana babalar tarafından ortaklaşa üstlenilmesi gerekmektedir.

OAB GÖREVLERİNİN UYGULANMA DÜZEYİ

OAB görevlerinin uygulanma düzeyinin belirlenmesinde yönetmen, öğretmen ve ana baba denek gruplarından elde edilen verilerin aritmetik ortalamaları kullanılmıştır. Uygulanma düzeyi, araştırmacı tarafından geliştirilen beşli bir ölçeğe göre belirlenmiştir.

Söz konusu ölçekte yer alan seçenekler ve her bir seçenek için belirlenen değerler aşağıda verilmiştir:

Çok iyi uygulanıyor	= 4
Orta derecede uygulanıyor	= 3
Az uygulanıyor	= 2
Uygulanmıyor	= 1
Fikrim yok	= 0

OAB görevlerinin uygulanma düzeyi, beşli ölçek üzerinden hesaplanan aritmetik ortalamalar esas alınarak belirlenmiştir. Buna göre, elde edilen aritmetik ortalama 2.00'den büyük ise söz konusu OAB görevi "uygulanıyor", 2.00 ve daha küçük ise "uygulanmıyor" olarak değerlendirilmiştir.

Uygulanma düzeyine ilişkin veriler için üç farklı türde çizelge düzenlenmiştir. İlk olarak bir özet çizelge kullanılmıştır. Bu çizelgede (Çizelge 8), her bir OAB görevi için hesaplanan aritmetik ortalamaların ortalamasına ($\bar{\bar{X}}$) yer verilmiş ve uygulanma düzeyi, görev alanları çerçevesinde tartışılmıştır. İkinci türdeki çizelgelerde (Çizelge 9-12), OAB görevleri görev alanları içerisinde uygulanma düzeylerine göre sıralanmıştır. Uygulanma düzeyi sıralaması, deneklerin tümünden elde edilen aritmetik ortalamaya (\bar{X}) göre yapılmış ve karşılarında standart sapma (SS) değerleri gösterilmiştir. Bu çizelgelerde ayrıca, denek gruplarından elde edilen aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ile değişkenlik

oranları (F) verilmiştir.

Denek gruplarına ilişkin verilerin karşılaştırıldığı çizelgeler, görev alanları içerisindeki uygulanma sırasıyla Ek Ç'de (Çizelge 100-150) sunulmuştur. Bu çizelgelerde, frekans (n) ve yüzde (%) değerleri ile değişkenlik çözümlenmesi sonuçlarına yer verilmiştir. Değişkenlik çözümlenmesinin gerektirdiği "Z" sınamaları, yine aynı çizelgeler üzerinde gösterilmiştir.

Deneklerin genelinden elde edilen veriler, OAB'nin "ulusal ve evrensel değerler oluşturma ($\bar{X}=2.52$)" ile "toplumsal yardım ve hizmetler ($\bar{X}=2.05$)" görev alanlarına ilişkin görevlerin uygulandığı, diğer iki alandaki görevlerin ise uygulanmadığını göstermektedir. Bulgulara göre, yönetmen grubu ($\bar{X}=2.19$) ile ana baba grubu ($\bar{X}=2.16$) OAB görevlerinin uygulandığı, öğretmen grubu ise ($\bar{X}=1.89$) uygulanmadığı görüşündedir. Yönetmen ve ana baba grupları, OAB görevlerinin uygulandığı görüşünü yansıtmakla birlikte, uygulanma düzeyinin düşük olduğu görülmektedir. Denek gruplarının, uygulandığı konusunda görüş birliğine vardıkları tek OAB görev alanı "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" olmuştur. Bu alana ilişkin en yüksek ortalama değer, ana baba grubundan ($\bar{X}=2.64$) elde edilmiştir (Çizelge 8).

Yönetmen grubu, görev alanlarının tümüne ilişkin OAB görevlerinin uygulandığı görüşünde olmakla birlikte, özellikle "okul aile işbirliğini geliştirme" alanı için belirlenen uygulanma düzeyi ($\bar{X}=2.04$) oldukça düşüktür. Öğretmen grubu, "ulusal ve evrensel değerler oluşturma ($\bar{X}=2.25$)" görev alanının dışındaki diğer üç alana ilişkin görevlerin uygulanmadığını belirtmiştir. Ana baba grubunun uygulanmadığını düşündüğü görev alanları ise, "okul aile işbirliğini geliştirme ($\bar{X}=1.92$)" ve "bireysel gereksinimleri karşılama

$(\bar{X}=1.95)$ " olmuştur.

Okul aile birliklerinin yasal dayanağı 1983 tarihli yönetmeliktir. Söz konusu metnin tüm okullarda bulunması ve gereğinin yerine getirilmesi beklenmektedir. Oysaki, araştırma yapılırken kimi yönetmen ve öğretmenlerin yönetmelikte yer alan görevlerden haberdar olmadıkları izlenimi uyanmıştır. Araştırmanın bulguları da bu izlenimi bir anlamda doğrulamıştır. Özellikle öğretmenlerin, OAB görevlerinin uygulanmadığı görüşünde olmaları önemli bir gözlemdir.

ÇİZELGE 8

GÖREV ALANLARINA GÖRE OAB'NİN UYGULANMA DÜZEYİ

Görev Alanı	Yönetmen (n=52)	Öğretmen (n=436)	Ana Baba (n=1037)	Toplam (n=1525)
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
Ulusal ve evrensel değerler oluşturma	2.38	2.25	2.64	2.52
Okul aile işbirliğini geliştirme	2.04	1.74	1.92	1.87
Bireysel gereksinimleri karşılama	2.18	1.76	1.95	1.90
Toplumsal yardım ve hizmetler	2.16	1.82	2.13	2.05
Toplam(13+14+13+11=51 madde)	2.19	1.89	2.16	2.08

$\bar{X} \leq 2.00$ = Uygulanmıyor

$\bar{X} > 2.00$ = Uygulanıyor

"Ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında, denek grupları olumlu yönde görüş birliğindedirler. Aynı alana ilişkin gereklilik düzeyinin de yüksek olduğu anımsanırsa, görevlerin ilgililerce benimsenmesinin yararı daha iyi anlaşılacaktır. OAB görevleri yönetmen, öğretmen ve ana babalar tarafından birlikte uygulanacaktır. Öyleyse, görevlerin öncelikle bu kişilere benimse-

tilmesi gerekmektedir.

Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma

Bu görev alanında, on üç OAB görevine yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. Yönetmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre, "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" alanındaki tüm OAB görevleri uygulanmaktadır. Öğretmen grubu ise, OAB'nin "öğrencilerin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunma (Çizelge 9, Sıra No:13, $\bar{X}=1.97$)" görevi dışındaki on iki görevin uygulandığı görüşündedir.

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlmelerine göre, denek grupları görüşleri, uygulanma düzeyi sıralamasında ilk sekiz dereceyi alan OAB görevlerinde $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı farklılaşma göstermektedir (Çizelge 9, Sıra No:1-8). Denek gruplarının ikili olarak karşılaştırıldığı "Z" sınavasının sonuçları şöyledir: Uygulanma düzeyi bakımından ilk sekiz sırada yer alan OAB görevlerinin tümünde, ana baba grubu ile öğretmen grubu arasında $\alpha=0.01$ düzeyinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur (Ek Ç, Çizelge 100-107). Uygulanma sıralamasında ikinci, dördüncü ve yedinci derecede yer alan OAB görevlerinde ise, yukarıdakine ek olarak, ana baba grubu ile yönetmen grubu arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı farklılıklar saptanmıştır (Ek Ç, Çizelge 101, 103 ve 106).

Bulgulara göre, uygulanma sıralamasında ilk dereceyi OAB'nin "öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirme ($\bar{X}=2.86$)" görevi almıştır. Uygulanma sıralamasının sonunda, "öğrencilerin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunma ($\bar{X}=2.18$)" görevine yer verilmiştir. Denek gruplarının tümünün, deneklerin genelinden elde edilen bu bulgulara katıldığı görülmekte-

ÇİZELGE 9
ULUSAL VE EVRENSEL DEĞERLER OLUŞTURMA ALANINA İLİŞKİN OAB GÖREVLERİNİN
UYGULANMA DÜZEYLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	F	\bar{X}	SS	Yönetmen (n=52)	\bar{X}	SS	Öğretmen (n=436)	\bar{X}	SS	Ana Baba (n=1037)	\bar{X}	SS	Toplam (n=1525)
1	Öğrencilerin Atatürk ilke ve ilkelerine bağlılıklarını pekiştirmek	30.62*	2.77	1.35	2.49	1.32	3.03	1.17	2.86	1.24	2.81	1.19	1.22	2.86
2	Öğrencilerin disipline uymalarını sağlamak	37.44*	2.46	1.28	2.43	1.20	2.99	1.14	2.81	1.18	2.67	1.22	1.22	2.81
3	Öğrencilere ulusal değerler kazandırmak	20.98*	2.54	1.15	2.37	1.26	2.81	1.18	2.78	1.17	2.63	1.18	1.18	2.63
4	Öğrencilerin beşerî olmalarını sağlamak	24.89*	2.27	1.27	2.33	1.12	2.78	1.17	2.73	1.74	2.59	1.19	1.19	2.59
5	Öğrencilerin düzenli olmalarını sağlamak	24.11*	2.37	1.27	2.28	1.16	2.73	1.74	2.59	1.19	2.59	1.19	1.19	2.59
6	Öğrencilerin dürüst olmalarını sağlamak	29.80*	2.40	1.23	2.22	1.22	2.75	1.20	2.58	1.23	2.58	1.23	1.23	2.58
7	Öğrencilerin nazik ve saygılı olmalarını sağlamak	23.83*	2.25	1.24	2.24	1.16	2.69	1.22	2.55	1.22	2.55	1.22	1.22	2.55
8	Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmek	19.83*	2.42	1.21	2.21	1.15	2.63	1.16	2.50	1.17	2.50	1.17	1.17	2.50
9	Öğrencilerin toplum düzenine uymalarını sağlamak	19.46	2.27	1.22	2.22	1.18	2.63	1.20	2.50	1.21	2.50	1.21	1.21	2.50
10	Öğrencilerin tutum bozuklukları konusunda önlemler almak	8.12	2.31	1.21	2.13	1.13	2.42	1.28	2.33	1.24	2.33	1.24	1.24	2.33
11	Öğrencilerin tünel değerlere bağlılıklarını güçlendirmek	1.39	2.31	1.25	2.19	1.24	2.31	1.25	2.27	1.25	2.27	1.25	1.25	2.27
12	Öğrencilerin dayanışma uygulamalarını geliştirmek	4.00	2.37	1.12	2.11	1.15	2.30	1.25	2.25	1.22	2.25	1.22	1.22	2.25
13	Öğrencilerin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunmak	9.70	2.25	1.08	1.97	1.14	2.27	1.26	2.18	1.23	2.18	1.23	1.23	2.18

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

*** F Çizelge Değeri= 99.50

dir. Ancak, denek gruplarının kendi aralarındaki görüş farklılığı artmıştır. Bunun en iyi göstergesi, elde edilen en düşük standart sapmanın 1.08 olmasıdır.

Eğitimin siyasal ve toplumsal görevleri vardır. Bu görevlerin yerine getirilmesinde okul aile birliklerinden yararlanılabilir. OAB'nin bu görev alanında, yalnızca öğretmen grubunun ve bir tek görev için olumsuz görüş belirtmesi, OAB'nin uygulamada başarısız olduğunu göstermez. Öğrencilerle doğrudan ilişki kurabildiklerinden, öğretmenlerin beklenti düzeyleri daha yüksek olabilir. Bunu karşılayabilmek için, kimi ülkelerde uygulandığı gibi, öğrencilerin de okul aile iletişim süreçlerine etkin bir biçimde katılmalarının sağlanması önerilebilir.

Tüm denek gruplarının OAB'nin "öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirme" görevinin uygulandığı görüşünde olmaları, MEB'na bağlı her düzeydeki okulun öğretim programlarına eklenen "Atatürkçülük" konularından kaynaklanabilir. Bilindiği gibi, OAB'nin bu konuya ilişkin görevleri, yönetmeliğe 1983 yılında yapılan bir değişiklikle girmiştir. Bu görevin uygulandığı görüşünün denek gruplarınca paylaşılması, Atatürkçü düşün sisteminin benimsenmesi açısından olumlu bir sonuç olarak değerlendirilebilir. OAB'nin "öğrencilerin disipline uymalarını sağlama" görevine ilişkin sonuçlar da, Dornbusch ve Ritter'in bulgularını destekleyici niteliktedir.¹³⁴

OAB'nin bu görev alanında, denek gruplarının, uygulanma düzeyi diğerlerinden daha yüksek olan ilk sekiz görevde farklı görüşlerinin olduğu saptanmıştır. Ancak "Z" sınavına göre, hiçbir gö-

134. Dornbusch and Ritter, Ön.ver., s.75-77.

revde öğretmen grubu ile yönetmen grubu arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Bulgular, bu iki denek grubunun okul iş-görenleri olarak görüş birliğinde olduklarını göstermesi açısından önemli görülmektedir.

Okul Aile İşbirliğini Geliştirme

Bu görev alanında on dört OAB görevine yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. Bu görev alanında, yönetmen grubuna göre dokuz, öğretmen grubuna göre dört, ana baba grubuna göre sekiz OAB görevi uygulanmaktadır (Çizelge 10).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlenmeleri, $\alpha=0.05$ düzeyinde OAB'nin yalnızca "öğrencilerin başarılarını ana babalara gösterme" görevinde anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir (Çizelge 10, Sıra No:2, $F=30.35$). Denek gruplarının ikili olarak karşılaştırıldığı "Z" sınavına göre, ana baba grubu ile öğretmen grubu ortalamaları arasındaki fark, $\alpha=0.01$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur (Ek Ç, Çizelge 114, $Z=7.62$).

Bulgulara göre, uygulanma sıralamasında ilk dereceyi OAB'nin "öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışma ($\bar{X}=2.70$)" görevi almıştır. Uygulanma sıralamasının sonunda, "ana babaların, okulun oyun ve spor tesislerinden yararlanmasını sağlama ($\bar{X}=1.21$)" görevine yer verilmiştir. Bu görev alanında, uygulanma sıralamasının ilk derecesinde denek grupları arasında görüş birliği bulunmakta iken, diğer derecelerde denek gruplarının farklılaştığı görülmektedir. Bu alanda uygulanma düzeyi en düşük OAB görevi, yönetmen gruplarına göre "ana babaların okul bahçesinden yararlanmasını sağlamak (Çizelge 10, Sıra No:13)"; ana baba grubuna göre "ana babala-

OKUL AİLE İŞBİRLİĞİNİ GELİŞTİRME ALANINA İLİŞKİN DAB GÖREYLERİNİN UYGULANMA DÜZEYLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	F		Yönetmen (n=52)		Öğretmen (n=436)		Ana Baba (n=1037)		Toplam (n=1525)	
		F	F	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS
1	Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmak	1.67	2.69	2.61	1.28	2.61	1.22	2.74	1.24	2.70	1.24
2	Öğrencilerin beşenlerini ana babalara göstermek	30.35*	2.46	2.13	1.21	2.13	1.18	2.67	1.21	2.51	1.22
3	Ana babaların, okulu ziyaret etme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmak	2.73	2.42	2.14	1.07	2.14	0.95	2.25	1.13	2.23	1.08
4	Öğrenci beşenlerinin artırılması için ana babalarla işbirliği yapmak	1.29	2.39	2.16	1.05	2.16	0.99	2.13	1.18	2.15	1.12
5	Okulun amaçları konusunda ana babaları aydınlatmak	2.08	2.17	1.99	1.18	1.99	1.07	2.12	1.23	2.09	1.19
6	Okulun yepacağı etkinliklere katkıda bulunmak	2.42	2.15	1.94	1.18	1.94	1.06	2.08	1.31	2.04	1.24
7	Okulun eğitim ilkelelerini ana babalara açıklamak	8.57	2.27	1.79	1.19	1.79	1.11	2.05	1.25	1.98	1.21
8	Okuldeki eğitim etkinliklerini ana babalara tanıtmak	1.95	2.10	1.88	1.21	1.88	1.14	2.01	1.24	1.97	1.21
9	Öğrencilere okulda çalışma olanağı sağlamak	8.22	2.12	1.65	1.06	1.65	1.03	1.89	1.21	1.83	1.16
10	Öğretmenleri, öğrenci ana babalarını ziyaret etmeye özendirme	12.41	1.87	1.36	1.17	1.36	0.92	1.65	1.18	1.57	1.12
11	Ana babalara eğitim konusunda konferanslar düzenlemek	7.23	1.46	1.25	0.94	1.25	0.82	1.48	1.14	1.41	1.05
12	Ana babaların okul kitaplığından yararlanmasını sağlamak	3.12	1.50	1.20	1.08	1.20	0.86	1.32	1.10	1.29	1.04
13	Ana babaların okul bahçesinden yararlanmasını sağlamak	3.88	1.42	1.13	1.05	1.13	0.84	1.27	1.11	1.23	1.04
14	Ana babaların, okulun oyun ve spor tesislerinden yararlanmalarını sağlamak	2.43	1.50	1.17	1.06	1.17	0.83	1.21	1.07	1.21	1.01

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

*** F Çizelge Değeri= 99.50

rın, okulun oyun ve spor tesislerinden yararlanmalarını sağlamak (Çizelge 10, Sıra No:14)" olmuştur.

Denekler içinde yalnızca yönetmen grubu, OAB'nin "öğrencilere okulda çalışma olanağı sağlama" görevinin uygulandığı görüşündedir. Ancak, ikili öğretimin yakınılacak derecede yaygın olduğu Türk okul sisteminde, bu görevin uygulandığı konusunda kuşklar bulunmaktadır. Bu yüzden, ana baba ve öğretmen gruplarının bu göreve ilişkin değerlendirmelerinin daha gerçekçi olduğu düşünülmektedir.

Alanyazın taramaları, öğrencilerin evlerine yapılacak ziyaretlerin ve ana baba eğitiminin önemini göstermektedir. Araştırma bulguları ise, OAB'nin bu konulara ilişkin görevlerinin (Çizelge 10, Sıra No:10, 11 ve 12) uygulanmadığında, denek gruplarının görüş birliği içinde olduklarını göstermektedir. Ağır ders yükünün yanı sıra, ekonomik nedenlerle çoğu kez ikinci bir işi üstlenen öğretmenlerin ana baba ziyaretlerine ayıracak zamanları olmayabilir. Ana babalara yönelik konferansların verilmediğinin düşünülmesi, iletişim olanaklarının hızlı gelişimi karşısında okul işgörenlerinin kendi bilgilerini yetersiz bulmalarından kaynaklanmış olabilir. Çünkü, öğretmenlerin hizmet öncesinde okul aile işbirliği konusunda eğitilmedikleri bilinmektedir. Okul işgörenlerinin, hizmet içi eğitim ile bu konuda gerektiğince yetiştirildiğine ilişkin de yeterli bir kanıt bulunmamaktadır (Ek B, Çizelge 47). Bu konuda, Sovyet eğitimcisi Suhomlinski'nin okulundaki uygulamaların anımsanması yararlı olacaktır (II. Bölüm, s.52).

Bireysel Gereksinimleri Karşılama

Bu görev alanında on üç OAB görevine yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. Araştırma bulguları,

OAB'nin bu alandaki görevlerin uygulanmasında yetersiz kaldığını göstermektedir (Çizelge 11).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümleri, $\alpha = 0.05$ düzeyinde hiçbir görevde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır. Elde edilen en yüksek değişkenlik oranınının (Çizelge 11, Sıra No:10, $F=16.05$), benimsenen güven düzeyine ilişkin çizelge değerinden ($F=19.50$) daha küçük olduğu görülmektedir. Bu duruma göre, denek gruplarının görüşleri arasında anlamlı farklılaşma saptanamamıştır.

Bulgulara göre, yönetmen grubu söz konusu on üç OAB görevinden yalnızca üçünün (Çizelge 11, Sıra No:10, 11 ve 13) uygulanmadığı görüşünde iken; öğretmen grubu tersine on üç görevden yalnızca üç görevin (Çizelge 11, Sıra No:1, 2 ve 3), ana baba grubu da dört görevin (Çizelge 11, Sıra No:1, 2, 3 ve 4) uygulandığını belirtmişlerdir. Uygulanma sıralamasında, denek gruplarının tümünün, ilk dereceyi OAB'nin "öğrencilerin okul bahçesinden yararlanmasını sağlama (Çizelge 11, Sıra No:1)" görevine verdikleri görülmüştür. Uygulanma sıralamasının sonunda, yönetmen ve ana baba gruplarında OAB'nin "ilgili öğrencilere resim eğitimi için olanak sağlama (Çizelge 11, Sıra No:13)", ana baba grubunda "ilgili öğrencilere iş eğitimi için olanak sağlama (Çizelge 11, Sıra No:12)" görevleri yer almıştır.

Denek gruplarının tümü, öğrencilerin okul bahçesi ve kitaplığı ile okulun oyun ve spor tesislerinden yararlandıkları görüşündedir. Yönetmen grubu, yalnızca yabancı dil, müzik ve resim eğitimi için ek olanak sağlanmadığı; bu alandaki diğer görevlerin ise uygulandığı görüşünü belirtmiştir. Ana baba grubu, öğretmen grubundan farklı olarak, üç grubun görüş birliği içinde oldukları görevler dışında, uyumsuz öğrenciler için önlemler alındığını düşünmektedir.

BİREYSEL GEREKSİNİMLERİ KARŞILAMA ALANINA İLİŞKİN DAB GÖREVLERİNİN UYGULANMA DÜZEYLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Adı	Yönetmen (n=52)		Öğretmen (n=436)		Ana Baba (n=1037)		Toplam (n=1525)		
		\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	
1	Öğrencilerin okul beşerisinden yararlanmasını sağlamak	3.69	2.60	1.23	2.34	1.17	2.53	1.27	2.48	1.24
2	Öğrencilerin okul kitaplarından yararlanmasını sağlamak	4.42	2.44	1.29	2.16	1.14	2.36	1.26	2.30	1.23
3	Öğrencilerin okulun oyun ve spor tesislerinden yararlanmasını sağlamak	6.23	2.46	1.21	2.07	1.11	2.29	1.22	2.24	1.19
4	Uyumsuz öğrenciler için önlemler almak	5.76	2.19	1.33	1.83	1.16	2.07	1.34	2.01	1.29
5	Ozendirmeyi gereksinimden çocuklar hakkında gerekli çarelere basvurmak	2.56	2.23	1.22	1.85	1.06	1.95	1.30	1.93	1.23
6	Üstün yetenekli öğrenciler için önlemler almak	6.86	2.17	1.34	1.75	1.10	2.00	1.37	1.93	1.30
7	Bedensel özürli öğrenciler için önlemler almak	4.36	2.42	1.23	1.88	1.20	1.87	1.37	1.89	1.32
8	İlgili öğrencilere "beden eğitimi" için olanak sağlamak	6.10	2.06	1.15	1.71	1.03	1.94	1.24	1.88	1.19
9	Zihinsel özürli öğrenciler için önlemler almak	2.83	2.08	1.27	1.62	1.18	1.68	1.35	1.67	1.30
10	İlgili öğrencilere "yabancı dil" eğitimi için olanak sağlamak	16.05	1.92	1.08	1.40	0.89	1.73	1.17	1.64	1.11
11	İlgili öğrencilere "müzik" eğitimi için olanak sağlamak	11.04	1.85	1.11	1.41	0.92	1.70	1.19	1.62	1.13
12	İlgili öğrencilere "iş eğitimi" için olanak sağlamak	11.04	2.04	1.15	1.39	0.91	1.61	1.16	1.56	1.10
13	İlgili öğrencilere "resim" eğitimi için olanak sağlamak	5.16	1.83	1.13	1.42	0.93	1.58	1.16	1.54	1.10

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

** F Çizelge Değeri= 99.50

Bulgular, öğrencilerin kimi gereksinimlerinin okulda karşılanabildiğini, fakat bunların yeterli olmadığını göstermektedir. Yönetmen grubu, özel eğitim ve ilgiye gereksinim duyan öğrenciler konusunda önlemler alındığı görüşünde iken; öğretmen ve ana baba grupları aynı görüşü paylaşmamaktadır. Bu değerlendirmede, öğrencilerle daha yakın bir ilişki içinde olan öğretmen ve ana baba gruplarının görüşlerine daha fazla güvenilebileceği düşünülmektedir.

Günümüzde yabancı dil eğitimine ne denli önem verildiği bilinmektedir. Deneklerin tümünün bu konuda olumsuz görüş belirtmesi, yabancı dil eğitimi uygulamalarının beklentileri karşılamadığını göstermektedir. Özel yetenek alanlarında gelişme olanağı sunulmamış olması da, düşünülmesi gereken bir başka konudur. Bu alanlar, öğrencinin kişilik gelişimine katkıda bulunmak açısından ayrı bir önem taşımaktadır. Ayrıca, özel bir yeteneğe sahip olan öğrencilerin desteklenmesi, hem bireyin kendisi hem de toplum için yararlı olacaktır.

Sekiz yıllık ilköğretim uygulaması, "Hayata Dönük Temel Eğitim Projesi" olarak başlatılmıştır. Projenin ana felsefesi öğrencilere "İş Eğitimi" vermektir. İlköğretim uygulaması ülke genelinde yaygınlaştırıldığı takdirde, bağımsız ortaokulların uyum gücünü çekecekleri düşünülebilir. Özellikle, iş eğitimi konusunda fiziksel ortam ve araç gereç yetersizliğinden yakınılabılır. Sonuç olarak, yönetmen grubunun bu alana ilişkin görüşlerinin diğerlerine kıyasla daha iyimser olmasına karşın, OAB'nin bireysel gereksinimleri karşılamada yetersiz kaldığı kanısına varılmıştır. Bu durum, öğrenci merkezli eğitim yaklaşımıyla bağdaşmamaktadır.

Toplumsal Yardım ve Hizmetler

Bu görev alanında on bir OAB görevine yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. Uygulanma sıralamasında ilk dereceyi OAB'nin "öğrencilerin temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlama (Çizelge 12, $\bar{X}=2.54$)" görevi almıştır. Uygulanma sıralamasının sonunda ise, OAB'nin "kendini yetiştirmek isteyen vatandaşlara yardımcı olma (Çizelge 12, $\bar{X}=1.43$)" görevi bulunmaktadır. Deneklerin geneline göre, "toplumsal yardım ve hizmetler" alanındaki OAB görevlerinden üçü uygulanmamaktadır (Çizelge 12).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlenmeleri, denek gruplarının $\alpha = 0.05$ düzeyinde üç OAB görevinde farklılaştığını göstermektedir (Çizelge 12, Sıra No:1, 6 ve 10). İkili karşılaştırmaların yapıldığı "Z" sınamasına göre, her üç görevde ana baba grubu ile öğretmen grubu arasında $\alpha = 0.01$ düzeyinde anlamlı görüş farklılıkları bulunmaktadır (Ek Ç, Çizelge 140, 145 ve 149). OAB'nin bu üç görevinden yalnızca birinde, öğretmen grubu ile yönetmen grubu arasında $\alpha = 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu da OAB'nin "vatandaşların okuma yazma öğrenmesine yardımcı olma" görevine ilişkindir (Ek Ç, Çizelge 149, $Z=-2.48$).

Bulgulara göre, yönetmen grubu OAB'nin "vatandaşların okuma yazma öğrenmesine yardımcı olma (Çizelge 12, Sıra No:10, $\bar{X}=1.69$)" ile "kendini yetiştirmek isteyen vatandaşlara yardımcı olma (Çizelge 12, Sıra No:11, $\bar{X}=1.67$)" görevleri dışında kalan dokuz görevin uygulandığı görüşündedir. Ana baba grubu, yönetmen grubunun görüşlerini paylaşmakla birlikte, OAB'nin "öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için olanak sağlama" görevinin de uygulanmadığı görüşleriyle onlardan ayrılmıştır (Çizelge 12, Sıra No:9, $\bar{X}=1.90$).

TOPLUMSAL YARDIM VE HİZMETLER ALANINA İLİŞKİN OAB GÖREVLERİNİN
UYGULANMA DÜZEYLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	F	\bar{X}	SS	Yönetmen (n=52)	\bar{X}	SS	Öğretmen (n=436)	\bar{X}	SS	Ana Baba (n=1037)	\bar{X}	SS	Toplam (n=1525)	\bar{X}	SS
1	Öğrencilerin temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamak	38.82*	2.54	1.24	2.14	1.10	1.10	2.71	1.14	2.54	1.16	2.35	1.27	2.01	1.26	1.83
2	Yoksul öğrencilere yardım sağlamak	0.92	2.58	1.32	2.35	1.11	1.11	2.33	1.33	2.35	1.27	2.35	1.27	2.01	1.26	1.83
3	Öğrencilerin bulaşıcı hastalıklardan korunmalarını sağlamak	15.40	2.21	1.23	1.98	1.08	1.08	2.36	1.25	2.25	1.21	2.25	1.21	2.01	1.26	1.83
4	Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları için önlem almak	16.44	2.14	1.21	1.95	1.03	1.03	2.32	1.17	2.21	1.14	2.21	1.14	2.01	1.26	1.83
5	Okuldaki kazalara karşı önlemler almak	2.58	2.35	1.27	2.06	1.17	1.17	2.20	1.27	2.17	1.24	2.17	1.24	2.01	1.26	1.83
6	Öğrencilerin düzenli beslenmelerini özendirme	26.96*	2.14	1.27	1.76	1.05	1.05	2.25	1.24	2.11	1.21	2.11	1.21	2.01	1.26	1.83
7	Öğrencilerin trafik kazalarından koruyucu önlemler almak	10.64	2.14	1.17	1.83	1.06	1.06	2.14	1.25	2.05	1.20	2.05	1.20	2.01	1.26	1.83
8	Hasta öğrencilere yardım sağlamak	1.59	2.29	1.30	1.96	1.12	1.12	2.02	1.31	2.01	1.26	2.01	1.26	2.01	1.26	1.83
9	Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirilmeleri için olanak sağlamak	10.45	2.04	1.24	1.63	0.96	0.96	1.90	1.17	1.83	1.12	1.83	1.12	2.01	1.26	1.83
10	Vatandaşların okuma yazma öğrenmesine yardımcı olmak	24.82*	1.69	1.09	1.24	0.87	0.87	1.69	1.22	1.56	1.14	1.56	1.14	2.01	1.26	1.83
11	Kendini yetiştirmek isteyen vatandaşlara yardımcı olmak	18.01	1.67	1.12	1.16	0.85	0.85	1.53	1.23	1.43	1.14	1.43	1.14	2.01	1.26	1.83

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

*** F Çizelge Değeri= 99.50

Öğretmen grubu ise, diğer iki grubun tersine, OAB'nin bu alanında yalnızca üç görevin uygulandığı görüşünü yansıtmaktadır. Bu görevler "öğrencilerin temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamak", "yoksul öğrencilere yardım sağlamak" ve "okuldaki kazalara karşı önlemler almak" olarak saptanmıştır (Çizelge 12, Sıra No:1, 2 ve 5).

OAB'nin öğrencilere temizlik alışkanlığı kazandırmada etkili olduğunun tüm denek gruplarınca kabul edilmesi olumlu bir gözlemdir. Yoksul öğrencilere yardım sağlandığı görüşü de, okul koruma derneklerinin iyi işletildiğinin bir göstergesi olabilir. Ayrıca okuldaki kazalara karşı önlem alındığı görüşü, bu tür olaylara sıkça rastlanmamasından kaynaklanabilir. Ancak bu sonuca, öğrencilerin edilgenliğinin mi yoksa önlemlerin yeterliliğinin mi neden olduğu açıkça bilinmemektedir.

Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları konusunda, öğretmen grubunun önlem alınmadığı görüşünde olması önemlidir. Öğretmenler, aynı öğretim ortamını paylaştıkları ve kimi zaman hasta öğrencilerle ders yapmak zorunda kaldıkları için bu görüşte olabilirler. Aynı şekilde, öğretmen grubunun OAB'nin "öğrencileri trafik kazalarından koruyucu önlemler alma" görevine düşük puan vermesi ilginçtir. Çevrelerindeki pek çok yetişkin gibi, öğrencilerin de trafik kurallarına uymamalarına tanık olunmaktadır. Okulların, bu konuda uyarıcı ve koruyucu bir işlev göstermeleri beklenmektedir.

OAB'nin "öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için olanak sağlama" görevinin uygulanmasında, yönetmen grubu dışındaki denek gruplarının olumsuz görüşte oldukları görülmektedir. Boş zaman eğitimi, okul yaşamı süresince kazanılmadığı takdirde bireylerden yetişkinlikte de zamanı etkili bir biçimde kullanmaları beklenemez. OAB, okul içinde ve dışında çeşitli toplumsal, eğitsel, kül-

türel ve sanatsal etkinlikler düzenleyerek, bu konuda önemli katkılarda bulunabilir. Aynı durum, okulun çevreye açılması ve çevre toplumunun gereksinimlerini karşılaması açısından düşünülebilir. Etkili ve verimli okullar, salt öğrencilerini değil, gerektiğinde ana babaları ve çevre halkını da eğitme sorumluluğunu üstlenen okullardır.

OAB GÖREVLERİNİN GEREKLİLİK VE UYGULANMA DÜZEYLERİ İLİŞKİSİ

OAB görevlerinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasındaki ilişki yönetmen, öğretmen ve ana babalardan oluşan denek gruplarının görüşlerine göre belirlenmiştir. Bu amaçla, ölçme aracının gereklilik ve uygulanma düzeylerinde kullanılan seçeneklere verilen yanıtlar arasındaki bağıntı (korelasyon) katsayıları bulunmuştur. Elde edilen bağıntı katsayıları, ayrıca anlamlılık sınavından geçirilmiştir.

Gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasındaki ilişki, OAB'nin dört görev alanı çerçevesinde belirlenmiştir. OAB görevlerinin görev alanları içerisindeki sıralaması, onların ölçme aracındaki sırası dikkate alınarak yapılmıştır. Böylece, "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" alanında on üç, "okul aile işbirliği geliştirme" alanında on dört, "bireysel gereksinimleri karşılama" alanında on üç, "toplumsal yardım ve hizmetler" alanında on bir OAB görevine yer verilmiştir.

Bulgulara göre, bağıntı katsayısı en yüksek olan denekler yönetmen grubudur. Yönetmen grubu için elde edilen en düşük değer, "toplumsal yardım ve hizmetler ($r=0.676$)" görev alanına ilişkindir. En düşük katsayının $\alpha = 0.01$ düzeyinde anlamlı bulunması, yönetmen grubunun değerlendirmesine göre, OAB görevlerinin gereklilik ve

uygulanma düzeyleri arasında yüksek bir ilişki olduğunu göstermektedir (Çizelge 13).

ÇİZELGE 13

OAB GÖREVLERİNİN GEREKLİLİK VE UYGULANMA DÜZEYLERİ İLİŞKİSİ

Görev Alanı	Elde Edilen Yönetmen		"r" Öğretmen	Değerleri Ana Baba		
	En Düşük	En Yüksek	En Düşük	En Yüksek	En Düşük	En Yüksek
Ulusal ve evrensel değerler oluşturma	.707**	.910**	.067	.832**	.063*	.428**
Okul aile işbirliğini geliştirme	.696**	.911**	.110*	.867**	.164**	.407**
Bireysel gereksinimleri karşılama	.747**	.892**	.238**	.842**	.112**	.375**
Toplumsal yardım ve hizmetler	.676**	.828**	-.004	.734**	.101**	.308**

* $r < .05$ anlamlı

** $r < .01$ anlamlı

OAB'nin "bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanında, tüm denek gruplarının OAB görevlerinin gereklilik ve uygulanma düzeylerine ilişkin görüşleri arasında $\alpha = 0.01$ düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Yönetmen grubunda $\alpha = 0.01$ düzeyinde elde edilen bağıntı katsayıları, OAB'nin diğer üç alanında da saptanmıştır. Ana baba grubunda elde edilen en düşük bağıntı katsayısı, OAB'nin "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanına ilişkindir. Öğretmen grubunda "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" ile "toplumsal yardım ve hizmetler" alanlarında elde edilen en düşük bağıntı katsayıları $\alpha = 0.05$ düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Denek gruplarının tümü için elde edilen en yüksek bağıntı katsayıları ise,

$\alpha = 0.01$ düzeyinde anlamlıdır.

Sonuç olarak, OAB görevlerinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasında ilişki vardır. Bu ilişki, yönetmen grubunun görüşlerinde en yüksek, ana baba grubunun görüşlerinde en düşüktür. Araştırma bulgularının ilişkinin yüksek olduğunu göstermesi, OAB görevlerinin uygulanması açısından birtakım ipuçları vermektedir. Olumlu yönde elde edilen bağıntı katsayıları, algılanan gereklilik ölçüsünde, uygulanma olasılığının da arttığını göstermektedir. Okul aile işbirliğinin geliştirilmesinde bu sonuçlardan yararlanılabilir.

Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma

Bu görev alanında bulunan on üç OAB görevinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasındaki ilişki, yönetmen, öğretmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre belirlenmiş; görevler, ölçme arasındaki sırasıyla verilmiştir. Bulgular, "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanındaki OAB görevlerinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermektedir (Çizelge 14).

Bulgulara göre, bu alandaki OAB görevlerinin tümünde, yönetmen grubunun görüşleri için saptanan bağıntı katsayıları $\alpha = 0.01$ düzeyinde anlamlı çıkmıştır. Yönetmen grubunda, gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasındaki ilişkinin en yüksek olduğu görev "öğrencilere ulusal değerler kazandırmak (Çizelge 14, Sıra No:1, $r=0.910$)" olmuştur. OAB'nin "öğrencilerin düzenli olmalarını sağlama" görevine ilişkin bağıntı katsayısı, yönetmen grubunun görüşleri için elde edilen en düşük değerdir (Çizelge 14, Sıra No:10, $r=0.707$).

Ana baba grubunun bu görev alanına ilişkin görüşlerine göre, OAB'nin "öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirme (Çizelge 14, Sıra No:5, $r=0.063$)" görevinde $\alpha = 0.05$, diğer on iki görevde

ÇİZELGE 14

ULUSAL VE EVRENSEL DEĞERLER OLUŞTURMA ALANINA İLİŞKİN OAB GÖREYLERİNİN
GEREKLİLİK VE UYGULANMA DÜZEYLERİ İLİŞKİSİ

Sıra No	Görev Alanı	Yönetmen (n=52)	Öğretmen (n=436)	Ana Baba (n=1037)
1	Öğrencilere ulusal değerler kazandırmak	.910**	.831**	.285**
2	Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmek	.897**	.832**	.117**
3	Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmek	.896**	.808**	.120**
4	Öğrencilerin tinsel değerlere bağlılıklarını güçlendirmek	.893**	.809**	.121**
5	Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmek	.898**	.813**	.063*
6	Öğrencilerin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunmak	.727**	.194**	.424**
7	Öğrencilerin dürüst olmalarını sağlamak	.753**	.102*	.147**
8	Öğrencilerin nazik ve saygılı olmalarını sağlamak	.757**	.067	.334**
9	Öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamak	.757**	.245**	.087**
10	Öğrencilerin düzenli olmalarını sağlamak	.707**	.196**	.169**
11	Öğrencilerin disipline uymalarını sağlamak	.753**	.099*	.330**
12	Öğrencilerin toplum düzenine uymalarını sağlamak	.717**	.105*	.266**
13	Öğrencilerin tutum bozuklukları konusunda önlemler almak	.729**	.160	.428**

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* I Çizelge Değeri= (.273)

** I Çizelge Değeri= (.354)

(.062)

(.081)

$\alpha = 0.01$ düzeyinde anlamlı bağıntı katsayıları elde edilmiştir. Ana baba grubu için elde edilen en yüksek bağıntı katsayısı, OAB'nin "öğrencilerin tutum bozuklukları konusunda önlemler alma" görevinde ortaya çıkmıştır (Çizelge 14, Sıra No:13, $r=0.428$).

Öğretmen grubunun yanıtları için saptanan bağıntı katsayılarından sekizi $\alpha = 0.01$, üçü $\alpha = 0.05$ düzeyinde anlamlıdır. Öğretmen grubunun yanıtlarındaki en yüksek ilişki, OAB'nin "öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirme" görevinde saptanmıştır (Çizelge 14, Sıra No:2, $r=0.832$). Öğretmen grubunun görüşlerine göre, OAB'nin "öğrencilerin nazik ve saygılı olmalarını sağlama (Çizelge 14, Sıra No:8, $r=0.067$)" ile "öğrencilerin tutum bozuklukları konusunda önlemler alma (Çizelge 14, Sıra No:13, $r=0.160$)" görevlerinde $\alpha = 0.05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

"Ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında, gereklilik ile uygulanma düzeyi ilişkisinin yüksek olduğu görülmektedir. Bu ilişki yönetmen grubunun yanıtlarında çok daha yüksek iken, öğretmen ve ana baba gruplarında daha düşüktür. Yönetmen grubunda en düşük ilişki, "öğrencilerin düzenli olmalarını sağlama" görevinde ortaya çıkmıştır. Bu durum, yönetmenlerin bu görevin uygulanması sorumluluğunu doğrudan üstlenmemelerinden kaynaklanabilir.

Öğretmen grubunun görüşlerine göre, insanlık sevgisi ve ulusal değerler kazandırmaya ilişkin OAB görevlerinde, gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasında yüksek bir bağıntı bulunmaktadır. Bu sonuç, söz konusu görevlerin benimsenmesi ile gerçekleştirilmesi arasındaki ilişkinin varlığını göstermesi açısından önemlidir. Ancak, öğretmen grubunun yanıtlarında, "öğrencilerin tutum bozuklukları konusunda önlemler alma" görevleri için anlamlı bir ilişkinin saptanamamış olması ilginç bir gözlemdir.

Okul Aile İşbirliğini Geliştirme

Bu görev alanında bulunan on dört OAB görevinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasındaki ilişki, yönetmen, öğretmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre belirlenmiş; görevler, ölçme aracındaki sırasıyla verilmiştir. Bulgular, "okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanındaki OAB görevlerinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermektedir. Bu görev alanı için saptanan bağıntı katsayıları, öğretmen grubundaki bir görev dışında $\alpha = 0.01$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur (Çizelge 15).

Bulgulara göre, yönetmen grubunda gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasındaki ilişkinin en yüksek olduğu OAB görevi "ana babaların, okulu ziyaret etme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmak"tır (Çizelge 15, Sıra No:6, $r=0.911$). Yönetmen grubunun görüşleri için elde edilen en düşük değer, OAB'nin "okulun yapacağı etkinliklere katkıda bulunma" görevine ilişkindir (Çizelge 15, Sıra No:11, $r=0.695$). Yönetmen grubunda elde edilen bağıntı katsayılarının tümü $\alpha = 0.01$ düzeyinde anlamlıdır.

Ana baba grubu için elde edilen en yüksek bağıntı katsayısı, OAB'nin "ana babaların okul bahçesinden yararlanmasını sağlama (Çizelge 15, Sıra No:14, $r=0.407$)", en düşük ise "öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışma (Çizelge 15, Sıra No:8, $r=0.164$)" görevlerinde ortaya çıkmıştır. Ana baba grubunun görüşlerine göre, OAB'nin bu görev alanındaki tüm görevlerde, gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasında $\alpha = 0.01$ düzeyinde anlamlı ilişkiler bulunmaktadır.

Öğretmen grubunun görüşlerine göre, en yüksek bağıntı katsayısı OAB'nin "öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışma" görevi için elde edilmiştir (Çizelge 15, Sıra No:8, $r=0.867$).

OKUL AİLE İŞBİRLİĞİNİ GELİŞTİRME ALANINA İLİŞKİN DAB GÖREYLERİNİN
GEREKLİLİK VE UYGULANMA DÜZEYLERİ İLİŞKİSİ

Sıra No	Görev Alanı	Yönetmen (n=52)	Öğretmen (n=436)	Ana Baba (n=1037)
1	Okulun amaçları konusunda ana babaları aydınlatmak	.867**	.802**	.287**
2	Okulun eğitim ilkelerini ana babalara açıklamak	.889**	.778**	.334**
3	Okuldaki eğitim etkinliklerini ana babalara tanıtmak	.878**	.789**	.259**
4	Öğrencilerin başarılarını ana babalara göstermek	.907**	.826**	.265**
5	Ana babalara eğitim konusunda konferanslar düzenlemek	.833**	.738**	.258**
6	Ana babaların, okulu ziyaret etme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmak	.911**	.849**	.356**
7	Öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapmak	.892**	.852**	.175**
8	Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmak	.886**	.867**	.164**
9	Öğrencilere okulda çalışma olanağı sağlamak	.869**	.770**	.208**
10	Öğretmenleri, öğrencilerin ana babalarını ziyaret etmeye özendirilmek	.703**	.295**	.298**
11	Okulun yepyeni etkinliklere gerekli katkıda bulunmak	.695**	.110*	.296**
12	Ana babaların okul kütüphanelerinden yararlanmasını sağlamak	.802**	.725**	.294**
13	Ana babaların, okulun oyun ve spor tesislerinden yararlanmasını sağlamak	.814**	.718**	.384**
14	Ana babaların okul bahçesinden yararlanmasını sağlamak	.810**	.733**	.407**

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* I Çizelge Değeri= (.273)

*** I Çizelge Değeri= (.354)

(.062)

(.081)

Öğretmen grubundaki en düşük bağıntının, OAB'nin "okulun yapacağı etkinliklere katkıda bulunma" görevinde olduğu görülmektedir (Çizelge 15, Sıra No:11, $r=0.110$). Öğretmen grubu için $\alpha=0.05$ düzeyinde elde edilen tek bağıntı katsayısı bu göreve ilişkindir. Öğretmen grubunun yanıtları, bu alandaki diğer OAB görevlerinde $\alpha=0.01$ düzeyinde anlamlı ilişkiler ortaya koymaktadır.

OAB görevlerinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasındaki en yüksek ilişkinin yönetmen grubunda ortaya çıkması, onların yöneticilik rollerine ilişkin algılarından kaynaklanmış olabilir. Yönetmelik gereği olduğu için, yönetmenlerin OAB'nin tüm görevlerini benimsemiş görünmek istedikleri düşünülebilir. Yine, yönetmenlerin okulun en yetkili işgöreni ve merkez örgütünün temsilcisi olmaları nedeniyle, eylemlerini daha olumlu yansıtmak istemeleri doğal sayılabilir.

Ana baba grubunun görüşleri için elde edilen bağıntı katsayılarının düşüklüğü, onların OAB görevlerinin uygulanmasına ilişkin kuşkularının bir göstergesi olabilir. Bulgular, ana baba grubu beklentilerinin en iyi karşılandığı görevin, okul bahçesinden yararlanmalarına ilişkin olduğunu göstermektedir. Üç denek grubunda, OAB'nin bu görev alanındaki tüm görevler için anlamlı bağıntı katsayılarının saptanması, gereklilik ve uygulanma düzeyleri ilişkisinin açık kanıtı olarak değerlendirilebilir.

Bireysel Gereksinimleri Karşılama

Bu görev alanında bulunan on üç OAB görevinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasındaki ilişki, yönetmen, öğretmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre belirlenmiş; görevler, ölçme araçındaki sırasıyla verilmiştir. Bulgular, "bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanındaki OAB görevlerinin gereklilik ve uygulan-

ma düzeyleri arasında, tüm denek gruplarının görüşlerine göre $\alpha=0.01$ düzeyinde anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermektedir (Çizelge 16).

Bulgulara göre, yönetmen grubunda gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasındaki ilişkinin en yüksek olduğu OAB görevi, "öğrencilerin okul bahçesinden yararlanmasını sağlamak" tır (Çizelge 16, Sıra No:13, $r=0.892$). Yönetmen grubunun görüşleri için elde edilen en düşük değer, OAB'nin "bedensel özürlü öğrenciler için önlemler alma" görevine ilişkindir (Çizelge 16, Sıra No:7, $r=0.747$).

Öğretmen grubunun görüşlerine göre en yüksek bağıntı katsayısı, OAB'nin "öğrencilerin okul bahçesinden yararlanmasını sağlama" görevinde elde edilmiştir (Çizelge 16, Sıra No:13, $r=0.842$). Öğretmen grubundaki en düşük bağıntı katsayısı, OAB'nin "bedensel özürlü öğrenciler için önlemler alma" görevine ilişkindir (Çizelge 16, Sıra No:7, $r=0.238$). Ana baba grubu için elde edilen en yüksek bağıntı katsayısı, OAB'nin "öğrencilerin okul bahçesinden yararlanmasını sağlama (Çizelge 16, Sıra No:13, $r=0.375$)", en düşük ise "öğrencilerin okul kitaplığından yararlanmasını sağlama (Çizelge 16, Sıra No:11, $r=0.112$)" görevlerinde ortaya çıkmıştır.

Denek grupları, gereklilik ve uygulanma düzeyleri ilişkisinin en yüksek olduğu OAB görevinde görüş birliği içindedir. İlişki düzeyinin en düşük olduğu OAB görevinde, yönetmen ve öğretmen gruplarının yine aynı görüşü paylaştıkları görülmüştür. Bağıntı katsayıları yönetmen grubunda en yüksek, ana baba grubunda en düşük düzeyde olmakla birlikte; tüm denek gruplarında yüksek bir ilişki gözlenmiştir. Bu durum, denek gruplarının OAB görevlerinin gerekliliği ile uygulanmasına ilişkin görüşleri arasındaki koşutluğu yansıtmaktadır. Yönetmen grubunda en yüksek düzeyde saptanan bağıntı

ÇİZELGE 16

BİREYSEL GEREKSİNİMLERİ KARŞILAMA ALANINA İLİŞKİN DAB GÖREYLERİNİN
GEREKLİLİK VE UYGULANMA DÜZEYLERİ İLİŞKİSİ

Sıra No	Görev Alanı	Yönetmen (n=52)	Öğretmen (n=436)	Ana Bebe (n=1037)
1	Özendirme yi gereksinen çocuklar hakkında gerekli çarelere başyurmak	.856**	.793***	.310***
2	İlgili öğrencilere "resim" eğitimi için olanak sağlamak	.827***	.739***	.274***
3	İlgili öğrencilere "iş eğitimi " için olanak sağlamak	.847***	.750***	.240***
4	İlgili öğrencilere "müzik" eğitimi için olanak sağlamak	.832***	.755***	.217***
5	İlgili öğrencilere "yabancı dil" eğitimi için olanak sağlamak	.816***	.762***	.113***
6	İlgili öğrencilere "beden eğitimi" için olanak sağlamak	.861***	.787***	.262***
7	Bedensel özürü öğrenciler için önlemler almak	.747***	.238***	.265***
8	Zihinsel özürü öğrenciler için önlemler almak	.846***	.721***	.269***
9	Üstün yetenekli öğrenciler için önlemler almak	.854***	.761***	.279***
10	Uyumsuz öğrenciler için önlemler almak	.842***	.777***	.192***
11	Öğrencilerin okul kitaplarından yararlanmasını sağlamak	.859***	.819***	.112***
12	Öğrencilerin, okulun oyun ve spor tesislerinden yararlanmalarını sağlamak	.881***	.808***	.148***
13	Öğrencilerin okul bahçesinden yararlanmasını sağlamak	.892***	.842***	.375***

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* r Çizelge Değeri= (.273)

*** r Çizelge Değeri= (.354)

(.095)

(.124)

(.062)

(.081)

katsayılarının, yönetmenlerin rol ve işlevlerinden kaynaklandığı düşünülebilir.

Öğretmen grubunun görüşleri için elde edilen en düşük bağıntı katsayısının, OAB'nin "bedensel özürlü öğrenciler için önlemler alma" görevine ilişkin olması, bu alanda kimi sorunların bulunduğunu çağrıştırmaktadır. Aynı durum, ana baba grubu için de söz konusudur. Ana baba grubu yabancı dil eğitimini gerekli gördüğü halde, görülen gerekliliğe koşut bir uygulamanın gerçekleştiği görüşünde değildir.

Toplumsal Yardım ve Hizmetler

Bu görev alanında bulunan on bir OAB görevinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasındaki ilişki, yönetmen, öğretmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre belirlenmiş; görevler, ölçme araçındaki sırasıyla verilmiştir. Bulgular, "toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanındaki OAB görevlerinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermektedir (Çizelge 17).

Bulgulara göre, yönetmen grubunda gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasındaki ilişkinin en yüksek olduğu OAB görevi, "vatandaşların okuma yazma öğrenmesine yardımcı olmak" tır (Çizelge 17, Sıra No:10, $r=0.828$). Yönetmen grubunun görüşleri için elde edilen en düşük bağıntı katsayısı, OAB'nin "hasta öğrencilere yardım sağlama" görevine ilişkindir (Çizelge 17, Sıra No:8, $r=0.676$). OAB'nin bu görev alanında yönetmen grubu için elde edilen tüm bağıntı katsayıları $\alpha=0.01$ düzeyinde anlamlıdır.

Öğretmen grubunun görüşlerine göre en yüksek bağıntı katsayısı, OAB'nin "vatandaşların okuma yazma öğrenmesine yardımcı olma" görevinde elde edilmiştir (Çizelge 17, Sıra No:10, $r=0.734$). Öğret-

nen grubunda en düşük bağıntı katsayısı, OAB'nin "öğrencilerin sağlıklı yaşamaları için önlem alma" görevine ilişkindir (Çizelge 17, Sıra No:1, $r=-0.004$). Ancak, bu ilişki $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Öğretmen grubunda anlamlı ilişkinin saptanamadığı bir diğer OAB görevi de, "yoksul öğrencilere yardım sağlamak" tır (Çizelge 17, Sıra No:9, $r=-0.033$). OAB'nin "öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirilmeleri için olanak sağlama" görevi için elde edilen bağıntı katsayısı ise, $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur (Çizelge 17, Sıra No:5, $r=0.095$). Bu görev alanında, geriye kalan sekiz OAB görevi için öğretmen grubundan elde edilen bağıntı katsayılarının $\alpha=0.01$ düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir.

Ana baba grubunda en yüksek bağıntı katsayısı, OAB'nin "öğrencilerin sağlıklı yaşamaları için önlem alma (Çizelge 17, Sıra No:1, $r=0.308$)", en düşük ise "öğrencilerin bulaşıcı hastalıklardan korunmalarını sağlama (Çizelge 17, Sıra No:2, $r=0.101$)" görevlerinde ortaya çıkmıştır. Ana baba grubu için elde edilen tüm bağıntı katsayıları, $\alpha=0.01$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Bulgular, bağıntı katsayıları arasında farklılık olmakla birlikte, yönetmen ve öğretmen gruplarının görüşleri arasında yakınlık olduğunu göstermektedir. En yüksek ilişki, iki grupta da aynı OAB görevinde saptanmıştır. Ana baba grubunda en yüksek ilişkinin elde edildiği OAB görevi için, öğretmen grubunda anlamlı bir ilişkinin saptanamaması önemli bir gözlemdir. Ayrıca, ilk kez bu görev alanında, öğretmen grubunun görüşlerine göre elde edilen bağıntı katsayılarının eksi olduğu görülmektedir. Ancak, eksi olarak saptanan bu katsayılar, $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bulunmamıştır.

TOPLUMSAL YARDIM VE HİZMETLER ALANINA İLİŞKİN OAB GÖREYLERİNİN
GEREKLİLİK VE UYGULANMA DÜZEYLERİ İLİŞKİSİ

Sıra No	Görev Alanı	Yönetmen (n=52)	Öğretmen (n=436)	Ana Baba (n=1037)
1	Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları için önlem almak	.755**	-.004	.308**
2	Öğrencilerin bulaşıcı hastalıklardan korunmalarını sağlamak	.746**	.294**	.101**
3	Öğrencilerin temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamak	.760**	.355**	.145**
4	Öğrencilerin düzenli beslenmelerini özendirme	.747**	.169**	.195**
5	Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme için olanak sağlamak	.761**	.095*	.165**
6	Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu önlemler almak	.715**	.178**	.161**
7	Okuldaki kazalara karşı önlemler almak	.743**	.293**	.151**
8	Hasta öğrencilere yardım sağlamak	.676**	.259**	.249**
9	Yoksul öğrencilere yardım sağlamak	.736**	-.033	.263**
10	Vatandaşların okuma yazma öğrenmesine yardımcı olmak	.828**	.734**	.225**
11	Kendini yetiştirmek isteyen vatandaşlara yardımcı olmak	.802**	.721**	.212**

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* I Çizelge Değeri= (.273)

** I Çizelge Değeri= (.354)

(.095)

(.124)

(.062)

(.081)

Sonuç olarak, OAB'nin öteki üç görev alanında olduğu gibi "toplumsal yardım ve hizmetler" alanında da, görevlerin gerekliliği ile uygulanma düzeyleri arasındaki ilişkiler, tüm denek gruplarının görüşlerine göre anlamlıdır. Bu durum, deneklerin OAB görevlerinin uygulanmasına ilişkin görüşlerinin, onların gerekliliğine ilişkin görüşleriyle tutarlı olduğunu göstermektedir. OAB görevlerinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri diğer iki denek grubuna göre daha yüksek olarak belirlenen yönetmen grubunda, bu iki düzey arasındaki ilişkinin de yüksek olması önemli bir bulgudur.

IV. B Ö L Ü M

OAB GÖREVLERİNE İLİŞKİN YETERLİKLER

Bu bölümde, OAB görevlerinde yönetmen, öğretmen ve ana babaların yeterlikleri saptanmaya çalışılmıştır. İlk altbölüm yönetmen, ikinci altbölüm öğretmen, son altbölüm ana baba yeterliklerine ayrılmıştır.

Yönetmen, öğretmen ve ana baba yeterliklerinin belirlenmesinde, 1983 yılında yürürlüğe giren OAB yönetmeliğinin 26. maddesinde verilen görevlerin çözümlenmesiyle ortaya çıkan elli bir OAB görevi esas alınmıştır. Ancak OAB görevlerinin tümü, her bir denek grubunda kullanılmamış; görevler yönetmen, öğretmen ve ana baba rolleri dikkate alınarak seçilmiştir. Bu nedenle, kimi görevler üç denek grubu için belirlenen yeterlik ölçeğinde yer alırken, kimileri alınmamıştır.

Yeterlik ölçeğinde yönetmen grubu için yirmi beş, öğretmen grubu için yirmi bir, ana baba grubu için on yedi OAB görevi bulunmaktadır. Bu görevler, ölçme aracında denek gruplarına göre ve tek bir bölüm içerisinde verilmiş; ilgili maddeleri bütünleştirmek amacıyla bulgular görev alanlarına ayrılarak yorumlanmıştır.

Görev alanları OAB görevlerinin özellikleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Böylece "ulusal ve evrensel değerler oluşturma", "okul aile işbirliğini geliştirme", "bireysel gereksinimleri karşılama", "toplumsal yardım ve hizmetler" olmak üzere dört görev alanı oluşturulmuştur.

OAB görevlerine ilişkin yönetmen, öğretmen ve ana baba yeterliklerinin belirlenmesinde, denek gruplarından elde edilen veri-

lerin aritmetik ortalamaları kullanılmıştır. Yeterlik düzeyi, araştırmacı tarafından geliştirilen beşli bir ölçeğe göre saptanmıştır. Söz konusu ölçekte yer alan seçenekler ve her bir seçenek için benimsenen değerler aşağıda verilmiştir:

Çok yeterli	= 4
Orta derecede yeterli	= 3
Az yeterli	= 2
Yetersiz	= 1
Fikrim yok	= 0

OAB görevlerine ilişkin yönetmen, öğretmen ve ana baba yeterlik düzeyleri, beşli ölçek üzerinden hesaplanan aritmetik ortalamalar esas alınarak belirlenmiştir. Buna göre, elde edilen aritmetik ortalama 2.00'den büyük ise ilgili denek grubu söz konusu OAB görevinde "yeterli", 2.00 ve daha küçük ise "yetersiz" olarak değerlendirilmiştir.

Yeterlik düzeyine ilişkin veriler için üç farklı türde çizelge düzenlenmiştir. İlk olarak özet çizelgeler kullanılmıştır. Bu çizelgelerde (Çizelge 18, 23 ve 28), her bir OAB görevi için hesaplanan aritmetik ortalamaların ortalamasına ($\bar{\bar{X}}$) yer verilmiş ve yeterlik düzeyleri görev alanları çerçevesinde tartışılmıştır. İkinci türdeki çizelgelerde (Çizelge 19-22, 24-27, 29-32), OAB görevleri, görev alanları içerisinde denek gruplarının yeterlik düzeylerine göre sıralanmıştır. Yeterlik düzeyi sıralaması, deneklerin tümünden elde edilen aritmetik ortalamaya (\bar{X}) göre yapılmış ve karşılarında standart sapma (SS) değerleri gösterilmiştir. Bu çizelgelerde ayrıca, denek gruplarından elde edilen aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ile değişkenlik oranları (F) verilmiştir.

Denek gruplarına ilişkin verilerin karşılaştırıldığı çizel-

geler, görev alanları içerisindeki yeterlik sırasıyla sunulmuştur. Yönetmen yeterliklerine ilişkin çizelgeler Ek D (Çizelge 151-175), öğretmen yeterliklerine ilişkin çizelgeler Ek E (Çizelge 176-196), ana baba yeterliklerine ilişkin çizelgeler Ek F (Çizelge 197-213) içerisinde verilmiştir. Bu tür çizelgelerde, frekans (n) ve yüzde (%) değerleri ile değişkenlik çözümlemesi sonuçlarına yer verilmiştir. Değişkenlik çözümlemesinin gerektirdiği "Z" sınamaları, yine aynı çizelgeler üzerinde gösterilmiştir.

OAB GÖREVLERİNDE YÖNETMEN YETERLİKLERİ

Yönetmenlerin yeterlik düzeyi, yönetmen, öğretmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre, OAB'nin dört görev alanı çerçevesinde tartışılmıştır. OAB görevleri içinden yönetmenlere yönelik olduğu düşünülen yirmi beş görev seçilmiştir. Bu görevlerden yedisi "ulusal ve evrensel değerler oluşturma", sekizi "okul aile işbirliğini geliştirme", dördü "bireysel gereksinimleri karşılama", altısı "toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanları içerisinde yer almıştır.

Bulgulara göre denek gruplarının tümü, yönetmenlerin OAB görevlerinde yeterli oldukları görüşünde birleşmiştir. Yönetmenlerin yeterlik düzeyinin en yüksek olarak puanlandığı OAB görev alanı "ulusal ve evrensel değerler oluşturma (Çizelge 18, $\bar{X}=2.88$)", en düşük olarak puanlandığı OAB görev alanı ise "bireysel gereksinimleri karşılama (Çizelge 18, $\bar{X}=2.20$)" olmuştur.

Yönetmen grubu, kendi yeterlik düzeyini, diğer iki denek grubunun değerlendirmelerine kıyasla daha yüksek göstermiştir. Yönetmenlerin yeterlik puanları, en düşük olarak ana baba grubunda ortaya çıkmıştır. Yönetmen grubu, kendisini "okul aile işbirliğini geliştirme (Çizelge 18, $\bar{X}=3.07$)" görev alanında en az yeterli gö-

rürken, öğretmen ve ana baba grupları böyle bir değerlendirmeyi "bireysel gereksinimleri karşılama" alanı için yapmışlardır.

ÇİZELGE 18

OAB GÖREYLERİNDE YÖNETMEN YETERLİKLERİ

Görev Alanı	Yönetmen	Öğretmen	Ana Baba	Toplam
	(n=52)	(n=436)	(n=1037)	(n=1525)
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
Ulusal ve evrensel değerler oluşturma	3.60	2.91	2.38	2.88
Okul aile işbirliğini geliştirme	3.07	2.34	2.22	2.29
Bireysel gereksinimleri karşılama	3.10	2.30	2.12	2.20
Toplumsal yardım ve hizmetler	3.30	2.41	2.36	2.41
Toplam (7+8+4+6=25 madde)	3.28	2.51	2.29	2.47

$\bar{X} \leq 2.00$ = Yetersiz

$\bar{X} > 2.00$ = Yeterli

Yönetmen grubunun kendisini, diğer denek gruplarının değerlendirmelerine bakarak daha yeterli görmesi, Türk eğitim sistemindeki yönetmen atamalarına bağlanabilir. Öğretmen ve ana baba grupları, yeterlik düzeyi daha düşük olmakla birlikte, yönetmenleri yeterli görmektedirler.

Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma

OAB'nin bu görev alanında, yönetmenler için yedi göreve yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmış-

tır. Yönetmenler, "ulusal ve evrensel değerler oluşturma alanına giren OAB görevlerinde tüm denek gruplarınca yeterli bulunmuştur (Çizelge 19).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlerine göre, hiçbir OAB görevinde $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu görev alanında elde edilen en büyük değişkenlik oranı ($F=18.62$), benimsenen güven düzeyine ilişkin çizelge değerinden ($F=19.50$) daha küçüktür (Çizelge 19).

Bulgulara göre, yeterlik sıralamasında ilk dereceyi, OAB'nin "öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirme ($\bar{X}=3.10$)" görevi almıştır. Yeterlik sıralamasının sonunda ise, "öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirme ($\bar{X}=2.65$)" görevi bulunmaktadır. Bulgular ayrıca, yönetmen grubunda elde edilen standart sapmaların diğer iki denek grubuna kıyasla daha düşük olduğunu göstermektedir.

Yönetmen grubu, bu görev alanında kendisini, OAB'nin "öğrencilerin disipline ve toplum düzenine uymalarını sağlama" görevinde en yeterli düzeyde görmektedir. (Çizelge 19, Sıra No:3, $\bar{X}=3.75$).

Yönetmen grubunun kendisini en az yeterli gördüğü OAB görevi ise "öğrencilere ulusal değerler kazandırmak" tır (Çizelge 19, Sıra No: 2, $\bar{X}=3.48$). Öğretmen ve ana baba grupları, yönetmenleri "öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirme" görevinde en yeterli düzeyde görmektedirler (Çizelge 19, Sıra No:1).

Yönetmenlerin en az yeterli oldukları görev, öğretmen grubuna göre "öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmek (Çizelge 19, Sıra No:7, $\bar{X}=2.67$)", ana baba grubuna göre "öğrencilerin tutum bozuklukları konusunda önlemler almak" tır (Çizelge 19, Sıra No:6, $\bar{X}=2.59$).

"Ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında yö-

ÇİZELGE 19
ULUSAL VE EVRENSEL DEĞERLER OLUŞTURMA ALANINA İLİŞKİN OAB GÖREYLERİNDE
YÖNETMEN YETERLİKLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	F	\bar{X}	SS	Yönetmen (n=52)	\bar{X}	SS	Öğretmen (n=436)	\bar{X}	SS	Ana Baba (n=1037)	\bar{X}	SS	Toplam (n=1525)	\bar{X}	SS
1	Öğrencilerin Atatürk ilke ve ilkelerine bağlılıklarını pekiştirmek	8.16	3.73	0.53	3.09	1.18	1.17	3.07	3.10	1.16	3.04	1.17	3.04	1.17	3.10	1.16
2	Öğrencilere ulusal değerler kazandırmak	3.91	3.48	0.90	3.01	1.19	1.17	3.03	3.03	1.17	3.04	1.17	3.04	1.17	3.04	1.17
3	Öğrencilerin disiplin ve toplum düzenine uymalarını sağlamak	13.27	3.75	0.48	3.01	1.11	1.11	2.91	2.91	1.20	2.97	1.17	2.97	1.17	2.97	1.17
4	Öğrencilerle insanlık sevgisini geliştirmek	11.53	3.67	0.51	2.90	1.16	1.16	2.91	2.91	1.14	2.94	1.14	2.94	1.14	2.94	1.14
5	Öğrencilerin tünel değerlere bağlılıklarını güçlendirmek	18.62	3.56	0.75	2.97	1.18	1.18	2.69	2.69	1.26	2.79	1.24	2.79	1.24	2.79	1.24
6	Öğrencilerin tutum bozuklukları konusunda önlemler almak	13.65	3.50	0.80	2.74	1.24	1.24	2.59	2.59	1.30	2.66	1.28	2.66	1.28	2.66	1.28
7	Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmek	15.02	3.54	0.80	2.67	1.22	1.22	2.60	2.60	1.23	2.65	1.23	2.65	1.23	2.65	1.23

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

*** F Çizelge Değeri= 99.50

netmenlerin öteki denek gruplarınca yeterli buldukları gözlenmiştir. Yönetmen grubunun kendisini değerlendirme puanları, diğer iki denek grubunun yönetmenleri değerlendirme puanlarına göre çok daha yüksektir. Ayrıca, yönetmen grubunun görüşlerindeki yakınlaşmanın, diğer gruplardan daha fazla olduğu görülmektedir. Öğretmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre, yeterlik düzeyi düşük olmakla birlikte, yönetmenler bu alandaki OAB görevlerinde yeterli bulunmuştur. Eğitimin siyasal ve toplumsal görevlerinin yerine getirilmesinde, yönetmenlerin yadsınamayacak rolleri vardır. Araştırma bulguları, bu görevler konusunda yönetmenlere güvenildiğini göstermektedir.

Okul Aile İşbirliği Geliştirme

OAB'nin bu görev alanında, yönetmenler için sekiz göreve yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. "Okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanında yönetmen grubu kendisini tüm OAB görevlerinde yeterli görürken, öğretmen ve ana baba grupları sekiz OAB görevinden ikisinde yönetmenlerin yetersiz olduğunu bildirmektedirler (Çizelge 20).

Bu görev alanı için yapılan değişiklik çözümlmelerine göre, hiçbir OAB görevinde $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu görev alanında elde edilen en büyük değişkenlik oranı ($F=15.89$), benimsenen güven düzeyine ilişkin çizelge değerinden ($F=19.50$) daha küçüktür (Çizelge 20).

Bulgulara göre, yeterlik sıralamasında ilk dereceyi, OAB'nin "öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışma ($\bar{X}=2.90$)" görevi almıştır. Yeterlik sıralamasının sonunda, OAB'nin "ana babaların okul bina ve tesislerinden yararlanmasını sağlama ($\bar{X}=1.64$)" görevi bulunmaktadır. Bulgular ayrıca, yönetmen grubunda elde edilen

ÇİZELGE 20
OKUL AİLE İŞBİRLİĞİNİ GELİŞTİRME ALANINA İLİŞKİN DAB GÖREVLERİNDE
YÖNETMEN YETERLİKLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	Yönetmen (n=52)		Öğretmen (n=436)		Ana Baba (n=1037)		Toplam (n=1525)		
		\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	
1	Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmak	10.84	3.56	0.78	3.00	1.17	2.83	1.23	2.90	1.21
2	Okuldaki eğitim etkinlikleri ve öğrenci başarılarını ana babalara göstermek	8.53	3.21	0.98	2.65	1.26	2.52	1.25	2.58	1.25
3	Okulun amaç ve eğitim ilkelerini ana babalara açıklamak	15.78	3.31	0.90	2.63	1.27	2.40	1.29	2.50	1.29
4	Öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapmak	13.24	3.19	0.86	2.58	1.19	2.39	1.25	2.47	1.23
5	Öğrencilere okulda çalışma olanağı sağlamak	15.89	3.23	0.85	2.30	1.27	2.22	1.28	2.28	1.28
6	Ana babaların okulu, öğretmenlerin öğrenci ana babalarını ziyaret etme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmak	13.55	2.94	1.07	2.26	1.27	2.08	1.28	2.16	1.28
7	Ana babalara eğitim konusunda konferanslar düzenlemek	12.46	2.56	1.02	1.66	1.20	1.74	1.24	1.75	1.23
8	Ana babaların, okul bina ve tesislerinden yararlanmasını sağlamak	12.57	2.52	1.09	1.67	1.30	1.58	1.34	1.64	1.33

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

** F Çizelge Değeri= 99.50

standart sapmaların, diğer iki denek grubuna kıyasla daha düşük olduğunu göstermektedir.

Yönetmenlerin en yeterli oldukları OAB görevi, üç denek grubunun görüşüne göre "öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmak" tır (Çizelge 20, Sıra No:1). Yönetmenlerin en az yeterli buldukları görev, yönetmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre "ana babaların okul bina ve tesislerinden yararlanmasını sağlamak (Çizelge 20, Sıra No:8)"; öğretmen grubunun görüşlerine göre "ana babalara eğitim konusunda konferanslar düzenlemek" tır (Çizelge 20, Sıra No:7, $\bar{X}=1.66$).

Yeterliklerin değerlendirilmesinde, yönetmen grubunun kendisini, diğer grupların görüşlerine bakarak daha yeterli görmesi ilginç bir bulgudur. Bu durum, yönetmen grubunun kendisini daha yeterli gösterme eğiliminden kaynaklanabilir. Ancak, ortalamalar arasındaki farklılığın anlamlı olmaması, değerlendirmelerin belli ölçüde gerçekçi olduğunu göstermektedir.

Öğretmen ve ana baba grupları, yönetmenleri, "ana babalara eğitim konusunda konferanslar düzenleme" görevinde yeterli görmektedirler. Denek gruplarının tümünün, bu görevin uygulanmadığı görüşünde birleştikleri anımsanacaktır (Çizelge 10, Sıra No:11). Yönetmen grubu, düşük düzeyde de olsa, bu görevde kendisini yeterli gördüğüne göre, uygulanmama sorumluluğunu öğretmen ve ana babalara yükledikleri düşünülebilir. Oysa, Avrupa Konseyi tarafından düzenlenen bir seminerde, yönetmenin bir rolünün de, evde ve okulda ana babaları eğitmek olduğu görüşü benimsenmiştir.¹³⁵ Ayrıca, yönetmenlerin "ana baba yardımına gereksinim duyulan konularda,

135. Council of Europe, Ön.ver.(1987), s.40-41.

işgören toplantıları ve hizmet içi eğitim seminerleri düzenleme" işlevleri bulunmaktadır.¹³⁶ Ancak, yönetmenlere bu gelişmeler konusunda bilgi verildiği ileri sürülemez.

Bireysel Gereksinimleri Karşılama

OAB'nin bu görev alanında, yönetmenler için dört göreve yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. "Bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanında, yönetmen grubu kendisini; öğretmenler de yönetmenleri, tüm görevlerde yeterli görürken; ana baba grubunun, yönetmenleri dört görevden yalnızca ikisinde yeterli buldukları anlaşılmaktadır. Öğretmen ve ana baba grupları da, kendi içlerinde yönetmen grubundan daha fazla yayılma göstermektedirler. Her bir OAB görevi için elde edilen standart sapmaların, yönetmen grubundan ana baba grubuna doğru yükselmesi bunun kanıtıdır (Çizelge 21).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlerine göre, OAB'nin yalnızca "özendirmeyi gereksinen çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurma" görevinde, $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılaşma görülmüştür. Bu OAB görevi için elde edilen değişkenlik oranı (Çizelge 21, Sıra No:2, $F=19.50$), benimsenen güven düzeyindeki "F" çizelge değerine eşittir. Denek gruplarının ikili olarak karşılaştırıldığı "Z" sınaması da, bu OAB görevine ilişkin görüşlerinde tüm grupların $\alpha=0.01$ düzeyinde birbirlerinden farklılaştığını göstermektedir (Ek D, Çizelge 167).

136. Epstein, Ön.ver.(1987), s.134.

ÇİZELGE 21
BİREYSEL GEREKSİNİMLERİ KARŞILAMA ALANINA İLİŞKİN DAB GÖREYLERİNDE
YÖNETMEN YETERLİKLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	F	\bar{X}	SS	Yönetmen (n=52)	\bar{X}	SS	Öğretmen (n=436)	\bar{X}	SS	Ana Baba (n=1037)	\bar{X}	SS	Toplam (n=1525)	\bar{X}	SS
1	Öğrencilerin okul bina ve tesislerinden yararlanmasını sağlamak	18.41	3.42	0.70	2.58	1.27	2.38	1.31	2.47	1.30						
2	Ozandırmeyi gereksinen çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmak	19.50*	3.19	0.79	2.43	1.28	2.15	1.38	2.27	1.35						
3	Özel eğitim gerektiren öğrenciler için önlemler almak	14.87	2.96	1.10	2.16	1.33	1.96	1.40	2.05	1.39						
4	Yetenek derslerine özel ilgi duyan çocuklara okul ve çevrede olanak sağlamak	11.26	2.81	0.89	2.04	1.21	1.97	1.28	2.02	1.26						

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

** F Çizelge Değeri= 99.50

Bulgulara göre, yeterlik sıralamasında ilk dereceyi, OAB' nin "öğrencilerin okul bina ve tesislerinden yararlanmasını sağlama ($\bar{X}=2.47$)" görevi almıştır. Yeterlik sıralamasının sonunda, OAB' nin "yetenek derslerine özel ilgi duyan çocuklara okul ve çevrede olanak sağlama ($\bar{X}=2.02$)" görevi bulunmaktadır. Denek gruplarının değerlendirmelerine bakıldığında, yalnızca ana baba grubunun, yönetmenlerin en az yeterli bulunduğu OAB görevinde, deneklerin genelinin görüşünden ayrıldığı görülmektedir. Ana baba grubunun görüşlerine göre, yönetmenlerin en az yeterli oldukları OAB görevi, "özel eğitim gerektiren öğrenciler için önlemler alma" dır (Çizelge 21, Sıra No:3, $\bar{X}=1.96$).

Yönetmen grubunun, kendisini "bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanında yeterli bulması ve öğretmen grubunun da bu görüşe katılması olumludur. Ancak, ana baba grubu beklentilerinin tam olarak karşılanamadığı gözlenmiştir. Zaten ülke genelinde özel eğitim gereksiniminin karşılanmamasından yakınılmaktadır. Özel eğitim olanaklarının yetersizliği düşünüldüğünde, zorunlu eğitim kapsamına girmeleri beklenen ortaokul öğrencileri için alınacak önlemlerin yararı daha iyi anlaşılacaktır.

Özel yeteneğe sahip öğrencilerin, gerek okul gerekse çevre olanaklarıyla desteklenmesi görüşünde tüm gruplar birleştikleri halde (Çizelge 6), uygulamada birtakım sorunlar yaşanmaktadır (Çizelge 11). Bu konuda en önemli görev, madde ve insan kaynaklarını en verimli biçimde değerlendirme sorumluluğu taşıyan yönetmenlere düşmektedir. Yönetmen grubu kendisini, bu görev alanının tümünde yeterli gördüğüne göre, kendi sorumluluğunun bilincinde olmayabilir. Oysaki, eğitsel yönlendirme ve meslek seçimlerinin yapılacağı ortaokul döneminde, öğrencilerin gizilgüçlerinin geliştiril-

mesi ilgililerin haklı beklentileridir.

Toplumsal Yardım ve Hizmetler

OAB'nin bu görev alanında, yönetmenler için altı göreve yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. "Toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanında, denek gruplarının tümü, yönetmenlerin yeterli olduğunu bildirmişlerdir (Çizelge 22).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlenmeleri, OAB'nin yalnızca "hasta ve yoksul öğrencilere yardım sağlama" görevinde $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılaşma olduğunu göstermektedir (Çizelge 22, Sıra No:3, $F=24.35$). İkili karşılaştırmaların yapıldığı "Z" sınavına göre, ortalamalar arasındaki farklılıklar, tüm gruplar için $\alpha=0.01$ düzeyinde anlamlıdır (Ek D, Çizelge 172).

Bulgulara göre, yeterlik sıralamasında ilk dereceyi, OAB'nin "öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulaşıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlama ($\bar{X}=2.64$)" görevi almıştır. Yeterlik sıralamasının sonunda ise, OAB'nin "öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için olanak sağlama ($\bar{X}=2.17$)" görevi bulunmaktadır (Çizelge 22).

Yönetmen grubu, kendisini yeterlik sıralamasında ilk dereceyi alan OAB görevi ile "hasta ve yoksul öğrencilere yardım sağlama" görevinde en yeterli düzeyde göstermiştir (Çizelge 22, Sıra No:1 ve 2, $\bar{X}=3.46$). Ana baba grubunun görüşleri yeterlik sıralamasına uygun iken; öğretmen grubunun, yönetmenleri en yeterli gördüğü OAB görevi "hasta ve yoksul öğrencilere yardım sağlamak (Çizelge 22, Sıra No:3, $\bar{X}=2.65$)" olmuştur. Denek gruplarının tümünün gö-

ÇİZELGE 22
TOPLUMSAL YARDIM VE HİZMETLER ALANINA İLİŞKİN DAB GÖREVLERİNDE
YÖNETMEN YETERLİKLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra NO	Görev Alanı	Yönetmen (n=52)		Öğretmen (n=436)		Ana Baba (n=1037)		Toplam (n=1525)		
		F	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS
1	Öğrencilerin sağlıklı yaşamasını, bulaşıcı hastalıklardan korunmasını ve temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamak	11.90	3.46	0.75	2.62	1.19	2.61	1.27	2.64	1.24
2	Okuldaki kazalara karşı önlemler almak	16.17	3.46	0.61	2.61	1.21	2.47	1.31	2.54	1.28
3	Hasta ve yoksul öğrencilere yardım sağlamak	24.35*	3.42	0.70	2.65	1.24	2.32	1.37	2.45	1.34
4	Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu önlemler almak	11.29	3.12	0.88	2.23	1.27	2.33	1.30	2.33	1.29
5	Öğrencilerin düzenli beslenmelerini özendirme	15.92	3.23	0.65	2.21	1.22	2.30	1.27	2.30	1.25
6	Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirilmeleri için olanak sağlamak	14.44	3.08	0.76	2.15	1.22	2.13	1.26	2.17	1.25

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

*** F Çizelge Değeri= 99.50

rüşlerine göre, yönetmenler, OAB'nin "öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için olanak sağlama" görevinde en az yeterliktedirler (Çizelge 22, Sıra No:6).

Yönetmenlerin, "toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanında, denek gruplarının tümü tarafından yeterli görülmesi olumlu bir bulgudur. Ancak öğretmen grubunun, bu alana ilişkin uygulamaların çoğunu yetersiz olarak değerlendirdiği anımsanacaktır (Çizelge 12). Öğretmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre, yönetmenlerin yeterlik düzeylerinin düşüklüğü dikkati çekmektedir. Yönetmenlerin bu alana daha fazla yönelmeleri yararlı olacaktır.

"Hasta ve yoksul öğrencilere yardım sağlama" görevinde denek gruplarının farklılaşmaları, onların yönetmenleri daha etkin görme eğilimlerini yansıtmakta olabilir. Yönetmenlerin "öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için olanak sağlama" görevinde, denek gruplarının tümü tarafından "en az yeterli" olarak görülmesi de önemlidir. Özellikle, öğrencilerin ortaokul döneminde her türlü etkiye açık ve son derece duyarlı oldukları bilinmektedir. Kültürel ve eğitsel nitelikli boş zaman etkinlikleri düzenlenerek, öğrenciler okul ve ailenin karşılaşabileceği pek çok sorundan uzaklaştırılabilir.

OAB GÖREVLERİNDE ÖĞRETMEN YETERLİKLERİ

Öğretmenlerin yeterlik düzeyi, yönetmen, öğretmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre, OAB'nin dört görev alanı çerçevesinde tartışılmıştır. OAB görevleri içinden, öğretmenlere yönelik olduğu düşünülen yirmi bir görev seçilmiştir. Bu görevlerden dokuz "ulusal ve evrensel değerler oluşturma", altısı "okul aile işbirliğini geliştirme", biri "bireysel gereksinimleri karşılama", beşi "toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanları içerisinde yer

almıştır.

Bulgulara göre, denek gruplarının tümü, öğretmenlerin OAB görevlerinde yeterli oldukları görüşünde birleşmiştir. Öğretmenlerin yeterlik düzeyinin en yüksek olarak puanlandığı OAB görev alanını "ulusal ve evrensel değerler oluşturma ($\bar{X}=2.98$)", en düşüğü ise "bireysel gereksinimleri karşılama ($\bar{X}=2.22$)" olmuştur (Çizelge 23).

ÇİZELGE 23

OAB GÖREYLERİNDE ÖĞRETMEN YETERLİKLERİ

Görev Alanı	Yönetmen (n=52) \bar{X}	Öğretmen (n=436) \bar{X}	Ana Baba (n=1037) \bar{X}	Toplam (n=1525) \bar{X}
Ulusal ve evrensel değerler oluşturma	3.23	3.14	2.90	2.98
Okul aile işbirliğini geliştirme	2.89	2.49	2.42	2.45
Bireysel gereksinimleri karşılama	2.87	2.44	2.10	2.22
Toplumsal yardım ve hizmetler	2.95	2.50	2.35	2.41
Toplam(9+6+1+5=21 madde)	3.05	2.77	2.59	2.66

$\bar{X} < 2.00$ = Yetersiz

$\bar{X} > 2.00$ = Yeterli

Öğretmen yeterliklerinin değerlendirilmesinde elde edilen en yüksek puanlar, yine yönetmen grubuna ilişkindir. Öğretmenlerin yeterliğine en düşük puanları veren ana baba grubudur. Ana baba grubunun görüşlerine göre, öğretmenlerin "bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanına ilişkin yeterlik düzeyleri oldukça düşüktür (Çizelge 23, $\bar{X}=2.10$). Öğrencilerle daha çok etkileşmekte olan

öğretmenler için bu sonuç anlamlıdır. Öğretmen grubunun, kendisini bu alanda en az yeterli gördüğü anımsanırsa, sorunun farkında oldukları düşünülebilir.

Yönetmen grubu, öğretmenleri, öğretmen grubunun kendisi için uygun gördüğü yeterlik düzeyinden daha yeterli görmektedir. Bu durumun nedeni, öğretmen grubunun beklenti düzeyine bağlanabilir. Çünkü öğretmen grubunun kendi yeterliği için uygun gördüğü puanlar, yönetmenlerin yeterliği için uygun gördüğü puanlardan daha yüksektir (Çizelge 18). Öğretmen grubu, kendisini, ana baba grubunun öğretmenlere verdiği puandan daha yüksek puanla değerlendirmiştir. Bu sonuç Power'in bulgularıyla da tutarlıdır.¹³⁷ Ana baba grubunun öğretmenlerin daha az yeterli olduğunu düşünmesi, Fin okullarından elde edilen bulgulara koştur olarak, ders öğretmenliği sisteminin yarattığı iletişim yetersizliğinden kaynaklanabilir.¹³⁸

Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma

OAB'nin bu görev alanında, öğretmenler için dokuz göreve yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. Öğretmenler, "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" alanına giren OAB görevlerinde, tüm denek gruplarınınca yeterli bulunmuşlardır (Çizelge 24).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlenmeleri, OAB'nin iki görevinde denek grupları görüşlerinin $\alpha = 0.05$ düzeyinde farklılaştığını göstermektedir. Bu görevler "öğrencilerin olumlu kişilik özellikleri kazanmasına katkıda bulunmak (Çizelge 24, Sıra

137. Power, Ön.ver., s.68-77.

138. Schleicher, Ön.ver., s.9-10.

No:6, $F=20.88$)" ile "öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmek (Çizelge 24, Sıra No:8, $F=27.17$)" olarak belirlenmiştir. Denek gruplarından elde edilen aritmetik ortalamaların ikili olarak karşılaştırıldığı "Z" sınaması sonuçlarına göre, her iki görevde de ana baba grubu ile öğretmen grubu ve ana baba grubu ile yönetmen grubu görüşleri arasında $\alpha=0.01$ düzeyinde anlamlı farklılıklar bulunmaktadır (Ek E, Çizelge 181 ve 183).

Bulgulara göre, yeterlik sıralamasında ilk dereceyi, OAB'nin "öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirme ($\bar{X}=3.21$)" görevi almıştır. Yeterlik sıralamasının sonunda "öğrencilerin tutum bozuklukları konusunda önlemler alma ($\bar{X}=2.78$)" görevi bulunmaktadır. Bulgular ayrıca, yönetmen grubu için elde edilen standart sapmaların, öğretmen ve ana baba gruplarına kıyasla daha düşük olduğunu göstermektedir (Çizelge 24).

Yönetmen grubunun görüşlerine göre, öğretmenler, yeterlik sıralamasında ilk dereceyi alan OAB görevi ile "öğrencilerin başarı olmalarını sağlama" görevinde en fazla yeterliktedirler (Çizelge 24, Sıra No:1 ve 4, $\bar{X}=3.39$). Yönetmen grubu, öğretmenlerin, OAB'nin "öğrencilerin tinsel değerlere bağlılıklarını güçlendirme" görevinde en az yeterli olduğu görüşündedir (Çizelge 24, Sıra No:7, $\bar{X}=3.04$).

Öğretmen grubunun kendisini en yeterli gördüğü OAB görevi "öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmek" tir (Çizelge 24, Sıra No:3, $\bar{X}=3.32$). Öğretmen grubu, kendisini "öğrencilerin tutum bozuklukları konusunda önlemler alma" görevinde en az yeterli görmektedir (Çizelge 24, Sıra No:9, $\bar{X}=3.01$). Ana baba grubunun görüşlerine göre, öğretmenler "öğrencilere ulusal değerler kazandırma (Çizelge 24, Sıra No:2, $\bar{X}=3.20$)" görevinde en yeterli, "öğrencile-

ULUSAL VE EVRENSEL DEĞERLER OLUŞTURMA ALANINA İLİŞKİN DAB GÖREYLERİNDE
ÖĞRETİMEN YETERLİKLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	F	\bar{X}	SS	Yönetmen (n=52)	\bar{X}	SS	Öğretmen (n=436)	\bar{X}	SS	Ana Baba (n=1037)	\bar{X}	SS	Toplam (n=1525)	\bar{X}	SS
1	Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmek	3.19	3.39	0.97	3.30	1.06	1.06	3.16	1.09	3.21	1.08					
2	Öğrencilere ulusal değerler kazandırmak	0.73	3.17	0.99	3.13	1.01	1.03	3.18	1.02							
3	Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmek	11.23	3.28	0.88	3.32	1.00	1.02	3.15	1.01							
4	Öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamak	5.85	3.39	0.75	3.06	1.02	1.13	2.98	1.09							
5	Öğrencilerin disiplinine ve toplum düzenine uymalarını sağlamak	5.56	3.21	0.75	3.12	1.07	1.20	2.98	1.15							
6	Öğrencilerin olumlu kişilik özelliklerini kazanmasına katkıda bulunmak	20.88*	3.29	0.70	3.15	1.08	1.24	2.88	1.20							
7	Öğrencilerin tinsel değerlere bağlılıklarını güçlendirmek	12.55	3.04	1.03	3.06	1.08	1.16	2.85	1.14							
8	Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmek	27.17*	3.17	0.90	3.11	1.11	1.24	2.79	1.21							
9	Öğrencilerin tutum bozuklukları konusunda önlemler almak	15.77	3.17	0.83	3.01	1.08	1.25	2.78	1.20							

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50
*** F Çizelge Değeri= 99.50

rin dayanışma duygularını geliştirme (Çizelge 24, Sıra No:8, $\bar{X}=2.63$)" görevinde en az yeterlidir.

"Ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında, öğretmenler, denek gruplarının tümü tarafından yeterli görülmektedir. Özellikle yönetmen grubunun, öğretmenleri, öğretmen grubunun kendisini değerlendirdiğinden daha yüksek puanlamaları, yönetmenlerin öğretmenlere bakışının olumlu olduğunu göstermektedir. Çünkü öğretmenlerin güdülenmesi ve örgütte moralin yükseltilmesinde yönetmenlerin yadsınamayacak rolleri vardır.

Öğretmenlerin, Atatürkçü düşün sistemini kavratma ve insanlık sevgisini geliştirmeye yönelik OAB görevlerinde tüm denek gruplarınca yeterli bulunmaları, öğrencilerden beklenen bu tür davranışların oluşması açısından önemlidir. Her ne kadar bu görevlerin uygulandığı görüşleri belirtilmişse de uygulanma düzeyinin, özellikle öğretmen grubunda düşük olduğu anımsanmalıdır (Çizelge 9). Öğretmen grubu kendisini, en yüksek olarak bu OAB görevlerinde puanladığına göre, davranışlarıyla öğrencilere örnek olma sorumluluğunun bilincinde olduğu düşünülebilir.

Ana baba grubu, öğretmenleri, OAB'nin "öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirme" görevinde "en az yeterli" olarak değerlendirmiştir. Denek gruplarının bu göreve ilişkin görüşleri arasındaki farklılık anlamlı olduğuna göre, ana baba grubunun, yönetmen ve öğretmen gruplarından farklı değerlendirme yapmalarının nedenlerini araştırmak gerekir. Aynı durum, "öğrencilerin olumlu kişilik özellikleri kazanmasına katkıda bulunma" görevinde de ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin bu göreve ilişkin yeterliklerinin, yine ana baba grubunun beklenti düzeyinin altında olduğu ileri sürülebilir. Bulgular, okul işgörenleri ile ana babalar arasındaki iletişimin

tek yönlü olduğu kanısını vermektedir. Bu konuda daha açık ve etkili bir iletişim sürecine gereksinim vardır.

Okul Aile İşbirliğini Geliştirme

OAB'nin bu görev alanında, öğretmenler için altı göreve yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. Öğretmenler, "okul aile işbirliğini geliştirme" alanına giren OAB görevlerinde, tüm denek gruplarınınca yeterli bulunmuştur (Çizelge 25).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlenmeleri, hiçbir OAB görevinde $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir. Bu görev alanında elde edilen en büyük değişkenlik oranı ($F=9.76$), benimsenen güven düzeyine ilişkin çizelge değerinden ($F=19.50$) daha küçüktür (Çizelge 25).

Bulgulara göre, yeterlik sıralamasında ilk dereceyi, OAB'nin "öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışma ($\bar{X}=2.79$)" görevi almıştır. Yeterlik sıralamasının sonunda "öğrencilere okulda çalışma olanağı sağlama ($\bar{X}=2.20$)" görevi bulunmaktadır. Bu alanda öğretmenlerin en yeterli oldukları OAB görevinde, denek gruplarının birleştikleri görülmektedir. Denek grupları, öğretmenlerin en az yeterli olduklarını bildirdikleri OAB görevinde de birleşmekle birlikte, yönetmen grubunda bu görüşün, ikinci bir görev tarafından paylaşıldığı gözlenmektedir (Çizelge 25, Sıra No:4, $\bar{X}=2.75$). Bu görev alanında, yönetmen grubunun kendi içindeki görüş farklılığı da artmıştır. Bu durum, elde edilen standart sapma değerlerinin yükselmesinden anlaşılmaktadır.

OAB'nin bu görev alanında, denek grupları görüşleri anlamlı bir farklılaşma göstermemiştir. Ancak, öğretmenlerin "öğrencilere

ÇİZELGE 25

OKUL AİLE İŞBİRLİĞİNİ GELİŞTİRME ALANINA İLİŞKİN OAB GÖREVLERİNDE
ÖĞRETMEN VETERANLIKLARI KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	F	\bar{X}	SS	Yönetmen (n=52)	\bar{X}	SS	Öğretmen (n=436)	\bar{X}	SS	Ana Baba (n=1037)	\bar{X}	SS	Toplam (n=1525)	\bar{X}	SS
1	Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmak	0.99	3.02	1.09	2.78	1.18	2.78	1.22	2.78	1.22	2.78	1.22	2.79	1.20		
2	Öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapmak	9.76	3.00	0.91	2.62	1.11	2.41	1.23	2.49	1.19	2.41	1.23	2.49	1.19		
3	Okuldaki eğitim etkinliklerini ve öğrencilerin başarılarını ana babalara göstermek	3.36	2.89	0.90	2.43	1.14	2.45	1.24	2.46	1.21	2.45	1.24	2.46	1.21		
4	Ana babaların okulu ziyaret etme alışkanlığı kazandırılmalarına yardımcı olmak	4.90	2.75	1.05	2.49	1.14	2.34	1.25	2.39	1.22	2.34	1.25	2.39	1.22		
5	Okulun amaç ve eğitim ilkelerini ana babalara açıklamak	8.97	2.92	0.95	2.50	1.17	2.30	1.28	2.38	1.25	2.30	1.28	2.38	1.25		
6	Öğrencilere okulda çalışma olanağı sağlamak	6.91	2.75	1.03	2.10	1.14	2.22	1.25	2.20	1.22	2.22	1.25	2.20	1.22		

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

*** F Çizelge Değeri= 99.50

okulda çalışma olanağı sağlama" görevinde "en az yeterli" görülme-leri önemli olabilir. Özellikle, öğretmen grubunun kendi yeterliğini düşük düzeyde değerlendirmesi ($\bar{X}=2.10$), bu görevin uygulanmadığı gözlemlerini yansıtabilir. Oysaki, öğrenciler çeşitli sosyo-ekonomik düzeyde bulunan ailelerden gelmektedir. Eğitimde fırsat ve olanak eşitliğini sağlamada, gereksinim içindeki öğrencileri desteklemenin önemi yadsınamaz. Öğretmen grubunun, kendisini bu görevde "en az yeterli" bulması, bu görevin sorumlusu olarak yönetmenleri görmesinden kaynaklanabilir.

Ana baba grubunun, "okulun amaç ve eğitim ilkelerini ana babalara açıklama" ile "ana babaların, okulu ziyaret etme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olma" görevlerinde öğretmenleri "az yeterli" gördükleri gözlenmiştir. Bu iki görev için ana baba grubundan elde edilen aritmetik ortalamaların, yönetmen ve öğretmen gruplarından elde edilenlerden düşük olması, duyulan gereksinimin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, öğretmenlerin, gerek kendileri gerekse yönetmen ve ana baba gruplarınca, "okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanında yeterli görülmeleri olumlu bir bulgudur.

Bireysel Gereksinimleri Karşılama

OAB'nin bu görev alanında, öğretmenler için "özendirmeyi gereksinen çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurma" olarak belirlenen bir göreve yer verilmiştir. Öğretmenler bu görevde tüm denek gruplarınca yeterli bulunmuştur (Çizelge 26).

Yönetmen grubu, bu görevde, öğretmen grubuna, ana baba grubunun öğretmenleri değerlendirmesine kıyasla daha yüksek puan vermiştir (Çizelge 26, $\bar{X}=2.87$). Ana baba grubu öğretmenlerin bu görevle ilişkin yeterliğini en düşük değerlendiren denek grubu olmuştur

(Çizelge 26, $\bar{X}=2.10$). Bu görev için yapılan değişkenlik çözümlemesine göre, denek grupları görüşleri arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (Çizelge 26, $F=16.55$).

Öğretmenlerin, öğrenci başarısı üzerinde önemli etkileri vardır. Denek gruplarından elde edilen aritmetik ortalamalar, anlamlı bir farklılaşma göstermemiştir. Ancak, özellikle ana baba grubunun, öğretmenlerin yeterlik düzeyini çok düşük değerlendirmeleri önemli bir bulgudur. Öğretmen grubunun, bu görevde kendisine verdiği puanların da yüksek olmadığı düşünülürse, bu konuda öğretmenleri özendirmenin yararı daha iyi anlaşılabilir.

Toplumsal Yardım ve Hizmetler

OAB'nin bu görev alanında, öğretmenler için beş göreve yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. Öğretmenler, "toplumsal yardım ve hizmetler" alanına giren OAB görevlerinde tüm denek gruplarınca yeterli bulunmuştur (Çizelge 27).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlenmeleri, hiçbir OAB görevinde $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir. Bu görev alanında elde edilen en büyük değişkenlik oranı ($F=10.58$), benimsenen güven düzeyine ilişkin çizelge değerinden ($F=19.50$) daha küçüktür (Çizelge 27).

Bulgulara göre, yeterlik sıralamasında ilk dereceyi, OAB'nin "öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulaşıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlama ($\bar{X}=2.67$)" görevi almıştır. Yeterlik sıralamasının sonunda, "öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için olanak sağlama ($\bar{X}=2.19$)" görevi bulunmaktadır. Denek grupları, öğretmenlerin bu alanda en yeterli

ÇİZELGE 26

BİREYSEL GEREKSİNİMLERİ KARŞILAMA ALANINA İLİŞKİN DAB GÖREVLERİNDE
ÖĞRETMEN YETERLİKLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	F	\bar{X}	Yönetmen (n=52) SS	Öğretmen (n=436) \bar{X}	SS	Ana Baba (n=1037) \bar{X}	SS	Toplam (n=1525) \bar{X}	SS
1	Ozendirmeyi gereksinen çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmak	16.55	2.87	0.95	2.44	1.16	2.10	1.40	2.22	1.34

ÇİZELGE 27

TOPLUMSAL YARDIM VE HİZMETLER ALANINA İLİŞKİN DAB GÖREVLERİNDE
ÖĞRETMEN YETERLİKLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	F	\bar{X}	Yönetmen (n=52) SS	Öğretmen (n=436) \bar{X}	SS	Ana Baba (n=1037) \bar{X}	SS	Toplam (n=1525) \bar{X}	SS
1	Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulgıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamak	10.58	3.25	0.81	2.79	1.14	2.59	1.26	2.67	1.22
2	Öğrencilerin düzenli beslenmelerini özendirme	10.33	2.89	0.92	2.64	1.15	2.37	1.30	2.47	1.26
3	Okuldaki kazalara karşı önlemler almak	6.04	2.96	0.97	2.48	1.15	2.37	1.34	2.42	1.28
4	Öğrencilerin trafik kazalarından koruyucu önlemler almak	6.34	2.92	0.90	2.28	1.15	2.29	1.34	2.31	1.28
5	Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirilmeleri için olanak sağlamak	8.68	2.75	0.95	2.29	1.16	2.12	1.29	2.19	1.25

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

*** F Çizelge Değeri= 99.50

oldukları OAB görevinde birleşmişlerdir. Öğretmenlerin en az yeterli oldukları OAB görevinde yönetmen ve ana baba gruplarının, deneklerin genelinin görüşüne katıldıkları görülmektedir. Ancak öğretmen grubu, kendisinin, OAB'nin "öğrencileri trafik kazalarından koruyucu önlemler alma" görevinde en az yeterli olduğu görüşündedir (Çizelge 27, Sıra No:4, $\bar{X}=2.28$).

Öğretmen yeterlikleri ile yönetmen yeterliklerinin değerlendirilmesinde, özellikle yeterlik sıralamasının ilk ve son derecesi açısından benzerlikler bulunmaktadır (Çizelge 22). Öğretmenler OAB'nin bu görev alanında yeterli görülmüşlerse de, bulgulardan yeterlik düzeyinin düşük olduğu gözlenmektedir. Bu alanda, özellikle ana baba grubu beklentilerinin karşılanmadığı açıktır. "Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu önlemler alma" ve "öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için olanak sağlama" görevlerinde, öğretmenlerin daha yeterli duruma getirilmeleri önerilebilir. Öğretmen grubunun kendisini değerlendirmesine kıyasla yönetmen grubunun, öğretmenleri daha çok; ana baba grubunun daha az yeterli bulması, taraflar arasındaki iletişimin yetersizliğinden kaynaklanabilir. Ancak, denek grupları arasında anlamlı görüş farklılığı olması, iletişim sürecini geliştirme açısından olumludur.

OAB GÖREVLERİNDE ANA BABA YETERLİKLERİ

Ana babaların yeterlik düzeyi, yönetmen, öğretmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre, OAB'nin dört görev alanı çerçevesinde tartışılmıştır. OAB görevleri içinden, ana babalara yönelik olduğu düşünülen on yedi görev seçilmiştir. Bu görevlerden dokuzu "ulusal ve evrensel değerler oluşturma", ikisi "okul aile işbirliğini geliştirme", biri "bireysel gereksinimleri karşılama", beşi "toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanları içerisinde yer al-

mıştır.

Bulgulara göre, ana babalar OAB görevlerinde yönetmen ve ana baba grupları tarafından yeterli görülürken, öğretmen grubunca yetersiz olarak değerlendirilmişlerdir. Ana babaların yeterlik düzeyinin en yüksek puan aldığı OAB görev alanı, yönetmen ve öğretmenlerde olduğu gibi, "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" dır (Çizelge 28, $\bar{X}=2.69$). Ana babaların en az yeterli görüldükleri OAB görev alanı, yine yönetmen ve öğretmenler için elde edilen bulgularla tutarlı olarak, "bireysel gereksinimleri karşılama" olmuştur (Çizelge 28, $\bar{X}=2.09$).

ÇİZELGE 28

OAB GÖREYLERİNDE ANA BABA YETERLİKLERİ

Görev Alanı	Yönetmen	Öğretmen	Ana Baba	Toplam
	(n=52)	(n=436)	(n=1037)	(n=1525)
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
Ulusal ve evrensel değerler oluşturma	2.28	2.10	2.96	2.69
Okul aile işbirliğini geliştirme	2.21	2.00	2.72	2.50
Bireysel gereksinimleri karşılama	1.89	1.67	2.28	2.09
Toplumsal yardım ve hizmetler	2.01	1.77	2.59	2.34
Toplam(9+2+1+5=17 madde)	2.17	1.97	2.78	2.53

$\bar{X} \leq 2.00$ = Yetersiz

$\bar{X} > 2.00$ = Yeterli

Ana baba grubu, kendi yeterlik düzeyine, diğer iki denek grubunun değerlendirmelerine kıyasla daha yüksek puan vermiştir. Ana babaların yeterlik puanları, en düşük olarak öğretmen grubun-

dan elde edilmiştir. Öğretmen grubu, ana babaları yalnızca "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında yeterli görmüştür (Çizelge 28, $\bar{X}=2.10$). Yönetmen grubuna göre de, ana babalar yalnızca "bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanında yeterli değildir (Çizelge 28, $\bar{X}=1.89$). Yönetmen grubu, ana babaları "toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanında yeterli görmekle birlikte, elde edilen düzey yeterlik alt sınırında bulunmaktadır (Çizelge 28, $\bar{X}=2.01$). Ana baba grubunun, kendisini tüm görev alanlarında yeterli bulduğu gözlenmiştir.

Bulgulara göre, yüksek düzeyde olmasa da, yönetmen grubu, ana babaların yeterli olduğu görüşündedir (Çizelge 28, $\bar{X}=2.17$). Ana baba grubu kendi yeterliğini, öğretmen grubunun ana babaları puanladığından daha yüksek puanlamıştır. Bu sonuç, Power'in bulgularıyla da tutarlıdır.¹³⁹ Ana baba yeterliklerine ilişkin denek grupları görüşlerinde, bu alandaki tüm OAB görevlerinde anlamlı farklılaşma saptanmıştır. Bu farklılaşma, bir görev dışında, ana baba grubu ile okul işgörenleri olan yönetmen ve öğretmen grupları arasında görülmektedir (Ek F, Çizelge 197-213). Bu sonuç, dikkati okul aile iletişim sürecine çekmektedir. Eğer okul aile işbirliği gerçekleştirilecek ise, öncelikle iletişimde açıklık ve nesnellik sağlanmalıdır. Guerreiro'nun bulgularının da iletişimdeki sorunları yansıttığı anımsanacaktır.¹⁴⁰

Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturma

OAB'nin bu görev alanında, ana babalar için dokuz göreve yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde

139. Power, Ön.ver., s.68-77.

140. Guerreiro, Ön.ver., s.150-154.

edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. Ana babalar, yönetmen ve ana baba gruplarınca "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" alanına giren OAB görevlerinin tümünde yeterli görülürlerken, öğretmen grubunca dört görevde yetersiz bulunmuşlardır (Çizelge 29).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlenmeleri, denek gruplarının ana babaların yeterliğine ilişkin görüşlerinde beş OAB görevinde $\alpha=0.01$, diğerlerinde $\alpha=0.05$ düzeyinde farklılaştığını göstermektedir. Denek grupları görüşlerinin ikili olarak karşılaştırıldığı "Z" sınaması sonuçlarına göre, bu görev alanının tüm görevlerinde, ana baba grubu ile öğretmen grubu arasında $\alpha=0.01$ düzeyinde anlamlı farklılaşma vardır. Ana baba grubu ile yönetmen grubu görüşlerinde ise, OAB'nin "öğrencilerin tinsel değerlere bağlılıklarını güçlendirme" görevinde $\alpha=0.05$, geriye kalan sekiz görevde $\alpha=0.01$ düzeyinde anlamlı farklılık olduğu gözlenmiştir (Ek F, Çizelge 197-205).

Bulgulara göre, yeterlik sıralamasında ilk dereceyi, OAB'nin "öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirme ($\bar{X}=2.85$)" görevi almıştır. Yeterlik sıralamasının sonunda, "öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirme ($\bar{X}=2.53$)" görevi bulunmaktadır. Bu görev alanında ayrıca, denek grupları için elde edilen standart sapma değerlerinin, özellikle yönetmen ve öğretmen gruplarında birbirine oldukça yaklaştığı gözlenmiştir.

Yönetmen grubu, ana babaların en yeterli oldukları OAB görevinin "öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmek" olduğu görüşündedir (Çizelge 29, Sıra No:1, $\bar{X}=2.54$). Yönetmen grubunun, ana babaları en az yeterli bulduğu OAB görevi ise, "öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamak" tır (Çizelge 29, Sıra No:7, $\bar{X}=2.10$). Ana baba

ULUSAL VE EYRENSSEL DEĞERLER OLUŞTURMA ALANINA İLİŞKİN OAB GÖREYLERİNDE
ANA BABA YETERLİKLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	F	Yönetmen (n=52)	Öğretmen (n=436)	Ana Baba (n=1037)	Toplam (n=1525)
			\bar{X} SS	\bar{X} SS	\bar{X} SS	\bar{X} SS
1	Öğrencilerde insanlık sergisini geliştirmek	118.65**	2.54 1.02	2.28 1.02	3.12 1.04	2.85 1.14
2	Öğrencilere ulusal değerler kazandırmak	94.06*	2.50 1.13	2.17 1.05	3.01 1.10	2.76 1.17
3	Öğrencilerin disipline ve toplum düzenine uymalarını sağlamak	113.25**	2.21 1.13	2.14 1.01	3.05 1.12	2.76 1.21
4	Öğrencilerin tinsel değerlere bağlılıklarını güçlendirmek	50.28*	2.46 1.09	2.28 1.11	2.91 1.12	2.71 1.24
5	Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmek	123.59**	2.27 1.21	1.99 1.09	2.98 1.23	2.67 1.16
6	Öğrencilerin olumlu kişilik özellikleri kazanmasına katkıda bulunmak	119.30**	2.21 1.02	1.98 1.04	2.96 1.17	2.66 1.28
7	Öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamak	89.66*	2.10 0.98	2.12 1.00	2.91 1.11	2.65 1.23
8	Öğrencilerin tutum bozuklukları konusunda önlemler almak	109.44**	2.12 1.00	1.96 1.01	2.90 1.19	2.61 1.28
9	Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmek	72.18*	2.15 1.07	1.99 1.03	2.77 1.21	2.53 1.23

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

** F Çizelge Değeri= 99.50

grubunun, kendisini en yeterli gördüğü OAB görevi, yönetmenlerin değerlendirmelerine koşt olarak "öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmek (Çizelge 29, Sıra No:1, $\bar{X}=2.85$)", en az yeterli gördüğü OAB görevi ise "öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmek" tir (Çizelge 29, Sıra No:9, $\bar{X}=2.77$).

Öğretmen grubunun, ana babaları en yeterli olarak iki OAB görevinde puanladığı gözlenmiştir. Bunlardan birincisi, yönetmen ve ana baba görüşlerine koşt olarak yeterlik sıralamasında ilk dereceyi alan görevdir. Öğretmen grubuna göre, ana babaların en yeterli oldukları öteki OAB görevi "öğrencilerin tinsel değerlere bağlılıklarını güçlendirmek" tir (Çizelge 29, Sıra No:4, $\bar{X}=2.28$). Öğretmen grubunun, ana babaları en yetersiz gördüğü OAB görevi "öğrencilerin tutum bozuklukları konusunda önlemler almak" tir (Çizelge 29, Sıra No:8, $\bar{X}=1.96$). Öğretmen grubu, ana babaları, öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirme, olumlu kişilik özellikleri kazanmalarına katkıda bulunma ve dayanışma duygularını geliştirmeye yönelik görevlerde de yetersiz olarak değerlendirmiştir (Çizelge 29, Sıra No:5, 6 ve 9).

Bu görev alanında, ana babalar için saptanan yeterlik düzeylerinin düşük olduğu görülmektedir. Ana baba grubu, kendi yeterliğini öteki denek gruplarının değerlendirmelerine kıyasla daha yüksek puanlamıştır. Bu durum, denek grupları görüşlerinin ilk kez ana baba yeterliklerinde bu denli farklılaşmasına yol açmıştır. Tüm OAB görevleri için saptanan bu farklılaşmanın, yönetmen ve öğretmen grupları ile ana baba grubu görüşleri arasında olması önemlidir. Özellikle öğretmen grubunun "ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında beklentilerinin karşılanmamış olması, ana babaların eğitim sürecinde eşit ortaklar olarak görülmediği kanısını vermek-

tedir.

Öğretmen grubunun, ana babaları "öğrencilerin olumlu kişilik özellikleri kazanmasına katkıda bulunma" görevinde yetersiz olarak değerlendirmesi, eğitim açısından olumsuz bir bulgudur. Çünkü ana babalar, çocuklarının ilk eğiticileridir ve onların eğitim görevleri yaşam boyu sürecektir. Özellikle özdeşleşme sürecinde, ana babaların gerek bilinçli çabaları gerekse örnek davranışlarıyla olumlu etkilerde bulunmaları beklenmektedir. Ana baba grubu ile yönetmen ve öğretmen gruplarının söz konusu OAB görevindeki farklılaşmaları, öğrencinin davranış gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir. Ana baba grubunun kendisini yeterli bulması ise, rol ve beklentilerin açıkça ortaya konmamış olmasından kaynaklanabilir.

Okul Aile İşbirliğini Geliştirme

OAB'nin bu görev alanında, ana babalar için iki göreve yer verilmiştir. Bunlar "öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmak" ve "okulun yapacağı etkinliklere katkıda bulunmak" olarak belirlenmiştir. Bulgulara göre, denek grupları ana babaların ilk görevde yeterli oldukları görüşünde birleşmişlerdir. Bu göreve ilişkin en yüksek puan ana baba grubundan elde edilmiştir (Çizelge 30, Sıra No:1, $\bar{X}=3.08$). Ana babalar, bu alana giren ikinci OAB görevinde, yönetmen ve öğretmen gruplarınca "yetersiz", ana baba grubunca "yeterli" olarak değerlendirilmiştir. Ana baba grubunun, kendisine bu görev için verdiği puanın da yüksek olmadığı görülmektedir (Çizelge 30, Sıra No:2, $\bar{X}=2.36$).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlenmeleri, denek gruplarının her iki göreve ilişkin görüşlerinde $\alpha=0.05$ düzeyinde farklılaştığını göstermektedir. Denek gruplarının ikili olarak karşılaştırıldığı "Z" sınaması sonuçlarına göre, ana baba grubu ile

ÇİZELGE 30
OKUL AİLE İŞBİRLİĞİNİ GELİŞTİRME ALANINA İLİŞKİN OAB GÖREVLERİNDE
ANA BABA YETERLİKLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	F	Yönetmen (n=52)	Öğretmen (n=436)	Ana Baba (n=1037)	Toplam (n=1525)
			\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
1	Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmak	54.17*	2.52	2.41	3.08	2.87
			SS	SS	SS	SS
2	Okulun yapacağı etkinliklere katkıda bulunmak	68.73*	1.89	1.58	2.36	2.12
			SS	SS	SS	SS

ÇİZELGE 31
BİREYSEL GEREKSİNİMLERİ KARŞILAMA ALANINA İLİŞKİN OAB GÖREVLERİNDE
ANA BABA YETERLİKLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	F	Yönetmen (n=52)	Öğretmen (n=436)	Ana Baba (n=1037)	Toplam (n=1525)
			\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
1	Özendirmeyi gereksinim çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmak	40.14*	1.89	1.67	2.28	2.09
			SS	SS	SS	SS

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

*** F Çizelge Değeri= 99.50

öğretmen grubu ve ana baba grubu ile yönetmen grubu aralarındaki farklılık $\alpha=0.01$ düzeyinde anlamlıdır (Ek F, Çizelge 206 ve 207).

Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına ilişkin OAB görevinde, yeterlik düzeyi düşük olmakla birlikte, yasal düzenlemeler nedeniyle fazla sorun yaşanmadığı düşünülmektedir. Ana baba grubunun, kendisini OAB'nin "okulun yapacağı etkinliklere katkıda bulunma" görevinde "az yeterli" olarak değerlendirdiği gözlenmiştir. Yönetmen ve öğretmen gruplarının ana baba yeterliğini olumsuz yönde değerlendirmeleri, işbirliği konusundaki yakınmaların temelini oluşturmaktadır. Denek grupları görüşlerindeki farklılaşma, dikkatleri okul aile işbirliği çabalarının karşılıklı anlayışı geliştirmeye yönelmesi gereğine çekmektedir.

Bireysel Gereksinimleri Karşılama

OAB'nin bu görev alanında, ana babalar için yalnızca "özendirmeyi gereksinen çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurma" görevine yer verilmiştir. Bu görev için en yüksek puanı ana baba grubunun kendisinin verdiği görülmektedir (Çizelge 31, $\bar{X}=2.28$). Yönetmen ve öğretmen grupları, bu görevde ana babaların yeterli olmadığı görüşündedir.

Bu alana giren tek OAB görevi için yapılan değişkenlik çözümlemesi, $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılaşma olduğunu göstermektedir (Çizelge 31, $F=40.14$). Denek gruplarının ikili olarak karşılaştırıldığı "Z" sınavası sonuçlarına göre, ana baba grubu ile öğretmen grubu arasında $\alpha=0.01$, ana baba grubu ile yönetmen grubu arasında $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmaktadır (Ek F, Çizelge 208).

Bulgular, ana babaların "özendirmeyi gereksinen çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurma" görevinde, denek gruplarıncaya yeterli görülmediklerini göstermektedir. Ana baba grubu bu görevde

kendisini yeterli bulmaktaysa da, saptanan yeterlik düzeyinin düşük olduğu gözlenmiştir. Bu durum, yönetmen ve öğretmen grupları görüşlerini daha inandırıcı kılmaktadır. Yönetmen ve öğretmen grupları, ana babaları bu görevde yetersiz olarak değerlendirmekle, onların desteğine duydukları gereksinimi de yansıtmaktadırlar.

Toplumsal Yardım ve Hizmetler

OAB'nin bu görev alanında ana babalar için beş göreve yer verilmiş ve görevler, araştırmaya katılan tüm deneklerden elde edilen aritmetik ortalamalara göre büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır. Ana babalar, "toplumsal yardım ve hizmetler" alanında ana baba grubunca yeterli, yönetmen ve öğretmen grubunca yetersiz olarak değerlendirilmiştir (Çizelge 32).

Bu görev alanı için yapılan değişkenlik çözümlenmeleri, tüm görevlerde $\alpha=0.05$ düzeyinde anlamlı farklılaşma olduğunu göstermektedir. İkili karşılaştırmaların yapıldığı "Z" sınamasına göre, tüm görevlerde ana baba grubu ile öğretmen grupları arasında $\alpha=0.01$ düzeyinde farklılık bulunmaktadır. Öğretmen grubu ile yönetmen grubunun görüşleri arasında, yalnızca "vatandaşların kendini yetiştirmesine yardımcı olma" görevinde $\alpha=0.01$ düzeyinde farklılaşma saptanmıştır. Bu görevin dışındaki diğer dört görevde, ana baba grubu ile yönetmen grubu ortalamaları arasındaki farklılığın $\alpha=0.01$ düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir (Ek F, Çizelge 209-213).

Bulgulara göre, yeterlik sıralamasında ilk dereceyi, OAB'nin "öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulaşıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlama ($\bar{X}=2.62$)" görevi almıştır. Yeterlik sıralamasının sonunda, OAB'nin "vatandaşların kendini yetiştirmesine yardımcı olma ($\bar{X}=2.06$)" görevi bulun-

ÇİZELGE 32
TOPLUMSAL YARDIM VE HİZMETLER ALANINA İLİŞKİN OAB GÖREVLERİNDE
ANA BABA YETERLİKLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Sıra No	Görev Alanı	F	Yönetmen (n=52)	Öğretmen (n=436)	Ana Baba (n=1037)	Toplam (n=1525)
			\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
			SS	SS	SS	SS
1	Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulaşıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamak	84.22*	2.15	2.04	2.88	2.62
			1.06	1.05	1.21	1.35
2	Öğrencilerin düzenli beslenmelerini özendirme	96.54*	2.00	1.89	2.77	2.49
			1.01	1.03	1.19	1.26
3	Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu önlemler almak	66.81*	2.04	1.83	2.61	2.37
			1.07	1.08	1.26	1.28
4	Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirilmeleri için olanak sağlamak	90.56*	1.87	1.57	2.43	2.16
			1.03	0.95	1.19	1.17
5	Yatandaşların kendini yetiştirmesine yardımcı olmak	52.87*	2.00	1.53	2.28	2.06
			1.03	1.03	1.37	1.24

* P < .05 anlamlı

*** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri= 19.50

*** F Çizelge Değeri= 99.50

maktadır (Çizelge 32).

Denek gruplarının tümü, yeterlik sıralamasının ilk derecesinde deneklerin genelinin görüşlerine katılmıştır. Özellikle, yönetmen ve öğretmen grupları için elde edilen standart sapma değerlerinin birbirine yaklaştığı görülmektedir. Yönetmen ve öğretmen grupları, ana babaların en yetersiz bulunduğu görevde birleşmişlerdir: "Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için olanak sağlamak" (Çizelge 32, Sıra No:4). Ana baba grubu ise, kendisini en yetersiz olarak OAB'nin "vatandaşların kendini yetiştirmesine yardımcı olma" görevinde değerlendirmiştir (Çizelge 32, Sıra No:5).

Bulgular, ana babaların, kendilerini "toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanında "az yeterli" bulduklarını göstermiştir. Yönetmen ve öğretmen grupları da, ana babaları bu alanda yeterli görmemektedirler. Bu görev alanında yönetmen ve öğretmen gruplarıncada ana babaların yeterli buldukları görevlerde de yeterlik düzeyinin düşük olduğu görülmektedir. Özellikle, öğretmenlerden elde edilen en yüksek değer yeterlik alt sınırına çok yakın olması (Çizelge 32, Sıra No:1, $\bar{X}=2.04$) önemli bir gözlemdir.

"Öğrencilerin düzenli beslenmelerini özendirme" görevinde ana babalar, yönetmen ve öğretmen gruplarıncayetersiz olarak değerlendirilmiştir. Oysaki, öğrenci sağlığına ilişkin sorunlar kamuoyunun sürekli gündemindedir. Okul işgörenleri olan yönetmen ve öğretmen gruplarının, ana babaları bu görevde yetersiz bulmaları, beslenme eğitiminin önemini çağrıştırmaktadır. Ortaokul dönemini de kapsayan ilköğretim süresince, beslenme eğitimi yapılması ve okullara ek beslenme olanakları sağlanması yararlı görülmektedir.

Öğrencilerin boş zamanlarının iyi değerlendirilmesi de önemlidir. Öğrenci, okul saatleri dışında ana babanın sorumluluğuna

bırakılmıştır. Bu nedenle, ana babaların bu konuya ilişkin yeterliklerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Eğer okul salt öğrencilerine değil, topluma da hizmet götürecekse, vatandaşların kendini yetiştirmesine yardımcı olmalıdır. Ayrıca okulun, toplum desteğine de gereksinimi vardır. Ana baba grubunun kendi yeterliğini alt düzeyde değerlendirmesi, kendi rollerine ilişkin bilgilerinin yetersizliğinden kaynaklanabilir. Okul yönetmeninden, yönlendirici ve destekleyici bir rol oynayarak, tüm üyelerin katkı ve yararlanma derecesini yükseltmesi beklenmektedir.

V. B Ö L Ü M

OKUL AİLE İŞBİRLİĞİ SORUNLARI

Okul aile işbirliği sorunları, araştırma konusuna koşt olarak "Okul Aile Birliği Yönetmeliği" çerçevesinde belirlenmiştir. Bu amaçla, söz konusu yönetmelikte yer alan görevlerin gereklilik ve uygulanma düzeyleri ile bu görevlere ilişkin yönetmen, öğretmen ve ana baba yeterlikleri gözden geçirilmiştir.

"Okul Aile Birliği Yönetmeliği"nde yer alan görevlerin gerekliliği konusunda önemli bir sorun ortaya çıkmamıştır. Denek gruplarının, tüm OAB görevlerinin gerekliliğinde görüş birliği içinde oldukları görülmüş ve yalnızca bir görevde anlamlı bir farklılaşma saptanmıştır. "Okulun yapacağı etkinliklere katkıda bulunmak" olarak belirlenen bu OAB görevinde, okul işgörenlerinden oluşan yönetmen ve öğretmen grupları ile ana baba grubunun görüşleri arasındaki farklılaşmanın sorun yaratacak boyutlarda olmadığı ve ilgililerin görevlerin gerekliliği konusunda birleştikleri sonucuna varılmıştır.

Sorunların temel kaynağının "Okul Aile Birliği Yönetmeliği"nin uygulanma düzeyine ilişkin olacağı düşünülmüştür. Bu nedenle, okul aile işbirliği sorunlarının belirlenmesinde, OAB görevlerinin yönetmen, öğretmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre elde edilen uygulanma düzeyleri kullanılmıştır. Böylece saptanan sorunlar, üç denek grubunun, uygulanmadığı konusunda görüş birliğinde oldukları OAB görevlerinden ve uygulanma düzeyi daha düşük olandan başlamak üzere sıralanmıştır.

Okul aile işbirliği sorunları yönetmen, öğretmen ve ana babaların OAB görevlerine ilişkin yetersizliklerinden de kaynaklanabilmektedir. Bu konuda saptanan en önemli sorun, öğretmen grubunun görüşlerine göre, ana babaların OAB görevlerini uygulayacak yeterliğe sahip olmamalarıdır. Ana baba grubu yeterliklerinde, OAB'nin tüm görevleri için hesaplanan değişkenlik çözümlenmeleri denek grupları arasındaki anlamlı farklılaşmayı yansıtmaktadır. Ana baba grubu ile yönetmen ve öğretmen grupları arasında saptanan görüş farklılıkları, okul aile iletişim süreçlerinde sorunlar olduğunu göstermektedir.

Araştırma bulgularından ortaya çıkarılan okul aile işbirliği sorunları, aşağıda OAB'nin dört görev alanı çerçevesinde sunulmuştur.

1. Ulusal ve Evrensel Değerler Oluşturmaya İlişkin Sorunlar: OAB'nin bu görev alanı için, yalnızca öğretmen grubunun görüşleri doğrultusunda saptanan tek sorun, OAB'nin, öğrencilerin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunmamasıdır. Öğretmen grubundan elde edilen bulgulara göre, bu sorunun kaynağı ana babaların yetersizliğidir.

2. Okul Aile İşbirliğini Geliştirmeye İlişkin Sorunlar: OAB'nin bu görev alanı için belirlenen sorunlardan ilk üçünde, tüm grupların görüş birliği içinde oldukları gözlenmiştir. Son dört sorun ise, yalnızca öğretmen grubu tarafından iletilmiştir. "Okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanındaki sorunlar şöyle sıralanabilir:

a. Ana babaların, okul bina ve tesislerinden yararlanması sağlanmamaktadır.

b. Ana babalara eğitim konusunda konferanslar verilmemektedir.

c. Öğretmenler, öğrenci ana babalarını ziyaret etmeye özendirilmemektedir.

ç. Öğrencilere okulda çalışma olanağı sağlanmamaktadır.

d. Okuldaki eğitim etkinlikleri ana babalara tanıtılmamaktadır.

e. Okulun eğitim ilkeleri ana babalara açıklanmamaktadır.

f. Okulun yaptığı etkinliklere katkıda bulunulmamaktadır.

g. Okulun amaçları konusunda ana babalar aydınlatılmamaktadır.

3. Bireysel Gereksinimleri Karşılamaya İlişkin Sorunlar:

OAB'nin bu görev alanı için belirlenen sorunlar üç kümeye ayrılarak verilmiştir.

a. Yetenek derslerine özel ilgi duyan çocuklara okul ve çevrede olanak sağlanmamaktadır. Denek gruplarının tümü, bu konuda en fazla sorunu olan yetenek dersinin "resim eğitimi" olduğu görüşündedir. Bunu sırasıyla iş eğitimi, müzik, yabancı dil ve beden eğitimi dersleri izlemektedir. Ana baba grubuna göre de, sorunun kaynağı yönetmenlerin yetersizliğidir.

b. Özel eğitim gerektiren öğrenciler için önlemler alınmamaktadır. Önlem alma konusunda en fazla sorun, zihinsel özürlü öğrencilere ilişkin olarak saptanmıştır. Bunu sırasıyla bedensel özürlü, üstün yetenekli ve uyumsuz öğrenciler için önlem almaya yönelik sorunlar izlemiştir. Bunlar da yine, ana baba grubunun görüşlerine göre, yönetmenlerin yetersizliğinden kaynaklanmaktadır.

c. Özendirmeyi gereksinen çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurulmamaktadır. Yönetmen ve öğretmen grupları, bu sorunun ana babaların yetersizliğinden kaynaklandığı görüşündedir.

4. Toplumsal Yardım ve Hizmetler Alanına İlişkin Sorunlar:

OAB'nin bu görev alanı için belirlenen sorunlar, çoğunlukla öğretmen grubu tarafından iletilmiştir. Aşağıda verilen sorunlardan yalnızca ilk ikisine yönetmen, ilk üçüne ana baba gruplarının da katıldıkları gözlenmiştir. Bu görev alanında saptanan sorunların nedeni de, yönetmen ve öğretmen gruplarından elde edilen bulgulara göre ana babaların yetersizliğidir. "Toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanındaki sorunlar da şunlardır:

- a. Kendini yetiştirmek isteyen vatandaşlara yardımcı olunmamaktadır.
- b. Vatandaşların okuryazar olmalarına yardımcı olunmamaktadır.
- c. Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için olanak sağlanmamaktadır.
- ç. Öğrencilerin düzenli beslenmeleri özendirilmemektedir.
- d. Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu önlemler alınmamaktadır.
- e. Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları için önlem alınmamaktadır.
- f. Hasta öğrencilere yardım sağlanmamaktadır.
- g. Öğrencilerin bulaşıcı hastalıklardan korunmaları sağlanmamaktadır.

Okul aile işbirliği sorunları, ayrıca genel olarak değerlendirilmiş ve ilgili oldukları alanlar bakımından dört kümeye ayrılmıştır. Böylece okul aile işbirliğine ilişkin sorun alanları ortaya çıkarılmıştır. Bunlar "ana baba eğitimi", "ev ziyaretleri", "yönlendirme" ve "yaşam boyu eğitim" olarak belirlenmiştir. Okul aile işbirliği süreci, aşağıda sorun alanları çerçevesinde tartışılmıştır.

1. Ana Baba Eğitimi: Ana babalar, çocuklarının eğitiminde yeri doldurulamayacak bir işleve sahiptir. Onların, çocuk okula kaydolmadan önce başlayan eğitim görevleri hiç sona ermeyecekmiş gibi görünmektedir. Büyükanne ve büyükbabaların bile, eğitsel etkileri ve ilgileri nedeniyle yetiştirilmeye gereksinim duyacakları açıktır. Bilindiği gibi, kimi ülkelerde ana baba eğitimi daha geniş bir alana yayılmıştır.

Eğer ana babalar eğitimde eşit ortaklar olarak kabul edilecekler ise, bu role uygun bir eğitim sürecinden geçirilmeleri de kaçınılmaz olacaktır. Ana babalık rolünü gereğince yerine getirebilmek için, eğitimdeki çağdaş gelişmeleri izlemek, benimsemek ve uygulamak gerekmektedir. Bu konuda onları yetiştirmek de, büyük ölçüde okulun ve ona yardımcı olması beklenen okul aile birliklerinin görevidir. Araştırmanın bulguları, bu konuda gerekenin yapıldığına ilişkin bir kanıt ortaya koymamıştır.

2. Ev Ziyaretleri: Çocuk eğitimini birlikte üstlenmesi beklenen ana baba ve öğretmenin, açık bir iletişime gereksinimleri olacaktır. Bunu sağlamada, öğretmenlerin öğrenci ailelerine yapacakları içten ziyaretlerin önemi büyüktür. Böylece öğretmen, çocuğu daha iyi tanıyabilecek, ana babalar da kendi ortamlarında öğretmenle daha rahat bir etkileşime girebileceklerdir.

Ev ziyaretleri, özellikle okula gelmekten kaçınan ana babalarla iletişim kurabilmek için etkili bir yoldur. Bu durumda, karşılıklı güven ve anlayış daha kolay oluşturulabilir. Araştırmanın bulguları bu sürecin işletilemediğini göstermektedir. Türk eğitim sisteminde, özellikle büyük kentlerdeki öğrenci yoğunluğunun önemli bir engel oluşturduğu düşünülebilir. Bir başka engel de, öğretmenlerin sosyokültürel ve sosyoekonomik sorunları olabilir. Bu tür

ziyaretlerin zaman alıcı olmasının yanı sıra, her tür aile ile nasıl iletişim kurulacağına bilinmemesi olumsuz etkenler arasında sayılabilir.

3. Yönlendirme: Sekiz yıllık ilköğretim uygulaması, öğrencilerin yönlendirilmesi konusunda okul ve aileye önemli sorumluluklar yüklemektedir. Bu süreç içerisinde, çocuk ve gençlerin gizilgüçlerinin ortaya çıkarılması ve en üst düzeyde geliştirilmesi beklenmektedir. Ancak böyle olduğu takdirde, toplumun gereksindiği insan ve beyin gücü yetiştirilebilir. İnsan gücü ve eğitim planlamasının işlevselliğe kavuşabilmesi de, yeteneklerin erken tanısı ve gelişme koşullarının sağlanabilmesiyle olanaklıdır. Herhangi bir alanda özel yeteneği olan çocuk ve gençlerin desteklenmesi, birey olarak onlara sağlayacağı yarardan çok toplumun ilerlemesine katkıda bulunacağı için önemli görülmelidir.

Üstün zekâ ve yeteneği geliştirme görevinin yanı sıra bedensel, zihinsel ve toplumsal yetersizlikleri ödünleme çabalarına da gereksinim duyulmaktadır. İlköğretim aşaması zorunlu olduğuna ve yakın bir gelecekte ortaokul döneminin bu sürece katılması planlandığına göre, öğrencilerin gizilgüçlerini geliştirme sorumluluğu giderek artmaktadır. Zorunlu eğitim sürecinde kimi öğrenciler dışlanamayacağı için, özendirme işlevinin özellikle etkili olması beklenmektedir.

Yükseköğretimde yığılmalardan sürekli yakınıldığı, mesleki ve teknik eğitimin amaçlanan düzeye ulaştırılamadığı düşünülürse, yönlendirme sürecinin göz ardı edilmemesi gereği daha iyi anlaşılabilir. Yönlendirmenin bir başka boyutu da, öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme etkinlikleriyle ilgilidir. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler, bireylerin özgürce kullanabilecekleri zamanı

artırmaktadır. Bu ise, geriye kalan sürenin etkili ve yararlı biçimde değerlendirilmesi gereksinimini duyurmaktadır. Okul işgöreni ve ana baba, gerek olanak sağlayarak gerekse örnek olarak öğrenciyi yönlendirmelidir. Ancak, bu sürecin işletilemediğinden ilgililerin tümünün yakındığına tanık olunmuştur.

4. Yaşam Boyu Eğitim: Günümüzde, örgün ve yaygın eğitim kavramlarının bütünleştirilerek yaşam boyu eğitimin gerçekleştirilmesi savunulmaktadır. Bilimsel ve toplumsal değişme süreci öylesine hızlıdır ki, örgün eğitim süresi içerisinde öğrenilenler bireyin yaşamı boyunca gereksinimlerini karşılamakta yetersiz kalmaktadır.

Yaşam boyu eğitimin benimsenip uygulanabilmesi için, öncelikle ana baba ve toplum üyelerinin okulla bütünleşmesi gerekmektedir. Bu ise, okulun tüm olanaklarıyla çevreye açılması ve toplum önderlerinin desteğinin sağlanmasıyla gerçekleştirilebilir. Okul, çevrenin eğitim örgütü olarak algılandığı ölçüde toplum kalkınmasında özlenen yerini alabilir. Kalkınma eğitimini gerçekleştirmenin amaçlandığı çağımızda, okullar yalnızca kayıtlı öğrencilerinin değil, toplumun her kesiminin gereksinimlerine duyarlı olmak zorundadır. Araştırmanın bulguları, bu sürecin henüz başlatılmadığını göstermektedir.

VI. B Ö L Ü M

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çocuğun gelişmesi ve kendi gizilgücünü anlaması için, okul ile evde verilen eğitim birbirini tamamlamalı ve süreklilik sağlanmalıdır. Bu ise, taraflar arasındaki işbirliğinin ortak sorumluluk temelinde örgütlenmesi ve güçlendirilmesini gerektirmektedir. Demokratik toplumda, okul yönetiminde yönetmen ve öğretmenle ilişkisi açısından ana baba önemli bir rol oynamaktadır. Okul önderleri ana babanın, çocuklarının ilk eğiticileri, okulların ise eğitimin sonu değil araçları olduğunu kabul etmelidir. Okulu geliştirme, ana baba ve eğiticilerin ortak görevidir.

Okul aile ilişkileri konulu bir sempozyumda, ev okul ortaklığının iyi sonuç verdiği, önemli eğitsel ürünler yarattığı, yönetmenlerin eğitim sürecine ana baba ilgisinin yöntemini bilerek ve önderliklerini destekleyerek okullarının verimini artırabilecekleri ortaya çıkmıştır. Amacı, eğitsel konularda ana babaları Avrupa düzeyinde temsil etmek ve okul aile ortaklığını geliştirmek olan Avrupalı Ana Babalar Birliği de, kıta düzeyinde örgütlenmeye duyulan gereksinimin bir kanıtıdır. Avrupa Topluluğuna katılmayı amaçlayan bir ülke olarak, Türk eğitim sisteminde okul aile ilişkilerinin gelişimi ise şöyle betimlenebilir: Bu konuda ilk adım, 2-10 Aralık 1946 tarihinde toplanan Üçüncü Milli Eğitim Şûrasında atılmış ve ilk "Okul Aile Birliği Yönetmeliği" 1947 yılında yürürlüğe konmuştur. Aynı yönetmelik üzerinde 1952, 1965 ve 1983 yıllarında birtakım değişiklikler yapılmıştır. Onbirinci ve Onkinci Milli Eğitim ile Birinci Gençlik Şûrası kararlarında da okul aile işbirliğinin

vurgulandığı görülmektedir.

Ana babaların okul program ve uygulamalarına ilgisi konusunda ilkokuldan sonraki düzeylere ilişkin çok az bilgi bulunmaktadır. Bu konudaki araştırmaların çoğu, okulöncesi ya da ilkokul düzeyinde yapılmıştır. Bulgulara göre, ilkokulda sınıf düzeyi yükseldikçe ana baba ilgisi uygulamalarında giderek bir düşüş gözlenmektedir. Bu düşüşün ortaokul düzeyinde daha da artması beklenmektedir. Öğretmenlerin okulöncesi ve ilkokul yılları boyunca oluşturdukları okul aile bağlantılarını sürdürmek için, ortaokul ve lisede öğrenci ana babalarının ilgilerine ilişkin araştırmalara gereksinim duyulmaktadır.

Bu bilgilerin ışığında, okul ile ailenin işbirliği ve sorunlarına yönelik bir araştırma yapılması düşünülmüştür. Bu amaçla aşağıda verilen sorulara yanıt aranmıştır:

A. "Okul Aile Birliği Yönetmeliği" nin gereklilik ve uygulanma düzeyi nedir?

1. Yönetmelik ile okul aile birliklerine verilen görevler, okul aile işbirliğini geliştirmede gerekli görülmekte midir?

2. Yönetmelik ile okul aile birliklerine verilen görevler, gereğince uygulanabilmekte midir?

3. Görevlerin gerekliliği ile uygulanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

B. Yönetmen, öğretmen ve ana babaların okul aile işbirliği için gereken görevlerdeki yeterlik düzeyi nedir?

1. Yönetmenler, okul aile işbirliğindeki yönetsel görevlerde yeterli midir?

2. Öğretmenler, okul aile işbirliğindeki eğitsel görevlerde yeterli midir?

3. Ana babalar, okul aile işbirliğinde kendilerine düşen görevlerde yeterli midir?

C. Okul aile işbirliğinin sorunları nelerdir?

Bu araştırmada, anket-tarama yöntemi uygulanmış ve araştırma, ankete dayalı veriler üzerinde yürütülmüştür. Okul ile ailenin işbirliği ve sorunları, 1983 tarihli "Okul Aile Birliği Yönetmeliği" nin 26. maddesinde verilen görevler temel alınarak saptanmıştır. Yönetmelik maddeleri, ölçme aracının geçerlik ve güvenilirlik düzeyini yükseltmek amacıyla çözümlenmiştir. Böylece metindeki yirmi iki madde ankette elli bir madde olarak yer almıştır.

Anketler yönetmen, öğretmen ve ana babalar için üç ayrı formda düzenlenmiş ve kimliğe ilişkin soruların yer aldığı ilk bölüm dışında üç gruba da aynı maddeler uygulanmıştır. Okul aile birliği (OAB) görevlerinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri ile yönetmen, öğretmen ve ana babaların yeterlikleri, araştırmacı tarafından geliştirilen beşli bir ölçek üzerinden değerlendirilmiştir. Böylece elde edilen aritmetik ortalamanın 2.00'den büyük olması gereklilik, uygulanma ve yeterlik ölçütü olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın evreni, Ankara merkez ilçelerindeki bağımsız ortaokulların yönetmenleri, öğretmenleri ve son sınıf öğrencilerinin ana babalarıdır. Evrende 58 okul bulunmaktadır. Sayıları az olduğu için yönetmen grubunda örnekleme yapılmamıştır. Öğretmen ve ana baba grubu örnekleme büyüklüğü istatistiksel işlemlerle saptanmış, ancak elde edilen sayının çok üzerinde örnekleme yapılmıştır. Örnekleme giren öğretmen ve ana babaların seçiminde ise yansız sayılar çizelgesi kullanılmıştır.

Anketlerin, 25 Eylül-6 Ekim 1989 tarihlerinde uygulanması planlanmış; ilk hafta dağıtım, ikinci hafta ise toplama için ayrılmıştır. Araştırmacıya tümüyle ulaşması ekim ayının sonunu bulan anketlerin dönüş oranı, yönetmenlerde yaklaşık yüzde 90, öğretmenlerde

yüzde 70, ana babalarda ise yüzde 83 olarak belirlenmiştir. Böylece 52 yönetmen, 436 öğretmen, 1037 ana baba olmak üzere toplam 1525 anket formu işleme alınmıştır.

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, bağıntı (korelasyon) katsayısı, değişkenlik çözümlenmesi (varyans analizi) ve "Z" sınaması teknikleri uygulanmıştır. Anketlerdeki açık uçlu sorular araştırmacı tarafından kodlanmış ve diğer tüm verilerle birlikte Fırat Üniversitesi Bilgi İşlem Dairesindeki EARN bağlantılı IBM'e yüklenmiştir. İstatistiksel çözümlenelerde Pennsylvania State University Minitab Programından yararlanılmıştır. Programda yer almayan yüzde dağılımı ve "Z" sınaması işlemlerinde ise, özel olarak programlanan kişisel bilgisayar kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, araştırmacı tarafından oluşturulan OAB görev alanlarına göre kümelenecek verilmiştir. OAB görevleri, "ulusal ve evrensel değerler oluşturma", "okul aile işbirliğini geliştirme", "bireysel gereksinimleri karşılama", "toplumsal yardım ve hizmetler" olmak üzere dört görev alanına ayrılmıştır. Araştırmanın sonuçları aşağıda görev alanlarına göre özetlenmiştir:

1. OAB görevlerinin gereklilik düzeylerine ilişkin sonuçlar:

a. "Ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında yer alan on üç OAB görevi, denek gruplarınca "gerekli" görülmektedir.

b. "Okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanında yer alan on dört OAB görevi, denek gruplarınca "gerekli" görülmektedir.

c. "Bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanında

yer alan on üç OAB görevi, denek gruplarınca "gerekli" görülmektedir.

ç. "Toplumsal yardım ve hizmetler" alanında yer alan on bir OAB görevi, denek gruplarınca "gerekli" görülmektedir.

2. OAB görevlerinin uygulanma düzeylerine ilişkin sonuçlar:

a. "Ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında yer alan on üç OAB görevi, yönetmen ve ana baba gruplarının görüşlerine göre tümüyle uygulanmaktadır. Öğretmen grubu ise "öğrencilerin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunma" görevi dışındaki OAB görevlerinin uygulandığı görüşündedir.

b. "Okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanında yer alan on dört OAB görevinden, yönetmen grubu dokuz, ana baba grubu sekiz, öğretmen grubu ise dört görevin uygulandığı görüşündedir.

c. "Bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanında yer alan on üç OAB görevinden, yönetmen grubu yalnızca üç görevin uygulanmadığı görüşünde iken; öğretmen grubu yalnızca üç görevin, ana baba grubu dört görevin uygulandığı görüşlerini belirtmişlerdir.

ç. "Toplumsal yardım ve hizmetler" alanında yer alan on bir OAB görevinden, yönetmen grubu yalnızca iki görevin, ana baba grubu üç görevin uygulanmadığı görüşünde iken; öğretmen grubu yalnızca üç görevin uygulandığı görüşünü yansıtmıştır.

3. OAB görevlerinin gereklilik ve uygulanma düzeyleri ilişkisine yönelik sonuçlar:

a. "Ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında yer alan on üç OAB görevinin, gereklilik ve uygulanma düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

b. "Okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanında yer alan on dört OAB görevinin, gereklilik ve uygulanma düzeyleri ara-

sında anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

c. "Bireysel gereksinimleri karşılama görev alanında yer alan on üç OAB görevinde denek gruplarının tümünde $\alpha = 0.01$ düzeyinde anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

ç. "Toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanında yer alan on bir OAB görevinde, yönetmen ve ana baba gruplarında $\alpha = 0.01$ düzeyinde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Öğretmen grubunda, yalnızca iki OAB görevinde $\alpha = 0.05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki saptanmamıştır.

4. OAB görevlerinde yönetmen yeterliklerine ilişkin sonuçlar:

a. "Ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında yer alan yedi OAB görevinde, yönetmenler tüm denek gruplarınca "yeterli" bulunmuşlardır.

b. "Okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanında yer alan sekiz OAB görevinde, yönetmen grubu kendisini "yeterli" görürken, öğretmen ve ana baba grupları yönetmenleri iki görevde "yetersiz" olarak değerlendirmişlerdir.

c. "Bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanında yer alan dört OAB görevinde, yönetmen grubu kendisini, öğretmen grubu yönetmenleri "yeterli" olarak değerlendirirken; ana baba grubu yönetmenleri dört görevin ancak ikisinde "yeterli" bulmuştur.

ç. "Toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanında yer alan altı OAB görevinde, yönetmenler tüm denek gruplarınca "yeterli" bulunmuşlardır.

5. OAB görevlerinde öğretmen yeterliklerine ilişkin sonuçlar:

a. "Ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında yer alan dokuz OAB görevinde, öğretmenler tüm denek gruplarınca

"yeterli" bulunmuşlardır.

b. "Okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanında yer alan altı OAB görevinde, öğretmenler tüm denek gruplarınınca "yeterli" bulunmuşlardır.

c. "Bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanında yer alan tek OAB görevinde, öğretmenler tüm denek gruplarınınca "yeterli" bulunmuşlardır.

ç. "Toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanında yer alan beş OAB görevinde, öğretmenler tüm denek gruplarınınca "yeterli" bulunmuşlardır.

6. OAB görevlerinde ana baba yeterliklerine ilişkin sonuçlar:

a. "Ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında yer alan dokuz OAB görevinde, ana baba grubu kendisini, yönetmen grubu ana babaları "yeterli" olarak değerlendirirken; ana babalar dört görevde öğretmen grubunca "yetersiz" bulunmuşlardır.

b. "Okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanında yer alan iki OAB görevinde, ana baba grubu kendisini "yeterli" olarak değerlendirirken; yönetmen ve öğretmen grupları ana babaların iki görevden yalnız birinde "yeterli" olduğu görüşlerini belirtmişlerdir.

c. "Bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanında yer alan tek OAB görevinde, ana baba grubu kendisini "yeterli" olarak değerlendirirken, yönetmen ve öğretmen grupları ana babaların "yetersiz" oldukları görüşlerini yansıtmışlardır.

ç. "Toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanında yer alan beş OAB görevinde, ana baba grubu kendisini "yeterli" görmektedir. Ana babaları, bu görev alanında yönetmen grubu üç görevde, öğretmen grubu dört görevde "yetersiz" olarak değerlendirmişlerdir.

7. Okul aile işbirliği sorunlarına ilişkin sonuçlar:

a. "Ulusal ve evrensel değerler oluşturma" görev alanında karşılaşılan sorunlar:

* Öğrencilerin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunulmaması;

b. "Okul aile işbirliğini geliştirme" görev alanında karşılaşılan sorunlar:

* Ana babaların, okul bina ve tesislerinden yararlanmasının sağlanmaması;

* Ana babalara eğitim konusunda konferanslar verilmesi;

* Öğretmenlerin, öğrenci ana babalarını ziyaret etmeye özendirilmemesi;

* Öğrencilere okulda çalışma olanağı sağlanmaması;

* Ana babaların, okulun amaçları, eğitim ilkeleri ve okuldaki etkinlikler konularında aydınlatılmaması;

* Okulun yaptığı etkinliklere katkıda bulunulmaması.

c. "Bireysel gereksinimleri karşılama" görev alanında karşılaşılan sorunlar:

* Yetenek derslerine özel ilgi duyan çocuklara okul ve çevrede olanak sağlanmaması;

* Özel eğitim gerektiren öğrenciler için önlemler alınmaması;

* Özendirmeyi gereksinen çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurulmaması.

ç. "Toplumsal yardım ve hizmetler" görev alanında karşılaşılan sorunlar:

* Kendini yetiştirmek ya da okuryazar olmak isteyen vatandaşlara yardımcı olunmaması;

* Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için olanak sağlanmaması;

* Öğrencilerin düzenli beslenmelerinin özendirilmemesi;

* Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu önlemler alınmaması;

* Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları ve bulaşıcı hastalıklardan korunmaları için önlemler alınmaması;

* Hasta öğrencilere yardım sağlanmaması.

Okul aile işbirliği sorunlarının kaynağı, öğretmen grubuna göre ana babaların yetersizliğidir. Ancak OAB görevlerinin uygulanma sorumluluğunun yalnızca ana babalara yüklenemeyeceği düşünülmektedir. Yukarıda verilen okul aile işbirliği sorunları genel olarak değerlendirildiğinde, bunların "ana baba eğitimi", "ev ziyaretleri", "yönlendirme" ve "yaşam boyu eğitim" konularını kapsadığı görülmektedir. Böylece oluşturulan sorun alanları rapor içerisinde ayrıntılı biçimde tartışılmıştır.

Sonuç olarak, okul aile işbirliği konusundaki yasal düzenlemelerin ilgililer tarafından benimsendiği ileri sürülebilir. Ancak, uygulanma süreci konusunda öğretmenlerin görüşleri olumsuzdur. Bunun nedeninin ise ana baba yetersizliği olduğunu düşünmektedirler. Daha çok okul işgörenleri ile ana baba görüşlerinin farklılaşması, dikkatleri bu iki kesim arasındaki iletişim sürecine çekmektedir. Gereklilik konusunda görüş birliği sağlandığına göre, yetersizlik ve uygulanma sorunlarını aşmak güç olmayacaktır. Bununla birlikte, araştırmanın Ankara merkez ilçelerindeki bağımsız ortaokulların yönetmen, öğretmen ve son sınıf öğrencilerinin ana babalarıyla sınırlı olduğu gerçeği göz ardı edilmemelidir.

Bulguların ışığında geliştirilen öneriler ise aşağıda verilmiştir:

* Okul Aile Birliği Yönetmeliğinin uygulanması için, okul işğörenleri ve ana babaların görüş birliğine vardıkları yıllık etkinlik programları hazırlanmalı ve uygulanma süreci dikkatle izlenmelidir.

* Okul Aile Birliği Yönetmeliğinin uygulanamayan maddeleri konusunda gerekli önlemler alınmalıdır.

* Okul işğörenleri ile ana babalar arasında daha açık bir iletişim sağlayabilmek için, duyarlık eğitimi sürecinden yararlanılması düşünölmelidir.

* Okul düzeyinde ya da bölgesel nitelikte "ana baba eğitimi" programları düzenlenmelidir.

* Öğretmenlerin öğrencilerle daha yakın bir ilişki içinde olabilmeleri amacıyla, öğrenci yoğunluğu ve ders yükünün azaltılması için önlemler alınmalıdır.

* Yönetmen ve öğretmenler, gerek hizmet öncesi eğitimleri süresince gerekse hizmet içinde ana baba ile birlikte çalışma konusunda yetiştirilmelidir.

* Okul ve aile, her türlü fırsattan yararlanarak öğrencileri ilgi ve yetenek alanlarına yönlendirmeye çalışmalıdır. Bu durum, okulun dış verimliliğinin artmasının yanı sıra, öğrencilerin, geleceğin ana babaları olarak bilinçlenmelerini de sağlayabilir.

* Okul aile işbirliğinin işlevsel kılınabilmesi için, "yaşam boyu eğitim" kavramının benimsenmesi ve okullarda uygun koşulların yaratılmasına çalışılmalıdır.

* Okul aile işbirliği, salt merkezci eğitim sisteminin yasal düzenlemeleri çerçevesinde gerçekleştirilemez. Bu nedenle, Avrupa ülkelerinin birçoğunda göröldüğü gibi, OAB'nin yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde örgütlenmesi için girişimlerde bulunulmalıdır.

Bu alanda çalışmak isteyen araştırmacılara yönelik olarak da şunlar önerilebilir:

* Bu araştırmada, okul aile işbirliği konusu Okul Aile Birliği Yönetmeliği çerçevesinde ele alınmıştır. Farklı boyutlarda yapılacak olan araştırmalar, bu alandaki boşluğu doldurmaya katkı sağlayacaktır.

* Bu araştırmada, veri toplama aracı olarak anket tekniğiyle yetinilmek zorunda kalınmıştır. Görüşme, gözlem ya da örnek olay çözümlemesi teknikleri, daha az örneklem üzerinde uygulanarak elde edilen bulgular karşılaştırılabilir.

* Bu araştırma ortaokul düzeyinde yapılmıştır. Eğitimin diğer basamaklarını da içine alan karşılaştırmalı bir araştırma yararlı görölmektedir.

* Okul aile işbirliği çabalarını öğrencilerin nasıl değerlendirdikleri de araştırılabilir.

* Bu araştırma öğretim yılı başında yapılmış ve okullarda sürmekte olan planlama ve programlama etkinlikleri uygulamayı güçleştirmiştir. Bu nedenle, okullarda yapılacak çalışmalar için daha uygun bir zaman seçilmelidir.

KAYNAKÇA

- Açıkalin, Aytaç. "Özel ve Devlet Liselerinde Veli Beklentilerinin Örgütsel ve Yönetimsel Boyutları". H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi. Yıl:4, 1989.
- Akhun, İlhan. İstatistiklerin Manidarlığı ve Örneklem. 2.Baskı, Ankara: 1988.
- . İstatistiksel Formüller ve Tablolar. 3.Baskı. Ankara: 1988.
- Ames, Louise Bates, Clyde Cillespie and John W. Streff. Stop School Failur. Gesell Institute of Child Development. USA: Harper and Row, 1972.
- Aslan, Battal. "Ankara Merkez İlçelerinde Temel Eğitim Birinci Kademe Düzeyinde Okul-Aile İlişkileri". Ankara: H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, 1984.
- Baker, David P. and David L. Stevenson. "Mothers' Strategies for Children's School Achievement: Managing the Transition to High School". Sociology of Education. 59:3, July 1986.
- Başaran, İbrahim Ethem. Eğitim Yönetimi. Birinci Bası. Ankara: Gül Yayınevi, 1983.
- Bauch, Patricia A. "Is Parent Involvement Different in Private Schools?". Educational Horizons. Special Issue. 66:2, Winter 1988.
- Bermudez, Andrea B. and Yolanda N. Padron. "University-School Collaboration That Increases Minority Parent Involvement". Educational Horizons. Special Issue. 66:2, Winter 1988.
- "5.1.1961 Tarih ve 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun". Resmi Gazete. 18.192; 15.10.1983.
- Beşer, Hüseyin. Okul-Aile İşbirliği Nasıl Geliştirilir? Ankara: MEB, B/14, 1965.

- Bildiri. "Çeşitli Ülke Okullarında Öğrenci-Veli Kuruluşları Semineri". Ankara: Özel Tevfik Fikret Lisesi, 15 Mayıs 1982.
- "Birinci Gençlik Şûrası Kararları (24-28 Ekim 1988)". Tebliğler Dergisi. 2278 sayılı T.D'ne Ek; 23.1.1989.
- Bjorklund, Gail and Christine Burger. "Making Conferences Work for Parents, Teachers, and Children". Young Children. Jan. 1987.
- Blase, Joseph J. "The Politics of Teaching: The Teacher-Parent Relationship and the Dynamics of Diplomacy". Journal of Teacher Education. 38:2, March-April 1987.
- Bristor, Valerie J. "But I'm Not a Teacher". Academic Therapy. 23:1, Sept. 1987.
- Bursalıoğlu, Ziya. Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış. Altıncı Baskı. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi, 1982.
- Chapey, G.D., T.A. Trimarco, P. Crisci and M. Capobianco. "School-Parent Partnership in Gifted Education: From Paper to Reality". Educational Research Quarterly. 11:3, 1986-1987.
- Chavkin, Nancy Feyl and David L. Williams, Jr. "Critical Issues in Teacher Training for Parent Involvement". Educational Horizons. Special Issue. 66:2, Winter 1988.
- . "Enhancing Parent Involvement". Education and Urban Society. Special Issue. 19:2, Feb.1987.
- Chrispeels, Janet. "Building Collaboration Through Parent-Teacher Conferencing". Educational Horizons. Special Issue. 66:2, Winter 1988.
- "Clark, Reginald. Family Life and School Achievement: Why Poor Black Children Succeed or Fail? Chicago: University of Chicago Press, 1983". (Anne T. Henderson. "Good News: An Ecologically Balanced Approach to Academic Improvement", Educational Horizons. Special Issue. 66:2, Winter 1988, s.62'deki alıntı.)

Council of Europe. Report on Primary Education in Finland.

Strasbourg: Council for Cultural Co-operation, 1988.

——. Report on Teachers' Seminar on Human Rights in Primary Schools. Donaueschingen: 24-29 June 1985.

——. Report on Teachers' Seminar on the Role of the Headteacher in Innovation in Primary Schools. Strasbourg: Council for Cultural Co-operation, 1987.

Cyster, R., P.S.Clift and S.Battle. Parental Involvement in Primary Schools. GB: NFER Publishing Company, 1979.

Davies, Don. "Parent Involvement in the Public Schools: Opportunities for Administrators". Education and Urban Society? Special Issue. 19:2, Feb.1987.

Davis, Sydney. Partners at School. Saskatchewan Education. 1988.

Deans, Karen. "Ozzie Doesn't Live Here Anymore". NEA Today. 6:8, March 1988.

Disibio, Robert A. "Parent: A Teacher's Partner". Education. 104:3, Spr.1984.

Dornbusch, Sanford M. and Philip L.Ritter. "Parents of High School Students: A Neglected Resource". Educational Horizons. Special Issue. 66:2, Winter 1988.

Dulaney, Kathy H. "Try These Surefire Ways to Ignite Parent Support for School Programs". The American School Board Journal. 174:12, Dec. 1987.

EPA. European Parents Association. A Brochure.

——. A Partnership for Equivalent Educational Opportunities. Strasbourg: Second EPA Congress, 30-31 Jan. 1988.

——. Parent Association in Europe. Results of Questionnaire 1987.

- Epstein, Joyce L. "Home and School Connections in Schools of the Future: Implications of Research on Parent Involvement". Peabody Journal of Education. Vol:62, Winter 1985.
- . "How Do We Improve Programs for Parent Involvement?". Educational Horizons. Special Issue. 66:2, Winter 1988.
- . "Parent Involvement: What Research Says to Administrators?". Education and Urban Society. Special Issue. 19:2, Feb.1987.
- Espinoza, Renato. "Working Parents, Employers, and Schools". Educational Horizons. Special Issue. 66:2, Winter 1988.
- Gelfer, Jeffrey I. and Peggy G. Perkins. "Effective Communication With Parents". Childhood Education. 64:1, Oct.1987.
- Gotts, Edward E. "Home-School Communications at the Secondary Level". Resources in Education. 18:11, Nov.1983.
- Gotts, Edward E. and Richard F. Purnell. "Practicing School-Family Relations in Urban Settings". Education and Urban Society. Special Issue. 19:2, Feb.1987.
- . "School-Family Relations and Effective Schools". Education and Urban Society. Special Issue. 19:2, Feb. 1987.
- Guerreiro, Luis A. "An Exploratory Study of Home-School Relations Among Portuguese Immigrants Having Handicapped Children". Contemporary Education. 58:3, Spr.1987.
- Hakbilen, Nilüfer. "İlkokul Çağı Çocuklarının Okul Başarılarını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi". Ankara: H.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, 1984.
- Hayes, Richard L. "Reconstruction of Educational Experience: The Parent Conference". Education. 107:3, Spr.1987.
- Henderson, Anne T. "Good News: An Ecologically Balanced Approach to Academic Improvement". Educational Horizons. Special Issue. 66:2, Winter 1988.

Hoover-Dempsey, Kathleen V., Otto C. Bassler and Jane S. Brissie.

"Parent Involvement: Contributions of Teacher Efficacy, School Socioeconomic Status, and Other School Characteristics".

American Educational Research Journal. 24:3, Fall 1987.

İİBK. Türk Meslekler Sözlüğü, Yayın No.193, Ankara: 1983.

———. Türk Meslekler Sözlüğü. Yayın No.190. Başbakanlık Basımevi. Ankara: 1986.

Jowett, Sandra and Mary Baginsky. "Parents and Education: A Survey of Their Involvement and a Discussion of Some Issues".

Educational Research. 30:1, Feb.1988.

Karasar, Niyazi. Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: MATBAŞ Matbaacılık ve Ambalaj Sanayii, 1982.

Keesling, J. Ward. "Parents and Federal Education Programs: Preliminary Findings from the Study of Parental Involvement".
Resources in Education. 18:6, June 1983.

Kirst, W. Michael. Who Controls Our Schools? New York: W.H.Freeman and Company, 1984.

Koçak, Yasemin. "Okul-Aile İletişiminin Engelleri". Ankara: H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1988.

Kratochwil, Leopold. "Case Study on 'Parent-School Relationship' at the Primary Level of the Basic School in Norway".
Strasbourg: CDCC Project No:8, 1985.

Lamm, Richard D. "Can Parents Be Partners?". Phi Delta Kappan. Vol:68, Nov. 1986.

Lareau, Annette. "Social Class Differences in Family-School Relationships: The Importance of Cultural Capital". Sociology of Education. Vol:60, April 1987.

- Leitch, Laurie and Sandra S. Tangri. "Barriers to Home-School Collaboration". Educational Horizons. Special Issue. 66:2, Winter 1988.
- Levine, Victor. "The Interaction of Family Environment and Educational Administration". Resources in Education. 19:3, March 1984.
- Lickona, Thomas. "How Parents and Schools Can Work Together to Raise Moral Children?". Educational Leadership. 45:8, May 1988.
- Lowe, John. Dünyada Yetişkin Eğitime Toplu Bakış. Çev: Turhan Oğuzkan. Ankara: UNESCO Türkiye Milli Komisyonu, 1985.
- Macbeth, Alastair. Homework in Europe. EPA INFO, 1987.
- . "Parents, Schools and Pastoral Care: Some Research Priorities". New Directions in Pastoral Care. Edited by Peter Lang and Michael Marland. Scotland: Basil Blackwell in Association With the National Association for Pastoral Care in Education and the Economic and Social Research Council, 1985.
- Manning, Brenda H. "Conducting a Worthwhile Parent-Teacher Conference". Education. 105:4, 1985.
- McAfee, Oralie. "Improving Home-School Relations: Implications for Staff Development". Education and Urban Society. Special Issue. 19:2, Feb.1987.
- McderMott, R.P., Shelley V. Goldman and Hervé Varenne. "When School Goes Home: Some Problems in the Organizations of Homework". Teacher College Record. 85:3, Spr.1984.
- McLaughlin, Milbrey Wallin and Patrick M. Shields. "Involving Low-Income Parents in the Schools: A Rol for Policy?". Phi Delta Kappan. Vol:69, Oct.1987.
- MEB. 1988-1989 Öğretim Yılı İstatistikleri.
- . İlköğretim ve Eğitim Kanunu. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1964.

- . Milli Eğitimle İlgili Yönetmelikler. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, Cilt:2, 1982.
- . Okul-Aile Birliği Yönetmeliği. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1947.
- . Okul Aile Birliği Yönetmeliği. Üçüncü Baskı. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1968.
- . Okul-Aile Birliği Yönetmeliği. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1983.
- . Üçüncü Milli Eğitim Şurası. 1946.
- MEGSB. Eğitim Gençlik ve Spor İstatistikleri. Hizmete Özel. Ankara: 1985.
- Menteşe, Sabit. "İlkokullarda Velilerin Okul ve Çocuklarına İlişkin Olarak Bilgileri ve Bu Bilgileri Edinme Yolları". Ankara: H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1987.
- Moles, Oliver C. "Who Wants Parent Involvement?". Education and Urban Society. Special Issue. 19:2, Feb.1987.
- Mueller, V.D. "Choise: The Parents' Perspective". Phi Delta Kappan. Vol:68, June 1987.
- National Swedish Board of Education. "Official Report". Stockholm: Information Section, 1980.
- Nural, Eşref. "Velilerin Okul Yöneticilerinden Beklediği Davranışlar". Ankara: H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1987.
- "Nyerere, J.K. Freedom and Socialism. Uhuru Na Ujamaa, Dar es Salaam, 1968". (Lowe, 1985, s.65'teki alıntısı).
- "Okul Aile Birliği Yönetmeliği". Resmi Gazete. 12.062; 30.7.1965.
- . Resmi Gazete. 18.051; 18.5.1983.

- "Onbirinci Milli Eğitim Şûrası Kararları". Tebliğler Dergisi.
2145; 15.8.1983.
- "Onikinci Milli Eğitim Şûrası Kararları". Tebliğler Dergisi.
2274; 28.11.1988.
- "Parent-Teacher Conferences: The Professionals' Point of View".
Academic Therapy. 22:4, March 1987.
- Payne, C. Harry. "Parents and Control of Elementary School Principal
Work Behavior". The Alberta Journal of Educational Research.
34:1, March 1988.
- Petrovsky, Arthur. "Psychology and Priorities in Family Education".
Prospects. 13:1, 1983.
- Power, Thomas J. "Perceptions of Competence: How Parents and
Teachers View Each Other?". Psychology in the Schools. Vol:22,
Jan. 1985.
- Pugh, Gillian. "Parent Education in Action". Early Child Development
and Care. 13:2, 1984.
- Schleicher, K. "Co-operation Between School and Family". Strasbourg:
The CDCC's Project No:8, Innovation in Primary Education in
Western Europe, 1986.
- Scott-Jones, Diane. "Families as Educators: The Transition from
Informal to Formal School Learning". Educational Horizons.
Special Issue. 66:2, Winter 1988.
- Seefeldt, Carol. "Parent Involvement: "Support or Stress?"
Childhood Education, Vol:62, Nov-Dec. 1985.
- Senf, Hans. "Co-operation Between School and Family in the German
Republic". Prospects. 10:3, 1980.
- Shuttleworth, Dale. "Parents-as-Partners". Education Canada. 26:2,
1986.
- SPTC. Ideas for an Active PTA. Glasgow: Artisan Print.

Stallworth, John T. "Identifying Barriers to Parent Involvement in the Schools: A Survey of Educators". Resources in Education. 18:8, August 1983.

Strom, Robert D. "Okul-Aile İşbirliği: Sorumluluğun Paylaşılmasını Öğrenme". Çev: Ali Şimşek. Çağdaş Eğitim. 10:98, Mart 1985.

Suhomlinski, Vasili. Eğitim Üzerine. Çev: Ali Özdoğu. İstanbul: Sorun Yayınları, 1986.

Thompson, W. Warren. "Environmental Effects on Educational Performance". The Alberta Journal of Educational Research. 31:1, March 1985.

Titmus, C., P. Buttedahl, D. Ironside ve P. Lengrand. Yetişkin Eğitimi Terimleri. Çev: A. Ferhan Oğuzkan. Ankara: UNESCO Türkiye Milli Komisyonu, 1985.

Vandenberge, Ronald. "Sonuç Raporu". CDCC Proje No:8, 1988.

VanDevender, Evelyn M. "Involving Parents: How and Why?". Academic Therapy. 23:5, May 1988.

Venter, Joachim. "Günümüzde Federal Almanya Öğretmen Eğitimi". H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı:2, 1987.

Yumurtacı, Kenan. "Ankara Merkez Liseleri Yönetici ve Velilerinin Okul Yöneticilerinden Bekledikleri Liderlik Davranışları". Ankara: H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, 1984.

EKLER

<u>EK</u>		<u>Sayfa</u>
A.	Araştırmanın Evren ve Örneklem Dağılımına İlişkin Çizelgeler	191
B.	Deneklerin Kimlik Bilgilerine İlişkin Çizelgeler	196
C.	OAB Görevlerine İlişkin Gereklilik Düzeylerinin Karşılaştırıldığı Çizelgeler	205
Ç.	OAB Görevlerine İlişkin Uygulanma Düzeylerinin Karşılaştırıldığı Çizelgeler	256
D.	OAB Görevlerinde Yönetmen Yeterliklerinin Karşılaştırıldığı Çizelgeler	307
E.	OAB Görevlerinde Öğretmen Yeterliklerinin Karşılaştırıldığı Çizelgeler	332
F.	OAB Görevlerinde Ana Baba Yeterliklerinin Karşılaştırıldığı Çizelgeler	353
G.	Yönetmen, Öğretmen ve Ana Baba Anketi Örnekleri	370

EK- A

ÇİZELGE 33. ALTINDAĞ İLÇESİ EVREN VE ÖRNEKLEM DAĞILIMI

Sıra No	Okulun Adı	III. Sınıf Şube Sayısı	Öğretmen Sayısı		Öğrenci Sayısı	
			Evren	Örneklem	Evren	Örneklem
1	Atatürk Ortaokulu	4	21	5	278	14
2	Atıfbey Ortaokulu	14	75	19	592	30
3	Hüseyin Güllü Ceylan (Battalgazi) Ortaokulu	7	34	9	562	28
4	Cebeci Ortaokulu	14	96	24	1127	56
5	Çalışkanlar Ortaokulu	7	42	11	427	21
6	Evliya Çelebi Ortaokulu	6	35	9	225	11
7	Hacı Bayram Ortaokulu	10	46	12	499	25
8	Hıdırlıktepe Ortaokulu	2	9	2	66	3
9	Karapürçek Ortaokulu	1	8	2	57	3
10	Pamuklar Ortaokulu	1	11	3	87	4
11	Peyamitepe Ortaokulu	4	22	6	377	19
12	Seymenler Ortaokulu	3	21	5	132	7
13	Ulus Kız Ortaokulu	1	27	7	32	2
14	Üçkızlar Ortaokulu	5	16	4	242	12
15	Yıldırım Beyazıt Ortaokulu	7	48	12	404	20
Toplam		86	511	130	5107	255

EK - A

ÇİZELGE 34. ÇANKAYA İLÇESİ EVREN VE ÖRNEKLEM DAĞILIMI

Sıra No	Okulun Adı	III. Sınıf Şube Sayısı	Öğretmen Sayısı		Öğrenci Sayısı	
			Evren	Örneklem	Evren	Örneklem
1	Akşemsettin Ortaokulu	4	34	9	249	13
2	Atasülün Ortaokulu	4	21	5	217	11
3	Bahçelievler Ortaokulu	10	83	21	551	28
4	Balgat Ortaokulu	13	91	23	750	38
5	Çukurca Ortaokulu	4	29	7	192	10
6	Gaziosmanpaşa Ortaokulu	10	82	21	514	26
7	Kurtuluş Ortaokulu	15	110	28	916	46
8	Kütükçü Ali Bey Ortaokulu	5	40	10	225	11
9	Namık Kemal Ortaokulu	12	89	22	725	36
10	Türk-İş Blokları Ortaokulu	3	25	6	238	12
11	Yıldız Ortaokulu	5	53	13	367	18
Toplam		85	657	165	4944	249

EK - A

ÇİZELGE 35. KEÇİÖREN İLÇESİ EVREN VE ÖRNEKLEM DAĞILIMI

Sıra No	Okulun Adı	III. Sınıf Şube Sayısı	Öğretmen Sayısı		Öğrenci Sayısı	
			Evren	Örneklem	Evren	Örneklem
1	Ayvralı Ortaokulu	7	38	10	412	21
2	Hüseyin Güllüoğlu Ortaokulu	7	54	14	481	24
3	Kalaba Ortaokulu	10	64	16	698	35
4	Kamil Ocak Ortaokulu	7	42	11	506	25
5	Kuşcağız Ortaokulu	8	40	10	486	24
6	Mehmet Akif Ortaokulu	14	91	23	1034	52
7	Osman Hamdi Bey Ortaokulu	4	29	7	235	12
8	19 Mayıs Ortaokulu	9	55	14	706	35
9	Tarhuncu Ahmet Bey Ortaokulu	4	25	6	194	10
10	Yalçın Eskiyaşan Ortaokulu	8	66	17	500	25
11	Yükseltepe Ortaokulu	6	36	9	487	24
Toplam		84	540	137	5739	287

EK - A

ÇİZELGE 36. MAMAK İLÇESİ EVREN VE ÖRNEKLEM DAĞILIMI

Sıra No	Okulun Adı	III. Sınıf Şube Sayısı	Öğretmen Sayısı		Öğrenci Sayısı	
			Evren	Örneklem	Evren	Örneklem
1	30 Ağustos Ortaokulu	3	17	4	157	8
2	Çiğiltepe Ortaokulu	4	36	9	336	17
3	Demirlibahçe Ortaokulu	9	51	13	415	21
4	29 Ekim Ortaokulu	10	71	18	773	39
5	Kayaş Ortaokulu	8	37	9	686	34
6	Köstence Ortaokulu	3	14	4	151	8
7	Mamak Ortaokulu	13	68	17	1032	52
8	Üreğil Ortaokulu	7	34	9	518	26
9	Şehit Nuri Pamir Ortaokulu	7	30	8	643	32
10	Tepecik Ortaokulu	4	22	6	276	14
11	Yavuz Selim (Açıkalın) Ortaokulu	12	43	11	829	42
Toplam		80	423	108	5816	293

EK - A

ÇİZELGE 37. SINCAN İLÇESİ EVREN VE ÖRNEKLEM DAĞILIMI

Sıra No	Okulun Adı	III. Sınıf Şube Sayısı	Öğretmen Sayısı		Öğrenci Sayısı	
			Evren	Örneklem	Evren	Örneklem
1	Ahmet Andıçen Ortaokulu	4	28	7	231	12
2	Atatürk Ortaokulu	7	14	4	259	13
3	Gazneliler Ortaokulu	8	40	10	406	20
Toplam		19	82	21	896	45

ÇİZELGE 38. YENİMAHALLE İLÇESİ EVREN VE ÖRNEKLEM DAĞILIMI

Sıra No	Okulun Adı	III. Sınıf Şube Sayısı	Öğretmen Sayısı		Öğrenci Sayısı	
			Evren	Örneklem	Evren	Örneklem
1	Abdi İpekçi Ortaokulu	7	48	12	578	29
2	Emirler Ortaokulu	2	16	4	114	6
3	Eryaman Ortaokulu	1	7	2	45	2
4	Faruk Yerimer Ortaokulu	2	20	5	157	8
5	Müjgan Karaçalı Ortaokulu	3	23	6	159	8
6	Yeşilevler Ortaokulu	10	54	14	669	34
7	Yunus Emre Ortaokulu	10	62	16	620	31
Toplam		35	230	59	2342	118

EK- B

ÇİZELGE 39. YÖNETMENLERİN EĞİTİM DÜZEYLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Eğitim Düzeyi	Kadın		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
İki yıllık yükseköğretim	-	-	5	100.00	5	9.61
Üç yıllık yükseköğretim	4	13.79	25	86.21	29	55.77
Dört yıllık yükseköğretim veya fakülte	1	6.67	14	93.33	15	28.85
Yüksek lisans	-	-	3	100.00	3	5.77
Toplam	5	9.61	47	90.39	52	100.00

EK - B

ÇİZELGE 40. ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM
DÜZEYLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Eğitim Düzeyi	Kadın		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Lise veya dengi okul	-	-	4	100.00	4	0.92
İki yıllık yüksekokul	14	35.00	26	65.00	40	9.17
Üç yıllık yüksekokul	123	49.20	127	50.80	250	57.34
Dört yıllık yüksekokul veya fakülte	58	45.31	70	54.69	128	29.35
Yüksek lisans	7	50.00	7	50.00	14	3.22
Toplam	202	46.33	234	53.67	436	100.00

EK- B

ÇİZELGE 41. ANA BABALARIN EĞİTİM
DÜZEYLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Eğitim Düzeyi	Kadın		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Okuryazar değil	6	28.57	15	71.43	21	2.03
Okuryazar	12	33.33	24	66.67	36	3.47
İlkokul	172	42.29	229	57.71	401	38.67
Ortaokul veya dengi okul	93	31.21	205	68.79	298	28.74
Lise veya dengi okul	37	24.50	114	75.50	151	14.56
Yüksekokul veya fakülte	33	25.58	96	74.42	129	12.44
Diğer	-	-	1	100.00	1	0.09
Toplam	353	34.04	684	65.96	1037	100.00

EK- B

ÇİZELGE 42. YÖNETMENLERİN ÖĞRETİM
DALLARINA GÖRE DAĞILIMI

Öğretim Dalı	Kadın		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Türkçe	1	16.67	5	83.33	6	11.54
Matematik	-	-	11	100.00	11	21.15
Sosyal Bilgiler	1	7.69	12	92.31	13	25.00
Fen Bilgisi	1	16.67	5	83.33	6	11.54
Yabancı Dil	-	-	2	100.00	2	3.85
Sanat Dersleri (Resim, Müzik, Beden Eğitimi)	1	100.00	-	-	1	1.92
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	-	-	7	100.00	7	13.46
Sınıf Öğretmenliği	-	-	1	100.00	1	1.92
Yanıtız	1	20.00	4	80.00	5	9.62
Toplam	5	9.61	47	90.39	52	100.00

EK - B

ÇİZELGE 43. ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİM
DALLARINA GÖRE DAĞILIMI

Öğretim Dalı	Kadın		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Türkçe-Türk Dili ve Edebiyatı	45	56.25	35	43.75	80	18.35
Matematik	27	43.55	35	56.45	62	14.22
Sosyal Bilgiler	32	59.26	22	40.74	54	12.39
Fen Bilgisi	19	38.00	31	62.00	50	11.47
Yabancı Dil	19	39.58	29	60.42	48	11.01
Sanat Dersleri (Resim, Müzik, Beden Eğitimi)	26	57.78	19	42.22	45	10.32
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	13	48.15	14	51.85	27	6.19
İş ve Teknik Eğitim	9	36.00	16	64.00	25	5.73
Seçmeli Dersler	5	71.43	2	28.57	7	1.61
Rehberlik ve Psikolojik Danışma	1	12.50	7	87.50	8	1.83
Yanıtız	6	20.00	24	80.00	30	6.88
Toplam	202	46.33	234	53.67	436	100.00

EK - B

ÇİZELGE 44. ANA BABALARIN MESLEKLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Meslek Grubu	Anket Uygulanan				Anket Uygulanmayan			
	Kadın		Erkek		Kadın		Erkek	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Profesyonel, Teknik ve İlgili Personel	29	8.22	100	14.62	26	3.80	13	3.68
Üst Düzey Yöneticileri, Üretim Yöneticileri ve Diğer Yöneticiler	3	0.85	6	0.88	-	-	-	-
Büro İşleri ile Personel	62	17.56	148	21.64	30	4.39	13	3.68
Satış İşçileri	21	5.95	32	4.68	-	-	1	0.28
Hizmet İşçileri	71	20.11	175	25.58	11	1.61	6	1.70
Hayvan Yetiştiricileri, Tarım ve Orman İşçileri, Bahkçılar ve Avcılar	5	1.42	6	0.88	-	-	-	-
Üretim ile İlgili İşçiler, Taşıma Teçhizat Operatör ve İşçileri	144	40.79	184	26.90	4	0.58	2	0.57
Ev Hanımı	18	5.10	-	-	613	89.62	-	-
Yarıtsız	-	-	33	4.82	-	-	318	90.09
Toplam	353	100.00	684	100.00	684	100.00	353	100.00

EK - B

ÇİZLGE 45.YÖNETMENLERİN MESLEKİ
KIDEMLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Mesleki Kıdem	Kadın		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
0-5 yıl	1	7.69	12	92.31	13	25.00
6-10 yıl	3	17.65	14	82.35	17	32.69
11-15 yıl	-	-	7	100.00	7	13.46
16-20 yıl	1	16.67	5	83.33	6	11.54
20 yıldan fazla	-	-	7	100.00	7	13.46
Yanıtız	-	-	2	100.00	2	3.85
Toplam	5	9.61	47	90.39	52	100.00

EK- B

ÇİZELGE 46. ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ
KIDEMLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Mesleki Kıdem	Kadın		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
0-5 yıl	38	46.34	44	53.66	82	18.81
6-10 yıl	68	48.23	73	51.77	141	32.34
11-15 yıl	46	46.00	54	54.00	100	22.94
16-20 yıl	22	52.38	21	47.62	43	9.86
20 yıldan fazla	28	40.58	41	59.42	69	15.82
Yanıtız	-	-	1	100.00	1	0.23
Toplam	202	46.33	234	53.67	436	100.00

EK - B

ÇİZELGE 47. YÖNETMEN VE ÖĞRETMENLERİN OKUL AİLE İŞBİRLİĞİ
KONUSUNDA HİZMET İÇİ EĞİTİME KATILMA DURUMU

Yanıt	Yönetmen		Öğretmen	
	n	%	n	%
Evet	9	13.46	11	2.52
Hayır	45	86.54	425	97.48
Toplam	52	100.00	436	100.00

ÇİZELGE 48. ANA BABALARIN OKUL AİLE
BİRLİĞİNDE ÇALIŞMA DURUMU

Yanıt	Kadın		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Hiç çalışmadım	322	34.77	604	65.23	926	89.30
Daha önce çalıştım	20	25.64	58	74.36	78	7.52
Halen çalışmaktayım	11	33.33	22	66.67	33	3.18
Toplam	353	34.04	684	65.96	1037	100.00

EK - C

ÇİZELGE 49. OAB'İN, ÖĞRENCİLERİN BAŞARILI OLMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	44	84.62	7	13.46	1	1.92	-	-	-	-	3.83	0.43
Öğretmen	380	87.16	35	8.03	5	1.15	7	1.60	9	2.06	3.77	0.74
Ana Baba	932	89.87	63	6.08	15	1.45	11	1.06	16	1.54	3.82	0.65
Toplam	1356	88.92	105	6.88	21	1.38	18	1.18	25	1.64	3.80	0.67

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	0.82	2	0.41	0.91
Gruplar İçi	690.72	1522	0.45	
Toplam	691.54	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 50. OAB'İNİN, ÖĞRENCİLERİN DÜRÜST OLMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	46	88.46	5	9.62	-	-	1	1.92	-	-	3.85	0.50
Öğretmen	385	88.30	29	6.65	7	1.61	7	1.61	8	1.83	3.78	0.72
Ana Baba	925	89.20	63	6.08	19	1.83	11	1.06	19	1.83	3.80	0.69
Toplam	1356	88.92	97	6.36	26	1.70	19	1.25	27	1.77	3.79	0.70

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	0.24	2	0.12	0.25
Gruplar İçi	738.99	1522	0.49	
Toplam	739.24	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 51. DAB'NİN, ÖĞRENCİLERDE İNSANLIK SEVGİSİNİ
GELİŞTİRME GÖREYİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	49	94.23	2	3.85	1	1.92	-	-	-	-	3.92	0.33
Öğretmen	383	87.85	25	5.73	10	2.29	5	1.15	13	2.98	3.74	0.82
Ana Baba	900	86.79	95	9.16	20	1.93	4	0.39	18	1.73	3.79	0.66
Toplam	1332	87.35	122	8.00	31	2.03	9	0.59	31	2.03	3.78	0.70

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	1.74	2	0.87	1.77
Gruplar İçi	747.58	1522	0.49	
Toplam	749.32	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 52. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN NAZİK VE SAYGILI OLMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	43	82.69	9	17.31	-	-	-	-	-	-	3.83	0.38
Öğretmen	368	84.40	42	9.63	8	1.83	9	2.07	9	2.07	3.72	0.78
Ana Baba	892	86.02	105	10.13	13	1.25	11	1.06	16	1.54	3.78	0.67
Toplam	1303	85.44	156	10.23	21	1.38	20	1.31	25	1.64	3.77	0.69

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	1.23	2	0.61	1.27
Gruplar İçi	734.71	1522	0.48	
Toplam	735.94	1524		

* P < . 05 anlamlı
 ** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
 ** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 53. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN TOPLUM DÜZENİNE UYMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	39	75.00	10	19.23	2	3.85	-	-	1	1.92	3.65	0.74
Öğretmen	368	84.40	42	9.63	9	2.07	9	2.07	8	1.83	3.73	0.77
Ana Baba	860	82.93	110	10.61	30	2.89	12	1.16	25	2.41	3.71	0.79
Toplam	1267	83.08	162	10.62	41	2.69	21	1.38	34	2.23	3.71	0.78

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	0.32	2	0.16	0.26
Gruplar İçi	929.92	1522	0.61	
Toplam	930.24	1524		

* P < .05 anlamlı
 ** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
 ** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 54. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN DİSİPLİNE UYMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	42	80.77	5	9.62	4	7.69	-	-	1	1.92	3.67	0.79
Öğretmen	342	78.44	64	14.68	13	2.98	9	2.07	8	1.83	3.66	0.79
Ana Baba	857	82.64	97	9.35	36	3.47	18	1.74	29	2.80	3.67	0.85
Toplam	1241	81.38	166	10.88	53	3.48	27	1.77	38	2.49	3.67	0.83

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	0.07	2	0.03	0.05
Gruplar İçi	1061.59	1522	0.70	
Toplam	1061.66	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 55. DAB'NİN, ÖĞRENCİLERE ULUSAL DEĞERLER KAZANDIRMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gereklili		Orta Derecede Gereklili		Az Gereklili		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	47	90.38	3	5.77	2	3.85	-	-	-	-	3.87	0.44
Öğretmen	330	75.68	51	11.70	17	3.90	19	4.36	19	4.36	3.50	1.06
Ana Baba	884	85.25	98	9.45	16	1.54	11	1.06	28	2.70	3.74	0.78
Toplam	1261	82.69	152	9.97	35	2.29	30	1.97	47	3.08	3.67	0.87

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	18.94	2	9.47	12.74
Gruplar İçi	1131.11	1522	0.74	
Toplam	1150.05	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 56. DAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN DÜZENLİ OLMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	40	76.92	9	17.31	-	-	1	1.92	2	3.85	3.62	0.91
Öğretmen	353	80.96	56	12.85	10	2.29	7	1.61	10	2.29	3.69	0.80
Ana Baba	821	79.17	139	13.41	36	3.47	14	1.35	27	2.60	3.65	0.83
Toplam	1214	79.60	204	13.38	46	3.02	22	1.44	39	2.56	3.66	0.82

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	0.46	2	0.23	0.34
Gruplar İçi	1033.52	1522	0.68	
Toplam	1033.98	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 57. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN TUTUM BOZUKLUKLARI
KONUSUNDA ÖNLEMLER ALMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK
DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	46	88.46	3	5.77	2	3.85	-	-	1	1.92	3.79	0.70
Öğretmen	366	83.94	49	11.24	5	1.15	10	2.29	6	1.38	3.74	0.72
Ana Baba	833	80.33	103	9.93	48	4.63	12	1.16	41	3.95	3.62	0.94
Toplam	1245	81.64	155	10.16	55	3.61	22	1.44	48	3.15	3.66	0.87

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	5.77	2	2.89	3.80
Gruplar İçi	1155.80	1522	0.76	
Toplam	1161.57	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 58. OAB'İNİN, ÖĞRENCİLERİN SORUMLULUK DUYGULARININ
GELİŞMESİNE KATKIDA BULUNMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	41	78.85	7	13.46	1	1.92	-	-	3	5.77	3.60	1.00
Öğretmen	342	78.44	63	14.45	9	2.06	4	0.92	18	4.13	3.62	0.91
Ana Baba	803	77.43	143	13.79	40	3.86	12	1.16	39	3.76	3.60	0.92
Toplam	1186	77.77	213	13.97	50	3.28	16	1.05	60	3.93	3.61	0.92

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	0.15	2	0.08	0.09
Gruplar İçi	1279.82	1522	0.84	
Toplam	1279.97	1524		

* P < .05 anlamlı
** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 59. OAB'İNİN, ÖĞRENCİLERİN ATATÜRK İLKE VE
İNKILAPLARINA BAĞLILIKLARINI PEKİŞTİRME GÖREVİNİN
GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	45	86.54	4	7.69	2	3.85	-	-	1	1.92	3.77	0.70
Öğretmen	357	81.88	31	7.11	12	2.75	11	2.52	25	5.74	3.57	1.07
Ana Baba	789	76.09	159	15.33	36	3.47	13	1.25	40	3.86	3.59	0.92
Toplam	1191	78.10	194	12.72	50	3.28	24	1.57	66	4.33	3.59	0.96

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	1.87	2	0.94	1.02
Gruplar İçi	1403.77	1522	0.92	
Toplam	1405.64	1524		

* P < .05 anlamlı
** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 60. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN DAYANIŞMA DUYGULARINI GELİŞTİRME GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	47	90.39	4	7.69	-	-	1	1.92	-	-	3.87	0.49
Öğretmen	349	80.05	59	13.53	10	2.29	6	1.38	12	2.75	3.67	0.83
Ana Baba	664	64.03	258	24.88	57	5.50	10	0.96	48	4.63	3.43	0.98
Toplam	1060	69.51	321	21.05	67	4.39	17	1.11	60	3.94	3.51	0.94

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	24.48	2	12.24	14.20
Gruplar İçi	1312.44	1522	0.86	
Toplam	1336.92	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 61. OAB'İNİN, ÖĞRENCİLERİN TİNSEL DEĞERLERE BAĞLILIKLARINI GÜÇLENDİRME GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gereкли		Orta Derecede Gereкли		Az Gereкли		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	46	88.46	3	5.77	1	1.92	2	3.85	-	-	3.79	0.67
Öğretmen	262	60.09	105	24.08	30	6.88	21	4.82	18	4.13	3.31	1.07
Ana.Baba	634	61.14	238	22.95	83	8.00	14	1.35	68	6.56	3.31	1.11
Toplam	942	61.77	346	22.69	114	7.47	37	2.43	86	5.64	3.33	1.09

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	11.56	2	5.78	4.87
Gruplar İçi	1804.98	1522	1.19	
Toplam	1816.54	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 62. OAB'NİN, ÖĞRENCİ BAŞARISININ ARTIRILMASI İÇİN ANA BABALARLA İŞBİRLİĞİ YAPMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	44	84.61	4	7.69	2	3.85	-	-	2	3.85	3.69	0.88
Öğretmen	393	90.14	37	8.49	1	0.23	-	-	5	1.14	3.87	0.51
Ana Baba	834	80.42	133	12.83	27	2.60	17	1.64	26	2.51	3.67	0.82
Toplam	1271	83.35	174	11.41	30	1.97	17	1.11	33	2.16	3.73	0.75

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	11.67	2	5.84	10.46
Gruplar İçi	849.22	1522	0.56	
Toplam	860.89	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 63. OAB'İNİN, ÖĞRENCİLERİN OKULA DEVAMLARININ SAĞLANMASINA ÇALIŞMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	41	78.85	6	11.54	4	7.69	-	-	1	1.92	3.65	0.79
Öğretmen	355	81.42	53	12.16	14	3.21	5	1.15	9	2.06	3.70	0.77
Ana Baba	872	84.09	95	9.16	33	3.18	12	1.16	25	2.41	3.71	0.79
Toplam	1268	83.15	154	10.10	51	3.34	17	1.11	35	2.30	3.71	0.79

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	0.23	2	0.12	0.19
Gruplar İçi	939.61	1522	0.62	
Toplam	939.84	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 64. DAB'NİN, ÖĞRENCİLERE OKULDA ÇALIŞMA OLANAĞI SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	33	63.46	12	23.08	5	9.62	1	1.92	1	1.92	3.44	0.90
Öğretmen	274	62.84	117	26.84	23	5.28	14	3.21	8	1.83	3.45	0.88
Ana Baba	766	73.87	195	18.80	32	3.09	16	1.54	28	2.70	3.60	0.85
Toplam	1073	70.36	324	21.25	60	3.93	31	2.03	32	2.43	3.55	0.86

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	6.61	2	3.31	4.49
Gruplar İçi	1120.57	1522	0.74	
Toplam	1127.18	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 65. OAB'NİN, ÖĞRENCİ BAŞARILARINI ANA BABALARA GÖSTERME GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	39	75.00	9	17.30	2	3.85	2	3.85	-	-	3.64	0.74
Öğretmen	305	69.95	84	19.27	20	4.59	12	2.75	15	3.44	3.50	0.96
Ana Baba	757	73.00	179	17.26	51	4.92	21	2.02	29	2.80	3.56	0.90
Toplam	1101	72.20	272	17.84	73	4.79	35	2.29	44	2.88	3.54	0.91

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	1.61	2	0.80	0.97
Gruplar İçi	1260.85	1522	0.83	
Toplam	1262.46	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 66. OAB'NİN, ANA BABALARIN OKULU ZİYARET ETME ALIŞKANLIĞI KAZANMALARINA YARDIMCI OLMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	41	78.85	7	13.46	3	5.77	1	1.92	-	-	3.69	0.67
Öğretmen	288	66.05	122	27.98	15	3.44	6	1.38	5	1.15	3.56	0.73
Ana Baba	631	60.85	258	24.88	75	7.23	43	4.15	30	2.89	3.37	0.99
Toplam	960	62.95	387	25.38	93	6.10	50	3.28	35	2.29	3.43	0.92

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	15.59	2	7.80	9.38
Gruplar İçi	1264.99	1522	0.83	
Toplam	1280.58	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 67. DAB'NİN, OKULUN AMAÇLARI KONUSUNDA ANA
BABALARI AYDINLATMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	42	80.77	7	13.46	2	3.85	1	1.92	-	-	3.73	0.63
Öğretmen	329	75.46	74	19.98	9	2.06	9	2.06	15	3.44	3.59	0.91
Ana Baba	665	64.13	210	20.25	82	7.91	25	2.41	55	5.30	3.36	1.08
Toplam	1036	67.93	291	19.08	93	6.10	35	2.30	70	4.59	3.43	1.03

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	21.61	2	10.80	10.35
Gruplar İçi	1589.00	1522	1.04	
Toplam	1610.61	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 68. OAB'NİN, OKULUN EĞİTİM İLKELERİNİ ANA BABALARA AÇIKLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	42	80.77	8	15.38	-	-	2	3.85	-	-	3.73	0.66
Öğretmen	275	63.07	111	25.46	25	5.73	10	2.29	15	3.44	3.42	0.96
Ana Baba	575	55.45	269	25.94	93	8.97	34	3.28	66	6.36	3.21	1.14
Toplam	892	58.49	388	25.44	118	7.74	46	3.02	81	5.31	3.29	1.09

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	24.88	2	12.44	10.69
Gruplar İçi	1771.63	1522	1.16	
Toplam	1796.52	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 69. DAB'NİN, OKULUN YAPACAĞI ETKİNLİKLERE KATKIDA BULUNMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	41	78.85	8	15.38	2	3.85	-	-	1	1.92	3.70	0.73
Öğretmen	289	66.28	115	26.38	18	4.13	4	0.92	10	2.29	3.53	0.81
Ana Baba	535	51.59	281	27.10	101	9.74	42	4.05	78	7.52	3.11	1.20
Toplam	865	56.72	404	26.49	121	7.93	46	3.02	89	5.84	3.25	1.11

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	65.22	2	32.61	27.44*
Gruplar İçi	1808.44	1522	1.19	
Toplam	1873.65	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

" Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	-0.42	-7.55**
Ana Baba-Yönetmen	-0.58	-4.71**
Öğretmen-Yönetmen	-0.16	-1.27

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - C

ÇİZELGE 70. OAB'İNİN, OKULDAKİ EĞİTİM ETKİNLİKLERİNİ ANA
BABALARA TANITMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	40	76.92	8	15.38	2	3.85	2	3.85	-	-	3.65	0.74
Öğretmen	274	62.85	107	24.54	29	6.65	10	2.29	16	3.67	3.41	0.98
Ana Baba	528	50.92	302	29.12	97	9.35	45	4.34	65	6.27	3.14	1.15
Toplam	842	55.21	417	27.35	128	8.39	57	3.74	81	5.31	3.23	1.10

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	31.07	2	15.53	13.05
Gruplar İçi	1812.23	1522	1.19	
Toplam	1843.29	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 71. OAB'NİN, ANA BABALARA EĞİTİM KONUSUNDA
KONFERANSLAR DÜZENLEME GÖREVİNİN GEREKLİLİK
DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	38	73.08	9	17.30	-	-	3	5.77	2	3.85	3.50	1.04
Öğretmen	284	65.14	97	22.25	24	5.50	15	3.44	16	3.67	3.42	1.00
Ana Baba	541	52.17	244	23.53	98	9.45	67	6.46	87	8.39	3.05	1.28
Toplam	863	56.59	350	22.95	122	8.00	85	5.57	105	6.89	3.17	1.21

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	48.22	2	24.11	16.84
Gruplar İçi	2178.66	1522	1.43	
Toplam	2226.88	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 72. OAB'NİN, ÖĞRETMENLERİ ÖĞRENCİ ANA BABALARINI
ZİYARET ETMEYE ÖZENDİRME GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	25	48.08	17	32.69	6	11.54	3	5.77	1	1.92	3.19	0.99
Öğretmen	157	36.01	140	32.11	74	16.97	56	12.85	9	2.06	2.87	1.10
Ana Baba	517	49.85	268	25.84	88	8.49	113	10.90	51	4.92	3.05	1.21
Toplam	699	45.84	425	27.87	168	11.01	172	11.28	61	4.00	3.00	1.17

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	11.52	2	5.76	4.19
Gruplar İçi	2092.33	1522	1.37	
Toplam	2103.85	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 73. OAB'NİN, ANA BABALARIN OKUL KİTAPLIĞINDAN
YARARLANMASINI SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	25	48.08	13	25.00	8	15.38	6	11.54	-	-	3.10	1.05
Öğretmen	186	42.66	107	24.54	68	15.60	58	13.30	17	3.90	2.89	1.21
Ana Baba	390	37.61	282	27.19	149	14.37	145	13.98	71	6.85	2.75	1.28
Toplam	601	39.41	402	26.36	225	14.75	209	13.71	88	5.77	2.80	1.25

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	10.78	2	5.39	3.44
Gruplar İçi	2381.72	1522	1.56	
Toplam	2392.50	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 74. OAB'NİN, ANA BABALARIN OKULUN OYUN VE SPOR
TESİSLERİNDEN YARARLANMASINI SAĞLAMA GÖREVİNİN
GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	21	40.39	13	25.00	8	15.38	10	19.23	-	-	2.87	1.16
Öğretmen	132	30.27	93	21.33	85	19.50	94	21.56	32	7.34	2.46	1.32
Ana Baba	283	27.29	223	21.51	167	16.10	258	24.88	106	10.22	2.31	1.37
Toplam	436	28.59	329	21.57	260	17.05	362	23.74	138	9.05	2.37	1.35

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	20.05	2	10.03	5.53
Gruplar İçi	2758.94	1522	1.81	
Toplam	2778.99	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 75. OAB'NİN, ANA BABALARIN OKUL BAHÇESİNDEN
YARARLANMASINI SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK
DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	16	30.77	13	25.00	7	13.46	15	28.85	1	1.92	2.54	1.26
Öğretmen	110	25.23	81	18.58	75	17.20	139	31.88	31	7.11	2.23	1.32
Ana Baba	229	22.08	181	17.46	185	17.84	345	33.27	97	9.35	2.10	1.33
Toplam	355	23.28	275	18.03	267	17.51	499	32.72	129	8.46	2.15	1.33

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	13.57	2	6.78	3.88
Gruplar İçi	2662.29	1522	1.75	
Toplam	2675.86	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 76. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN OKUL KİTAPLIĞINDAN
YARARLANMASINI SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK
DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	41	78.85	5	9.61	3	5.77	-	-	3	5.77	3.56	1.04
Öğretmen	350	80.28	55	12.61	6	1.38	9	2.06	16	3.67	3.64	0.91
Ana Baba	802	77.34	143	13.79	38	3.66	17	1.64	37	3.57	3.60	0.92
Toplam	1193	78.23	203	13.31	47	3.08	26	1.71	56	3.67	3.61	0.92

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	0.64	2	0.32	0.38
Gruplar İçi	1284.97	1522	0.84	
Toplam	1285.61	1524		

* P < .05 anlamlı
** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 77. OAB'NİN, BEDENSEL ÖZÜRLÜ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖNLEMLER
ALMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	46	88.46	4	7.70	1	1.92	-	-	1	1.92	3.81	0.66
Öğretmen	366	83.94	45	10.32	7	1.61	3	0.69	15	3.44	3.71	0.83
Ana Baba	808	77.92	115	11.09	41	3.95	9	0.87	64	6.17	3.54	1.06
Toplam	1220	80.00	164	10.75	49	3.21	12	0.79	80	5.25	3.59	0.99

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	11.24	2	5.62	5.75
Gruplar İçi	1486.21	1522	0.98	
Toplam	1497.45	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 78. OAB'NİN, İLGİLİ ÖĞRENCİLERE YABANCI DİL EĞİTİMİ İÇİN OLANAK SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	33	63.46	12	23.08	4	7.69	1	1.92	2	3.85	3.40	1.00
Öğretmen	302	69.26	98	22.48	16	3.67	5	1.15	15	3.44	3.53	0.90
Ana Baba	800	77.15	137	13.21	44	4.24	17	1.64	39	3.76	3.58	0.94
Toplam	1135	74.42	247	16.20	64	4.20	23	1.51	56	3.67	3.56	0.93

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	2.23	2	1.11	1.29
Gruplar İçi	1311.02	1522	0.86	
Toplam	1313.25	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 79. DAB'İNİN, UYUMSUZ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖNLEMLER ALMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gereкли		Orta Derecede Gereкли		Az Gereкли		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	41	78.85	7	13.46	2	3.85	1	1.92	1	1.92	3.65	0.81
Öğretmen	346	79.36	63	14.45	8	1.83	5	1.15	14	3.21	3.66	0.85
Ana Baba	768	74.06	152	14.66	41	3.95	19	1.83	57	5.50	3.50	1.05
Toplam	1155	75.74	222	14.56	51	3.34	25	1.64	72	4.72	3.55	0.99

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	8.10	2	4.05	4.15
Gruplar İçi	1485.26	1522	0.98	
Toplam	1493.36	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 80. DAB'İNİN, ÖĞRENCİLERİN OKULUN OYUN VE SPOR
TESİSLERİNDEN YARARLANMASINI SAĞLAMA GÖREVİNİN
GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	36	69.23	10	19.23	3	5.77	1	1.92	2	3.85	3.48	0.98
Öğretmen	323	74.08	82	18.81	15	3.44	6	1.38	10	2.29	3.61	0.82
Ana Baba	700	67.50	247	23.82	46	4.43	12	1.16	32	3.09	3.52	0.88
Toplam	1059	69.44	339	22.23	64	4.20	19	1.25	44	2.88	3.54	0.87

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	2.97	2	1.49	1.98
Gruplar İçi	1145.62	1522	0.75	
Toplam	1148.59	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 81. DAB'İNİN, ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖNLEMLER
ALMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	45	86.54	5	9.62	1	1.92	1	1.92	-	-	3.81	0.56
Öğretmen	369	84.63	49	11.24	5	1.15	2	0.46	11	2.52	3.75	0.74
Ana Baba	758	73.10	140	13.50	34	3.28	46	4.43	59	5.69	3.44	1.12
Toplam	1172	76.85	194	12.72	40	2.63	49	3.21	70	4.59	3.54	1.02

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	33.58	2	16.79	16.39
Gruplar İçi	1559.13	1522	1.02	
Toplam	1592.71	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 82. OAB'NİN, ÖZENDİRMEYİ GEREKSİNEN ÇOCUKLAR İÇİN GEREKLİ ÇARELERE BAŞVURMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	39	75.00	10	19.23	1	1.92	-	-	2	3.85	3.62	0.87
Öğretmen	358	82.11	57	13.07	4	0.92	3	0.69	14	3.21	3.70	0.81
Ana Baba	757	73.00	150	14.46	46	4.44	11	1.06	73	7.04	3.45	1.12
Toplam	1154	75.67	217	14.23	51	3.34	14	0.92	89	5.84	3.53	1.04

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	19.36	2	9.68	9.13
Gruplar İçi	1614.42	1522	1.06	
Toplam	1633.78	1524		

* P < .05 anlamlı
** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 83. OAB'NİN, ZİHİNSEL ÖZÜRLÜ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖNLEMLER
ALMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	46	88.46	3	5.77	3	5.77	-	-	-	-	3.83	0.51
Öğretmen	354	81.19	50	11.47	7	1.61	3	0.69	22	5.04	3.63	0.96
Ana Baba	770	74.25	114	10.99	44	4.25	14	1.35	95	9.16	3.40	1.23
Toplam	1170	76.72	167	10.95	54	3.54	17	1.12	117	7.67	3.48	1.14

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	23.09	2	11.55	8.91
Gruplar İçi	1971.44	1522	1.30	
Toplam	1994.53	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 84. OAB'İNİN, İLGİLİ ÖĞRENCİLERE BEDEN EĞİTİMİ İÇİN
OLANAK SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	31	59.61	13	25.00	5	9.62	1	1.92	2	3.85	3.35	1.01
Öğretmen	269	61.70	121	27.75	25	5.73	6	1.38	15	3.44	3.43	0.93
Ana Baba	595	57.38	278	26.81	82	7.90	37	3.57	45	4.34	3.29	1.05
Toplam	895	58.69	412	27.02	112	7.34	44	2.89	62	4.06	3.33	1.02

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	5.66	2	2.83	2.75
Gruplar İçi	1565.35	1522	1.03	
Toplam	1571.01	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

**ÇİZELGE 85. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN OKUL BAHÇESİNDEN
YARARLANMASINI SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK
DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI**

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	34	65.38	12	23.08	3	5.77	2	3.85	1	1.92	3.46	0.92
Öğretmen	281	64.45	102	23.40	28	6.42	15	3.44	10	2.29	3.44	0.93
Ana Baba	552	53.23	311	29.99	90	8.68	34	3.28	50	4.82	3.24	1.06
Toplam	867	56.85	425	27.87	121	7.94	51	3.34	61	4.00	3.30	1.02

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	14.56	2	7.28	6.98
Gruplar İçi	1586.97	1522	1.04	
Toplam	1601.53	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 86. DAB'NİN İLGİLİ ÖĞRENCİLERE İŞ EĞİTİMİ İÇİN OLANAK SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gereкли		Orta Derecede Gereкли		Az Gereкли		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	28	53.85	16	30.77	5	9.61	1	1.92	2	3.85	3.29	1.00
Öğretmen	245	56.19	130	29.82	33	7.57	10	2.29	18	4.13	3.32	1.00
Ana Baba	558	53.81	306	29.51	81	7.81	22	2.12	70	6.75	3.22	1.12
Toplam	831	54.49	452	29.64	119	7.80	33	2.17	90	5.90	3.25	1.09

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	3.25	2	1.63	1.38
Gruplar İçi	1795.90	1522	1.18	
Toplam	1799.16	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 87. DAB'İN İLGİLİ ÖĞRENCİLERE MÜZİK EĞİTİMİ İÇİN
OLANAK SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	23	44.23	19	36.54	8	15.39	1	1.92	1	1.92	3.19	0.91
Öğretmen	237	54.36	140	32.11	34	7.80	9	2.06	16	3.67	3.31	0.97
Ana Baba	515	49.66	329	31.73	89	8.58	46	4.44	58	5.59	3.15	1.11
Toplam	775	50.82	488	32.00	131	8.59	56	3.67	75	4.92	3.20	1.07

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	7.86	2	3.93	3.44
Gruplar İçi	1735.22	1522	1.14	
Toplam	1743.08	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 88. DAB'NİN, İLGİLİ ÖĞRENCİLERE RESİM EĞİTİMİ İÇİN
OLANAK SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	22	42.31	22	42.31	5	9.61	1	1.92	2	3.85	3.17	0.96
Öğretmen	236	54.13	138	31.65	33	7.57	11	2.52	18	4.13	3.29	1.00
Ana Baba	539	51.98	307	29.60	88	8.49	32	3.08	71	6.85	3.17	1.15
Toplam	797	52.26	467	30.62	126	8.26	44	2.89	91	5.97	3.20	1.10

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	4.73	2	2.37	1.95
Gruplar İçi	1850.11	1522	1.22	
Toplam	1854.84	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 89. DAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN SAĞLIKLI YAŞAMALARI İÇİN
ÜNLEM ALMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	46	88.46	5	9.62	1	1.92	-	-	-	-	3.87	0.40
Öğretmen	374	85.78	48	11.01	5	1.14	2	0.46	7	1.61	3.79	0.64
Ana Baba	891	85.92	107	10.32	19	1.83	7	0.68	13	1.25	3.79	0.63
Toplam	1311	85.97	160	10.49	25	1.64	9	0.59	20	1.31	3.79	0.62

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	0.29	2	0.15	0.37
Gruplar İçi	594.81	1522	0.39	
Toplam	595.10	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 90. DAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN BULAŞICI HASTALIKLARDAN
KORUNMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	44	84.62	7	13.46	1	1.92	-	-	-	-	3.83	0.43
Öğretmen	384	88.07	33	7.57	6	1.38	3	0.69	10	2.29	3.78	0.72
Ana Baba	904	87.18	81	7.81	17	1.64	13	1.25	22	2.12	3.77	0.74
Toplam	1332	87.34	121	7.94	24	1.57	16	1.05	32	2.10	3.77	0.72

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	0.25	2	0.13	0.24
Gruplar İçi	794.68	1522	0.52	
Toplam	794.93	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 91. DAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN TEMİZLİK ALIŞKANLIĞI
KAZANMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	46	88.46	3	5.77	2	3.85	-	-	1	1.92	3.79	0.70
Öğretmen	377	86.47	36	8.25	6	1.38	6	1.38	11	2.52	3.75	0.78
Ana Baba	877	84.57	108	10.42	19	1.83	14	1.35	19	1.83	3.75	0.73
Toplam	1300	85.25	147	9.64	27	1.77	20	1.31	31	2.03	3.75	0.74

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	0.09	2	0.05	0.08
Gruplar İçi	833.64	1522	0.55	
Toplam	833.73	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 92. OAB'NİN, YOKSUL ÖĞRENCİLERE YARDIM SAĞLAMA
GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	44	84.61	6	11.54	-	-	-	-	2	3.85	3.73	0.82
Öğretmen	373	85.55	47	10.78	5	1.15	1	0.23	10	2.29	3.77	0.70
Ana Baba	854	82.35	112	10.80	33	3.18	9	0.87	29	2.80	3.69	0.82
Toplam	1271	83.34	165	10.82	38	2.49	10	0.66	41	2.69	3.71	0.78

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	1.99	2	0.99	1.61
Gruplar İçi	936.84	1522	0.62	
Toplam	938.83	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 93. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİ TRAFİK KAZALARINDAN
KORUYUCU ÖNLEMLER ALMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	41	78.85	8	15.38	-	-	1	1.92	2	3.85	3.64	0.91
Öğretmen	366	83.94	50	11.47	7	1.61	3	0.69	10	2.29	3.74	0.74
Ana Baba	851	82.07	111	10.70	33	3.18	15	1.45	27	2.60	3.68	0.83
Toplam	1258	82.49	169	11.08	40	2.62	19	1.25	39	2.56	3.70	0.80

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	1.28	2	0.64	0.99
Gruplar İçi	982.62	1522	0.65	
Toplam	983.90	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 94. DAB'NİN, HASTA ÖĞRENCİLERE YARDIM SAĞLAMA
GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	41	78.85	8	15.38	2	3.85	-	-	1	1.92	3.69	0.73
Öğretmen	345	79.13	63	14.45	13	2.98	3	0.69	12	2.75	3.67	0.81
Ana Baba	810	78.11	150	14.46	35	3.38	8	0.77	34	3.28	3.63	0.86
Toplam	1196	78.43	221	14.49	50	3.28	11	0.72	47	3.08	3.64	0.84

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	0.43	2	0.21	0.30
Gruplar İçi	1078.92	1522	0.71	
Toplam	1079.35	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 95. OAB'İN, ÖĞRENCİLERİ DÜZENLİ BESLENMEYE ÖZENDİRME GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	42	80.77	8	15.38	2	3.85	-	-	-	-	3.77	0.51
Öğretmen	354	81.19	51	11.70	10	2.29	8	1.84	13	2.98	3.66	0.86
Ana Baba	781	75.31	162	15.62	48	4.63	22	2.12	24	2.32	3.60	0.86
Toplam	1177	77.18	221	14.49	60	3.93	30	1.97	37	2.43	3.62	0.85

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	2.61	2	1.30	1.80
Gruplar İçi	1100.44	1522	0.72	
Toplam	1103.05	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 96. DAB'NİN, OKULDAKİ KAZALARA KARŞI ÖNLEMLER ALMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	37	71.16	13	25.00	-	-	1	1.92	1	1.92	3.62	0.77
Öğretmen	342	78.44	58	13.30	12	2.75	13	2.98	11	2.53	3.62	0.88
Ana Baba	810	78.11	140	13.50	41	3.96	16	1.54	30	2.89	3.62	0.87
Toplam	1189	77.97	211	13.84	53	3.47	30	1.97	42	2.75	3.62	0.87

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	0.01	2	0.00	0.00
Gruplar İçi	1148.11	1522	0.75	
Toplam	1148.12	1524		

* P < .05 anlamlı
 ** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
 ** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 97. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMANLARINI
DEĞERLENDİRMELERİ İÇİN OLANAK SAĞLAMA GÖREVİNİN
GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	40	76.92	11	21.16	-	-	-	-	1	1.92	3.71	0.67
Öğretmen	335	76.84	72	16.51	10	2.29	3	0.69	16	3.67	3.62	0.87
Ana Baba	771	74.35	185	17.84	32	3.09	16	1.54	33	3.18	3.59	0.88
Toplam	1146	75.15	268	17.57	42	2.75	19	1.25	50	3.28	3.60	0.87

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	1.04	2	0.52	0.68
Gruplar İçi	1162.61	1522	0.76	
Toplam	1163.65	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 98. OAB'NİN, VATANDAŞLARIN OKUMA YAZMA ÖĞRENMESİNE YARDIMCI OLMA GÖREVİNİN GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	36	69.23	9	17.31	5	9.62	1	1.92	1	1.92	3.50	0.90
Öğretmen	259	59.40	91	20.87	40	9.18	27	6.19	19	4.36	3.25	1.13
Ana Baba	748	72.13	145	13.98	60	5.79	41	3.95	43	4.15	3.46	1.05
Toplam	1043	68.39	245	16.07	105	6.89	69	4.52	63	4.13	3.40	1.07

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	14.36	2	7.18	6.31
Gruplar İçi	1731.72	1522	1.14	
Toplam	1746.08	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - C

ÇİZELGE 99. OAB'NİN, KENDİNİ YETİŞTİRMEK İSTEYEN
VATANDAŞLARA YARDIMCI OLMA GÖREVİNİN
GEREKLİLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Gerekli		Orta Derecede Gerekli		Az Gerekli		Gereksiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	31	59.62	10	19.23	6	11.54	4	7.69	1	1.92	3.27	1.07
Öğretmen	240	55.05	106	24.31	40	9.17	26	5.96	24	5.51	3.17	1.16
Ana Baba	667	64.32	201	19.38	62	5.98	54	5.21	53	5.11	3.33	1.13
Toplam	938	61.51	317	20.79	108	7.08	84	5.51	78	5.11	3.28	1.13

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	7.06	2	3.53	2.75
Gruplar İçi	1956.76	1522	1.29	
Toplam	1963.82	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 100. DAB'İNİN, ÖĞRENCİLERİN ATATÜRK İLKE VE
İNKILAPLARINA BAĞLILIKLARINI PEKİŞTİRME GÖREVİNİN
UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	23	44.23	9	17.31	9	17.31	7	13.46	4	7.69	2.77	1.35
Öğretmen	120	27.52	130	29.82	73	16.74	68	15.60	45	10.32	2.49	1.32
Ana Baba	467	45.03	320	30.86	130	12.54	53	5.11	67	6.46	3.03	1.17
Toplam	610	40.00	459	30.10	212	13.90	128	8.39	116	7.61	2.86	1.24

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	90.89	2	45.45	30.62*
Gruplar İçi	2259.15	1522	1.48	
Toplam	2350.05	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

" Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma (Z - Z)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.54	7.08**
Ana Baba-Yönetmen	0.26	1.18
Öğretmen-Yönetmen	-0.28	1.23

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - Ç

ÇİZELGE 101. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN DİSİPLİNE UYULARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	14	26.92	15	28.85	6	11.54	15	28.85	2	3.84	2.46	1.28
Öğretmen	95	21.79	138	31.65	92	21.10	83	19.04	28	6.42	2.43	1.20
Ana.Baba	452	43.59	290	27.97	176	16.97	70	6.75	49	4.72	2.99	1.14
Toplam	561	36.79	443	29.05	274	17.97	168	11.01	79	5.18	2.81	1.19

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	101.49	2	50.74	37.44*
Gruplar İçi	2062.74	1522	1.36	
Toplam	2164.22	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

" Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana.Baba-Öğretmen	0.56	7.94**
Ana.Baba-Yönetmen	0.53	2.53*
Öğretmen-Yönetmen	-0.03	-0.14

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - Ç

ÇİZELGE 102. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERE ULUSAL DEĞERLER KAZANDIRMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	11	21.15	19	36.54	12	23.08	7	13.46	3	5.77	2.54	1.15
Öğretmen	88	20.18	147	33.72	79	18.12	80	18.35	42	9.63	2.37	1.26
Ana Baba	335	32.30	387	37.32	174	16.78	60	5.79	81	7.81	2.81	1.18
Toplam	434	28.46	553	36.26	265	17.38	147	9.64	126	8.26	2.67	1.22

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	60.50	2	30.25	20.98*
Gruplar İçi	2194.47	1522	1.44	
Toplam	2254.98	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

" Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.45	6.10**
Ana Baba-Yönetmen	0.27	1.43
Öğretmen-Yönetmen	-0.18	-0.92

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - Ç

ÇİZELGE 103. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN BAŞARILI OLMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	10	19.23	15	28.85	11	21.15	11	21.15	5	9.62	2.27	1.27
Öğretmen	62	14.22	158	36.24	106	24.31	83	19.04	27	6.19	2.33	1.12
Ana Baba	341	32.88	343	33.08	192	18.51	101	9.74	60	5.79	2.78	1.17
Toplam	413	27.08	516	33.84	309	20.26	195	12.79	92	6.03	2.63	1.18

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	67.23	2	33.62	24.89*
Gruplar İçi	2055.52	1522	1.35	
Toplam	2122.75	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

" Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.45	6.65**
Ana Baba-Yönetmen	0.51	2.45*
Öğretmen-Yönetmen	0.06	0.28

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - Ç

ÇİZELGE 104. DAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN DÜZENLİ OLMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	14	26.92	10	19.23	11	21.15	15	28.85	2	3.85	2.37	1.27
Öğretmen	66	15.14	141	32.34	107	24.54	91	20.87	31	7.11	2.28	1.16
Ana Baba	319	30.76	349	33.66	204	19.67	101	9.74	64	6.17	2.73	1.74
Toplam	399	26.16	500	32.79	322	21.12	207	13.57	97	6.36	2.59	1.19

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	66.42	2	33.21	24.11*
Gruplar İçi	2096.82	1522	1.38	
Toplam	2163.24	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

" Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.45	6.49**
Ana Baba-Yönetmen	0.36	1.73
Öğretmen-Yönetmen	-0.09	-0.42

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - Ç

ÇİZELGE 105. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN DÜRÜST OLMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	12	23.08	14	26.92	12	23.08	11	21.15	3	5.77	2.40	1.23
Öğretmen	70	16.06	134	30.73	92	21.10	101	23.17	39	8.94	2.22	1.22
Ana Baba	350	33.75	313	30.18	195	18.81	118	11.38	61	5.88	2.75	1.20
Toplam	432	28.33	461	30.23	299	19.61	230	15.08	103	6.75	2.58	1.23

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	87.15	2	43.57	29.80*
Gruplar İçi	2225.49	1522	1.46	
Toplam	2312.64	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

" Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.53	7.32**
Ana Baba-Yönetmen	0.35	1.75
Öğretmen-Yönetmen	-0.18	-0.87

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - Ç

ÇİZELGE 106. DAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN NAZİK VE SAYGILI OLMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrin Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	10	19.23	13	25.00	13	25.00	12	23.08	4	7.69	2.25	1.24
Öğretmen	61	13.99	139	31.88	111	25.46	92	21.10	33	7.57	2.24	1.16
Ana Baba	335	32.30	309	29.80	198	19.09	130	12.54	65	6.27	2.69	1.22
Toplam	406	26.62	461	30.23	322	21.12	234	15.34	102	6.69	2.55	1.22

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	68.90	2	34.45	23.83*
Gruplar İçi	2200.80	1522	1.45	
Toplam	2269.70	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

" Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.45	6.41**
Ana Baba-Yönetmen	0.44	2.18*
Öğretmen-Yönetmen	-0.01	-0.05

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - Ç
 ÇİZELGE 107. DAB'NİN, ÖĞRENCİLERDE İNSANLIK SEVGİSİNİ
 GELİŞTİRME GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
 KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	11	21.15	16	30.77	13	25.00	8	15.39	4	7.69	2.42	1.21
Öğretmen	58	13.30	137	31.42	115	26.38	92	21.10	34	7.80	2.21	1.15
Ana Baba	266	25.65	355	34.23	249	24.01	98	9.45	69	6.66	2.63	1.16
Toplam	335	21.97	508	33.31	377	24.72	198	12.98	107	7.02	2.50	1.17

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	53.07	2	26.53	19.83*
Gruplar İçi	2036.02	1522	1.34	
Toplam	2089.08	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

" Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.42	6.11**
Ana Baba-Yönetmen	0.21	1.06
Öğretmen-Yönetmen	-0.21	-1.03

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

EK - Ç

ÇİZELGE 108. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN TOPLUM DÜZENİNE UYMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	10	19.23	14	26.92	11	21.15	14	26.93	3	5.77	2.27	1.22
Öğretmen	60	13.76	143	32.80	101	23.16	96	22.02	36	8.26	2.22	1.18
Ana Baba	285	27.48	344	33.17	222	21.41	112	10.80	74	7.14	2.63	1.20
Toplam	355	23.28	501	32.85	334	21.90	222	14.56	113	7.41	2.50	1.21

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	55.17	2	27.59	19.46
Gruplar İçi	2157.94	1522	1.42	
Toplam	2213.11	1524		

* P < .05 anlamlı
 ** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
 ** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 109. DAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN TUTUM BOZUKLUKLARI
KONUSUNDA ÖNLEMLER ALMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	11	21.15	13	25.00	11	21.15	15	28.85	2	3.85	2.31	1.21
Öğretmen	54	12.39	122	27.98	113	25.92	121	27.75	26	5.96	2.13	1.13
Ana Baba	263	25.36	272	26.23	228	21.99	180	17.36	94	9.06	2.42	1.28
Toplam	328	21.51	407	26.69	352	23.08	316	20.72	122	8.00	2.33	1.24

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	24.94	2	12.47	8.12
Gruplar İçi	2336.38	1522	1.54	
Toplam	2361.32	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 110. OAB'İNİN, ÖĞRENCİLERİN TİNSEL DEĞERLERE BAĞLILIKLARINI GÜÇLENDİRME GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	11	21.15	13	25.00	13	25.00	11	21.15	4	7.70	2.31	1.25
Öğretmen	65	14.91	135	30.96	106	24.31	77	17.66	53	12.16	2.19	1.24
Ana Baba	192	18.52	310	29.89	289	27.87	115	11.09	131	12.63	2.31	1.25
Toplam	268	17.57	458	30.03	408	26.76	203	13.31	188	12.33	2.27	1.25

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	4.31	2	2.16	1.39
Gruplar İçi	2367.60	1522	1.56	
Toplam	2371.91	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 111. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN DAYANIŞMA DUYGULARINI
GELİŞTİRME GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	9	17.31	15	28.85	17	32.69	8	15.38	3	5.77	2.37	1.12
Öğretmen	50	11.47	125	28.67	124	28.44	98	22.48	39	8.94	2.11	1.15
Ana Baba	193	18.61	312	30.09	269	25.94	142	13.69	121	11.67	2.30	1.25
Toplam	252	16.52	452	29.64	410	26.89	248	16.26	163	10.69	2.25	1.22

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	11.84	2	5.92	4.00
Gruplar İçi	2252.38	1522	1.48	
Toplam	2264.22	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 112. DAB'İN, ÖĞRENCİLERİN SORUMLULUK DUYGULARININ GELİŞMESİNE KATKIDA BULUNMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	5	9.62	20	38.46	13	25.00	11	21.15	3	5.77	2.25	1.08
Öğretmen	44	10.09	102	23.40	125	28.67	125	28.67	40	9.17	1.97	1.14
Ana Baba	209	20.16	269	25.94	265	25.55	183	17.65	111	10.70	2.27	1.26
Toplam	258	16.92	391	25.64	403	26.42	319	20.92	154	10.10	2.18	1.23

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	29.04	2	14.52	9.70
Gruplar İçi	2277.40	1522	1.50	
Toplam	2304.45	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 113. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN OKULA DEVAMLARININ SAĞLANMASINA ÇALIŞMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	19	36.54	13	25.00	7	13.46	11	21.15	2	3.85	2.69	1.28
Öğretmen	124	28.44	135	30.96	88	20.19	59	13.53	30	6.88	2.61	1.22
Ana Baba	370	35.68	282	27.19	196	18.90	118	11.38	71	6.85	2.74	1.24
Toplam	513	33.64	430	28.20	291	19.08	188	12.33	103	6.75	2.70	1.24

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	5.13	2	2.57	1.67
Gruplar İçi	2337.19	1522	1.54	
Toplam	2342.32	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 114. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN BAŞARILARINI ANA BABALARA GÖSTERME GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	12	23.08	15	28.85	14	26.92	7	13.46	4	7.69	2.46	1.21
Öğretmen	54	12.39	129	29.59	118	27.06	91	20.87	44	10.09	2.13	1.18
Ana Baba	322	31.05	304	29.31	210	20.25	144	13.89	57	5.50	2.67	1.21
Toplam	388	25.44	448	29.38	342	22.43	242	15.87	105	6.88	2.51	1.22

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	87.10	2	43.55	30.35*
Gruplar İçi	2183.94	1522	1.43	
Toplam	2271.04	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

" Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen \underline{Z} Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.54	7.62**
Ana Baba-Yönetmen	0.21	1.06
Öğretmen-Yönetmen	-0.33	-1.62

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - Ç

ÇİZELGE 115. OAB'NİN, ANA BABALARIN OKULU ZİYARET ETME ALIŞKANLIĞI KAZANMALARINA YARDIMCI OLMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	8	15.38	18	34.62	17	32.69	6	11.54	3	5.77	2.42	1.07
Öğretmen	25	5.73	133	30.50	176	40.37	80	18.35	22	5.05	2.14	0.95
Ana Baba	170	16.39	264	25.46	317	30.57	231	22.28	55	5.30	2.25	1.13
Toplam	203	13.31	415	27.21	510	33.44	317	20.79	80	5.25	2.23	1.08

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	6.40	2	3.20	2.73
Gruplar İçi	1779.90	1522	1.17	
Toplam	1786.30	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 116. DAB'İNİN, ÖĞRENCİ BAŞARISININ ARTIRILMASI İÇİN ANA BABALARLA İŞBİRLİĞİ YAPMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	7	13.45	18	34.62	18	34.62	6	11.54	3	5.77	2.39	1.05
Öğretmen	34	7.80	129	29.59	168	38.53	82	18.81	23	5.27	2.16	0.99
Ana Baba	159	15.33	247	23.82	270	26.04	293	28.25	68	6.56	2.13	1.18
Toplam	200	13.12	394	25.84	456	29.90	381	24.98	94	6.16	2.15	1.12

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO'	F
Gruplar Arası	3.25	2	1.63	1.29
Gruplar İçi	1914.43	1522	1.26	
Toplam	1917.68	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 117. OAB'NİN, OKULUN AMAÇLARI KONUSUNDA ANA
BABALARI AYDINLATMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	7	13.46	16	30.77	12	23.08	13	25.00	4	7.69	2.17	1.18
Öğretmen	32	7.34	118	27.06	132	30.28	121	27.75	33	7.57	1.99	1.07
Ana Baba	170	16.40	246	23.72	258	24.88	266	25.65	97	9.35	2.12	1.23
Toplam	209	13.71	380	24.92	402	26.36	400	26.21	134	8.80	2.09	1.19

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	5.84	2	2.92	2.08
Gruplar İçi	2134.94	1522	1.40	
Toplam	2140.78	1524		

* P < .05 anlamlı
** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 118. OAB'NİN, OKULUN YAPACAĞI ETKİNLİKLERE KATKIDA BULUNMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	8	15.38	12	23.08	16	30.77	12	23.08	4	7.69	2.15	1.18
Öğretmen	30	6.88	101	23.17	156	35.78	109	25.00	40	9.17	1.94	1.06
Ana Baba	181	17.45	233	22.47	270	26.04	198	19.09	155	14.95	2.08	1.31
Toplam	219	14.36	346	22.69	442	28.98	319	20.92	199	13.05	2.04	1.24

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	7.38	2	3.69	2.42
Gruplar İçi	2326.53	1522	1.53	
Toplam	2333.91	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 119. OAB'NİN, OKULUN EĞİTİM İLKELERİNİ ANA BABALARA
AÇIKLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	9	17.31	14	26.92	15	28.85	10	19.23	4	7.69	2.27	1.19
Öğretmen	33	7.57	86	19.73	120	27.52	150	34.40	47	10.78	1.79	1.11
Ana Baba	156	15.04	245	23.63	244	23.53	276	26.61	116	11.19	2.05	1.25
Toplam	198	12.99	345	22.62	379	24.85	436	28.59	167	10.95	1.98	1.21

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	24.95	2	12.47	8.57
Gruplar İçi	2215.40	1522	1.46	
Toplam	2240.35	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 120. OAB'İNİN, OKULDAKİ EĞİTİM ETKİNLİKLERİNİ ANA
BABALARA TANITMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	6	11.54	16	30.77	13	25.00	11	21.15	6	11.54	2.10	1.21
Öğretmen	41	9.40	89	20.41	131	30.05	126	28.90	49	11.24	1.88	1.14
Ana Baba	149	14.37	235	22.66	242	23.34	294	28.35	117	11.28	2.01	1.24
Toplam	196	12.85	340	22.30	386	25.31	431	28.26	172	11.28	1.97	1.21

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	5.74	2	2.87	1.95
Gruplar İçi	2235.94	1522	1.47	
Toplam	2241.68	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 121. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERE OKULDA ÇALIŞMA OLANAĞI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	5	9.61	15	28.85	15	28.85	15	28.85	2	3.84	2.12	1.06
Öğretmen	26	5.96	68	15.60	108	24.77	197	45.18	37	8.49	1.65	1.03
Ana Baba	129	12.44	213	20.54	216	20.83	376	36.26	103	9.93	1.89	1.21
Toplam	160	10.49	296	19.41	339	22.23	588	38.56	142	9.31	1.83	1.16

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	21.90	2	10.95	8.22
Gruplar İçi	2027.01	1522	1.33	
Toplam	2048.90	1524		

* P < .05 anlamlı
** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 122. OAB'NİN, ÖĞRETMENLERİ ÖĞRENCİ ANA BABALARINI ZİYARET ETMEYE ÖZENDİRME GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	6	11.54	11	21.15	8	15.39	24	46.15	3	5.77	1.87	1.17
Öğretmen	11	2.52	52	11.93	66	15.14	259	59.40	48	11.01	1.36	0.92
Ana.Baba	110	10.61	148	14.27	162	15.62	498	48.02	119	11.48	1.65	1.18
Toplam	127	8.33	211	13.84	236	15.47	781	51.21	170	11.15	1.57	1.12

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	30.45	2	15.23	12.41
Gruplar İçi	1867.19	1522	1.23	
Toplam	1897.64	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 123. OAB'NİN, ANA BABALARA EĞİTİM KONUSUNDA
KONFERANSLAR DÜZENLEME GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	2	3.85	6	11.54	10	19.23	30	57.69	4	7.69	1.46	0.94
Öğretmen	11	2.52	30	6.88	59	13.53	294	67.43	42	9.64	1.25	0.82
Ana Baba	90	8.68	123	11.86	129	12.44	547	52.75	148	14.27	1.48	1.14
Toplam	103	6.76	159	10.43	198	12.98	871	57.11	194	12.72	1.41	1.05

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	15.94	2	7.97	7.23
Gruplar İçi	1677.81	1522	1.10	
Toplam	1693.74	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 124. OAB'NİN, ANA BABALARIN OKUL KİTAPLIĞINDAN
YARARLANMASINI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	4	7.69	7	13.47	4	7.69	33	63.46	4	7.69	1.50	1.08
Öğretmen	15	3.44	28	6.42	40	9.17	300	68.81	53	12.16	1.20	0.86
Ana Baba	69	6.65	109	10.51	109	10.51	550	53.04	200	19.29	1.32	1.10
Toplam	88	5.77	144	9.44	153	10.03	883	57.90	257	16.86	1.29	1.04

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	6.73	2	3.36	3.12
Gruplar İçi	1639.49	1522	1.08	
Toplam	1646.22	1524		

* P < .05 anlamlı
** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 125. OAB'NİN, ANA BABALARIN OKUL BAHÇESİNDEN
YARARLANMASINI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	5	9.62	3	5.77	5	9.62	35	67.30	4	7.69	1.42	1.05
Öğretmen	11	2.52	28	6.42	34	7.80	295	67.66	68	15.60	1.13	0.84
Ana Baba	68	6.56	98	9.45	113	10.90	526	50.72	232	22.37	1.27	1.11
Toplam	84	5.51	129	8.46	152	9.97	856	56.13	304	19.93	1.23	1.04

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	8.35	2	4.17	3.88
Gruplar İçi	1635.47	1522	1.07	
Toplam	1643.82	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 126. OAB'NİN, ANA BABALARIN OKULUN OYUN VE SPOR TESİSLERİNDEN YARARLANMASINI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	5	9.62	4	7.69	6	11.54	34	65.38	3	5.77	1.50	1.06
Öğretmen	12	2.75	27	6.19	42	9.63	299	68.58	56	12.85	1.17	0.83
Ana Baba	63	6.07	86	8.29	90	8.68	567	54.68	231	22.28	1.21	1.07
Toplam	80	5.24	117	7.67	138	9.05	900	59.02	290	19.02	1.21	1.01

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	4.93	2	2.47	2.43
Gruplar İçi	1542.99	1522	1.01	
Toplam	1547.92	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 127. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN OKUL BAHÇESİNDEN
YARARLANMASINI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	15	28.85	15	28.85	11	21.15	8	15.38	3	5.77	2.60	1.23
Öğretmen	82	18.81	126	28.90	114	26.15	88	20.18	26	5.96	2.34	1.17
Ana Baba	292	28.16	288	27.77	219	21.12	153	14.75	85	8.20	2.53	1.27
Toplam	389	25.51	429	28.13	344	22.56	249	16.33	114	7.47	2.48	1.24

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	11.29	2	5.65	3.69
Gruplar İçi	2329.18	1522	1.53	
Toplam	2340.47	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 128. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN OKUL KİTAPLIĞINDAN YARARLANMASINI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	14	26.92	13	25.00	11	21.16	10	19.23	4	7.69	2.44	1.29
Öğretmen	59	13.53	118	27.06	117	26.84	117	26.84	25	5.73	2.16	1.14
Ana Baba	248	23.92	251	24.20	248	23.92	205	19.76	85	8.20	2.36	1.26
Toplam	321	21.05	382	25.05	376	24.66	332	21.77	114	7.47	2.30	1.23

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	13.36	2	6.68	4.42
Gruplar İçi	2299.33	1522	1.51	
Toplam	2312.69	1524		

* P < .05 anlamlı
 ** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
 ** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 129. DAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN OKULUN OYUN VE SPOR
TESİSLERİNDEN YARARLANMASINI SAĞLAMA GÖREVİNİN
UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	12	23.08	16	30.77	11	21.15	10	19.23	3	5.77	2.46	1.21
Öğretmen	47	10.78	116	26.61	125	28.67	118	27.06	30	6.88	2.07	1.11
Ana Baba	212	20.44	260	25.07	260	25.07	231	22.28	74	7.14	2.29	1.22
Toplam	271	17.77	392	25.70	396	25.97	359	23.54	107	7.02	2.24	1.19

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	17.68	2	8.84	6.23
Gruplar İçi	2159.72	1522	1.42	
Toplam	2177.40	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 130. OAB'NİN, UYUMSUZ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖNLEMLER ALMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	12	23.08	10	19.23	11	21.15	14	26.92	5	9.62	2.19	1.33
Öğretmen	37	8.49	100	22.94	104	23.85	143	32.80	52	11.92	1.83	1.16
Ana Baba	188	18.13	238	22.95	229	22.08	222	21.41	160	15.43	2.07	1.34
Toplam	237	15.54	348	22.82	344	22.56	379	24.85	217	14.23	2.01	1.29

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	19.09	2	9.55	5.76
Gruplar İçi	2523.69	1522	1.66	
Toplam	2542.78	1524		

* P < .05 anlamlı
 ** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
 ** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 131. OAB'NİN, ÖZENDİRMEYİ GEREKSİNEN ÇOCUKLAR
HAKKINDA GEREKLİ ÇARELERE BAŞVURMA GÖREVİNİN
UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	9	17.30	15	28.85	10	19.23	15	28.85	3	5.77	2.23	1.22
Öğretmen	28	6.42	96	22.02	133	30.50	142	32.57	37	8.49	1.85	1.06
Ana Baba	155	14.94	219	21.12	247	23.82	253	24.40	163	15.72	1.95	1.30
Toplam	192	12.59	330	21.64	390	25.57	410	26.89	203	13.31	1.93	1.23

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	7.75	2	3.88	2.56
Gruplar İçi	2305.28	1522	1.51	
Toplam	2313.04	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 132. OAB'İNİN, ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖNLEMLER
ALMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	11	21.15	12	23.08	10	19.23	13	25.00	6	11.54	2.17	1.34
Öğretmen	27	6.19	95	21.79	101	23.17	166	38.07	47	10.78	1.75	1.10
Ana Baba	183	17.65	235	22.66	199	19.19	239	23.05	181	17.45	2.00	1.37
Toplam	221	14.49	342	22.43	310	20.33	418	27.41	234	15.34	1.93	1.30

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	22.99	2	11.50	6.86
Gruplar İçi	2550.15	1522	1.68	
Toplam	2573.14	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 133. OAB'NİN, BEDENSEL ÖZÜRLÜ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖNLEMLER
ALMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	14	26.92	10	19.23	14	26.92	12	23.08	2	3.85	2.42	1.23
Öğretmen	45	10.32	96	22.02	114	26.15	123	28.21	58	13.30	1.88	1.20
Ana Baba	174	16.78	194	18.71	192	18.52	279	26.90	198	19.09	1.87	1.37
Toplam	233	15.28	300	19.67	320	20.98	414	27.15	258	16.92	1.89	1.32

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	15.17	2	7.59	4.36
Gruplar İçi	2645.07	1522	1.74	
Toplam	2660.24	1524		

* P < .05 anlamlı
** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 134. DAB'İN, İLGİLİ ÖĞRENCİLERE BEDEN EĞİTİMİ İÇİN
OLANAK SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	7	13.46	12	23.08	12	23.08	19	36.54	2	3.84	2.06	1.15
Öğretmen	24	50.50	79	18.12	115	26.38	184	42.20	34	7.80	1.71	1.03
Ana Baba	152	14.66	196	18.90	239	23.05	334	32.21	116	11.18	1.94	1.24
Toplam	183	12.00	287	18.82	366	24.00	537	35.21	152	9.97	1.88	1.19

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	17.03	2	8.52	6.10
Gruplar İçi	2123.66	1522	1.40	
Toplam	2140.69	1524		

* P < .05 anlamlı
** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 135. OAB'NİN, ZİHİNSEL ÖZÜRLÜ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖNLEMLER
ALMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	10	19.23	10	19.23	9	17.31	20	38.46	3	5.77	2.08	1.27
Öğretmen	32	7.34	75	17.20	104	23.85	147	33.72	78	17.89	1.62	1.18
Ana Baba	136	13.12	178	17.16	178	17.16	303	29.22	242	23.34	1.68	1.35
Toplam	178	11.67	263	17.25	291	19.08	470	30.82	323	21.18	1.67	1.30

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	9.54	2	4.77	2.83
Gruplar İçi	2565.34	1522	1.69	
Toplam	2574.88	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 136. OAB'NİN, İLGİLİ ÖĞRENCİLERE YABANCI DİL EĞİTİMİ
İÇİN OLANAK SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	5	9.62	11	21.15	13	25.00	21	40.38	2	3.85	1.92	1.08
Öğretmen	13	2.98	45	10.32	82	18.81	259	59.40	37	8.49	1.40	0.89
Ana Baba	116	11.19	155	14.94	210	20.25	449	43.30	107	10.32	1.73	1.17
Toplam	134	8.79	211	13.84	305	20.00	729	47.80	146	9.57	1.64	1.11

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	38.57	2	19.29	16.05
Gruplar İçi	1828.65	1522	1.20	
Toplam	1867.23	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 137. OAB'NİN, İLGİLİ ÖĞRENCİLERE MÜZİK EĞİTİMİ İÇİN
OLANAK SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	5	9.61	11	21.15	9	17.31	25	48.08	2	3.85	1.85	1.11
Öğretmen	12	2.75	50	11.47	87	19.95	243	55.74	44	10.09	1.41	0.92
Ana Baba	106	10.22	164	15.81	222	21.41	398	38.38	147	14.18	1.70	1.19
Toplam	123	8.07	225	14.75	318	20.85	666	43.67	193	12.66	1.62	1.13

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	27.66	2	13.83	11.04
Gruplar İçi	1905.89	1522	1.25	
Toplam	1933.55	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 138. DAB'NİN, İLGİLİ ÖĞRENCİLERE İŞ EĞİTİMİ İÇİN OLANAK SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	5	9.61	18	34.62	5	9.61	22	42.31	2	3.85	2.04	1.15
Öğretmen	9	2.06	56	12.85	77	17.66	250	57.34	44	10.09	1.39	0.91
Ana Baba	85	8.20	161	15.53	207	19.96	431	41.56	153	14.75	1.61	1.16
Toplam	99	6.49	235	15.41	289	18.95	703	46.10	199	13.05	1.56	1.10

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	26.28	2	13.14	11.04
Gruplar İçi	1810.99	1522	1.19	
Toplam	1837.27	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 139. DAB'İN, İLGİLİ ÖĞRENCİLERE RESİM EĞİTİMİ İÇİN
OLANAK SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	4	7.69	13	25.00	9	17.31	22	42.31	4	7.69	1.83	1.13
Öğretmen	15	3.44	46	10.55	89	20.41	242	55.51	44	10.09	1.42	0.93
Ana Baba	90	8.68	149	14.37	191	18.42	450	43.39	157	15.14	1.58	1.16
Toplam	109	7.15	208	13.64	289	18.95	714	46.82	205	13.44	1.54	1.10

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	12.53	2	6.26	5.16
Gruplar İçi	1845.87	1522	1.21	
Toplam	1858.39	1524		

* P < . 05 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** P < . 01 anlamlı

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 140. DAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN TEMİZLİK ALIŞKANLIĞI
KAZANMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	15	28.84	13	25.00	12	23.08	9	17.31	3	5.77	2.54	1.24
Öğretmen	43	9.86	137	31.42	126	28.90	98	22.48	32	7.34	2.14	1.10
Ana Baba	300	28.93	354	34.14	209	20.15	129	12.44	45	4.34	2.71	1.14
Toplam	358	23.48	504	33.05	347	22.75	236	15.47	80	5.25	2.54	1.16

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	99.33	2	49.67	38.82*
Gruplar İçi	1947.33	1522	1.28	
Toplam	2046.66	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen \underline{Z} Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.57	8.60**
Ana Baba-Yönetmen	0.17	0.84
Öğretmen-Yönetmen	-0.40	-1.93

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

EK - Ç

ÇİZELGE 141. OAB'İN, YOKSUL ÖĞRENCİLERE YARDIM SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	19	36.54	8	15.38	12	23.08	10	19.23	3	5.77	2.58	1.32
Öğretmen	67	15.37	142	32.57	134	30.73	63	14.45	30	6.88	2.35	1.11
Ana Baba	261	25.17	237	22.85	244	23.53	176	16.97	119	11.48	2.33	1.33
Toplam	347	22.75	387	25.38	390	25.57	249	16.33	152	9.97	2.35	1.27

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	2.97	2	1.48	0.92
Gruplar İçi	2446.06	1522	1.61	
Toplam	2449.03	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 142. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİN BULAŞICI HASTALIKLARDAN KORUNMALARINI SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	9	17.31	14	26.92	12	23.08	13	25.00	4	7.69	2.21	1.23
Öğretmen	33	7.57	118	27.06	122	27.98	133	30.51	30	6.88	1.98	1.08
Ana Baba	229	22.08	288	27.77	227	21.89	212	20.44	81	7.81	2.36	1.25
Toplam	271	17.77	420	27.54	361	23.67	358	23.48	115	7.54	2.25	1.21

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	44.24	2	22.12	15.40
Gruplar İçi	2185.90	1522	1.44	
Toplam	2230.14	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 143. OAB'İN, ÖĞRENCİLERİN SAĞLIKLI YAŞAMALARI İÇİN
ÖNLEM ALMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	7	13.46	16	30.77	10	19.23	15	28.85	4	7.69	2.14	1.21
Öğretmen	22	5.05	127	29.13	123	28.21	137	31.42	27	6.19	1.95	1.03
Ana.Baba	184	17.74	314	30.28	255	24.59	221	21.31	63	6.08	2.32	1.17
Toplam	213	13.97	457	29.97	388	25.44	373	24.46	94	6.16	2.21	1.14

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	42.09	2	21.05	16.44
Gruplar İçi	1947.80	1522	1.28	
Toplam	1989.89	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 144. OAB'NİN, OKULDAKİ KAZALARA KARŞI ÖNLEMLER ALMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	12	23.08	14	26.92	9	17.31	14	26.92	3	5.77	2.35	1.27
Öğretmen	55	12.61	111	25.46	110	25.23	126	28.90	34	7.80	2.06	1.17
Ana Baba	188	18.13	276	26.62	252	24.30	202	19.48	119	11.47	2.20	1.27
Toplam	255	16.72	401	26.29	371	24.33	342	22.43	156	10.23	2.17	1.24

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	7.93	2	3.97	2.58
Gruplar İçi	2335.62	1522	1.53	
Toplam	2343.55	1524		

* P < . 05 anlamlı
 ** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
 ** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 145. OAB'İN, ÖĞRENCİLERİN DÜZENLİ BESLENMELERİNİ
ÖZENDİRME GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	9	17.31	14	26.92	8	15.39	17	32.69	4	7.69	2.14	1.27
Öğretmen	22	5.05	94	21.56	115	26.38	165	37.84	40	9.17	1.76	1.05
Ana Baba	196	18.90	283	27.29	226	21.79	250	24.11	82	7.91	2.25	1.24
Toplam	227	14.88	391	25.64	349	22.89	432	28.33	126	8.26	2.11	1.21

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	75.89	2	37.95	26.96*
Gruplar İçi	2141.97	1522	1.41	
Toplam	2217.86	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen \underline{Z} Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.50	7.59**
Ana Baba-Yönetmen	0.12	0.58
Öğretmen-Yönetmen	-0.38	-1.80

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - Ç

ÇİZELGE 146. OAB'NİN, ÖĞRENCİLERİ TRAFİK KAZALARINDAN KORUYUCU ÖNLEMLER ALMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	7	13.46	14	26.92	14	26.92	13	25.00	4	7.70	2.14	1.17
Öğretmen	28	6.42	96	22.02	121	27.75	156	35.78	35	8.03	1.83	1.06
Ana Baba	186	17.94	251	24.20	208	20.06	309	29.80	83	8.00	2.14	1.25
Toplam	221	14.49	361	23.67	343	22.49	478	31.35	122	8.00	2.05	1.20

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	30.50	2	15.25	10.64
Gruplar İçi	2180.93	1522	1.43	
Toplam	2211.43	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 147. OAB'NİN, HASTA ÖĞRENCİLERE YARDIM SAĞLAMA
GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	10	19.23	18	34.62	6	11.54	13	25.00	5	9.61	2.29	1.30
Öğretmen	37	8.49	115	26.38	120	27.52	123	28.21	41	9.40	1.96	1.12
Ana Baba	173	16.68	235	22.66	209	20.16	277	26.71	143	13.79	2.02	1.31
Toplam	220	14.43	368	24.13	335	21.97	413	27.08	189	12.39	2.01	1.26

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	5.04	2	2.52	1.59
Gruplar İçi	2411.65	1522	1.58	
Toplam	2416.69	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 148. DAB'İN, ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMANLARINI DEĞERLENDİRMELERİ İÇİN OLANAK SAĞLAMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	8	15.38	10	19.23	16	30.77	12	23.08	6	11.54	2.04	1.24
Öğretmen	11	2.52	82	18.81	110	25.23	199	45.64	34	7.80	1.63	0.96
Ana Baba	116	11.19	222	21.41	237	22.85	370	35.68	92	8.87	1.90	1.17
Toplam	135	8.85	314	20.59	363	23.80	581	38.10	132	8.66	1.83	1.12

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	25.99	2	12.99	10.45
Gruplar İçi	1892.29	1522	1.24	
Toplam	1918.28	1524		

* P < .05 anlamlı
** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - Ç

ÇİZELGE 149. OAB'NİN, VATANDAŞLARIN OKUMA YAZMA ÖĞRENMESİNE YARDIMCI OLMA GÖREVİNİN UYGULANMA DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	5	9.62	7	13.46	10	19.23	27	51.92	3	5.77	1.69	1.09
Öğretmen	13	2.98	30	6.88	61	13.99	277	63.53	55	12.62	1.24	0.87
Ana Baba	112	10.80	168	16.20	200	19.29	401	38.67	156	15.04	1.69	1.22
Toplam	130	8.53	205	13.44	271	17.77	705	46.23	214	14.03	1.56	1.14

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	62.97	2	31.48	24.82*
Gruplar İçi	1930.29	1522	1.27	
Toplam	1993.26	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.45	7.66**
Ana Baba-Yönetmen	0.00	0.00
Öğretmen-Yönetmen	-0.45	-2.48*

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - Ç

ÇİZELGE 150. OAB'NİN, KENDİNİ YETİŞTİRMEK İSTEYEN
VATANDAŞLARA YARDIMCI OLMA GÖREVİNİN UYGULANMA
DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok İyi Uygulanıyor		Orta Derecede Uygulanıyor		Az Uygulanıyor		Uygulanmıyor		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	6	11.54	5	9.62	10	19.23	28	53.84	3	5.77	1.67	1.12
Öğretmen	9	2.06	33	7.57	45	10.32	279	63.99	70	16.06	1.16	0.85
Ana Baba	106	10.22	135	13.02	156	15.04	444	42.82	196	18.90	1.53	1.23
Toplam	121	7.93	173	11.34	211	13.84	751	49.25	269	17.64	1.43	1.14

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	45.85	2	22.93	18.01
Gruplar İçi	1937.06	1522	1.27	
Toplam	1982.91	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 151. ÖĞRENCİLERİN ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINA
BAĞLILIKLARINI PEKİŞTİRMEDE YÖNETMENLERİN
YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	40	76.92	10	19.23	2	3.85	-	-	-	-	3.73	0.53
Öğretmen	219	50.23	118	27.06	40	9.17	36	8.26	23	5.28	3.09	1.18
Ana Baba	502	48.41	288	27.77	120	11.57	69	6.66	58	5.59	3.07	1.17
Toplam	761	49.90	416	27.28	162	10.62	105	6.89	81	5.31	3.10	1.16

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	21.89	2	10.91	8.16
Gruplar İçi	2036.05	1522	1.34	
Toplam	2057.87	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 152. ÖĞRENCİLERE ULUSAL DEĞERLER KAZANDIRMADA
YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	34	65.38	13	25.00	2	3.85	2	3.85	1	1.92	3.48	0.90
Öğretmen	195	44.72	134	30.73	54	12.39	23	5.28	30	6.88	3.01	1.19
Ana Baba	470	45.32	320	30.86	110	10.61	79	7.62	58	5.59	3.03	1.17
Toplam	699	45.84	467	30.62	166	10.88	104	6.82	89	5.84	3.04	1.17

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	10.63	2	5.31	3.91
Gruplar İçi	2068.97	1522	1.36	
Toplam	2079.60	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 153. ÖĞRENCİLERİN DİSİPLİNE VE TOPLUM DÜZENİNE UYMALARINI SAĞLAMADA YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	40	76.93	11	21.15	1	1.92	-	-	-	-	3.75	0.48
Öğretmen	182	41.74	144	33.03	60	13.76	31	7.11	19	4.36	3.01	1.11
Ana.Baba	436	42.05	288	27.77	156	15.04	100	9.64	57	5.50	2.91	1.20
Toplam	658	43.15	443	29.05	217	14.23	131	8.59	76	4.98	2.97	1.17

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	35.68	2	17.84	13.27
Gruplar İçi	2045.59	1522	1.34	
Toplam	2081.28	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 154. ÖĞRENCİLERDE İNSANLIK SEVGİSİNİ GELİŞTİRMEDE
YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	36	69.23	15	28.85	1	1.92	-	-	-	-	3.67	0.51
Öğretmen	162	37.16	155	35.55	54	12.38	42	9.63	23	5.28	2.90	1.16
Ana Baba	397	38.28	343	33.08	152	14.66	101	9.74	44	4.24	2.91	1.14
Toplam	595	39.02	513	33.64	207	13.57	143	9.38	67	4.39	2.94	1.14

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	29.41	2	14.71	11.53
Gruplar İçi	1941.09	1522	1.28	
Toplam	1970.50	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 155. ÖĞRENCİLERİN TİNSEL DEĞERLERE BAĞLILIKLARINI
GÜÇLENDİRMEDE YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	34	65.38	15	28.85	2	3.85	-	-	1	1.92	3.56	0.75
Öğretmen	182	41.74	143	32.80	54	12.39	28	6.42	29	6.88	2.97	1.18
Ana Baba	329	31.73	343	33.08	159	15.33	121	11.67	85	8.19	2.69	1.26
Toplam	545	35.74	501	32.85	215	14.10	149	9.77	115	7.54	2.79	1.24

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	55.56	2	27.78	18.62
Gruplar İçi	2271.07	1522	1.49	
Toplam	2326.63	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 156. ÖĞRENCİLERİN TUTUM BOZUKLUKLARI KONUSUNDA
ÖNLEMLER ALMADA YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	32	61.55	17	32.69	1	1.92	1	1.92	1	1.92	3.50	0.80
Öğretmen	151	34.63	131	30.05	70	16.06	56	12.84	28	6.42	2.74	1.24
Ana Baba	337	32.50	268	25.85	190	18.32	156	15.04	86	8.29	2.59	1.30
Toplam	520	34.10	416	27.28	261	17.11	213	13.97	115	7.54	2.66	1.28

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	43.98	2	21.99	13.65
Gruplar İçi	2451.97	1522	1.61	
Toplam	2495.95	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 157. ÖĞRENCİLERİN DAYANIŞMA DUYGULARINI GELİŞTİRMEDE
YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	34	65.39	15	28.85	1	1.92	1	1.92	1	1.92	3.54	0.80
Öğretmen	130	29.81	146	33.49	80	18.35	47	10.78	33	7.57	2.67	1.22
Ana Baba	292	28.16	321	30.96	215	20.73	131	12.63	78	7.52	2.60	1.23
Toplam	456	29.90	482	31.61	296	19.41	179	11.74	112	7.34	2.65	1.23

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	44.29	2	22.14	15.02
Gruplar İçi	2244.53	1522	1.47	
Toplam	2288.82	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 158. ÖĞRENCİLERİN OKULA DEVAMLARININ SAĞLANMASINA ÇALIŞMADA YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	35	67.31	13	25.00	3	5.77	-	-	1	1.92	3.56	0.78
Öğretmen	188	43.12	141	32.34	51	11.70	29	6.65	27	6.19	3.00	1.17
Ana Baba	416	40.12	267	25.75	177	17.07	117	11.28	60	5.78	2.83	1.23
Toplam	639	41.90	421	27.61	231	15.15	146	9.57	88	5.77	2.90	1.21

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	31.35	2	15.68	10.84
Gruplar İçi	2200.18	1522	1.45	
Toplam	2231.53	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 159. OKULDAKİ EĞİTİM ETKİNLİKLERİ VE ÖĞRENCİ BAŞARILARINI ANA BABALARA GÖSTERMEDE YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	24	46.15	20	38.46	5	9.62	1	1.92	2	3.85	3.21	0.98
Öğretmen	136	31.19	137	31.42	71	16.29	58	13.30	34	7.80	2.65	1.26
Ana Baba	298	28.74	265	25.56	212	20.44	204	19.67	58	5.59	2.52	1.25
Toplam	458	30.03	422	27.67	288	18.89	263	17.25	94	6.16	2.58	1.25

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	26.34	2	13.17	8.53
Gruplar İçi	2350.63	1522	1.54	
Toplam	2376.97	1524		

* P < . 05 anlamlı
 ** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
 ** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 160. OKULUN AMAÇ VE EĞİTİM İLKELERİNİ ANA BABALARA AÇIKLAMADA YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	27	51.93	17	32.69	6	11.54	1	1.92	1	1.92	3.31	0.90
Öğretmen	136	31.19	132	30.28	74	16.97	59	13.53	35	8.03	2.63	1.27
Ana Baba	274	26.42	254	24.49	206	19.87	221	21.31	82	7.91	2.40	1.29
Toplam	437	28.65	403	26.43	286	18.75	281	18.43	118	7.74	2.50	1.29

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	51.31	2	25.65	15.78
Gruplar İçi	2473.79	1522	1.63	
Toplam	2525.09	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 161. ÖĞRENCİ BAŞARISININ ARTIRILMASI İÇİN ANA
BABALARLA İŞBİRLİĞİ YAPMADA YÖNETMENLERİN
YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	22	42.31	21	40.38	6	11.54	3	5.77	-	-	3.19	0.86
Öğretmen	115	26.38	140	32.11	91	20.87	64	14.68	26	5.96	2.58	1.19
Ana Baba	266	25.65	235	22.66	228	21.99	251	24.20	57	5.50	2.39	1.25
Toplam	403	26.43	396	25.97	325	21.31	318	20.85	83	5.44	2.47	1.23

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	39.69	2	19.84	13.24
Gruplar İçi	2280.13	1522	1.50	
Toplam	2319.82	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 162. ÖĞRENCİLERE OKULDA ÇALIŞMA OLANAĞI SAĞLAMADA
YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	23	44.23	21	40.38	5	9.62	3	5.77	-	-	3.23	0.85
Öğretmen	91	20.87	124	28.44	86	19.73	95	21.79	40	9.17	2.30	1.27
Ana Baba	214	20.64	258	24.88	193	18.61	288	27.77	84	8.10	2.22	1.28
Toplam	328	21.51	403	26.43	284	18.62	386	25.31	124	8.13	2.28	1.28

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	50.70	2	25.35	15.89
Gruplar İçi	2427.72	1522	1.60	
Toplam	2478.42	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 163. ANA BABALARIN OKULU, ÖĞRETMENLERİN ÖĞRENCİ ANA BABALARINI ZİYARET ETME ALIŞKANLIĞI KAZANMALARINA YARDIMCI OLMADA YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	20	38.46	17	32.69	7	13.46	8	15.39	-	-	2.94	1.07
Öğretmen	87	19.96	118	27.06	93	21.33	97	22.25	41	9.40	2.26	1.27
Ana.Baba	185	17.84	227	21.89	211	20.35	309	29.80	105	10.12	2.08	1.28
Toplam	292	19.15	362	23.74	311	20.39	414	27.15	146	9.57	2.16	1.28

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	43.56	2	21.78	13.55
Gruplar İçi	2446.56	1522	1.61	
Toplam	2490.11	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 164. ANA BABALARA EĞİTİM KONUSUNDA KONFERANSLAR
DÜZENLEMEDE YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	10	19.23	19	36.54	13	25.00	10	19.23	-	-	2.56	1.02
Öğretmen	47	10.78	66	15.14	73	16.74	193	44.27	57	13.07	1.66	1.20
Ana Baba	137	13.21	158	15.24	173	16.68	438	42.24	131	12.63	1.74	1.24
Toplam	194	12.72	243	15.94	259	16.98	641	42.03	188	12.33	1.75	1.23

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	37.29	2	18.65	12.46
Gruplar İçi	2276.85	1522	1.50	
Toplam	2314.14	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 165. ANA BABALARIN, OKUL BİNA VE TESİSLERİNDEN
YARARLANMASINI SAĞLAMADA YÖNETMENLERİN
YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	10	19.23	19	36.54	13	25.00	8	15.38	2	3.85	2.52	1.09
Öğretmen	54	12.38	73	16.74	68	15.60	158	36.24	83	19.04	1.67	1.30
Ana Baba	135	13.02	161	15.52	118	11.38	384	37.03	239	23.05	1.58	1.34
Toplam	199	13.05	253	16.59	199	13.05	550	36.06	324	21.25	1.64	1.33

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	43.85	2	21.93	12.57
Gruplar İçi	2654.76	1522	1.74	
Toplam	2698.61	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 166. ÖĞRENCİLERİN, OKUL BİNA VE TESİSLERİNDEN
YARARLANMASINI SAĞLAMADA YÖNETMENLERİN YETERLİK
DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	26	50.00	24	46.15	-	-	2	3.85	-	-	3.42	0.70
Öğretmen	130	29.81	125	28.67	81	18.58	66	15.14	34	7.80	2.58	1.27
Ana Baba	269	25.94	267	25.75	179	17.26	231	22.27	91	8.78	2.38	1.31
Toplam	425	27.87	416	27.28	260	17.05	299	19.60	125	8.20	2.47	1.30

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	60.88	2	30.44	18.41
Gruplar İçi	2516.82	1522	1.65	
Toplam	2577.70	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 167. ÖZENDİRMEYİ GEREKSİNEN ÇOCUKLAR HAKKINDA
GEREKLİ ÇARELERE BAŞVURMADA YÖNETMENLERİN YETERLİK
DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	19	36.54	27	51.92	3	5.77	3	5.77	-	-	3.19	0.79
Öğretmen	105	24.08	132	30.28	84	19.27	74	16.97	41	9.40	2.43	1.28
Ana Baba	242	23.34	204	19.67	205	19.77	241	23.24	145	13.98	2.15	1.38
Toplam	366	24.00	363	23.80	292	19.15	318	20.85	186	12.20	2.27	1.35

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	69.48	2	34.74	19.50*
Gruplar İçi	2711.81	1522	1.78	
Toplam	2781.29	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	-0.28	-3.58**
Ana Baba-Yönetmen	-1.04	-7.71**
Öğretmen-Yönetmen	-0.76	-5.33**

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - D

ÇİZELGE 168. ÖZEL EĞİTİM GEREKTİREN ÖĞRENCİLER İÇİN ÖNLEMLER ALMADA YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	20	38.46	18	34.62	8	15.38	4	7.69	2	3.85	2.96	1.10
Öğretmen	80	18.35	120	27.52	86	19.73	88	20.18	62	14.22	2.16	1.33
Ana Baba	201	19.38	206	19.87	176	16.97	261	25.17	193	18.61	1.96	1.40
Toplam	301	19.74	344	22.56	270	17.70	353	23.15	257	16.85	2.05	1.39

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	56.06	2	28.03	14.87
Gruplar İçi	2868.62	1522	1.68	
Toplam	2924.68	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 169. YETENEK DERSLERİNE ÖZEL İLGİ DUYAN ÇOCUKLARA
OKUL VE ÇEVREDE OLANAK SAĞLAMADA YÖNETMENLERİN
YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	11	21.15	25	48.08	11	21.15	5	9.62	-	-	2.81	0.89
Öğretmen	60	13.76	105	24.08	104	23.85	126	28.90	41	9.40	2.04	1.21
Ana Baba	171	16.49	198	19.09	218	21.02	328	31.63	122	11.77	1.97	1.28
Toplam	242	15.87	328	21.51	333	21.83	459	30.10	163	10.69	2.02	1.26

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	35.10	2	17.55	11.26
Gruplar İçi	2371.29	1522	1.56	
Toplam	2406.38	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 170. ÖĞRENCİLERİN SAĞLIKLI YAŞAMALARI, BULAŞICI HASTALIKLARDAN KORUNMALARI VE TEMİZLİK ALIŞKANLIĞI KAZANMALARINI SAĞLAMADA YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	29	55.77	20	38.46	2	3.85	-	-	1	1.92	3.46	0.75
Öğretmen	121	27.75	138	31.65	96	22.02	53	12.16	28	6.42	2.62	1.19
Ana Baba	325	31.34	291	28.06	189	18.23	156	15.04	76	7.33	2.61	1.27
Toplam	475	31.15	449	29.44	287	18.82	209	13.70	105	6.89	2.64	1.24

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	36.14	2	18.07	11.90
Gruplar İçi	2311.96	1522	1.52	
Toplam	2348.11	1524		

* P < . 05 anlamlı
 ** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
 ** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 171. OKULDAKİ KAZALARA KARŞI ÖNLEMLER ALMADA
YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	27	51.92	22	42.31	3	5.77	-	-	-	-	3.46	0.61
Öğretmen	122	27.98	134	30.73	95	21.79	56	12.85	29	6.65	2.61	1.21
Ana Baba	301	29.03	248	23.91	217	20.93	174	16.78	97	9.35	2.47	1.31
Toplam	450	29.51	404	26.49	315	20.66	230	15.08	126	8.26	2.54	1.28

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	51.89	2	25.95	16.17
Gruplar İçi	2442.89	1522	1.61	
Toplam	2494.79	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 172. HASTA VE YOKSUL ÖĞRENCİLERE YARDIM SAĞLAMADA
YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	27	51.92	21	40.39	3	5.77	1	1.92	-	-	3.42	0.70
Öğretmen	134	30.73	134	30.73	83	19.04	51	11.70	34	7.80	2.65	1.24
Ana Baba	269	25.94	250	24.11	190	18.32	199	19.19	129	12.44	2.32	1.37
Toplam	430	28.19	405	26.56	276	18.10	251	16.46	163	10.69	2.45	1.34

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	84.26	2	42.13	24.35*
Gruplar İçi	2633.21	1522	1.73	
Toplam	2717.47	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	-0.33	-4.33**
Ana Baba-Yönetmen	-1.10	-9.16**
Öğretmen-Yönetmen	-0.77	-6.03**

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - D

ÇİZELGE 173. ÖĞRENCİLERİ TRAFİK KAZALARINDAN KORUYUCU
ÖNLEMLER ALMADA YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	18	34.61	26	50.00	5	9.62	2	3.85	1	1.92	3.12	0.88
Öğretmen	82	18.81	122	27.98	89	20.41	98	22.48	45	10.32	2.23	1.27
Ana Baba	253	24.40	252	24.30	199	19.19	248	23.91	85	8.20	2.33	1.30
Toplam	353	23.15	400	26.23	293	19.21	348	22.82	131	8.59	2.33	1.29

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	36.87	2	18.44	11.29
Gruplar İçi	2485.69	1522	1.63	
Toplam	2522.56	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 174. ÖĞRENCİLERİN DÜZENLİ BESLENMELERİNİ ÖZENDİRMEDE
YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	18	34.61	28	53.85	6	11.54	-	-	-	-	3.23	0.65
Öğretmen	72	16.52	121	27.75	109	25.00	93	21.33	41	9.40	2.21	1.22
Ana Baba	229	22.08	263	25.36	220	21.22	240	23.14	85	8.20	2.30	1.27
Toplam	319	20.92	412	27.02	335	21.97	333	21.83	126	8.26	2.30	1.25

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	48.83	2	24.42	15.92
Gruplar İçi	2334.25	1522	1.53	
Toplam	2383.08	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - D

ÇİZELGE 175. ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMANLARINI DEĞERLENDİRMELERİ
İÇİN OLANAK SAĞLAMADA YÖNETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	15	28.84	28	53.85	7	13.46	2	3.85	-	-	3.08	0.76
Öğretmen	70	16.06	111	25.46	109	25.00	105	24.08	41	9.40	2.15	1.22
Ana Baba	191	18.42	248	23.92	193	18.61	319	30.76	86	8.29	2.13	1.26
Toplam	276	18.10	387	25.38	309	20.26	426	27.93	127	8.33	2.17	1.25

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	44.35	2	22.17	14.44
Gruplar İçi	2336.50	1522	1.54	
Toplam	2380.85	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 176. ÖĞRENCİLERİN ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINA BAĞLILIKLARINI PEKİŞTİRMEDE ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	32	61.54	13	25.00	3	5.77	3	5.77	1	1.92	3.39	0.97
Öğretmen	247	56.65	129	29.59	25	5.73	12	2.75	23	5.28	3.30	1.06
Ana Baba	535	51.59	274	26.42	125	12.06	64	6.17	39	3.76	3.16	1.09
Toplam	814	53.38	416	27.28	153	10.03	79	5.18	63	4.13	3.21	1.08

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	7.46	2	3.73	3.19
Gruplar İçi	1777.77	1522	1.17	
Toplam	1785.23	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 177. ÖĞRENCİLERE ULUSAL DEĞERLER KAZANDIRMADA
ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	24	46.15	18	34.62	6	11.54	3	5.77	1	1.92	3.17	0.99
Öğretmen	181	41.51	187	42.89	33	7.57	15	3.44	20	4.59	3.13	1.01
Ana Baba	528	50.92	308	29.70	113	10.90	60	5.78	28	2.70	3.20	1.03
Toplam	733	48.07	513	33.64	152	9.97	78	5.11	49	3.21	3.18	1.02

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	1.53	2	0.76	0.73
Gruplar İçi	1585.65	1522	1.04	
Toplam	1587.18	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 178. ÖĞRENCİLERDE İNSANLIK SEVGİSİNİ GELİŞTİRMEDE
ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	27	51.92	18	34.62	5	9.62	1	1.92	1	1.92	3.28	0.88
Öğretmen	242	55.51	141	32.34	24	5.50	10	2.29	19	4.36	3.32	1.00
Ana Baba	425	40.98	373	35.97	141	13.60	74	7.14	24	2.31	3.06	1.02
Toplam	694	45.51	532	34.89	170	11.15	85	5.57	44	2.88	3.15	1.01

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	22.79	2	11.39	11.23
Gruplar İçi	1544.81	1522	1.01	
Toplam	1567.60	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 179. ÖĞRENCİLERİN BAŞARILI OLMALARINI SAĞLAMADA
ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	27	51.92	19	36.54	5	9.62	1	1.92	-	-	3.39	0.75
Öğretmen	166	38.07	186	42.66	47	10.78	19	4.36	18	4.13	3.06	1.02
Ana Baba	412	39.73	320	30.86	162	15.62	109	10.51	34	3.28	2.93	1.13
Toplam	605	39.67	525	34.43	214	14.03	129	8.46	52	3.41	2.98	1.09

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	13.74	2	6.87	5.85
Gruplar İçi	1788.75	1522	1.18	
Toplam	1802.49	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 180. ÖĞRENCİLERİN DİSİPLİNE VE TOPLUM DÜZENİNE
UYMALARINI SAĞLAMADA ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	20	38.46	24	46.16	7	13.46	1	1.92	-	-	3.21	0.75
Öğretmen	193	44.27	160	36.70	45	10.32	16	3.67	22	5.05	3.12	1.07
Ana Baba	432	41.66	296	28.54	163	15.72	84	8.10	62	5.98	2.92	1.20
Toplam	645	42.29	480	31.48	215	14.10	101	6.62	84	5.51	2.98	1.15

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	14.65	2	7.33	5.56
Gruplar İçi	2004.81	1522	1.32	
Toplam	2019.46	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK -E

ÇİZELGE 181. ÖĞRENCİLERİN OLUMLU KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ
KAZANMASINA KATKIDA BULUNMADA ÖĞRETMENLERİN
YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	21	40.39	26	50.00	4	7.69	1	1.92	-	-	3.29	0.70
Öğretmen	205	47.02	154	35.32	35	8.03	20	4.59	22	5.04	3.15	1.08
Ana Baba	367	35.39	306	29.51	164	15.81	133	12.83	67	6.46	2.75	1.24
Toplam	593	38.88	486	31.87	203	13.31	154	10.10	89	5.84	2.88	1.20

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	58.49	2	29.24	20.88*
Gruplar İçi	2131.95	1522	1.40	
Toplam	2190.44	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

" Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen \underline{Z} Değeri
Ana Baba-Öğretmen	-0.40	-5.94**
Ana Baba-Yönetmen	-0.54	-4.52**
Öğretmen-Yönetmen	-0.14	-1.11

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - E

ÇİZELGE 182. ÖĞRENCİLERİN TİNSEL DEĞERLERE BAĞLILIKLARINI
GÜÇLENDİRMEDE ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	21	40.39	18	34.62	8	15.38	4	7.69	1	1.92	3.04	1.03
Öğretmen	183	41.97	160	36.70	54	12.38	16	3.67	23	5.28	3.06	1.08
Ana Baba	326	31.44	350	33.75	189	18.23	119	11.47	53	5.11	2.75	1.16
Toplam	530	34.75	528	34.62	251	16.46	139	9.12	77	5.05	2.85	1.14

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	32.37	2	16.19	12.55
Gruplar İçi	1962.78	1522	1.29	
Toplam	1995.16	1524		

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

EK -E

ÇİZELGE 183. ÖĞRENCİLERİN DAYANIŞMA DUYGULARINI GELİŞTİRMEDE
ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	24	46.15	15	28.85	11	21.15	2	3.85	-	-	3.17	0.90
Öğretmen	200	45.87	153	35.09	36	8.26	24	5.50	23	5.28	3.11	1.11
Ana Baba	305	29.41	330	31.83	202	19.48	117	11.28	83	8.00	2.63	1.24
Toplam	529	34.69	498	32.65	249	16.33	143	9.38	106	6.95	2.79	1.21

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	77.04	2	38.52	27.17*
Gruplar İçi	2158.02	1522	1.42	
Toplam	2235.05	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z * SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen \underline{Z} Değeri
Ana Baba-Öğretmen	-0.48	-7.00**
Ana Baba-Yönetmen	-0.54	-3.61**
Öğretmen-Yönetmen	-0.06	-0.41

* P < .05

** P < .01

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - E

ÇİZELGE 184. ÖĞRENCİLERİN TUTUM BOZUKLUKLARI KONUSUNDA
ÖNLEMLER ALMADA ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	21	40.38	21	40.38	8	15.39	2	3.85	-	-	3.17	0.83
Öğretmen	167	38.30	172	39.45	51	11.70	25	5.73	21	4.82	3.01	1.08
Ana Baba	333	32.11	306	29.51	189	18.23	133	12.83	76	7.33	2.66	1.25
Toplam	521	34.17	499	32.72	248	16.26	160	10.49	97	6.36	2.78	1.20

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	44.79	2	22.40	15.77
Gruplar İçi	2162.13	1522	1.42	
Toplam	2206.92	1524		

* P < . 05

** P < . 01

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 185. ÖĞRENCİLERİN OKULA DEVAMLARININ SAĞLANMASINA ÇALIŞMADA ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	22	42.31	16	30.77	9	17.31	3	5.77	2	3.84	3.02	1.09
Öğretmen	145	33.26	146	33.49	74	16.97	47	10.78	24	5.50	2.78	1.18
Ana Baba	373	35.97	313	30.18	159	15.33	133	12.83	59	5.69	2.78	1.22
Toplam	540	35.41	475	31.15	242	15.87	183	12.00	85	5.57	2.79	1.20

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	2.88	2	1.44	0.99
Gruplar İçi	2207.52	1522	1.45	
Toplam	2210.40	1524		

* P < . 05

** P < . 01

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 186. ÖĞRENCİ BAŞARISININ ARTIRILMASI İÇİN ANA
BABALARLA İŞBİRLİĞİ YAPMADA ÖĞRETMENLERİN
YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	17	32.69	22	42.31	9	17.31	4	7.69	-	-	3.00	0.91
Öğretmen	100	22.93	170	38.99	84	19.27	64	14.68	18	4.13	2.62	1.11
Ana Baba	256	24.69	267	25.74	205	19.77	264	25.46	45	4.34	2.41	1.23
Toplam	373	24.46	459	30.10	298	19.54	332	21.77	63	4.13	2.49	1.19

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	27.47	2	13.74	9.76
Gruplar İçi	2141.46	1522	1.41	
Toplam	2168.93	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 187. OKULDAKİ EĞİTİM ETKİNLİKLERİNİ VE ÖĞRENCİLERİN BAŞARILARINI ANA BABALARA GÖSTERMEDE ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	14	26.92	22	42.31	12	23.08	4	7.69	-	-	2.89	0.90
Öğretmen	82	18.81	147	33.72	110	25.23	71	16.28	26	5.96	2.43	1.14
Ana Baba	270	26.04	267	25.75	231	22.27	202	19.48	67	6.46	2.45	1.24
Toplam	366	24.00	436	28.59	353	23.15	277	18.16	93	6.10	2.46	1.21

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	9.76	2	4.88	3.36
Gruplar İçi	2213.16	1522	1.45	
Toplam	2222.93	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 188. ANA BABALARIN, OKULU ZİYARET ETME ALIŞKANLIĞI
KAZANMALARINA YARDIMCI OLMADA ÖĞRETMENLERİN
YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	15	28.85	17	32.69	12	23.08	8	15.38	-	-	2.75	1.05
Öğretmen	90	20.64	152	34.86	99	22.71	73	16.74	22	5.05	2.49	1.14
Ana Baba	237	22.86	263	25.36	215	20.73	255	24.59	67	6.46	2.34	1.25
Toplam	342	22.43	432	28.33	326	21.38	336	22.03	89	5.83	2.39	1.22

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	14.41	2	7.21	4.90
Gruplar İçi	2239.87	1522	1.47	
Toplam	2254.28	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 189. OKULUN AMAÇ VE EĞİTİM İLKELERİNİ ANA BABALARA
AÇIKLAMADA ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	16	30.77	20	38.46	13	25.00	2	3.85	1	1.92	2.92	0.95
Öğretmen	93	21.33	155	35.55	90	20.64	72	16.51	26	5.97	2.50	1.17
Ana Baba	236	22.76	262	25.27	202	19.48	254	24.49	83	8.00	2.30	1.28
Toplam	345	22.62	437	28.66	305	20.00	328	21.51	110	7.21	2.38	1.25

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	27.56	2	13.78	8.97
Gruplar İçi	2337.52	1522	1.54	
Toplam	2365.07	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 190. ÖĞRENCİLERE OKULDA ÇALIŞMA OLANAĞI SAĞLAMADA
ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	13	25.00	22	42.31	8	15.38	9	17.31	-	-	2.75	1.03
Öğretmen	50	11.47	127	29.13	106	24.31	123	28.21	30	6.88	2.10	1.14
Ana Baba	205	19.77	262	25.26	205	19.77	287	27.68	78	7.52	2.22	1.25
Toplam	268	17.57	411	26.95	319	20.92	419	27.48	108	7.08	2.20	1.22

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	20.43	2	10.21	6.91
Gruplar İçi	2249.55	1522	1.48	
Toplam	2269.98	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 191. ÖZENDİRMEYİ GEREKSİNEN ÇOCUKLAR HAKKINDA
GEREKLİ ÇARELERE BAŞVURMADA ÖĞRETMENLERİN
YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	16	30.77	17	32.69	15	28.85	4	7.69	-	-	2.87	0.95
Öğretmen	80	18.35	162	37.15	97	22.25	65	14.91	32	7.34	2.44	1.16
Ana Baba	220	21.21	233	22.47	193	20.01	214	20.64	177	17.07	2.10	1.40
Toplam	316	20.72	412	27.02	305	20.00	283	18.56	209	13.70	2.22	1.34

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	57.86	2	28.93	16.55
Gruplar İçi	2659.84	1522	1.75	
Toplam	2717.70	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 192. ÖĞRENCİLERİN SAĞLIKLI YAŞAMALARI, BULAŞICI HASTALIKLARDAN KORUNMALARI VE TEMİZLİK ALIŞKANLIĞI KAZANMALARINI SAĞLAMADA ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	23	44.23	21	40.38	6	11.54	2	3.85	-	-	3.25	0.81
Öğretmen	134	30.73	168	38.53	63	14.45	50	11.47	21	4.82	2.79	1.14
Ana Baba	303	29.22	315	30.38	180	17.36	164	15.81	75	7.23	2.59	1.26
Toplam	460	30.16	504	33.05	249	16.33	216	14.16	96	6.30	2.67	1.22

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	31.08	2	15.54	10.58
Gruplar İçi	2235.92	1522	1.47	
Toplam	2267.00	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 193. ÖĞRENCİLERİN DÜZENLİ BESLENMELERİNİ ÖZENDİRMEDE
ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	15	28.85	20	38.46	13	25.00	4	7.69	-	-	2.89	0.92
Öğretmen	111	25.46	164	37.61	77	17.66	62	14.22	22	5.05	2.64	1.15
Ana Baba	255	24.59	273	26.33	209	20.15	201	19.38	99	9.55	2.37	1.30
Toplam	381	24.98	457	29.97	299	19.61	267	17.51	121	7.93	2.47	1.26

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	32.15	2	16.07	10.33
Gruplar İçi	2369.18	1522	1.56	
Toplam	2401.33	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 194. OKULDAKİ KAZALARA KARŞI ÖNLEMLER ALMADA
ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	18	34.61	19	36.54	10	19.23	5	9.62	-	-	2.96	0.97
Öğretmen	90	20.64	144	33.03	114	26.15	60	13.76	28	6.42	2.48	1.15
Ana Baba	280	27.00	237	22.86	216	20.83	190	18.32	114	10.99	2.37	1.34
Toplam	388	25.44	400	26.23	340	22.30	255	16.72	142	9.31	2.42	1.28

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	19.74	2	9.87	6.04
Gruplar İçi	2489.13	1522	1.64	
Toplam	2508.87	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 195. ÖĞRENCİLERİ TRAFİK KAZALARINDAN KORUYUCU
ÖNLEMLER ALMADA ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	15	28.85	22	42.31	11	21.15	4	7.69	-	-	2.92	0.90
Öğretmen	64	14.68	144	33.03	107	24.54	92	21.10	29	6.65	2.28	1.15
Ana Baba	257	24.78	241	23.24	184	17.74	251	24.21	104	10.03	2.29	1.34
Toplam	336	22.03	407	26.69	302	19.80	347	22.76	133	8.72	2.31	1.28

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	20.54	2	10.27	6.34
Gruplar İçi	2466.96	1522	1.62	
Toplam	2487.50	1524		

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - E

ÇİZELGE 196. ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMANLARINI DEĞERLENDİRMELERİ
İÇİN OLANAK SAĞLAMADA ÖĞRETMENLERİN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	12	23.08	21	40.38	13	25.00	6	11.54	-	-	2.75	0.95
Öğretmen	68	15.60	143	32.80	101	23.16	97	22.25	27	6.19	2.29	1.16
Ana Baba	199	19.19	230	22.18	196	18.90	316	30.47	96	9.26	2.12	1.29
Toplam	279	18.29	394	25.84	310	20.33	419	27.48	123	8.06	2.19	1.25

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	26.70	2	13.35	8.68
Gruplar İçi	2340.10	1522	1.54	
Toplam	2366.80	1524		

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

EK - F

ÇİZELGE 197. ÖĞRENCİLERDE İNSANLIK SEVGİSİNİ GELİŞTİRMEDE
ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		X̄	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	8	15.39	23	44.23	11	21.15	9	17.31	1	1.92	2.54	1.02
Öğretmen	46	10.55	130	29.82	158	36.24	81	18.58	21	4.81	2.28	1.02
Ana Baba	475	45.80	339	32.69	129	12.44	65	6.27	29	2.80	3.12	1.04
Toplam	529	34.69	492	32.26	298	19.54	155	10.16	51	3.35	2.85	1.14

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	252.31	2	126.15	118.65**
Gruplar İçi	1618.31	1522	1.06	
Toplam	1870.62	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma (Z - Z)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.89	14.59**
Ana Baba-Yönetmen	0.58	3.46**
Öğretmen-Yönetmen	-0.31	-1.80

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 198. ÖĞRENCİLERE ULUSAL DEĞERLER KAZANDIRMADA
ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	12	23.08	15	28.85	13	25.00	11	21.15	1	1.92	2.50	1.13
Öğretmen	45	10.32	128	29.36	141	32.34	101	23.17	21	4.81	2.17	1.05
Ana Baba	436	42.04	340	32.79	131	12.63	99	9.55	31	2.99	3.01	1.10
Toplam	493	32.33	483	31.67	285	18.69	211	13.84	53	3.47	2.76	1.17

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	220.86	2	110.43	94.06*
Gruplar İçi	1786.80	1522	1.17	
Toplam	2007.66	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z * SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.84	13.27**
Ana Baba-Yönetmen	0.51	2.75**
Öğretmen-Yönetmen	-0.33	-1.74

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 199. ÖĞRENCİLERİN DİSİPLİNE VE TOPLUM DÜZENİNE
UYMALARINI SAĞLAMADA ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	7	13.46	15	28.85	15	28.85	12	23.07	3	5.77	2.21	1.13
Öğretmen	37	8.49	123	28.21	161	36.93	93	21.33	22	5.04	2.14	1.01
Ana Baba	471	45.42	304	29.32	141	13.60	80	7.71	41	3.95	3.05	1.12
Toplam	515	33.77	442	28.98	317	20.79	185	12.13	66	4.33	2.76	1.21

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	268.94	2	134.47	113.25**
Gruplar İçi	1807.18	1522	1.19	
Toplam	2076.13	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

Z - SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.91	14.63**
Ana Baba-Yönetmen	0.84	4.53**
Öğretmen-Yönetmen	-0.07	-0.37

* P < .05 anlamlı
** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96
** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 200. ÖĞRENCİLERİN TİNSEL DEĞERLERE BAĞLILIKLARINI
GÜÇLENDİRMEDE ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	9	17.31	19	36.54	13	25.00	9	17.31	2	3.84	2.46	1.09
Öğretmen	60	13.76	136	31.19	131	30.05	82	18.81	27	6.19	2.28	1.11
Ana Baba	384	37.03	351	33.85	170	16.39	85	8.20	47	4.53	2.91	1.12
Toplam	453	29.71	506	33.18	314	20.59	176	11.54	76	4.98	2.71	1.24

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	125.65	2	62.82	50.28*
Gruplar İçi	1901.69	1522	1.25	
Toplam	2027.34	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.63	9.49**
Ana Baba-Yönetmen	0.45	2.51*
Öğretmen-Yönetmen	-0.18	-0.98

* P < .05 anlamlı
** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96
** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 201. ÖĞRENCİLERİN ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINA
BAĞLILIKLARINI PEKİŞTİRMEDE ANA BABALARIN
YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	11	21.15	12	23.08	10	19.23	18	34.62	1	1.92	2.27	1.21
Öğretmen	42	9.63	100	22.93	138	29.36	124	28.44	32	7.34	1.99	1.09
Ana Baba	445	42.91	300	28.93	156	15.04	101	9.74	35	3.38	2.98	1.23
Toplam	498	32.66	412	27.02	304	19.93	243	15.93	68	4.46	2.67	1.16

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	310.80	2	155.40	123.59**
Gruplar İçi	1913.79	1522	1.26	
Toplam	2224.58	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

"Z" SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.99	15.07**
Ana Baba-Yönetmen	0.71	3.58**
Öğretmen-Yönetmen	-0.28	-1.38

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 202. ÖĞRENCİLERİN OLUMLU KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ
KAZANMASINA KATKIDA BULUNMADA ANA BABALARIN
YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	6	11.54	13	25.00	21	40.38	10	19.23	2	3.85	2.21	1.02
Öğretmen	32	7.34	110	25.23	140	32.11	127	29.13	27	6.19	1.98	1.04
Ana Baba	439	42.33	314	30.28	138	13.31	96	9.26	50	4.82	2.96	1.17
Toplam	477	31.28	437	28.65	299	19.61	233	15.28	79	5.18	2.66	1.28

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	303.32	2	151.66	119.30**
Gruplar İçi	1934.84	1522	1.27	
Toplam	2238.16	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.98	15.23**
Ana Baba-Yönetmen	0.75	4.45**
Öğretmen-Yönetmen	-0.23	-1.33

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 203. ÖĞRENCİLERİN BAŞARILI OLMALARINI SAĞLAMADA
ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	3	5.77	16	30.77	18	34.61	13	25.00	2	3.85	2.10	0.98
Öğretmen	33	7.57	121	27.75	171	39.22	86	19.73	25	5.73	2.12	1.00
Ana Baba	380	36.64	354	34.14	164	15.81	102	9.84	37	3.57	2.91	1.11
Toplam	416	27.28	491	32.20	353	23.15	201	13.18	64	4.19	2.65	1.23

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	207.01	2	103.50	69.66*
Gruplar İçi	1757.02	1522	1.15	
Toplam	1964.03	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z - SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.78	12.73**
Ana Baba-Yönetmen	0.80	5.00**
Öğretmen-Yönetmen	0.02	0.13

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 204. ÖĞRENCİLERİN TUTUM BOZUKLUKLARI KONUSUNDA
ÖNLEMLER ALMADA ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	4	7.69	15	28.85	18	34.61	13	25.00	2	3.85	2.12	1.00
Öğretmen	28	6.42	108	24.77	143	32.80	134	30.73	23	5.28	1.96	1.01
Ana Baba	418	40.31	319	30.76	137	13.21	107	10.32	56	5.40	2.90	1.19
Toplam	450	29.51	442	28.98	298	19.54	254	16.66	81	5.31	2.61	1.28

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	283.84	2	141.92	109.44**
Gruplar İçi	1973.71	1522	1.30	
Toplam	2257.54	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.94	14.80**
Ana Baba-Yönetmen	0.78	4.71**
Öğretmen-Yönetmen	-0.16	-0.95

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 205. ÖĞRENCİLERİN DAYANIŞMA DUYGULARINI
GELİŞTİRMEDE ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	5	9.61	17	32.69	13	25.00	15	28.85	2	3.85	2.15	1.07
Öğretmen	35	8.03	98	22.48	158	36.24	118	27.06	27	6.19	1.99	1.03
Ana Baba	352	33.94	341	32.88	170	16.39	102	9.84	72	6.95	2.77	1.21
Toplam	392	25.71	456	29.90	341	22.36	235	15.41	101	6.62	2.53	1.23

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	194.06	2	97.03	72.18*
Gruplar İçi	2045.94	1522	1.34	
Toplam	2240.01	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.78	12.05**
Ana Baba-Yönetmen	0.62	3.51**
Öğretmen-Yönetmen	-0.16	-0.89

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 206. ÖĞRENCİLERİN OKULA DEVAMLARININ SAĞLANMASINA ÇALIŞMADA ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	12	23.08	16	30.77	12	23.08	11	21.15	1	1.92	2.52	1.13
Öğretmen	70	16.06	154	35.32	123	28.21	64	14.68	25	5.73	2.41	1.10
Ana Baba	538	51.88	237	22.86	117	11.28	101	9.74	44	4.24	3.08	1.18
Toplam	620	40.66	407	26.69	252	16.52	176	11.54	70	4.59	2.87	1.29

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	144.95	2	72.48	54.17*
Gruplar İçi	2036.25	1522	1.34	
Toplam	2181.20	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen \underline{Z} Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.67	10.00**
Ana Baba-Yönetmen	0.56	3.01**
Öğretmen-Yönetmen	-0.11	-0.58

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 207. OKULUN YAPACAĞI ETKİNLİKLERE KATKIDA BULUNMADA
ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	6	11.54	7	13.46	16	30.77	21	40.38	2	3.85	1.89	1.08
Öğretmen	14	3.21	68	15.60	119	27.29	192	44.04	43	9.86	1.58	0.97
Ana Baba	227	21.89	288	27.77	227	21.89	217	20.93	78	7.52	2.36	1.24
Toplam	247	16.20	363	23.80	362	23.74	430	28.20	123	8.06	2.12	1.23

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	186.49	2	93.24	68.73*
Gruplar İçi	2064.88	1522	1.36	
Toplam	2251.36	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen \underline{Z} Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.78	12.34**
Ana Baba-Yönetmen	0.48	2.69**
Öğretmen-Yönetmen	-0.30	-1.64

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 208. ÖZENDİRMEYİ GEREKSİNEN ÇOCUKLAR HAKKINDA
GEREKLİ ÇARELERE BAŞVURMADA ANA BABALARIN
YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	3	5.77	13	25.00	14	26.92	19	36.54	3	5.77	1.89	1.04
Öğretmen	14	3.21	86	19.73	121	27.75	170	38.99	45	10.32	1.67	1.01
Ana Baba	231	22.27	273	26.33	195	18.80	234	22.57	104	10.03	2.28	1.31
Toplam	248	16.26	372	24.39	330	21.64	423	27.74	152	9.97	2.09	1.25

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sı	KO	F
Gruplar Arası	119.33	2	59.67	40.14*
Gruplar İçi	2262.48	1522	1.49	
Toplam	2381.81	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.61	9.28**
Ana Baba-Yönetmen	0.40	2.32*
Öğretmen-Yönetmen	-0.21	-1.20

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 209. ÖĞRENCİLERİN SAĞLIKLI YAŞAMALARI, BULAŞICI HASTALIKLARDAN KORUNMALARI VE TEMİZLİK ALIŞKANLIĞI KAZANMALARINI SAĞLAMADA ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	5	9.61	16	30.77	15	28.85	14	26.92	2	3.85	2.15	1.06
Öğretmen	34	7.80	120	27.52	139	31.88	117	26.84	26	5.96	2.04	1.05
Ana Baba	419	40.40	305	29.41	141	13.60	115	11.09	57	5.50	2.88	1.21
Toplam	458	30.03	441	28.92	295	19.35	246	16.13	85	5.57	2.62	1.35

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	227.00	2	113.50	84.22*
Gruplar İçi	2051.21	1522	1.35	
Toplam	2278.21	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($Z_1 - Z_2$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.84	12.82**
Ana Baba-Yönetmen	0.73	4.17**
Öğretmen-Yönetmen	-0.11	-0.62

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 210. ÖĞRENCİLERİN DÜZENLİ BESLENMELERİNİ ÖZENDİRMEDE
ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	3	5.77	15	28.85	15	28.85	17	32.69	2	3.84	2.00	1.01
Öğretmen	27	6.19	96	22.02	145	33.26	137	31.42	31	7.11	1.89	1.03
Ana Baba	352	33.94	336	32.40	162	15.62	133	12.83	54	5.21	2.77	1.19
Toplam	382	25.05	447	29.31	322	21.11	287	18.82	87	5.71	2.49	1.26

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	252.28	2	126.14	96.54*
Gruplar İçi	1988.70	1522	1.31	
Toplam	2240.98	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.88	13.68**
Ana Baba-Yönetmen	0.77	4.61**
Öğretmen-Yönetmen	-0.11	-0.64

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 211. ÖĞRENCİLERİ TRAFİK KAZALARINDAN KORUYUCU
ÖNLEMLER ALMADA ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	4	7.69	16	30.77	12	23.08	18	34.62	2	3.84	2.04	1.07
Öğretmen	32	7.34	85	19.50	139	31.88	137	31.42	43	9.86	1.83	1.08
Ana Baba	322	31.05	301	29.03	168	16.20	182	17.55	64	6.17	2.61	1.26
Toplam	358	23.47	402	26.36	319	20.92	337	22.10	109	7.15	2.37	1.28

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	193.63	2	96.81	66.81*
Gruplar İçi	2205.40	1522	1.45	
Toplam	2399.02	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen \underline{Z} Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.78	11.52**
Ana Baba-Yönetmen	0.57	3.22**
Öğretmen-Yönetmen	-0.21	-1.16

* P < . 05 anlamlı

** P < . 01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 212. ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMANLARINI DEĞERLENDİRMELERİ
İÇİN OLANAK SAĞLAMADA ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ
KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	3	5.77	12	23.08	15	28.84	19	36.54	3	5.77	1.87	1.03
Öğretmen	16	3.67	61	13.99	113	25.92	213	48.85	33	7.57	1.57	0.95
Ana Baba	225	21.70	322	31.05	214	20.63	222	21.41	54	5.21	2.43	1.19
Toplam	244	16.00	395	25.90	342	22.43	454	29.77	90	5.90	2.16	1.17

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	228.03	2	114.01	90.56*
Gruplar İçi	1916.18	1522	1.26	
Toplam	2144.21	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50

** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.86	14.04**
Ana Baba-Yönetmen	0.56	3.29**
Öğretmen-Yönetmen	-0.30	-1.72

* P < .05 anlamlı

** P < .01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96

** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK - F

ÇİZELGE 213. VATANDAŞLARIN KENDİNİ YETİŞTİRMESİNE YARDIMCI OLMADA ANA BABALARIN YETERLİK DÜZEYİ KARŞILAŞTIRMASI

Gruplar	Çok Yeterli		Orta Derecede Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz		Fikrim Yok		\bar{X}	SS
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Yönetmen	3	5.77	16	30.77	13	25.00	18	34.62	2	3.84	2.00	1.03
Öğretmen	21	4.82	58	13.30	110	25.23	190	43.58	57	13.07	1.53	1.03
Ana Baba	251	24.20	266	25.65	175	16.88	210	20.25	135	13.02	2.28	1.37
Toplam	275	18.03	340	22.30	298	19.54	418	27.41	194	12.72	2.06	1.24

DEĞİŞKENLİK ÇÖZÜMLEMESİ

Kaynak	KT	Sd	KO	F
Gruplar Arası	170.81	2	85.40	52.87*
Gruplar İçi	2458.40	1522	1.62	
Toplam	2629.21	1524		

* F Çizelge Değeri = 19.50
** F Çizelge Değeri = 99.50

Z " SINAMASI

İkili Karşılaştırma ($\underline{Z} - \underline{Z}$)	Farklar ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$)	Elde Edilen Z Değeri
Ana Baba-Öğretmen	0.75	11.04**
Ana Baba-Yönetmen	0.28	1.63
Öğretmen-Yönetmen	-0.47	-2.71**

* P < . 05 anlamlı
** P < . 01 anlamlı

* Z Çizelge Değeri = 1.96
** Z Çizelge Değeri = 2.58

EK G
YÖNETMEN ANKETİ

Sayın Okul Müdürü :

Bu anket, «Ankara Merkez İlçelerindeki Ortaokullarda Okul ile Ailenin İşbirliği ve Sorunları» konulu bir doktora tezinin bilgi toplama aracı olarak hazırlanmıştır.

Anket, üç bölüm halinde düzenlenmiş 120 sorudan oluşmaktadır. Soruların nasıl cevaplandırılacağına ilişkin açıklamalar ise bölüm başlarında yer almaktadır.

Bu anketle toplanan verilerin, okul aile işbirliği sorunlarını ortaya çıkaracağına ve böylece Türk eğitim sisteminin gelişmesine katkıda bulunacağına inanıyorum. **Anket yolu ile toplanan bu bilgiler, yalnızca bilimsel amaçla kullanılacak, başka hiçbir kişi ya da kuruma verilmeyecektir. Bu nedenle anket üzerine lütfen kimliğinizi açıklayıcı bilgiler yazmayınız.**

Anketi içtenlikle, hiçbir etki altında kalmadan ve gerçeğe uygun olarak cevaplandıracağınız inancını taşıyorum.

Değerli yardım ve katkılarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Muallâ BİLGİN

I. BÖLÜM

Bu bölümde kimliğinize ilişkin sorular bulunmaktadır. Lütfen size uygun olan seçeneğin karşısındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyunuz. Açık uçlu soruları ise, altında bırakılan boşluğa gerekli bilgileri yazarak cevaplandırınız.

1. Cinsiyetiniz :

- (1) Kadın
(2) Erkek

2. Öğrenim durumunuz :

- (1) Lise veya dengi okul
(2) İki yıllık yüksekokul
(3) Üç yıllık yüksekokul
(4) Dört yıllık yüksekokul veya fakülte
(5) Yüksek lisans
(6) Diğer (Lütfen yazınız.)

3. Branşınız :

.....

4. Yöneticilik kıdeminiz :

- (1) 0-5 yıl
(2) 6-10 yıl
(3) 11-15 yıl
(4) 16-20 yıl
(5) 20 yıldan fazla

5. Okul aile işbirliği konusunda hizmet içi eğitim etkinliklerine katıldınız mı?

- (1) Evet
(2) Hayır

6. Beşinci soruya cevabınız «Evet» ise, bu eğitimin süresi toplam kaç gündür?

.....

II. BÖLÜM

ğıda, okul aile birliklerine verilen görevlerin bir listesi bulunmaktadır. Bu görevler «Okul liği Yönetmeliği»nden alınmıştır.

et üzerinde görüldüğü gibi, sol tarafta bu görevlerin gereklilik, sağ tarafta ise uygulan- ayleri tespit edilmek istenmiştir.

revlerin ne derece gerekli olduğunu, maddelerin sol tarafındaki (A sütunu) seçeneklerden gördüğünüz düzeyin altındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyarak belirtiniz. Gereke- zeyi «Çok gerekli», «Orta derecede gerekli», «Az gerekli», «Gereksiz», «Fikrim yok», ol- ere beş seçenekte verilmiştir.

revlerin ne derece uygulandığını ise, kâğıdın sağ tarafında verilen (B sütunu) seçenekler- rini aynı şekilde işaretleyerek gösteriniz. Uygulanma düzeyi de «Çok iyi uygulanıyor», Orta de uygulanıyor», «Az uygulanıyor», «Uygulanmıyor», «Fikrim yok» seçeneklerinden oluş- ır.

rtfen aşağıdaki maddeleri dikkatle okuyarak tümünü cevaplandırınız. Bir maddeye ilişkin ilik ve uygulanma düzeylerinde sadece birer seçeneği işaretleyiniz. Böylece her bir görev ri A, diğeri B sütununda olmak üzere iki işaret koyunuz.

rekililik

B. Uygulanma

gerekli	Az gerekli	Gereksiz	Fikrim yok		Çok iyi uygulanıyor	Orta derecede uygulanıyor	Az uygulanıyor	Uygulanmıyor	Fikrim yok
2	1	0		Okul Aile Birliğinin Görevleri	4	3	2	1	0
☐	☐	☐	☐	1. Öğrencilere milli değerler (Vatan, millet, bayrak sevgisi gibi) kazandırmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	2. Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	3. Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	4. Öğrencilerin manevi değerlere bağlılıklarını güçlendirmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	5. Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	6. Okulun amaçları konusunda ana babaları aydınlatmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	7. Okulun eğitim ilkelerini ana babalara açıklamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	8. Okuldaki eğitim etkinliklerini ana babalara tanıtmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	9. Öğrencilerin başarılarını ana babalara göstermek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	10. Ana babalara eğitim konusunda (çocuk bakımı, gelişimi, eğitimi gibi) konferanslar düzenlemek	☐	☐	☐	☐	☐

Gereklilik

B. Uygulanma

Orta derecede
gerekli
Az gerekli
Gereksiz
Fikrim yok

Çok iyi
uygulanıyor
Orta derecede
uygulanıyor
Az uygulanıyor
Uygulanmıyor
Fikrim yok

Okul Aile Birliğinin Görevleri

3	2	1	0		4	3	2	1	0
☐	☐	☐	☐	11. Ana babaların okulu ziyaret etme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	12. Öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	13. Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	14. Öğrencilere okulda çalışma imkânı hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	15. Teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	16. Resim dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	17. İş dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	18. Müzik dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	19. Yabancı dil dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	20. Beden eğitimi dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	21. Öğretmenleri, öğrencilerin ana ve babalarını ziyaret etmeye teşvik etmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	22. Okulun yapacağı etkinliklere gerekli katkıda bulunmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	23. Öğrencilerin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	24. Öğrencilerin dürüst olmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	25. Öğrencilerin nazik ve saygılı olmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	26. Öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	27. Öğrencilerin düzenli olmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	28. Öğrencilerin disipline uymalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	29. Öğrencilerin toplum düzenine uymalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	30. Öğrencilerin tutum bozuklukları (israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi) konusunda tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐

Gereklilik

B. Uygulanma

gerekli	Az gerekli	Gerekşiz	Fikrim yok		Çok iyi uygulanıyor	Orta derecede uygulanıyor	Az uygulanıyor	Uygulanmıyor	Fikrim yok
2	1	0		Okul Aile Birliğinin Görevleri	4	3	2	1	0
☐	☐	☐	☐	31. Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları için gerekli tedbirleri almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	32. Öğrencilerin bulaşıcı hastalıklardan korunmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	33. Öğrencilerin temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	34. Öğrencilerin düzenli beslenmelerini teşvik etmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	35. Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için imkân hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	36. Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	37. Okuldaki kazalara karşı tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	38. Hasta öğrencilere yardım sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	39. Yoksul öğrencilere yardım sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	40. Bedensel özürlü (işitme, görme, konuşma vb. engelli) öğrenciler için tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	41. Zihinsel özürlü (geri zekâlı vb.) öğrenciler için tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	42. Üstün yetenekli öğrenciler için tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	43. Uyumsuz öğrenciler için tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	44. Öğrencilerin okul kitaplığından yararlanmasını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	45. Öğrencilerin, okulun oyun ve spor tesislerinden yararlanmasını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	46. Öğrencilerin okul bahçesinden yararlanmasını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	47. Ana babaların okul kitaplığından yararlanmasını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	48. Ana babaların, okulun oyun ve spor tesislerinden yararlanmasını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	49. Ana babaların okul bahçesinden yararlanmasını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	50. Vatandaşların okuma yazma öğrenmesine yardımcı olmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	51. Kendini yetiştirmek isteyen vatandaşlara yardımcı olmak	☐	☐	☐	☐	☐

III. BÖLÜM

Okul aile birliğinin aşağıda verilen görevlerini yerine getirmede kendinizi ne derece yeterli buluyorsunuz? Uygun gördüğünüz seçeneğin altındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyunuz. Lütfen bütün maddeleri cevaplandırınız.

	Çok yeterli	Orta derecede yeterli	Az yeterli	Yetersiz	Fikrim yok
	4	3	2	1	0
1. Öğrencilere milli değerler (vatan, millet, bayrak sevgisi gibi) kazandırmada	☐	☐	☐	☐	☐
2. Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
3. Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
4. Öğrencilerin manevi değerlere bağlılıklarını güçlendirmede	☐	☐	☐	☐	☐
5. Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
6. Okulun amaç ve eğitim ilkelerini ana babalara açıklamada	☐	☐	☐	☐	☐
7. Okuldaki eğitim etkinliklerini ve öğrencilerin başarılarını ana babalara göstermede	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ana babalara eğitim konusunda (çocuk bakımı, gelişimi, eğitimi gibi) konferanslar düzenlemede	☐	☐	☐	☐	☐
9. Ana babaların okulu, öğretmenlerin-öğrenci ana babalarını ziyaret etme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmada	☐	☐	☐	☐	☐
10. Öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapmada	☐	☐	☐	☐	☐
11. Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmada	☐	☐	☐	☐	☐
12. Öğrencilere okulda çalışma imkânı hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
13. Teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmada	☐	☐	☐	☐	☐
14. Yetenek derslerine (resim, iş, müzik, beden eğitimi vb.) özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
15. Öğrencilerin disipline ve toplum düzenine uymalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
16. Öğrencilerin tutum bozuklukları (israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi) konusunda tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
17. Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulaşıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
18. Öğrencilerin düzenli beslenmelerini teşvik etmede	☐	☐	☐	☐	☐
19. Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için imkân hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
20. Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
21. Okuldaki kazalara karşı tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
22. Hasta ve yoksul öğrencilere yardım sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
23. Özel eğitim gerektiren öğrenciler (bedensel ve zihinsel özürlü, üstün yetenekli, uyumsuz vb.) için tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
24. Öğrencilerin, okul bina ve tesislerinden (okul kitaplığı, oyun ve spor tesisleri, okul bahçesi vb.) yararlanmasını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
25. Ana babaların, okul bina ve tesislerinden (okul kitaplığı, oyun ve spor tesisleri, okul bahçesi vb.) yararlanmasını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐

Okul aile birliğinin aşağıda verilen görevlerini yerine getirmede **ğretmenleri ne derece yeterli buluyorsunuz? Uygun grdğnz seçeneğin altındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyunuz. Lütfen bütün maddeleri cevaplandırınız.**

	ok yeterli	Orta derecede yeterli	Az yeterli	Yetersiz	Fikrin yok
	4	3	2	1	0
1. Öğrencilere milli değerler (vatan, millet, bayrak sevgisi gibi) kazandırmada	☐	☐	☐	☐	☐
2. Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
3. Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
4. Öğrencilerin manevi değerlere bağlılıklarını güçlendirmede	☐	☐	☐	☐	☐
5. Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
6. Okulun amaç ve eğitim ilkelerini ana babalara açıklamada	☐	☐	☐	☐	☐
7. Okuldaki eğitim etkinliklerini ve öğrencilerin başarılarını ana babalara göstermede	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ana babaların, okulu ziyaret etme alişkanlığı kazanmalarına yardımcı olmada	☐	☐	☐	☐	☐
9. Öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapmada	☐	☐	☐	☐	☐
10. Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmada	☐	☐	☐	☐	☐
11. Öğrencilere okulda çalışma imkânı hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
12. Teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmada	☐	☐	☐	☐	☐
13. Öğrencilerin olumlu kişilik özellikleri (sorumluluk bilinci, dürüstlük, nezaket, saygı, düzenlilik gibi) kazanmasına katkıda bulunmada	☐	☐	☐	☐	☐
14. Öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
15. Öğrencilerin disipline ve toplum düzenine uymalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
16. Öğrencilerin tutum 'bozuklukları (israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi) konusunda tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
17. Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulaşıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alişkanlığı kazanmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
18. Öğrencilerin düzenli beslenmelerini teşvik etmede	☐	☐	☐	☐	☐
19. Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için imkân hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
20. Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
21. Okuldaki kazalara karşı tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐

Okul aile birliğinin aşağıda verilen görevlerini yerine getirmede **ana babaları** ne derece yeterli buluyorsunuz? Uygun gördüğünüz seçeneğin altındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyunuz. Lütfen bütün maddeleri cevaplandırınız.

	Çok yeterli	Orta derecede yeterli	Az yeterli	Yetersiz	Fikrin yok
	4	3	2	1	0
Öğrencilere milli değerler (vatan, millet, bayrak sevgisi gibi) kazandırmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin manevi değerlere bağlılıklarını güçlendirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmada	☐	☐	☐	☐	☐
Teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmada	☐	☐	☐	☐	☐
Okulun yapacağı etkinliklere gerekli katkıda bulunmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin olumlu kişilik özellikleri (sorumluluk bilinci, dürüstlük, nezaket, saygı, düzenlilik gibi) kazanmasına katkıda bulunmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin disipline ve toplum düzenine uymalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin tutum bozuklukları (israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi) konusunda tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulaşıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin düzenli beslenmelerini teşvik etmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için imkân hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
Vatandaşların kendini geliştirmesine yardımcı olmada	☐	☐	☐	☐	☐

Araştırmanın yürütülmesine yaptırđınız katkılardan ötürü tekrar teşekkür ederim.

Muallâ BILGIN

EK G
ÖĞRETMEN ANKETİ

Sayın Öğretmen :

Bu anket, «Ankara Merkez İlçelerindeki Ortaokullarda Okul ile Ailenin İşbirliği ve Sorunları» konulu bir doktora tezinin bilgi toplama aracı olarak hazırlanmıştır.

Anket, üç bölüm halinde düzenlenmiş 120 sorudan oluşmaktadır. Soruların nasıl cevaplandırılacağına ilişkin açıklamalar ise bölüm başlarında yer almaktadır.

Bu anketle toplanan verilerin, okul aile işbirliği sorunlarını ortaya çıkaracağına ve böylece Türk eğitim sisteminin gelişmesine katkıda bulunacağına inanıyorum. **Anket yolu ile toplanan bu bilgiler, yalnızca bilimsel amaçla kullanılacak, başka hiçbir kişi ya da kuruma verilmeyecektir.** Bu nedenle anket üzerine lütfen kimliğinizi açıklayıcı bilgiler yazmayınız.

Anketi içtenlikle, hiçbir etki altında kalmadan ve gerçeğe uygun olarak cevaplandıracağınız inancını taşıyorum.

Değerli yardım ve katkılarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Muallâ BİLGİN

I. BÖLÜM

Bu bölümde kimliğinize ilişkin sorular bulunmaktadır. Lütfen size uygun olan seçeneğin karşısındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyunuz. Açık uçlu soruları ise, altında bırakılan boşluğa gerekli bilgileri yazarak cevaplandırınız.

1. Cinsiyetiniz :

- (1) Kadın
 (2) Erkek

2. Öğrenim durumunuz :

- (1) Lise veya dengi okul
 (2) İki yıllık yüksekokul
 (3) Üç yıllık yüksekokul
 (4) Dört yıllık yüksekokul veya fakülte
 (5) Yüksek lisans
 (6) Diğer (Lütfen yazınız.)

3. Branşınız :

.....

4. Mesleki kıdeminiz :

- (1) 0-5 yıl
 (2) 6-10 yıl
 (3) 11-15 yıl
 (4) 16-20 yıl
 (5) 20 yıldan fazla

5. Okul aile işbirliği konusunda hizmet içi eğitim etkinliklerine katıldınız mı?

- (1) Evet
 (2) Hayır

6. Beşinci soruya cevabınız «Evet» ise, bu eğitimin süresi toplam kaç gündür?

.....

II. BÖLÜM

Aşağıda, okul aile birliklerine verilen görevlerin bir listesi bulunmaktadır. Bu görevler «Okul Aile Birliği Yönetmeliği»nden alınmıştır.

Anket üzerinde görüldüğü gibi, sol tarafta bu görevlerin gereklilik, sağ tarafta ise uygulanma düzeyleri tespit edilmek istenmiştir.

Görevlerin ne derece gerekli olduğunu, maddelerin sol tarafındaki (A sütunu) seçeneklerden uygun gördüğünüz düzeyin altındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyarak belirtiniz. Gereklilik düzeyi «Çok gerekli», «Orta derecede gerekli», «Az gerekli», «Gereksiz», «Fikrim yok» olmak üzere beş seçenekte verilmiştir.

Görevlerin ne derece uygulandığını ise, kâğıdın sağ tarafında verilen (B sütunu) seçeneklerden birini aynı şekilde işaretleyerek gösteriniz. Uygulanma düzeyi de «Çok iyi uygulanıyor», Orta derecede uygulanıyor», «Az uygulanıyor», «Uygulanmıyor», «Fikrim yok» seçeneklerinden oluşmaktadır.

Lütfen aşağıdaki maddeleri dikkatle okuyarak tümünü cevaplandırınız. Bir maddeye ilişkin gereklilik ve uygulanma düzeylerinde sadece birer seçeneği işaretleyiniz. Böylece her bir görev için biri A, diğeri B sütununda olmak üzere iki işaret koyunuz.

A. Gereklilik

B. Uygulanma

A. Gereklilik					B. Uygulanma					
Çok gerekli	Orta derecede gerekli	Az gerekli	Gereksiz	Fikrim yok		Çok iyi uygulanıyor	Orta derecede uygulanıyor	Az uygulanıyor	Uygulanmıyor	Fikrim yok
4	3	2	1	0	Okul Aile Birliğinin Görevleri	4	3	2	1	0
☐	☐	☐	☐	☐	1. Öğrencilere milli değerler (Vatan, millet, bayrak sevgisi gibi) kazandırmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	2. Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	3. Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	4. Öğrencilerin manevi değerlere bağlılıklarını güçlendirmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	5. Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	6. Okulun amaçları konusunda ana babaları aydınlatmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	7. Okulun eğitim ilkelerini ana babalara açıklamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	8. Okuldaki eğitim etkinliklerini ana babalara tanıtmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	9. Öğrencilerin başarılarını ana babalara göstermek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	10. Ana babalara eğitim konusunda (çocuk bakımı, gelişimi, eğitimi gibi) konferanslar düzenlemek	☐	☐	☐	☐	☐

Gereklilik

B. Uygulanma

Gereklilik				B. Uygulanma						
Orta derecede gerekli	Az gerekli	Gereksiz	Fikrim yok	Okul Aile Birliğinin Görevleri						
3	2	1	0							
☐	☐	☐	☐	11.	Ana babaların okulu ziyaret etme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	12.	Öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	13.	Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	14.	Öğrencilere okulda çalışma imkânı hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	15.	Teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	16.	Resim dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	17.	İş dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	18.	Müzik dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	19.	Yabancı dil dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	20.	Beden eğitimi dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	21.	Öğretmenleri, öğrencilerin ana ve babalarını ziyaret etmeye teşvik etmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	22.	Okulun yapacağı etkinliklere gerekli katkıda bulunmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	23.	Öğrencilerin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	24.	Öğrencilerin dürüst olmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	25.	Öğrencilerin nazik ve saygılı olmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	26.	Öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	27.	Öğrencilerin düzenli olmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	28.	Öğrencilerin disipline uymalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	29.	Öğrencilerin toplum düzenine uymalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	30.	Öğrencilerin tutum bozuklukları (israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi) konusunda tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐

III. BÖLÜM

Okul aile birliğinin aşağıda verilen görevlerini yerine getirmede okul müdürlerini ne derece yeterli buluyorsunuz? Uygun gördüğünüz seçeneğin altındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyunuz. Lütfen bütün maddeleri cevaplandırınız.

	Cok yeterli	Orta derecede yeterli	Az yeterli	Yetersiz	Fikrim yok
	4	3	2	1	0
Öğrencilere milli değerler (vatan, millet, bayrak sevgisi gibi) kazandırmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin manevi değerlere bağlılıklarını güçlendirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Okulun amaç ve eğitim ilkelerini ana babalara açıklamada	☐	☐	☐	☐	☐
Okuldaki eğitim etkinliklerini ve öğrencilerin başarılarını ana babalara göstermede	☐	☐	☐	☐	☐
1. Ana babalara eğitim konusunda (çocuk bakımı, gelişimi, eğitimi gibi) konferanslar düzenlemede	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ana babaların okulu, öğretmenlerin öğrenci ana babalarını ziyaret etme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmada	☐	☐	☐	☐	☐
3. Öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapmada	☐	☐	☐	☐	☐
1. Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmada	☐	☐	☐	☐	☐
2. Öğrencilere okulda çalışma imkânı hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
3. Teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmada	☐	☐	☐	☐	☐
4. Yetenek derslerine (resim, iş, müzik, beden eğitimi vb.) özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
5. Öğrencilerin disipline ve toplum düzenine uymalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
16. Öğrencilerin tutum bozuklukları (israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi) konusunda tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
17. Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulaşıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
18. Öğrencilerin düzenli beslenmelerini teşvik etmede	☐	☐	☐	☐	☐
19. Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için imkân hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
20. Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
21. Okuldaki kazalara karşı tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
22. Hasta ve yoksul öğrencilere yardım sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
23. Özel eğitim gerektiren öğrenciler (bedensel ve zihinsel özürkü, üstün yetenekli, uyumsuz vb.) için tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
24. Öğrencilerin, okul bina ve tesislerinden (okul kitaplığı, oyun ve spor tesisleri, okul bahçesi vb.) yararlanmasını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
25. Ana babaların, okul bina ve tesislerinden (okul kitaplığı, oyun ve spor tesisleri, okul bahçesi vb.) yararlanmasını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐

Okul aile birliğinin aşağıda verilen görevlerini yerine getirmede kendinizi ne derece yeterli buluyorsunuz? Uygun gördüğünüz seçeneğin altındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyunuz. Lütfen bütün maddeleri cevaplandırınız.

	Çok yeterli	Orta derecede yeterli	Az yeterli	Yetersiz	Fikrim yok
	4	3	2	1	0
Öğrencilere milli değerler (vatan, millet, bayrak sevgisi gibi) kazandırmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin manevi değerlere bağlılıklarını güçlendirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Okulun amaç ve eğitim ilkelerini ana babalara açıklamada	☐	☐	☐	☐	☐
Okuldaki eğitim etkinliklerini ve öğrencilerin başarılarını ana babalara göstermede	☐	☐	☐	☐	☐
Ana babaların, okulu ziyaret etme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrenci başarisının artırılması için ana babalarla işbirliği yapmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilere okulda çalışma imkânı hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin olumlu kişilik özellikleri (sorumluluk bilinci, drşlk, nezaket, sayđı, düzenlilik gibi) kazanmasına katkıda bulunmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin disipline ve toplum düzenine uymalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin tutum bozuklukları (israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi) konusunda tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulaşıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin düzenli beslenmelerini teşvik etmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için imkân hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
Okuldaki kazalara karşı tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐

Okul aile birliğinin aşağıda verilen görevlerini yerine getirmede ana babaları ne derece yeterli buluyorsunuz? Uygun gördüğünüz seçeneğin altındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyunuz. Lütfen bütün maddeleri cevaplandırınız.

	Çok yeterli	Orta derecede yeterli	Az yeterli	Yetersiz	Fikrim yok
	4	3	2	1	0
Öğrencilere milli değerler (vatan, millet, bayrak sevgisi gibi) kazandırmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin manevi değerlere bağlılıklarını güçlendirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmada	☐	☐	☐	☐	☐
Teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmada	☐	☐	☐	☐	☐
Okulun yapacağı etkinliklere gerekli katkıda bulunmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin olumlu kişilik özellikleri (sorumluluk bilinci, dürüstlük, nezaket, saygı, düzenlilik gibi) kazanmasına katkıda bulunmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin disiplin ve toplum düzenine uymalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin tutum bozuklukları (israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi) konusunda tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulaşıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin düzenli beslenmelerini teşvik etmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için imkân hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
Vatandaşların kendini geliştirmesine yardımcı olmada	☐	☐	☐	☐	☐

Araştırmanın yürütülmesine yaptığınız katkılardan ötürü tekrar teşekkür ederim.

Muallâ BİLGİN

EK G
ANA BABA ANKETİ

Sayın Ana Baba :

Bu anket, «Ankara Merkez İlçelerindeki Ortaokullarda Okul ile Ailenin İşbirliği ve Sorunları» konulu bir doktora tezinin bilgi toplama aracı olarak hazırlanmıştır.

Anket, üç bölüm halinde düzenlenmiş 119 sorudan oluşmaktadır. Soruların nasıl cevaplandırılacağına ilişkin açıklamalar ise bölüm başlarında yer almaktadır.

Bu anketle toplanan verilerin, okul aile işbirliği sorunlarını ortaya çıkaracağına ve böylece Türk eğitim sisteminin gelişmesine katkıda bulunacağına inanıyorum. **Anket yolu ile toplanan bu bilgiler, yalnızca bilimsel amaçla kullanılacak, başka hiçbir kişi ya da kuruma verilmeyecektir. Bu nedenle anket üzerine lütfen kimliğinizi açıklayıcı bilgiler yazmayınız.**

Anketi içtenlikle, hiçbir etki altında kalmadan ve gerçeğe uygun olarak cevaplandıracağınız inancını taşıyorum.

Değerli yardım ve katkılarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Muallâ BİLGİN

I. BÖLÜM

Bu bölümde kimliğinize ilişkin sorular bulunmaktadır. Lütfen size uygun olan seçeneğin karşısındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyunuz. Açık uçlu soruları ise, altında bırakılan boşluğa gerekli bilgileri yazarak cevaplandırınız.

1. Cinsiyetiniz :

(1) Kadın

(2) Erkek

2. Öğrenim durumunuz :

(1) Okuryazar değil

(2) Okuryazar

(3) İlkokul

(4) Ortaokul veya dengi okul

(5) Lise veya dengi okul

(6) Yüksekokul veya fakülte

(7) Diğer (Lütfen yazınız.)

3. Öğrencinin babasının mesleği :

.....

4. Öğrencinin annesinin mesleği :

.....

5. Okul aile birliğinde çalışma durumunuz :

(1) Hiç çalışmadım

(2) Daha önce çalıştım

(3) Halen çalışmaktayım

II. BÖLÜM

Aşağıda, okul aile birliklerine verilen görevlerin bir listesi bulunmaktadır. Bu görevler «Okul Aile Birliği Yönetmeliği»nden alınmıştır.

Anket üzerinde görüldüğü gibi, sol tarafta bu görevlerin gereklilik, sağ tarafta ise uygulanma düzeyleri tespit edilmek istenmiştir.

Görevlerin ne derece gerekli olduğunu, maddelerin sol tarafındaki (A sütunu) seçeneklerden uygun gördüğünüz düzeyin altındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyarak belirtiniz. Gereklik düzeyi «Çok gerekli», «Orta derecede gerekli», «Az gerekli», «Gereksiz», «Fikrim yok» olmak üzere beş seçenekte verilmiştir.

Görevlerin ne derece uygulandığını ise, kâğıdın sağ tarafında verilen (B sütünü) seçeneklerden birini aynı şekilde işaretleyerek gösteriniz. Uygulanma düzeyi de «Çok iyi uygulanıyor», «Orta derecede uygulanıyor», «Az uygulanıyor», «Uygulanmıyor», «Fikrim yok» seçeneklerinden oluşmaktadır.

Lütfen aşağıdaki maddeleri dikkatle okuyarak tümünü cevaplandırınız. Bir maddeye ilişkin gereklilik ve uygulanma düzeylerinde sadece birer seçeneği işaretleyiniz. Böylece her bir görev için biri A, diğeri B sütununda olmak üzere iki işaret koyunuz.

A. Gereklilik

Orta derecede
gerekli
Az gerekli
Gereksiz
Fikrim yok

3 2 1 0

B. Uygulanma

Çok iyi
uygulanıyor
Orta derecede
uygulanıyor
Az uygulanıyor
Uygulanmıyor
Fikrim yok

4 3 2 1 0

Okul Aile Birliğinin Görevleri

	3	2	1	0		4	3	2	1	0
☐	☐	☐	☐	☐	1. Öğrencilere milli değerler (Vatan, millet, bayrak sevgisi gibi) kazandırmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	2. Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	3. Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	4. Öğrencilerin manevi değerlere bağlılıklarını güçlendirmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	5. Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	6. Okulun amaçları konusunda ana babaları aydınlatmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	7. Okulun eğitim ilkelerini ana babalara açıklamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	8. Okuldaki eğitim etkinliklerini ana babalara tanıtmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	9. Öğrencilerin başarılarını ana babalara göstermek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	10. Ana babalara eğitim konusunda (çocuk bakımı, gelişimi, eğitimi gibi) konferanslar düzenlemek	☐	☐	☐	☐	☐

Gereklilik

B. Uygulanma

3	2	1	0	Okul Aile Birliğinin Görevleri		Uygulanma				
						Çok iyi uygulanıyor	Orta derecede uygulanıyor	Az uygulanıyor	Uygulanmıyor	Fikrim yok
3	2	1	0		4	3	2	1	0	
☐	☐	☐	☐	11. Ana babaların okulu ziyaret etme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	12. Öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapmak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	13. Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	14. Öğrencilere okulda çalışma imkânı hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	15. Teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	16. Resim dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	17. İş dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	18. Müzik dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	19. Yabancı dil dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	20. Beden eğitimi dersine özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	21. Öğretmenleri, öğrencilerin ana ve babalarını ziyaret etmeye teşvik etmek	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	22. Okulun yapacağı etkinliklere gerekli katkıda bulunmak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	23. Öğrencilerin sorumluluk duygularının gelişmesine katkıda bulunmak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	24. Öğrencilerin dürüst olmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	25. Öğrencilerin nazik ve saygılı olmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	26. Öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	27. Öğrencilerin düzenli olmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	28. Öğrencilerin disipline uymalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	29. Öğrencilerin toplum düzenine uymalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	30. Öğrencilerin tutum bozuklukları (israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi) konusunda tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐	

Gereklilik

B. Uygulanma

Gereklilik				B. Uygulanma					
3	2	1	0	Okul Aile Birliğinin Görevleri	Çok iyi uygulanıyor	Orta derecede uygulanıyor	Az uygulanıyor	Uygulanmıyor	Fikrim yok
gerekli	Az gerekli	Gereksiz	Fikrim yok		4	3	2	1	0
☐	☐	☐	☐	31. Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları için gerekli tedbirleri almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	32. Öğrencilerin bulaşıcı hastalıklardan korunmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	33. Öğrencilerin temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	34. Öğrencilerin düzenli beslenmelerini teşvik etmek	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	35. Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için imkân hazırlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	36. Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	37. Okuldaki kazalara karşı tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	38. Hasta öğrencilere yardım sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	39. Yoksul öğrencilere yardım sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	40. Bedensel özürlü (işitme, görme, konuşma vb. engelli) öğrenciler için tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	41. Zihinsel özürlü (geri zekâlı vb.) öğrenciler için tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	42. Üstün yetenekli öğrenciler için tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	43. Uyumsuz öğrenciler için tedbirler almak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	44. Öğrencilerin okul kitaplığından yararlanmasını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	45. Öğrencilerin, okulun oyun ve spor tesislerinden yararlanmasını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	46. Öğrencilerin okul bahçesinden yararlanmasını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	47. Ana babaların okul kitaplığından yararlanmasını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	48. Ana babaların, okulun oyun ve spor tesislerinden yararlanmasını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	49. Ana babaların okul bahçesinden yararlanmasını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	50. Vatandaşların okuma yazma öğrenmesine yardımcı olmak	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	51. Kendini yetiştirmek isteyen vatandaşlara yardımcı olmak	☐	☐	☐	☐	☐

III. BÖLÜM

Okul aile birliğinin aşağıda verilen görevlerini yerine getirmede okul müdürlerini ne derece yeterli buluyorsunuz? Uygun gördüğünüz seçeneğin altındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyunuz. Lütfen bütün maddeleri cevaplandırınız.

	Çok yeterli	Orta derecede yeterli	Az yeterli	Yetersiz	Fikrim yok
	4	3	2	1	0
Öğrencilere milli değerler (vatan, millet, bayrak sevgisi gibi) kazandırılmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin manevi değerlere bağlılıklarını güçlendirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Okulun amaç ve eğitim ilkelerini ana babalara açıklamada	☐	☐	☐	☐	☐
Okuldaki eğitim etkinliklerini ve öğrencilerin başarılarını ana babalara göstermede	☐	☐	☐	☐	☐
Ana babalara eğitim konusunda (çocuk bakımı, gelişimi, eğitimi gibi) konferanslar düzenlemede	☐	☐	☐	☐	☐
Ana babaların okulu, öğretmenlerin öğrenci ana babalarını ziyaret etme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilere okulda çalışma imkânı hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmada	☐	☐	☐	☐	☐
Yetenek derslerine (resim, iş, müzik, beden eğitimi vb.) özel ilgi duyan çocuklara okulda ve çevrede uygun imkânlar hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin disipline ve toplum düzenine uymalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin tutum bozuklukları (israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi) konusunda tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulaşıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin düzenli beslenmelerini teşvik etmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için imkân hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
Okuldaki kazalara karşı tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
Hasta ve yoksul öğrencilere yardım sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Özel eğitim gerektiren öğrenciler (bedensel ve zihinsel özür, üstün yetenekli, uyumsuz vb.) için tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin, okul bina ve tesislerinden (okul kitaplığı, oyun ve spor tesisleri, okul bahçesi vb.) yararlanmasını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Ana babaların, okul bina ve tesislerinden (okul kitaplığı, oyun ve spor tesisleri, okul bahçesi vb.) yararlanmasını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐

Okul aile birliğinin aşağıda verilen görevlerini yerine getirmede **ğretmenleri** ne derece yeterli buluyorsunuz? Uygun grdğnğz seçeneğin altındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyunuz. Lütfen bütün maddeleri cevaplandırınız.

	Çok yeterli.	Orta derecede yeterli	Az yeterli	Yetersiz	Fikrim yok
	4	3	2	1	0
1. Öğrencilere milli değerler (vatan, millet, bayrak sevgisi gibi) kazandırmada	☐	☐	☐	☐	☐
2. Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
3. Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
4. Öğrencilerin manevi değerlere bağlılıklarını güçlendirmede	☐	☐	☐	☐	☐
5. Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
6. Okulun amaç ve eğitim ilkelerini ana babalara açıklamada	☐	☐	☐	☐	☐
7. Okuldaki eğitim etkinliklerini ve öğrencilerin başarılarını ana babalara göstermede	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ana babaların, okulu ziyaret etme alişkanlığı, kazanmalarına yardımcı olmada	☐	☐	☐	☐	☐
9. Öğrenci başarısının artırılması için ana babalarla işbirliği yapmada	☐	☐	☐	☐	☐
10. Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmada	☐	☐	☐	☐	☐
11. Öğrencilere okulda çalışma imkânı hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
12. Teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmada	☐	☐	☐	☐	☐
13. Öğrencilerin olumlu kişilik özellikleri (sorumluluk bilinci, dürüstlük, nezaket, saygı, düzenlilik gibi) kazanmasına katkıda bulunmada	☐	☐	☐	☐	☐
14. Öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
15. Öğrencilerin disipline ve toplum düzenine uymalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
16. Öğrencilerin tutum bozuklukları (israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi) konusunda tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
17. Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulaşıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alişkanlığı kazanmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
18. Öğrencilerin düzenli beslenmelerini teşvik etmede	☐	☐	☐	☐	☐
19. Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için imkân hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
20. Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
21. Okuldaki kazalara karşı tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐

Okul aile birliğinin aşağıda verilen görevlerini yerine getirmede kendinizi ne derece yeterli buluyorsunuz? Uygun gördüğünüz seçeneğin altındaki kutunun içine çarpı (X) işareti koyunuz. Lütfen bütün maddeleri cevaplandırınız.

	Çok yeterli	Orta derecede yeterli	Az yeterli	Yetersiz	Fikrim yok
	4	3	2	1	0
Öğrencilere milli değerler (vatan, millet, bayrak sevgisi gibi) kazandırmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerde insanlık sevgisini geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılıklarını pekiştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin manevi değerlere bağlılıklarını güçlendirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin dayanışma duygularını geliştirmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin okula devamlarının sağlanmasına çalışmada	☐	☐	☐	☐	☐
Teşvike muhtaç çocuklar hakkında gerekli çarelere başvurmada	☐	☐	☐	☐	☐
Okulun yapacağı etkinliklere gerekli katkıda bulunmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin olumlu kişilik özellikleri (sorumluluk bilinci, dürüstlük, nezaket, saygı, düzenlilik gibi) kazanmasına katkıda bulunmada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin disipline ve toplum düzenine uymalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin tutum bozuklukları (israf, gösteriş, devlet malını hor kullanma gibi) konusunda tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin sağlıklı yaşamaları, bulaşıcı hastalıklardan korunmaları ve temizlik alışkanlığı kazanmalarını sağlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin düzenli beslenmelerini teşvik etmede	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için imkân hazırlamada	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencileri trafik kazalarından koruyucu tedbirler almada	☐	☐	☐	☐	☐
Vatandaşların kendini geliştirmesine yardımcı olmada	☐	☐	☐	☐	☐

Araştırmanın yürütülmesine yaptığınız katkılardan tr tekrar teşekkr ederim.

Muallâ BİLGİN

ABSTRACT

This study investigated levels of necessity and implementation concerning regulation for the Parent Teacher Association (PTA) dated 1983. In addition, efficiencies of principals, teachers and parents in the tasks related to home-school collaboration were examined. Finally, common issues regarding this collaboration also emerged.

The subject for this study were principals, teachers and parents, whose children were in the eighth grade, of the junior high schools in Ankara, Turkey. They were surveyed by a three-section questionnaire which consisted of (1) Information Sheet, (2) Necessity and Implementation Scale adapted by the researcher from the above-mentioned regulation, (3) Efficiency Scale depending on the second section. Responses from the total population of 1925 samples included 52 principals (90 percent), 436 teachers (70 percent), and 1037 parents (83 percent), a total of 1525 were used.

Statistical techniques used in this study were frequency, percentage, mean, standard deviation, analysis of variance (ANOVA), "Z" test, and coefficient of correlation. Findings were commented on within the context of four main task fields which had been organized by the researcher. These task fields have been "forming national and international values", "developing home-school co-operation", "meeting the individual needs", and "social aids and services".

The major findings of this study are as follows:

1. In all the samples' points of view, the tasks of the PTA, given by the regulation, have been found necessary.
2. According to the principals' and parents' opinions, the tasks of the PTA have been implemented, but the teachers have disagreed.

3. There has been a positive correlation between the levels of necessity and implementation regarding the tasks of the PTA.

4. Principals have been found efficient in the administrative tasks concerning home-school collaboration.

5. Teachers have been found efficient in the educational tasks concerning home-school collaboration.

6. According to the principals' and parents' opinions, parents have been found efficient concerning to the tasks which they are responsible for home-school collaboration, but the teachers have disagreed.

7. The issues related to home-school collaboration have emerged within the task fields, and have also been discussed in the context of "parent education", "home visits", "orientation" and "life-long education".